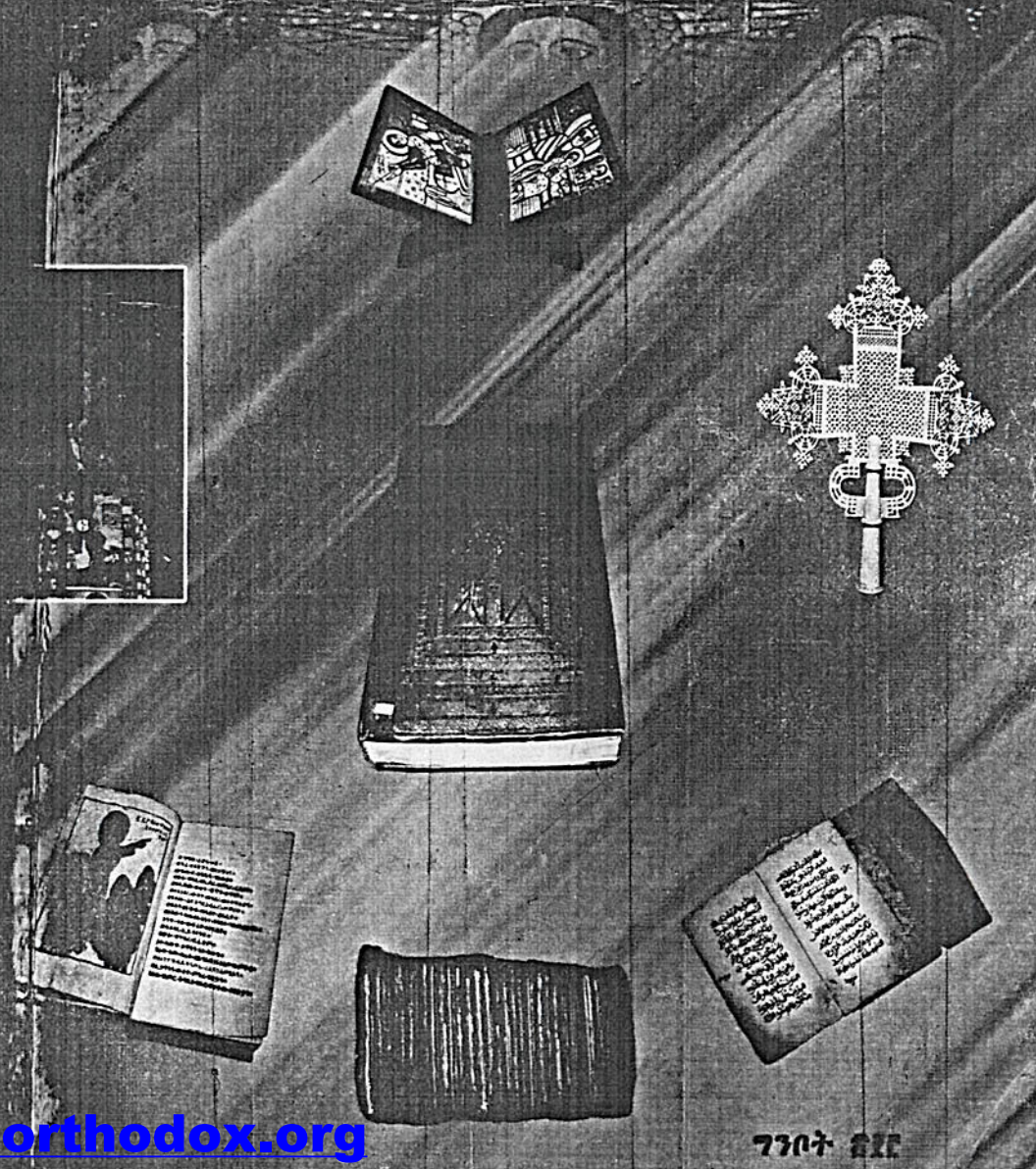

ኢትዮጵያ የብረት መጻሕፍት ካታሎግ ቅጽ ፱

አይቆን ሠላም
የጳጳስ
ሥነ ምግባር

ቁጥር 6761

ታሪካዊ የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቅጽ ፪

የቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን

ቅጽ ፪

ግንቦት ፳፻፫

አዲስ አበባ

ታሪካዊ የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቅጽ ፪

የቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን

አዘጋጅ ሰሎሞን መሰለ

አርታኪ ዓለሙ ኃይሌ

የሽፋን ምስልና ፎቶ ስካን መንግስቱ ያየህ

ቅጽ ፪

ግንቦት ፳፻፫

አዲስ አበባ

የዋና ዳይሬክተሩ መልእክት

ጥንታዊ የብራና መጻሕፍት ምትክ የሌላቸው ብሔራዊ ቅርሶቻችን ስለሆኑ ጠብቀንና ተንክባክበን ለአገራዊ ምጣኔ ሀብት ጥቅም እያዋልን ለቀጣይ ትውልድ የማሥተላለፍ ሥራ ዋና ተልዕኮአችን ነው። በቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት በግዕዝና በአረብኛ ቋንቋ የተጻፉ ፪፻፶ የተለያዩ የብራና መጻሕፍት የያዘ ካታሎግ መጽሐፍ መታተሙ የብራና መጻሕፍቱን ለመጠበቅ ለመንከባከብና በወስጣቸው ያለውን ታሪክ፣ ጥበብና ፍልስፍና ለማጥናት ከፍተኛ ፋይዳ ይኖረዋል።

በመስሪያ ቤታችን ባለፉት ፳ ዓመታት ከ፲፯ በላይ የተለያዩ የብራና መጽሐፍ ተመዝግበው ዝርዝራቸው በምዝገባና ቁጥጥር መምሪያ ማህደር ውስጥ ይገኛል። ከነዚህም በተጨማሪ ገና ያልተመዘገቡና በሕገ ወጥ መንገድ ከአገር የወጡ ቁጥርና ዓይነታቸው በወል የማይታወቅ በርካታ መጻሕፍት እንዳሉ ይታመናል። በአገር ውስጥ ያሉትን ከመመዘገብና ተዘርፈው ከአገር የወጡትን ለማስመለስ ከምናደርገው ጥረት ጎን ለጎን ተመዝግበው በመ/ቤታችን ማህደር የሚገኙትን በካታሎግ መልክ በማሳተም ለከፍተኛ ተቋማት ተመራማሪዎችና ለመስኩ ሙያተኞች ተደራሽ እንዲሆኑ መደረጉ መጻሕፍቱ እንዳይረሱ የያዙትን መንፈሳዊና ዓለማዊ ጥበብ እንዲጠናና ለአገራዊ ጥቅም እንዲወሉ ከማድረግ ባሻገር ለቅርስ ጥበቃና እንክብካቤ ትልቅ ፋይዳ ያለው ሥራ በመሆኑ እንከራብታለን።

ይህንን የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ለማዘጋጀት እጅግ አድካሚና ወጣ ወረድ የበዛበት ተግባር ማከናወን ይጠይቃል። በመሆኑም ሥራውን ሳይባዘኑና ሳይታክቱ በማከናወን መጽሐፉን ለህትመት ያበቁትን አቶ ሰሎሞን መሰለን፣ ስለብራና መጻሕፍቱ ይዘት በማማከር፣ በማረምና በማቃናት እገዛ ላደረጉት ለአባ እንባቆም አቸነን፣ የአርትኦት ሥራ ላከናውኑት ለአቶ ዓለሙ ኃይሌ፣ አረብኛ መጻሕፍቱን ወደ አማርኛ በመተርጎም እገዛ ላደረጉት ለሌላም አስራር ሙሐመድ እንዲሁም ለቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት አባላት ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ።

የብራና መጻሕፍትን በካታሎግ መልክ አዘጋጅቶ ለጥናትና ምርምር እንዲወሉ መደረጉ በሁለንተናዊ መልኩ ከፍተኛ ፋይዳ ያለው ተግባር እንደሆነ ይታመናል። ሆኖም ሥራው አድካሚ እንደመሆኑ ጉድለቶች ሊኖሩት ስለሚችሉ ያሉት ጉድለቶች እንዲስተካከሉ ለሚቀርቡልን ገንቢ አስተያየቶች በደስታ የምንቀበል መሆኑን እያረጋገጥኩ የህትመት ሥራው በስፋትና በጥራት የሚቀጥል መሆኑን እገልጻለሁ።

መቅደም

ሀገራችን ያላትን የረጅም ጊዜ ታሪክ ባህል ወግና ትውፊት፤ የራሷ በሆነው ፊደልና የአሳባፍ ሥርዓት በመጠቀም ከትውልድ ወደ ትውልድ እንዲተላለፍ ለማድረግ ያስቻላት ብራና ነው። ወረቀት ባልነበረበት በዚያ ረጅም የታሪክ ዘመን ውስጥ አባቶች በግዜው የነበረውን ጥበብ ብራና በማዘጋጀትና በመሳፍ ትልቅ ተግባር አከናወነዋል። ብራና የፍየል የበግና የጥጃ ቆዳን በወሀ በመዘፍዘፍ፣ በመወጠር፣ በመላጨት፣ ፀጉሩ እንዲፀዳ በማድረግ ለጽሕፈት አገልግሎት እንዲወልድ የማድረግ ዘዴ ነው። አዘገጃጀቱ የራሱ የሆነ ሰፊ ሃይት ያለው ሲሆን፤ ከተዘጋጀ በኋላ ቀጣዩ ሥራ ለጽሕፈት አገልግሎት የሚሆን ቀለም ማዘጋጀት ነው። ለጽሕፈት አገልግሎት የሚሆነውን ቀለም፣ ከተለያዩ አዕዋቶች ቅጠላ ቅጠሎችና ሥራ ሥሮችን በራሳቸው የአሰራር ጥበብ በመጠቀም አዘጋጅተው ለጥቅም ሲያወሉ (ሲገለገሉ)ቆይተዋል። ከዚህ በተጨማሪ ብራናውና ቀለሙ ከተዘጋጀ በኋላ የራሱ በሆነ የአሳባፍ ጥበብ ባለው ሁኔታ ይዘጋጃል። በአጠቃላይ ብራና፣ ቀይ ቀለም፣ ጥቁር ቀለም፣ የቀለም ቀንድ፣ ብዕር ተዘጋጅተው አሁን የብራና መጻሕፍት የምንላቸውን ታሪካዊነት ያላቸውን ቅርሶች አግኝተናል።

በመላ ሐገሪቱ የሚገኙ የብራና መጻሕፍትና አብዛሃኞቹ ተንቀሳቃሽ ቅርሶች የሚገኙት በሃይማኖት ተቋማት ውስጥ መሆኑ ይታወቃል። የነዚህ ተቋማት የቅርስ አያያዝና እንክብካቤ በአብዛሃኛው ባህላዊ መንገድን የተከተለ በመሆኑ ለስርቆት የሚጋለጡበት ሁኔታ እንዳለ የሚታወቅ ነው። በተጨማሪም ከላይ ለመግለጽ እንደተሞከረው ከአያያዝና እንክብካቤ ጉድለት የብራና መጻሕፍቱ በአይጥና በሌሎች ነፍሳት የተበሉና ጉዳት የደረሰባቸው በርካታ ናቸው።

በዚህ ለሁለተኛ ጊዜ በተዘጋጀ የብራና መጻሕፍት ካታሎግ፤ ነገረ ሐይማኖትን፣ ታሪክን፣ የቅዱሳን አባቶችን ገድል የሚተርኩ፣ ዜማን፣ የጸሎትና የተለምዶት መጻሕፍት፣ ክብሉይና ከሐዲስ የተወጣጡ መጻሕፍት፣ የቤተክርስቲያን አስተዳደርና የመካከላት መጻሕፍት፣ የዘመን አቆጣጠርን፣ ፍልስፍናንና ሌሎች የቤተክርስቲያን መጻሕፍትን፣ እንደዚሁም በዋናነት የሚጠቀሱ የእስልምና መጻሕፍት ይዘታቸው በተሟላ ሁኔታ እንዲቀርብ ተደርጓል። ዋና አላማው ለክፍሉ የቅርስ ቁጥጥር አመቺ ሁኔታን መፍጠር ይሁን እንጂ ከዚህ ጎን ለጎን መረጃ ለመስጠትም ያገለግላል። በመጽሐፉ ውስጥ የተደጋገሙ የሚመስሉ ነገር ግን ከሥማቸው ተመሳሳይነት በስተቀር የአሳባፍ ይዘታቸውና የተመዘገቡበት ቦታ የተጻፉበት ጊዜ የተለያዩ መሆኑን አስቀድመን ለመግለጽ እንወዳለን። ለቅርሶቻችን ጥበቃና እንክብካቤ ሁላችንም የበኩላችንን አስተዋፅኦ እናደርግ ዘንድ እያሳሰብን፤ ለዚህ ሥራ መሳካት የላቀ አስተዋፅኦ ላደረጉ ለአቶ ዓለሙ ኃይሌ፣ ለአቶ መንግስቱ ያየህ፣ ለሊቀ ጠበብት ሐረገወይን ፣ ለአባ ዕንባቆም አቸነፍ፣ ለአላማም አሰራር ሙሐመድ ኡመር ልባዊ ምስጋናችንን እናቀርባለን።

ማዕጫ

ገጽ

1. የነገረ ሐይማኖት መጻሕፍት-----1-22
2. ታሪክ ጠቀስ መጻሕፍት-----23-43
3. የገድል መጻሕፍት-----44-87
4. የዜማ መጻሕፍት-----88-121
5. የጸሎት መጻሕፍት-----122-141
6. የተለምዶት መጻሕፍት-----142-150
7. የብሉይ መጻሕፍት-----151-170
8. የመካከላት መጻሕፍት-----171-177
9. የቤተ ክርስቲያን አስተዳደር መጻሕፍት-----178-189
10. የድርሳን መጻሕፍት-----190-205
11. የሐዲስ መጻሕፍት-----206-221
12. የዘመን አቆጣጠር መጻሕፍት-----222
13. የመልክ መጻሕፍት-----223-224
14. የፍልስፍና መጽሐፍ-----225
15. ሌሎች የቤተክርስቲያን መጻሕፍት-----226-243
16. የእስልምና መጻሕፍት-----244-250

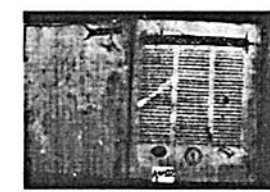
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ግብረ ስማማት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አለም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፴፬፣ ወርድ፣ ፳፮ የገፅ ብዛት፣ ፻፹፪	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፍ ክርስቶስ የሰጠ ልጆችን ለማዳን ሲል ወርደትና ነቀት፣ መከራና ግርፍት መራብና መጠማት፣ መደቅና መነሳት፣ ህምምና ሞት ወዘተ እንደረሰበት ይናገራል። የተተረጎመው ከአረቢያ ሲሆን በሰሞን ህምማት ብቻ የሚያገለግል ነው። ከአለተ ሆላኔና እስከ ትንሳኤ ሌሊት በመለልትም በሌሊትም በሰዓታት ተከፋፍሎ ይነበባል ይጻለያል። መጽሐፍ የተዋቀረው፣ ከመጽሐፈ ነቢያት፣ ከመዝሙራዊትና ከመጽሐፈ ሊቃውንት ተወጣጥቶ ነው። ክርስቶስ ከመያዙ ጀምሮ እስከ ስቅለቱ ድረስ የደረሰበትን መከራና ስቃይ የሚያስረዳ ሲሆን በአጠቃላይ የሰሞን ህምማት የምንባብ የጸሎትና የሥርአት መጽሐፍ ነው።	
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-2	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፩
	የመዝጋቢው ስም፣ ዓለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

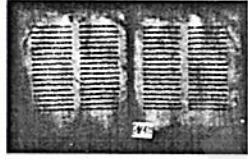
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ምሥጢር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አንክባር ቅድስት ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ ተጉሰትና ቡልጋ	ወረዳ፣ አንክባር
	የተጻፈበት ዘመን፣ በ፲፱ ኛው መቶ ክፍለ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፴፮፣ ወርድ፣ ፴፯፣ የገፅ ብዛት፣ ፹፮	
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ምሥጢር ማለት ከሥሙ መረዳት እንደሚቻለው የምሥጢር መጽሐፍ ማለት ነው። በአባ ጊዮርጊስ ዘጋሥጫ ከተደረሱት መጻሕፍት መካከል አንዱ ሲሆን የነገረ ሃይማኖት ዕውቀት በእጅጉ የሚስተዋልበት ዋና ይዘቱም የክርስቶስ እምላክነት በተሳሳተ መልኩ ለሚመለከቱ ፈሪሳውያንና፣ ሰዱቃውያን፣ እንደዚሁም ካቶሊኮች በክርስቶስ ባሕርይ ዙሪያ ያላቸውን እርሱ የተሳሳተ የሚላቸውን አመለካከት የሚነቅፍ ነው። ምዕመናንን በተሳሳተ ትምህርታቸው ሊወስዱ ስለሚችሉ እንደ መጽሐፍ አገላለጽ ከቀበሮቻችን ከተከላቃች ለመጠበቅ እንደሆነ ያስረዳል። ከዚህ በተጨማሪም የተጻፈበትን ጊዜ በሮማውያን፣ በዕብራውያን፣ በግብፃውያን የዘመን አቆጣጠር በማስላት ያስቀመጠ ሲሆን ኢትዮጵያም ያለ ሐዋርያት ስብከት በክርስቶስ ስለማመኗ ያስረዳል። ስለራሱም አስተዳደግ በአምሐራ እንደተወለደና በአግባቡ በትምህርት ታንጾ እንዳደገ ይገልጻል። መጽሐፍ ከመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ በመጥቀስ ስለክርስቶስ ያስተምራል። ደራሲው ስለነበረው የብሉና የሐዲስ ዕውቀትም ያስረዳል።</p>	
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A2-IV-122	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፪
	የመዝጋቢው ስም፣ የወንድሰን በላይ	የተመዘገበበት ቀን፣

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርብ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ግብረ ሕግማት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፪ንጌ አብርሐም ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ ደምቤያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእዲ ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
የሥራ ተገቢ የሌለውን መገልገል	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለገሎት፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
ቁመት፣ ፴፭.፳፯.፱ ወርድ፣ ፳፯.፳፯.፱ የገፅ ብዛት፣ ፻፹፫	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ግብረ ሕግማት ከጸመ አርብዓ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
በኋላ በሚታሰበው በሰሙኑ ሕግማት የአይሁድ		
አለቆች ጸሐፍት በክርስቶስ ላይ ምክር መክረው		
የፈጸሙትን በደልና የደረሰበትን መከራ እንዲሁም		
በእስተ ዓርብ ከሚት እስከ ፲፩ ሰዓት የታየውንና		
የተፈፀመውን ተለምራት የሚገልፅ መጽሐፍ		
ነው። በስመ ሥላሴ ይጀምርና ከክርስቶስ በስተቀር		
ሌላ አምላክ አለመኖሩን በስፋት የሚገልጽ ነው።		
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-797	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፫	
የመዝጋቢው ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፱/፲፱፻፹፫	

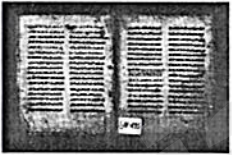
በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርብ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቱርኦስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጥጣ ጊዮርጊስ ደብርቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠራጃ፣ ጎንደር ወረዳ፣ ሁለት እጅ እነሴ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእዲ የሐንስ ዘመን መንገድ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
የሥራ ተገቢ የሌለውን መገልገል	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለገሎት፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
ቁመት፣ ፲፱፻፶፫ ወርድ፣ ፲፯፻፶፫ የገፅ ብዛት፣ ፻፶፪	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ወደ ግላዝ ተተርጉመውና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
ተጠብቀው ለዘመናችን ከደረሱን መጻሕፍት መካከል		
መጽሐፈ ቱርኦስ እንዲሁ ነው። መጽሐፈ ቱርኦስ ስለ		
ምስጢረ ሥላሴና ስለ ምስጢረ ሥጋዊ ይገልጻል።		
የምስጢረ ሥላሴን ደግሞ በስብከት መልክ ያቀርባል።		
ከኢፌሶኑ ጉባኤ በኋላ በ ፱፻፱፩ ዓ.ም እንደተጻፈ		
የሚገለፅ ሲሆን የመጽሐፍ ዋና ክፍል ስለ ንስጥርስ		
ተቃዋሚ የያዘ ነው። መጽሐፍ የእስክንድርያው		
ቅዱስ ቱርኦስ ወደ ቲኦዶስዮስ ንጉስ ስለ ክርስቶስ		
ባሕርይ፣ ቃል ምእዳን ወደ ፊኦዶት ዘእንክራ፣ ስለ		
ቅድስት ማርያም የአምላክ እናት መሆን፣ ወደ		
ዮብናሊ ዘኢየሩሳሌም በተጨማሪም ለቆጵሮስ		
ኤጵፋንዮስ ለእንጻኪው የሐንስ ወደ ሌሎችም		
የጻፉቸው መልእክቶች ተሰብስበው የተጻፉበት		
መጽሐፍ ነው። በቅዱስ ቱርኦስ የተጻፈውን		
'ሃይማኖት ርትዕት' የተሰኘውን መጽሐፍ ከሌሎች		
አበው የኑሮ ታሪክና የአምነት መግለጫ ጽሑፎች		
ጋር በማጠቃለል በተሰዓቱ ቅዱሳን ተተርጉሞ		
የተጠረዘ መጽሐፍ ነው።		
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-234	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፬	
የመዝጋቢው ስም፣ አሰሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፳፯	

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ግብረ ሕማማት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በ፲፯፻፲፮ / በራስ ወልደ ሥላሴ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፴፭ላ.ሜ ወርድ፣ ፴፭፻ላ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፩፻፲፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የተተረጎመው ከዐረብ ሲሆን በሰሙኑ ሕማማት ብቻ የሚያገለግል ነው። ከአለተ ሆሣዕና እስከ ትንሣኤ ሌሊት በመጻፍትም በሌሊትም በሰዓታት፣ ተከፋፍሎ ይነበባል ይጸለያል። መጽሐፍ የተዋቀረው፣ ከመጽሐፈ ነቢያት፣ ከመዝሙራ ዳዊትና ከመጽሐፈ ሊቃውንት ተወጣጥቶ ነው። በአጠቃላይ የሰሙኑ ሕማማት የምንባብ፣ የጸሎትና የሥርአት መጽሐፍ ነው። የክርስቶስን መከራና ሕማም ሞትና ትንሣኤ ይናገራል።</p>	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-497	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፭
	የመዝገቢው ስም፣ ፀጉር ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፱/፳፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሃይማኖተ አበጢ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርብ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፴፭ላ.ሜ ወርድ፣ ፴፭፻ላ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፩፻፲፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ሃይማኖተ አበጢ ማለት የአባቶች እምነት ወይም ሃይማኖት ማለት ሊሆን መጽሐፍ የተናኘ ሃይማኖት ተከታታይ ሆኖ እበጢን አወጣጥ ያዘ ነው። ይህም ሊባል አባቶች እምነት ባለፉ ጊዜ አብር ያል እንዳልሆነ መጽሐፍ ይገልጻል። ሃይማኖተ አበጢ መባሉ፣ አበጢ ከአግባብነት ተግባር ያመነበት እስከ ፍፃሜ ዘመናቸው ያልሰጡት ለልጆቻቸው ያስተማሩት፣ ልጆቻቸው ያለመነበት ለልጅ ልጅ የሚተላለፍ እስከ ዛሬ ያልተቋረጠ ወደፊትም የማይቋረጥ መሆኑን ለማስረዳት ነው። ሃይማኖተ አበጢ ክርስቶስ የተናገረውን፣ ሐዋርያት ያስተማሩትን፣ በኒቲያ በቀስጥጥን፣ በኢፊዮን ለተነሡ መናፍቃን የተሰጠ ወላኔ፣ ከቀልቲያን ጉባኤ በፊት የእስክንድርያ መንበር ወራሾች፣ ከማርቆስ ወንጌላዊና ከቶሎሳ ቂርሶስ ጋር የሚተባበሩ አርቶዳክሳውያን ሊቃውንት ያስተማሩት ትምህርት ያመነበት እምነት እንደሚገኝበት ይገልጻል። ከዐረብ ወደ ግሊዝ የተተረጎመ ከመሆኑም በላይ የኢትዮጵያ አርቶዳክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በደግሞ መመሪያነት የተቀበለችው ነው። የብዙ ሊቃውንት ጋይል ቃላት ተመዝግበዋል። ለመጀመሪያ ጊዜም በአንድ ላይ ተሰባስቦ የተጠረከው በ፲፭ኛው ምእተ ዓመት ሊሆን፣ በአንድ ላይ አሰባስበውም አንድ መጽሐፍ በማድረግ ረገድ ገንጠውያን ትልቁን ሚና ተጫውተዋል። በተለይም የሐንሰ ዘብርከልና አባ ሚካኤል ዘሀገረ አትረብ ወመሊክ ይገኙበታል። በመንደርደሪያነት በደግሞነት በሊቃውንት የተገለጹ ጋይል ቃላት ተመዝግበዋል። ለሌሎች ለመጥቀስም፣ የአትናቲዎስ ዘእስክንድርያ፣ ዳርሶ፣ የቶሎሳ ጎርጎርዮስ ዘጉሲ፣ የቶሎሳ ባስልዮስ፣ ኢፍሬም ሰርያዊ፣ አፖሊቲስ ዘርም፣ ጎርጎርዮስ ዘእንኪናዙ፣ ኢጲጳጵዮስ ዘቆርስ፣ የሐንሰ አፈወርቅ፣ ፊሊዶር ዘእንኪያ ቂርሶስ ዘእስክንድርያ ፲፪ ምዕራፍ የቶሎሳ ጎርጎርዮስ ዋናዎቹ ናቸው።</p>	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-504	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፮
	የመዝገቢው ስም፣ ፀጉር ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፱/፳፫

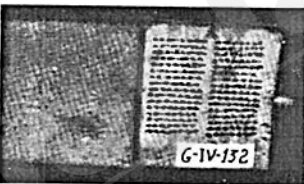

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስም፣ ሥጢረ ሥላሴ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አቡነ ሐራ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገራችን ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ ሰነድ	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሁኑ ዘመን፣ የቀዳሚ ደረጃ	
ቁመት፣ ማህጸን፣ ወርድ፣ ማህጸን፣ የገፅ ብዛት፣ ገጽ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥላሴ የአምላክ የሦስትነት መጠሪያ ሥም ሲሆን እግዚአብሔር የሚለው ሥም ደግሞ የአንድነታቸው ሥም ነው። በአካል፣ በስም፣ በግብር ሦስት በመለኮት፣ በክብር፣ በታዳሪ፣ በእግዚአብሔር፣ በሥልጣን፣ በፈቃድ እንድናቸው። ይህን የአንድነትና ሦስትነት ምስጢር በመጽሐፍ ቅዱስ ወስጥ በተለያዩ ሁኔታ የተገለጹ መሆኑንን ከመጥቀስ በተጨማሪ፣ ለሐዋርያቱ ሂደትና ለህዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ሥም እያጠመቃችኋቸው ያዘዘጋችሁን ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችሁ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው ማቲ፣ 28፥ 19፣ በማለት ክርስቶስ ባዘዘው መሠረት ሥላሴ በስልጣን፣ በመለኮት፣ ልጅነትን በመስጠት ዓለማትን በመፍጠር እንደ መሆናቸውን ከማስረጃቱም በላይ የአካል ሦስትነታቸውን ያስተምረናል። አባቶች ስለ ምስጢር ሥላሴ እንድንትና ሦስትነት በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ለሰው በሚገባው መንገድ በምሳሌ ጽፈዋል። ለምሳሌ አባ ሕርያቆስ የሥላሴን እንድንትና ሦስትነት በፀሐይ በወይን በሌላም እየመሰለ ተናግሯል፤ ለፀሀይ ከበቡ፣ ብርሀን፣ መቀቱ፣ በከበቡ አብ ብብርሃን ወልድ፣ በመቀቱ መንፈስ ቅዱስ ይመስለዋል። ወይንም ግንዱን በአብ ቅጠሉን በወልድ ፍሬውን በመንፈስ ቅዱስ ምሳሌ በማድረግ ያስረዳል። ከዚህ በተጨማሪ የሥላሴ እንድንትና ሦስትነት በየርዳናስ፣ በደብረ ታዕር ተራራ፣ በአብርሃም ቤትና በባቢሎን የሰናዖር ሕንጻን በማፍረስ ወዘተ የተገለጹ መሆኑን ይገልጻል። በአጠቃላይ ሥላሴ ግራና ቀኝ ተቀዳሚና ተከታይ እንደሌለባቸው ጠፈርም መሰረትም ራሳቸው እንደሆኑና ዓለማትን ሁሉ በእጃቸው የተያዙ መሆናቸውን ያስረዳል።		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-132	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፱
ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፬/፲፱፻፸፬

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስም፣ ሥጢረ ሥላሴ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መሐል ዘጌ ጊዮርጊስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገራችን ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ ሰነድ	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሁኑ ዘመን፣ የቀዳሚ ደረጃ	
ቁመት፣ ማህጸን፣ ወርድ፣ ማህጸን፣ የገፅ ብዛት፣ ገጽ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥላሴ የአምላክ የሦስትነት መጠሪያ ሥም ሲሆን እግዚአብሔር የሚለው ሥም ደግሞ የአንድነታቸው ሥም ነው። በአካል፣ በስም፣ በግብር ሦስት በመለኮት፣ በክብር፣ በታዳሪ፣ በእግዚአብሔር፣ በሥልጣን፣ በፈቃድ እንድናቸው። ይህን የአንድነትና ሦስትነት ምስጢር በመጽሐፍ ቅዱስ ወስጥ በተለያዩ ሁኔታ የተገለጹ መሆኑንን ከመጥቀስ በተጨማሪ፣ ለሐዋርያቱ ሂደትና ለህዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ሥም እያጠመቃችኋቸው ያዘዘጋችሁን ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችሁ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው ማቲ፣ 28፥ 19፣ በማለት ክርስቶስ ባዘዘው መሠረት ሥላሴ በስልጣን፣ በመለኮት፣ ልጅነትን በመስጠት ዓለማትን በመፍጠር እንደ መሆናቸውን ከማስረጃቱም በላይ የአካል ሦስትነታቸውን ያስተምረናል። አባቶች ስለ ምስጢር ሥላሴ እንድንትና ሦስትነት በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ለሰው በሚገባው መንገድ በምሳሌ ጽፈዋል። ለምሳሌ አባ ሕርያቆስ የሥላሴን እንድንትና ሦስትነት በፀሐይ በወይን በሌላም እየመሰለ ተናግሯል፤ ለፀሀይ ከበቡ፣ ብርሀን፣ መቀቱ፣ በከበቡ አብ ብብርሃን ወልድ፣ በመቀቱ መንፈስ ቅዱስ ይመስለዋል። ወይንም ግንዱን በአብ ቅጠሉን በወልድ ፍሬውን በመንፈስ ቅዱስ ምሳሌ በማድረግ ያስረዳል። ከዚህ በተጨማሪ የሥላሴ እንድንትና ሦስትነት በየርዳናስ፣ በደብረ ታዕር ተራራ፣ በአብርሃም ቤትና በባቢሎን የሰናዖር ሕንጻን በማፍረስ ወዘተ የተገለጹ መሆኑን ይገልጻል። በአጠቃላይ ሥላሴ ግራና ቀኝ ተቀዳሚና ተከታይ እንደሌለባቸው ጠፈርም መሰረትም ራሳቸው እንደሆኑና ዓለማትን ሁሉ በእጃቸው የተያዙ መሆናቸውን ያስረዳል።		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-745	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፶፱
ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፬/፲፱፻፸፬

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ለደራሰቶች
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ ግብረ ህማማት		
	የሚገኝበት ተቋም፡ ምዕራፊ ትዳላን አደባባይ ተክለ ሀይማኖት ቤዝ		
	ክፍለ ሀገር፡ ጎንደር አጠቃላይ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ ኢየሱስ		
	የተጻፈበት ዘመን፡ በእዲ ሚኒሊክ ዘመን መገንጠት	የተጻፈበት ቋንቋ፡ ግዕዝ	
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፡ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፡ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፡ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፡ ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገበጻ	የተሠራበት ቀስ፡ በራና	የአሠራር ዘይቤ፡ የቀም ጽሑፍ	
	ቀመት፡ በግላላ ግራፍ፣ በግላላ ግራፍ የገፅ ብዛት፡ ፩፻፸፮	የሚገኝበት ሁኔታ፡ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፡ መጽሐፍ ክርስቶስ የሰጠ ልጆችን ለማዳን ሲል ጠርጲትና ነቀት፣ መከራና ግርፍት መራብና መጠማት፣ መወደቅና መነሳት፣ ህምምና ሞት ወዘተ ይናገራል። የተተረጎመው ከአረቢያ ሲሆን በሰጥነ ህማማት ብቻ የሚያገለግል ነው። ከአለተ ሆላክና እስከ ትንሳኤ ሌሊት በመክለትም በሌሊትም በሰዓታት ተከፋፍሎ ይነበባል ይጻፈዋል። መጽሐፍ የተዋቀረው፣ ከመጽሐፈ ነቢያት፣ ከመዝሙራ ዳዊትና ከመጽሐፈ ሊቃውንት ተወጣጥቶ ነው። ክርስቶስ ከመያዙ ጀምሮ እስከ ስቅለቱ ድረስ የደረሰበትን መከራና ስቃይ የሚያስረዳ ሲሆን በአጠቃላይ የሰጥነ ህማማት የምንባብ የጸሎትና የሥርአት መጽሐፍ ነው።		
	አጠቃላይ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፡ H-IV-438	የካታሎግ ቁጥር፡ ፪፻፳፩
	የመዝገብ ወይንም የጽሑፍ ወይንም	የመዝገብ ወይንም፡ ስም፡ ነቀጥስ ወዳጅ	የተመዘገበበት ቀን፡ ፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ለደራሰቶች
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ መጽሐፈ ሐዊ		
	የሚገኝበት ተቋም፡ ናርጋ ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን		
	ክፍለ ሀገር፡ ጎንደር አጠቃላይ፣ ባህር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ		
	የተጻፈበት ዘመን፡ በእዲ ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፡ ግዕዝ	
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፡ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፡ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፡ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፡ ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገበጻ	የተሠራበት ቀስ፡ በራና	የአሠራር ዘይቤ፡ የቀም ጽሑፍ	
	ቀመት፡ ሳይከፈል ወይንም ሳይገፈፈል፡	የሚገኝበት ሁኔታ፡ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፡ በእዲ ልብና ድንግል ዘመን መንግሥት (1500-1533 ዓ.ም) አንድ የወጭ ሀገር ዜጋ በሆነ የደብረ ሊባኖስ መነኩሴ ከዐረብኛ ጠይ ግዕዝ የተተረጎመ ነው። ይህ ሰጠ የግዕዝ ዕውቀቱ የተወሰነ ስለነበር አንዳንድ የዐረብኛ ቃላትን እንዳለ የተወሰኑ ሁኔታ እንዳለ ይነገራል። የመጽሐፍ ዋና ቁምነገር የሚያጠነጥነው በምንኩስና ሕይወት በመሆኑ ለመነኩሳት ከፍተኛ አገልግሎት የሚሰጥ መጽሐፍ ነው።		
	አጠቃላይ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፡ G-IV-899	የካታሎግ ቁጥር፡ ፪፻፳፪
	የመዝገብ ወይንም የጽሑፍ ወይንም	የመዝገብ ወይንም፡ ስም፡ ዳዊት ለማ	የተመዘገበበት ቀን፡ ፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሃይማኖት አበጠ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፱፬፭ ወርድ፣ ፱፬ ያገሳ ብዛት፣	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገሰጽ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ሃይማኖት አበጠ ማለት የአባቶች እምነት ወይም ሃይማኖት ማለት ሊሆን መጽሐፍ የቀናት ሃይማኖት ተከታዮች ሆኑ አበጠን አወጡት የያዘ ነው። ይህም ሲባል አባቶች እምነታቸው ባለፉ ጊዜ አብሮ ያለፈ እንዲሁን መጽሐፍ ይገልጻል። ሃይማኖት አበጠ መባሉ፣ አበጠ፣ ከአገዛዥነት ተምረው ያመነቡት እስከ ፍጻሜ ዘመናቸው ያልወጡት ለልጆቻቸው ያስተማሩት፣ ለጆቻቸውን ያሳመኑት ለልጅ ልጅ የሚተላለፍ እስከ ዛሬ ያልተቋረጠ ወይም የማይቋረጥ መሆኑን ለማስረዳት ነው። ሃይማኖት አበጠ ክርስቶስ የተናገረውን፣ ሐዋርያት ያስተማሩትን፣ በኒቂያ በቀስጥጥንያ፣ በኢራኒያ ለተነሡ መናፍቃን የተሰጠ ወላኒ፣ ከቀላቶን ገብረ በሬት የእስክንድርያ መንበር ወራሾች፣ ከማርቆስ ወንጌላዊና ከቅዱስ ቲሞጥስ ጋር የሚተባበሩ እርቶዶክሳውያን ሊቃውንት ያስተማሩት ትምህርት ያመነቡት እምነት እንደሚገኝበት ይገልጻል። ከወረብኛ ወደ ግሪክ የተተረጎመ ከመሆኑም በላይ የኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በደግሞ መመሪያነት የተቀበለችው ነው። የብዙ ሊቃውንት ጋይሳ ቃላት ተመዝግበዋል። ለመጀመሪያ ጊዜም በአንድ ላይ ተሰባስቦ የተጠረዘው በጆሮው ምላት ዓመት ሲሆን በአንድ ላይ አሳሳቢውም አንድ መጽሐፍ በማድረግ ረገድ ግብፃውያን ትልቁን ሚና ተጫዋቶቹ። በተለይም የሐንስ ዘርባስና አባ ሚካኤል ዘሀገረ አትራብ ወመሊክ ይገኙበታል። በመንደርደሪያነት በደግሞነት በሊቃውንት የተገለጹ ጋይሳ ቃላት ተመዝግበዋል። ለአብነት ለመጥቀስም፣ የአትናቴዎስ ዘእስክንድርያ ድርሰት፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘካሳሪ፣ የቅዱስ ባስልዮስ፣ ኢፍሬም ሶርያዊ፣ አፖሊተስ ዘርም፣ ጎርጎርዮስ ዘእንዚናዝ፣ ኢጲፋንዮስ ዘቆጵርስ፣ የሐንስ አፈወርቅ፣ ፊላዶር ዘአንጾኪያ ቅርሱን ዘእስክንድርያ ፪ ምዕራፍ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ዋናዎቹ ናቸው።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር I A1-IV-10	የካታሎግ ቁጥር I ፪፻፷፫
የመዝጋቢው ስም፣ ዓለም አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

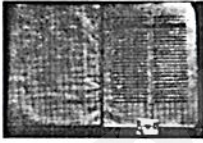
የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፤ አርባዕቱ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ሚኒሊክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፱፬፭ ወርድ፣ ፱፬ ያገሳ ብዛት፣	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገሰጽ	<p>የተሠራበት ቁስ፣ ብራና የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የአርባዕቱ ወንጌል ተናጋሪው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም የማይታወቅም፣ የማርቆስን፣ የሉቃስን እና የዮሐንስን ወንጌል የያዘ ነው። የክርስቲያኖች የድህነት የሕግና የሥርዓት መጽሐፍ ሲሆን የኢየሱስ ክርስቶስን ትምህርት ይዟል። ብሉይ ኪዳን ስለ መሲሁ ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም መጥቶ ሰውን በሞቱና በትንሳኤ እንዴት እንደሚያድነው ይናገራል፤ ይተነብያል። ሐዲስ ኪዳን ደግሞ የትንቢት በክርስቶስ መፈጸሙን ያስረዳል። ወንጌል ለዘላለም ሕይወት የሚሆን የማይለወጥ የምሥራች ቃል ነው። ስለ ክርስቶስ ዕንቅጥ፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት ትምህርት ሞት ትንሳኤ ዕርገትና ጃም ምፅአት የኃጥአንንና የዓድቃንን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል፤ የቤተክርስቲያን እምነትና ሥነምግባርን አጠቃሎ የያዘ ነው። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበትና የማይሰበክበት የአገልግሎት ዘርፍ የለም። የአስተምህሮ ማዕከል ብቻ ላይሆን በግል ጸሎትም ያገለግላል። ወንጌልን በማንበብና በመድገም ኢየሱስ ክርስቶስን ስም በመጥራት ከበሽታና ክርክሳን መናፍስት ይፈጠራል።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር I A1-IV-20	የካታሎግ ቁጥር I ፪፻፷፬
የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሃይማኖት አበጠ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማካኝነት	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሰን አጠቃላይ፣ ስም ወይንም ወረዳ፣ ወይንም ወረዳ	
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስም	የሰራዊት ግለሰብ፣ አይታወቅም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገራዊ ሚኒስቴር ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	
የተሰራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሰራር ዘዴ፣ የቀዳሚ ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገለጻ	<p>ቁመት፣ ማጠቃለያ ወይንም ማጠቃለያ የገፅ ብዛት፣ የገጽ</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ሃይማኖት አበጠ ማለት የአባቶች አምነት ወይንም ሃይማኖት ማለት ነው። ይህም ሲባል አባቶች አምነት ባለፉ ገዜ አብሮ ያለፈ እንዳልሆነ መጽሐፍ ይገልጻል። ሃይማኖት አበጠ መባሉ አበጠ ከአገዛዝነት ተምረው ያመነቡት እስከ ፍጻሜ ዘመናቸው ያልሰጡት ለልጆቻቸው ያስተማሩት ለልጆቻቸው ያላመነቡት ለልጅ ልጅ የሚተላለፍ እስከ ዛሬ ያልተደረገ ወይንም የማይደረግ መሆኑን ለማስረጃት ነው። ሃይማኖት አበጠ ክርስቶስ የተናገረውን ሃዋርያት ያስተማሩትን በኒቲያ በፋስጥንጥንያ በኢጲዮን ለተነሱ እነርሱ መናፍቅን ለሚገባቸው የተሰጠ ወላኔና ከቀዳሚ ገብረ ቤተ የእስክንድርያ መገበር ወራሾች ከማርቆስ ወንጌላዊና ከቅዱስ ፎርሎስ ጋር የሚተባበሩ ኦርቶዶክሳዊያን ሊቃውንት ያስተማሩት ትምህርት ያመነቡት አምነት እንደሚገኝበት ይገልጻል። ከአረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጎመ ከመሆኑም በላይ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በደግሞ መመሪያነት የተተሰሰው ነው። የብዙ ሊቃውንት ንይል ቃላት ተመዝግበዋል። ለመጀመሪያ ገዜም በአንድ ላይ ተሰባስቦ የተጠረዘው በገጽ ምዕተ አመት ሲሆን በአንድ ላይ አሰባስበውም አንድ መጽሐፍ በማድረግ ረገድ ግብፃውያን ትልቁን ሚና ተጫውተዋል። በተለይም የሆነን ዘቡርልስ አባ ሚካኤል ዘሀገረ አትራብ ወመሊክ ይገኙበታል። እንደመንገድገድ በደግሞነት በሊቃውንት የተገለፁ ንይል ቃላት ተመዝግበዋል። ለአብነት ለመጥቀስም የአትናቲዎስ ዘእስክንድርያ ድርሰት፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘኩሲል፣ የቅዱስ ባስልዮስ፣ ሊፍራም ሶርያዊ፣ አፖሊተስ ዘርም ጎርጎርዮስ ዘእንዚናዙ፣ ሊፍራም ዘቆጵርስ፣ የሐንስ አፈወርቅ፣ ፊላዶር ዘእንዚያ፣ ፎርሎስ ዘእስክንድርያ ፲፪ ምዕራፍ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ነባቤ መሰከት ስለ ምሥጢረ ሥላሴ የተገነጠ ጸ ምዕራፍ ዋና ዋናዎቹ ናቸው።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-12	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፳፭
የመዝገብ ወሰን፣ አፈወርቅ ገ/ክ/የሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፯/፲፱፻፸፪	

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አርባአቱ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አጠቃላይ፣ አንደኛ ተወራሪ ወረዳ፣ አንደኛ	
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስም	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገራዊ ሚኒስቴር ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	
የተሰራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሰራር ዘዴ፣ የቀዳሚ ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገለጻ	<p>ቁመት፣ ማጠቃለያ ወይንም ማጠቃለያ የገፅ ብዛት፣ ፩፻፸፱</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የአርባዕቱ ወንጌል ተናጋሪው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም የማቴዎስን፣ የማርቆስን፣ የሉቃስን እና የዮሐንስን ወንጌል የያዘ ነው። የክርስቲያኖች የድህነት የሕግና የሥርዐት መጽሐፍ ሲሆን የኢየሱስ ክርስቶስን ትምህርት ይዟል። ብሉይ ኪዳን ስለ መሲሁ ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም መጥቶ ሰውን በሞቱና በትንሳኤ እንዴት እንደሚያድነው ይናገራል፤ ይተነብያል። ሐዲስ ኪዳን ደግሞ የትንቢት በክርስቶስ መፈጸሙን ያስረዳል። ወንጌል ለዘለዓለም ሕይወት የሚሆን የማይለወጥ የምሥራች ቃል ነው። ስለ ክርስቶስ ዕንሰት፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት ትምህርት ሞት ትንሳኤ ዕርገትና ዳግም ምዕለት የኃጥእንንና የዓድቃንን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል፤ የቤተክርስቲያን እምነትና ሥነምግባርን አጠቃሎ የያዘ ነው። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበትና የማይሰበከበት የአገልግሎት ዘርፍ የለም። የአስተምህሮ ማዕከል ብቻ ሳይሆን በግል ጸሎትም ያገለግላል። ወንጌልን በማንበብና በመድገም ኢየሱስ ክርስቶስን ስም በመጥራት ከሸታና ክርኩሳን መናፍስት ይፈጠራል።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-8	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፳፮
የመዝገብ ወሰን፣ አሰራር አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፯/፲፱፻፸፪	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቁርሱስ	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳነ ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ትግራይ አጠራጃጅ፣እንደርታ ወረዳ፣እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣በአዲስ አበባ ዘመን መንግስት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው፣ግለሰብ፣አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ብራና	የተሠራበት ቀስ፣ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣፳፫፣ወርድ፣፳፩ የገፅ ብዛት፣፩፻፸፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ወደ ግእዝ ተተርጉመውና ተጠብቀው ለዘመናችን ከደረሱን መጻሕፍት መካከል መጽሐፈ ቁርሱስ አንዱ ነው። መጽሐፈ ቁርሱስ ስለ ምስጢረ ሥላሴና ስለ ምሥጢረ ሥጋዊ ይገልጻል። የምስጢረ ሥላሴን ደግሞ በሰብስቦት መልክ ያቀርባል። ከኤፌሶን ጉባኤ በኋላ በ ፬፻፴፩ ዓ.ም እንደተጻፈ የሚገለጽ ሲሆን የመጽሐፍ ዋና ክፍል ስለ ንስጥርስ ተቃወሞ የያዘ ነው።	
የእስክንድርያው ቅዱስ ቁርሱስ ወደ ቲኦዶሮስ ንጉሥ ስለ ክርስቶስ ባህርይ፣ቃለ ምእዳን ወደ ፊኦዶት ዘአንካራ፣ስለ ቅድስት ማርያም የአምላክ እናት መሆን፣ ወደ ዮብናሊ ዘኢየሩሳሌም በተጨማሪም ለቆጵሮስ ኤጵፋንዮስ ለአንጻኪው ዮሐንስ ወደ ሌሎችም የጻፋቸው መልእክቶች ተሰብስበው የተጻፉበት መጽሐፍ ነው። በቅዱስ ቁርሱስ የተጻፈውን ሃይማኖት ርትዕት፣ የተሰኘውን መጽሐፍ ከሌሎች አበወ የኑሮ ታሪክና የእምነት መግለጫ ጽሑፎች ጋር በማጠቃለል በተስፋቱ ቅዱሳን ተተርጉሞ የተጠረዘ መጽሐፍ ነው።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-10	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፳፮
	የምዝገባው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1974/10/05

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

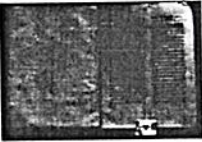
የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አርባዕቱ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳነ ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ትግራይ አጠራጃጅ፣እንደርታ ወረዳ፣እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣በአዲስ ፋሲል ዘመን መንግስት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው፣ግለሰብ፣አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ብራና	የተሠራበት ቀስ፣ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣፴፭፣ወርድ፣፳፱ የገፅ ብዛት፣፻፸፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የአርባዕቱ ወንጌል ተናጋሪው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። አርሱም የማቴዎስን፣የማርቆስን፣የሉቃስን እና የዮሐንስን ወንጌል የያዘ ነው። የክርስቲያኖች የድሀነት የሕግና የሥርዐት መጽሐፍ ሲሆን የኢየሱስ ክርስቶስን ትምህርት ይዟል።ብሉይ ኪዳን ስለ መሲሀ ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም መጥቶ ሰውን በሞቱና በትንሳኤ እንዴት እንደሚደኘው ይናገራል፤ይተነብያል።ሐዲስ ኪዳን ደግሞ የትንቢት በክርስቶስ መፈጸሙን ያስረዳል።ወንጌል ለዘለዓለም ሕይወት የሚሆን የማይለወጥ የምሥራች ቃል ነው። ስለ ክርስቶስ ዕንሰት፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት ትምህርት ሞት ትንሳኤ ዕርገትና ዳግም ምዕላት የኃጥአንንና የዓድቃንን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል፤የቤተክርስቲያን እምነትና ሥነምግባርን አጠቃሎ የያዘ ነው። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበትና የማይሰክበት የአገልግሎት ዘርፍ የለም። የእስተምህሮ ማዕከል ብቻ ሳይሆን በግል ጸሎትም ያገለግላል።ወንጌልን በማንበብና በመድገም ኢየሱስ ክርስቶስን ስም በመጥራት ከበሽታና ክርክላን መናፍስት ይፈጠራል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-11	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፳፯
	የምዝገባው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1974/10/05

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርብ ኢንቬንቲብ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ላይ ያደረገውን
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርብ ኢንቬንቲብ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ላይ ያደረገውን
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም/ግብረ ስማማት	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤክ	
	ክፍለ ሀገር/ትግራይ አወራጃ/አንደርታ ወረዳ/አንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን/፲፯፻፺፭ ዓ.ም	የተጻፈበት ቋንቋ/ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ/በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው/ገለሰበ/አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገል/የ	የሚሰጠው ግልጋሎት/የሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት/ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ/ብራና	
	የመጽሐፍ ይዘት/ ከስሙ ለመረዳት እንደሚቻለው	
	<p>ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ "እንሰ ሰባሁክክ በዲባ ምድር ፈጸምኖ ግብረ ዘወሀብኪ ከመ እግበር" ዮሐ ፲፮፻፱ አደርገው ዘንድ የሰጠህኝን ሥራ ፈፀሜ በምድር ላይ አከበርኩህ (ገለፅኩህ)፤ ሲል እንደተናገረው መጽሐፍ በጅሊህ ከጅፂ ዘመን ከልጅ ልጅህ ተወልደ፤ በመስቀል ተሰቅዮ መቸ አድንገህሁ የሚል የተስፋ ቃል እንደሰጠው ይገልጻል። የተስፋ ቃሉን ለመፈጸም ከሰማየ ሰማያት ወርዶ፤ ከድንገል ማርያም ተወልዶ እስከ ዕርጉቱ ድረስ በዚህ ዓለም የፈጸማቸውን ሥራዎቹን በማስታወስ ቸርነቱና ችሮታው የሚታሰብበት ታላቅና ክቡር የሆነ መንፈሳዊ መጽሐፍ እንደሆነ ይገልጻል።</p>	
		
አርባ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፤ C-IV-20	የካታሎግ ቁጥር፤ ፪፻፳፱
	የመዝገቢው ስም፤ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፤ ፲፯/፯/፲፱፻፸፭

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም/ግብረ ስማማት	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ተገታ ደብረ ብርሀን ቅ/ሚካኤል	
	ክፍለ ሀገር/ወሎ አወራጃ/ተገታ ወረዳ/ወረዳ/ሚሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን/በአፄ ሚካኤል ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ/ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ/በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው/ገለሰበ/አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገል/የ	የሚሰጠው ግልጋሎት/የሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት/ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ/ብራና	
	የመጽሐፍ ይዘት/ ወደ ግእዝ ተተርጉመውና ተጠብቀው ለዘመናችን ከደረሱን መጻሕፍት መካከል መጽሐፈ ቄርሱስ አንዱ ነው። መጽሐፈ ቄርሱስ ስለ ምስጢረ ሥላሴና ስለ ምስጢረ ሥጋዊ ይገልጻል። የምስጢረ ሥላሴን ደግሞ በስብከት መልክ ያቀርባል። ከኤፌሶን ጉባኤ በኋላ በ ፪፻፴፩ ዓ.ም እንደተጻፈ የሚገለጽ ሲሆን የመጽሐፍ ዋና ክፍል ስለ ንስጥሮስ ተቃዋሚ የያዘ ነው።	
	<p>የእስክንድርያው ቅዱስ ቄርሱስ ወደ ቴኦዶሶስ ንጉሥ ስለ ክርስቶስ ባህርይ/ቃል ምእዳን ወደ ፊኦዶት ዘእንካራ፤ ስለ ቅድስት ማርያም የአምላክ እናት መሆን፤ ወደ ዮብናሊ ዘኢየሩሳሌም በተጨማሪም ለቆጵሮሱ ኤጵፋንዮስ ለእንጸኪው ዮሐንስ ወደ ሌሎችም የጻፋቸው መልእክቶች ተሰብስበው የተጻፉበት መጽሐፍ ነው። በቅዱስ ቄርሱስ የተጻፈውን ሃይማኖት ርትዕት የተሰኘውን መጽሐፍ ከሌሎች አበው የኑሮ ታሪክና የእምነት መግለጫ ጽሑፎች ጋር በማጠቃለል በተስፋቴ ቅዱሳን ተተርጉሞ የተጠረዘ መጽሐፍ ነው።</p>	
		
አርባ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፤ B4-IV-12	የካታሎግ ቁጥር፤ ፪፻፳፱
	የመዝገቢው ስም፤ ፀጋ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፤ ፲፱/፱/፳፻፲፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ክታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ነገረ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አብይራ ማርያም ቤዛ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ አበባ ዘመን መንግስት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርቅ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፱፻፲፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱ ዓ.ም. ብዛት፣ ፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የግብፅን ቤተክርቲያንን በመምራት የሚታወቁት ተወፍሎስና ጢሞቴዎስ ካዘጋጁቸው ወደ ኢትዮጵያ ከገቡት መጻሕፍት መካከል አንዱ ነው። ነገረ ማርያምን ተወፍሎስ የፃፈው ከቅድስት ድንግል ማርያም ራዕይ ስለተገለፀለት መሆኑን መጽሐፍ ይገልጻል። ነገረ ማርያም ቅድስት ድንግል ማርያም በወቅቱ የነበረው ንጉስ ሄሮድስ ልጁን ሊገድለው በፈለገ ጊዜ ከኖሴፍና ከሰሎሜ ጋር በመሆን ወደ ግብፅ ያደረገችውን ስደት እንደዚሁም ሦስት አመት ከሦስት ወር በደብረ ቀስቋም መቀመጧን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። አገላለጹም በታሪክ ሳይሆን በስብከት መልኩ ነው። የቅዱስ ዮሐንስን አፈወርቅን ይዘት የተከተለ አቀራረብም አለው። ግብፃውያን ትምህርተ ተወፍሎስ በማለት ይገልፁት እንደነበር ሲታወቅ በኢትዮጵያ ቤተክርቲያን ግን ነገረ ማርያም የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። ነገረ ማርያምን መነሻ በማድረግ የኢትዮጵያ ቤተ ክርቲያን መንፈሳዊ መጻሕፍትን እንደጻፈች የሚያስረዳ መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-573	የክታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፸፫
	የመዝጋቢው ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፱/፳፯

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ክታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ክብረ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ርዕሰ አድባራት ጣና ጨርቆስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር፣ አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ደራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ አበባ ዘመን መንግስት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርቅ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፻፲፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱ ዓ.ም. ብዛት፣ ፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የነገሥታትን ታሪክ የያዘ በመሆኑ ክብረ ነገሥት የሚል መጠሪያን አግኝቷል። ከአዳም መፈጠር በመጀመር እስከ ሰሎሞን ወልደ ዳዊት ያለውን የዘር ሐረግ በትደም ተከተል ካስቀመጠ በኋላ የንግሥት ሳባን የዘር ሐረግ አመጣጥና ለንግስና የብቃቸቦተን ሂደት ይገልጻል። የሰሎሞንን ጥበብ ለመመልከት ወደ ኢየሩሳሌም ስለመሄዱና ቀዳማዊ ምንጊክን የፀነሰችበትንና የወለደችበትን ሁኔታ ይተርካል። ቀዳማዊ ምንጊክ አባቱን ለመጎብኘት ወደ ኢየሩሳሌም ያደረገውን ጉዞና በተመለሰም ጊዜ ካህናተ ኦሪትንና የአይሁድ ጥበበኞችን ክታቦተ ጽዮን ጋር ይዞ መመለሱን ይናገራል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-287	የክታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፸፫
	የመዝጋቢው ስም፣ ዳዊት ለማ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፲፱፻፸፱

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥነሰር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ሚኒሊክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሰ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ማሳሚ ወርድ፣ ማሳሚ የገፅ ብዛት፣ ፳፻፩	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥነሰር ማለት "እስትግብ-እ" ወይም ስብስብ ማለት ሲሆን የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት ክርስቶስ ቅድመ አለም ያለ እናት ከአብ ድሀረ አለም ያለ አባት ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ስጋ ከነፍሷ ነፍስ ነስቶ መወለዱን፣ የነበያት የመላእክትን የሐዋርያትን የሃይቃንንና የሰማዕታትን ሐይማኖታዊና ስነ ምግባራዊ ስራን በጥቅሉ ተለምራታቸውን ገድላቸውን ትሩፋታቸውንና መታሰቢያቸውን አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፈ ሥነሰር ምንጮች ብሉያት፣ ሐዲሳት፣ ድርሳናትና ገድላት ወዘተ ናቸው። ስነሰር በቤተክርስቲያን ወስጥ ምንግዘም ጧት ጧት ይነበባል። ከዓረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጎመውም በ፲፱ኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻና በ፲፭ኛ ክ/ዘመን መጀመሪያ መካከል ነው። ይህንን መጽሐፍ በመጀመሪያ ያዘጋጁት የአትራብ ኤጲስ ቆጶስ አባ ሚካኤል የበርሱስ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ሌሎችም የቤተክርስቲያን አባቶችና መምህራን ናቸው። በመጨረሻም ላይ ታሪኩን ጠቅለል አድርጎ የሚያስረዳ በግጥም መልክ የተዘጋጀ አርኬ የሚባል ድርሰት ይገኛል።</p>	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B3-IV-18
	የመዘጋቢው ስም፣ የሆንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ አርኬ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቆዕ ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ራያና ቆዕ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ሚኒሊክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ማሳሚ ወርድ፣ ማሳሚ የገፅ ብዛት፣ ፳፻	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ አርኬዎች ባለ አምስት መስመርና በአንድ አይነት ቤት መምቻ ፊደል የሚጨርሱ ግጥሞች ናቸው። በተለይም ከፍተኛ ጠቀሜታቸው በመላእክት ድርሳናት ወስጥ መካተታቸው ነው። የመላእክትን ግብራቸውን፣ ተለምራታቸውን እየዘረዘረ ምህረትን ያለምናል። አርኬ ከመጽሐፈ ስነሰር የወጡ ናቸው። በተደራሲው በአርኬ ሥሎስ አህፅርጸ ስም ተወስዶ አርኬ ተብለዋል።</p>	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ Bis-IV-3
	የመዘጋቢው ስም፣ የሆንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

በትርክ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የትርክ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በትርክ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የትርክ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የትርክ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መቅደም ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ገልጣ ማርያም	
	ክፍል ሀገር፣ ጋሞንፋ አጠራጃ፣ ጎፋ ወረዳ፣ ዛፋ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲ ሚኒሊክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ተቋም፣ የገለገለ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልገሎት፣ የይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፮ሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ መቅደም ማርያም ማለት የቅድስት ድንግል ማርያም ተአምር ከመነበቡ በፊት የሚነበብ ነው። የተተረጎመውም ከዐረብኛ ወደ ግዕዝ በአዲ ዘርፍ ያዕቆብ ዘመን መንግሥት ነው። በአብያተ ክርስቲያናት የአገልጋይ ችግር በሌለበት አካባቢ ሁልጊዜ በየቀኑ ከኪዳን ጋር ጧት ጧት ይነበባል። የአገልጋይ ችግር ካለ አሁኑ አሁኑ ይነበባል። ይዘቱን በሦስት ክፍሎች ማየት የሚቻል ሲሆን ታሪክን፣ ስርዓትንና ትዕዛዝን እንደዚሁም የቅድስት ድንግል ማርያምን ምስጋና እካቶ የያዘ ነው። በታሪክ ረገድ መጽሐፍ ወደ ሀገራችን እንዴት እንደገባ የሚገልፅ ሲሆን በሥርአትና በትዕዛዝ ረገድ መጽሐፍ ሕዝቡና ካህናቱ ምን ማድረግ እንዳለባቸው የሚገልጽ ነው።	
	ስርዓት ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ D-IV-4
	የመዝገቢያው ስም፣ መሐመድ ሐሰን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፱/፸፫

የትርክ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ የገረ ፍልሰታ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ከራ ኪዳን ምህረት ገዳም	
	ክፍል ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በዳግማዊ ምንግል ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ተቋም፣ የገለገለ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልገሎት፣ የይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፮ሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፹፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፍልሰታ ማለት የቅድስት ድንግል ማርያም ሥጋ ከጌቱሎማኒ ወደ ገነት መፍለሱን፣ በጎላም በገነት በእፅ አይወት ሥር መተመኑንና መነሣቱን ለማመልከት የሚነገር ቃል ነው። ድንግል ማርያም ከዚህ ጎላም በሞት ከተለየች በጎላ ቅዱስ ተማሪ ያስተምርበት ከነበረው ከሀገሪ ስብከቱ ሲመጣ መላእክት ሥጋዋን ወደ ገነት ሲያረፈሱ አይቶ በሐዘን ላይ ለነበሩት ሐዋርያት እንደነገራቸው ያስረዳል። በመተመኑም ቅዱስ የሐንበ ወንጌላዊ እመቤታችን ለማየት እንድንችል ከነሐሴ እንድ ተን ጀምረን ም እንያዝ በሚል ያነሳውን ሐሳብ በመተመኑ ከነሐሴ ፩ ቀን ጀምሮ ሁለት ሰባሌ ከሦስት በጎላ ነሐሴ ፲፮ቀን ክርስቶስ ሐዋርያትን ወደ ገነት በመወለድ በእፅ አይወት ሥር ከነበረው መቃብር እናቱን ነፍሱን ከሥጋዋ ጋር አዋህዶ እንሥቶ ትንሣኤዋንና ዕርገቷን አላይቶ ለጎላም ይህንኑ እንዲያስተምሩ እንዳዘዛቸው ይገልጻል። ቅድስት ድንግል ማርያም የአምላክ እናት ስትሆን እንደማንኛውም ሰው መሞቷ ያስገረመው ኢትዮጵያዊ ሊቅ ሞት ለመዋቲ ይደሉ ሞታ ለማርያም የሐፀሰ ለኩሎ ለሚች ሰው ሞት ይገባዋል እመቤታችን የአምላክ እናት ሆና ሳለ መሞቷ ግን ያስገርማል በማለት መግለጹን ያብራራል።	
	ስርዓት ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-21
	የመዝገቢያው ስም፣ ደግሣዉ እንደሆነ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፱/፸፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥነሰነድ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርባ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	ቁመት፣ ማዕከላዊ ወርድ፣ ጽሁፍ ለገጽ ብዛት፣ የገጽ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥነሰነድ ማለት "እስትግብ-እ" ወይም ስብስብ ማለት ሲሆን ተጨማሪ የተጻፈ ማለት ነው። የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት ክርስቶስ ቅድመ አለም ያለ እናት ከእብ ድህረ ዓለም ያለ አባት ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ መወለዱን፣ የነቢያት የመላእክትን የሐዋርያትን የጻድቃንንና የሰማዕታትን ሐይማኖታዊና ስነ ምግባራዊ ስራን በጥቅሉ ተለምራታቸውን ገድላቸውን ትሩፋታቸውንና መታሰቢያቸውን አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፈ ሥነሰነድ ምንጮች ብሉያት፣ ሐዳሳት፣ ድርሳናትና ገድላት ወዘተ ናቸው። ስነሰነድ በቤተክርስቲያን ውስጥ ምንግዜም ጧት ጧት ይነበባል። ከዓረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጎመውም በ፲፱ኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻና በ፳ኛው ክ/ዘመን መጀመሪያ መካከል ነው። ይህንን መጽሐፍ በመጀመሪያ ያዘጋጁት የአትራብ ኤጲስ ቆጶስ አባ ሚካኤል የቦርሱስ ኤጲስ ቆጶስ አባ የሐንሰ ሌሎችም የቤተክርስቲያን አባቶችና መምህራን ናቸው። በመጨረሻም ላይ ታሪኩን ጠቅለል አድርጎ የሚያስረዳ በግጥም መልክ የተዘጋጀ አርኬ የሚባል ድርሰት ይገኛል።		
			
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-506	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፸፱
		የመዝገብ ስም፣ ፀጉር ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፳፻፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሰቆቃ ወድንግል		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ገብርኤል		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጃፕላንት በሬት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	ቁመት፣ ማዕከላዊ ወርድ፣ ጽሁፍ ለገጽ ብዛት፣ የገጽ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሰቆቃ ወድንግል ማለት የድንግል ሐዘንና ለቅሶ ማለት ነው። ይዘቱም ከምድረ እስራኤል እስከ ምድረ ግብፅ በስደቷ ወራት የደረሰባትን መከራ በሥነ ግጥም መልክ የሚተርክ ነው። በወስጡም ታሪክ፣ ምስክርነትና መግፀንን የያዘ በተለይ ከመስከረም ፳፮ እስከ ህዳር ፮ ከሚከሉት ጽጌ ጋር እየተዋሐደ በማሕላት ይዘመራል። ምእመናን በግል ጸሎትም ይጠቀሙበታል።		
			
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B ₆ -IV-19	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፱
		የመዝገብ ስም፣ አራወርቅ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፳፻፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ታሪክ ነገሥት		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ዲሞ ጊዮርጊስ ገዳም		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጭ፣ ብቸና ወረዳ፣ እነማይ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በንጉሥ ተክለ ሃይማኖት ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ 100 ሜ ወርድ፣ 100 ሜ የገፅ ብዛት፣ 100	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ስለ ዓመተ ዓለም አቀጣጠር ስለ ኢትዮጵያ ነገሥታት አመጣጥ ግብዓዊዉ ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ ካዘጋጀዉ በአጭሩ የተጻፈ ነዉ። መጽሐፍ የሚጀምረዉ 'ወወጽኦ ፈረስ ሐመልማል' (ሐመር ፈረስ ወጣ) በሚል ክራ-አየ ዮሐንስ ምዕ.8 የተወሰደዉን ቃል በመጠቀም ነዉ። ከመሴ እስከ ዳዊት ያሉትን ዘመናት በቀመር እየከፋፈለ ጽፏል፤ የእስራኤል ነገሥታት ታሪክ ከሳኦል ጀምሮ እስከ ጢባርያስ ቀሳር እየቆጠረ መጥቶ በዘመኑ ክርስቶስ መወለዱን ይናገራል።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-53	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፪
		የመዝገቢዉ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፱/1988

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥንክሳር		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጭ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻ዓመት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	የሰራው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሐይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ 100 ሜ ወርድ፣ 100 ሜ የገፅ ብዛት፣ 100	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥንክሳር ማለት "እስትግቡአ" ወይም ስብስብ ማለት ሲሆን የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት ክርስቶስ ቅድመ አለም ያለ እናት ከአባ ድሀረ አለም ያለ አባት ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ስጋ ከክፍሷ ነጻነት ነቀ መወለዱን፣ የህይወት የመላእክትን የሐዋርያትን የጻፉትንና የሰማዕታትን ሐይማኖታዊና ስነ ምግባራዊ ስራን በጥቅሉ ተለምዶታቸውን ገድላቸውን ትሩፋታቸውንና መታሰቢያቸውን አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ነዉ። የመጽሐፈ ሥንክሳር ምንጭት ብሉያት፣ ሐዲሳት፣ ድርሳናትና ገድላት ወዘተ ናቸዉ። ስንክሳር በቤተክርስቲያን ዉስጥ ምንግዜም ጧት ጧት ይነበዛል። ከዓረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጎመዉም በ10ኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻና በ12ኛ ክ/ዘመን መጀመሪያ መካከል ነዉ። ይህንን መጽሐፍ በመጀመሪያ ያዘጋጀት የአትሪብ ኤጲስ ቆጶስ አባ ሚካኤል የቦርሰስ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ሌሎችም የቤተክርስቲያን አባቶችና መምህራን ናቸዉ። በመጨረሻም ላይ ታሪኩን ጠቅለል አድርጎ የሚያስረዳ በግጥም መልክ የተዘጋጀ አርኬ የሚባል ድርሰት ይገኛል።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-11	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፪
		የመዝገቢዉ ስም፣ ዮሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻/፳፻/፳፻

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፎ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፎ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ታሪክ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ዲማ ጊዮርጊስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ብቸና ወረዳ፣ እነማይ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በንጉሥ ተክለ ሃይማኖት ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ሽላሚ ወርድ፣ ሽላሚ የገፅ ብዛት፣ ሸጫ	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ስለ ዓመተ ዓለም አቆጣጠር ስለ ኢትዮጵያ ነገሥታት አመጣጥ ግብዓዊዉ ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ ካዘጋጀው በአጭሩ የተጻፈ ነው። መጽሐፉ የሚጀምረው ወወጽኦ ፈረስ ሐመልማል (ሐመር ፈረስ ወጣ) በሚል ክራኒየ ዮሐንስ ምዕ.8 የተወሰደውን ቃል በመጠቀም ነው። ከሙሴ እስከ ዳዊት ያሉትን ዘመናት በቀመር እየከፋፈለ ጽፏል፤ የእስራኤል ነገሥታት ታሪክ ከላኦል ጀምሮ እስከ ጢባርያስ ቁሳር እየቆጠረ መጥቶ በዘመኑ ክርስቶስ መወለዱን ይናገራል።	
		
ስርዓተ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-53	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፩
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፱/፲፱፻፷፮

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥንክሳር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጆሃንስ ቤት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሐይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ሽላሚ ወርድ፣ ሽላሚ የገፅ ብዛት፣ ሸጫ	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥንክሳር ማለት "እስትጉብ-እ" ወይም ስብስብ ማለት ሲሆን የሥላሴን እንደነትና ሦስትነት ክርስቶስ ቅድመ አለም ያለ እናት ከአብ ድሀረ አለም ያለ አባት ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ስጋ ከክፍሷ ነፍስ ነስቶ መወለዱን፣ የገቢያት የመላእክትን የሐዋርያትን የሃይቃንና የሰማዕታትን ሐይማኖታዊና ስነ ምግባራዊ ስራን በጥቅሉ ተአምራታቸውን ገድላቸውን ትሩፋታቸውንና መታሰቢያቸውን አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፈ ሥንክሳር ምንጭት ብሉያት፣ ሐዳሳት፣ ድርሳናትና ገድላት ወዘተ ናቸው። ስንክሳር በቤተክርስቲያን ውስጥ ምንግዜም ጧት ጧት ይነበባል። ከዓረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጎመውም በ፲፱ኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻና በ፲፭ኛ ክ/ዘመን መጀመሪያ መካከል ነው። ይህንን መጽሐፍ በመጀመሪያ ያዘጋጁት የአትራብ ኤጲስ ቆጶስ አባ ሚካኤል የባርሱስ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ሌሎችም የቤተክርስቲያን አባዳኞችና መምህራን ናቸው። በመጨረሻም ላይ ታሪኩን ጠቅላላ አድርጎ የሚያስረዳ በግጥም መልኩ የተዘጋጀ አርኪ የሚባል ድርሰት ይገኛል።	
		
ስርዓተ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-11	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፪
	የመዝጋቢው ስም፣ ዮሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፩/፱/፲፱፻፷፮

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፂ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፂ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ሥም፣ መጽሐፈ አስከንፎር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ መልዕክተ አድባር ደብረ ፀሐይ ቤን	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም ጎጃም፣ ደብረ ማርቆስ ወረዳ፣ ጎዛምን	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ዘመን፣ በንጉሥ ተክለ ሃይማኖት ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
ቁመት፣ ጽጂ ጽላ.ሜ ወርድ፣ ጽላ.ሜ የገፅ ብዛት፣ የጽጂ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ይህ መጽሐፍ የሚተርከው የራሱን የአስከንፎርን ኑሮ እንደዚሁም የአባቱን መሞትና የአናቱን መራተን ነው። በዘመኑ የነበረው የርም ንጉሥ ያደረሰበትን ፈተና ከዘረዘረ በኋላ የተለያዩ ጥያቄዎች፣ ተርጉሞች ለጥያቄዎቹም በቂ መልስ በጽሑፍ ማቅረብ በመጽሐፍ ተገልጿል። ታሪክን ለማስተዋወቅና መልዕክትን ለማስተላለፍ የሚገለግል ሲሆን በቤተክርስቲያን ከአዋልድ መጻሕፍት የሚመደብ በመሆኑ ጊዜ ተሰጥቶት አይነበብም።</p>	
	ከርዕስ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-75 ¹
	የመዝገብ ወይም ስም፣ ወርቁ ንዳ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፱/፲፱፻፸፱

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዜና አይሁድ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኩራ ኪዳነ ምህረት ገጽም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ጳር ወረዳ፣ ባህር ጳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ዘመን፣ በዳግማዊ ምንልክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
ቁመት፣ ጽጂ ጽላ.ሜ ወርድ፣ ጽላ.ሜ የገፅ ብዛት፣ የጽጂ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ከስሙ ለመረዳት እንደሚቻለው በአይሁድ ታሪክን በመዘርዘር ላይ ሚያተኩር ሲሆን ጸሃፊውም የሴፍ ወልደ ኮሪዮን ነው። አዳምን በማስቀደም የአስር አባቶችን ታሪክ ይገልጻል። የሴምን ካምና ያፌትን ትውልድን የሚገልጽ ሲሆን በተለይም የያፌትንና ከእስራኤላውያን ነገዶች /ትውልድ/ የሚገኙባቸውን አገሮች ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪ የተለያዩ እስራኤላውያንን ተግባራቸውንና ሌሎችንም የሚዘረዝር ነው።</p>	
	ከርዕስ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-63
	የመዝገብ ወይም ስም፣ አስገደኛ መብራቱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፱/፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ እንቅስቃሴ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፲

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ እንቅስቃሴ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፲

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዜና አበጧ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኪዳነ ምህረት ገጽ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃብ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ጽጌጽጻላጫ ወርድ፣ ጽጌጽጻላጫ የገፅ ብዛት፣ የጽጌ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ይህ መጽሐፍ በርካታ ቤተ ክርስቲያን አባቶች የሰጧቸውን መንፈሳዊያን ምክሮች አሰባስቦ የያዘ ነው። በተለይም ቅዱስ እንጦስ የሰጠው መንፈሳዊ ምክር የሚገኝበት ሲሆን ዓላ ከባህር ከወጣ ህይወት እንደሚኖረው ሁሉ መከራ ከገጸም ከወጣ መንፈሳዊ ህይወቱ እንደሚበላሽ ያብራራል።	
		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-66	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፭
	የመዝጋቢው ስም፣ አሰጣጥ መብራቱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፳/፲፱፻፸፩

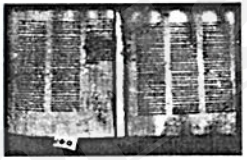
የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ዳንኤል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃብ ለስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፱ መት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ጽጌጽጻላጫ ወርድ፣ ጽጌጽጻላጫ የገፅ ብዛት፣ ፻፵	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ዳንኤል በሁለት ክፍል ያከፈላል፤ እርሱም የታሪክና የራዕይ ክፍል በመባል የታወቃል። በታሪክ ክፍሉም የመጀመሪያው የዳንኤልና የሦስቱ ደቂቅ ፱ ታሪኮች የነበሩ ዳንኤል ሲሆኑ አንዱ ደግሞ ለሰብቱ ደቂቅ ታሪክ ነው፤ ይህም ከምእራፍ ፩-፮ ያለውን እንደሚያዘገብ ታሪኮቹም በተለያየ ጊዜ በናቡከደናዖር በብልጣሰርና በሜዶናዊው በዳርዮስ ዘመን መንግስት የተፈፀሙ መሆናቸውን ይገልጻል። የራዕይ ክፍሉም፣ ነገሱ ናቡከደናዖር በህልሙ ተመልክቶ ነገር ግን በነቃ ጊዜ ያሰኘውን ህልምና ፍቺውን፣ ዳንኤል በፈጣሪ ትዕዛዝ ያየውን ህልም ምንነት እንደዚሁም የተረጎመለትን ፍቺ (የህልም ማብራሪያ) የሚያስረዳ ነው። መጽሐፍ ከዚህ በተጨማሪ ተረፈ ዳንኤልን፣ ዜና ሶስናን፣ መዝሙር ስለ ሰሰቱ ደቂቅን ጨምሮ ፲፱ ምዕራፍ ያለው የትንቢት መጽሐፍ ነው።	
		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-36	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፮
	የመዝጋቢው ስም፣ አረወርቅ ገ/አ/ሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፳/፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ጸይሬክተራት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥንክሳር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ህይወት ፊት አዐ ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በጻግማዊ ምንልክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
ቁመት፣ ፵፯፻፲፱ ወርድ፣ ፵፱፻፲፱ የገዕ ብዛት፣ ፪፻፲፮	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥንክሳር ማለት "እስትጉቡእ" ወይም ስብስብ ማለት ሲሆን የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት ክርስቶስ ቅድመ ዓለም ያለ እናት ከአብ ድሀረ ዓለም ያለ አባት ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሷ ነፍስ ነስቶ መወለዱን፣ የነቢያት የመላእክትን የሐዋርያትን የጸድቃንንና የሰማዕታትን ሐይማኖታዊና ሥነ ምግባራዊ ሥራን በጥቅሉ ተአምራታቸውን ገድላቸውን ትሩፋታቸውንና መታሰቢያቸውን አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፈ ሥንክሳር ምንጮች ብሉያት፣ ሐዲሳት፣ ድርሳናትና ገድላት ወዘተ ናቸው። ስንክሳር በቤተክርስቲያን ወሰጥ ምንግዜም ጧት ጧት ይነበባል። ከዓረብኛ ወደ ግዕዝ የተተረጎመውም በ፲፱ኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻና በ፲፮ኛ ክ/ዘመን መጀመሪያ መካከል ነው። ይህንን መጽሐፍ በመጀመሪያ ያዘጋጁት የአትራብ ኤጲስ ቆጶስ አባ ሚካኤል የበርሱስ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ሌሎችም የቤተክርስቲያን አባቶችና መምህራን ናቸው። በመጨረሻም ላይ ታሪኩን ጠቅለል አድርጎ የሚያስረዳ በግጥም መልክ የተዘጋጀ አርኬ የሚባል ድርሰት ይገኛል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-418	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፲፮
	የመዝጋቢው ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ጸይሬክተራት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዜና አይሁድ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በጻግማዊ ምንልክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
ቁመት፣ ፵፯፻፲፱ ወርድ፣ ፵፱፻፲፱ የገዕ ብዛት፣ ፪፻፲፮	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከስሙ ለመረዳት እንደሚቻለው የአይሁድ ታሪክን በመዘርዘር ላይ የሚያተኩር መጽሐፍ ሲሆን ጸሐፊውም የሴፍ ወልደ ኮርዮን ነው። አዳምን በማስቀደም የአሥር አባቶችን ታሪክ ይገልጻል። የሴም ካምና ያፌትን ትውልድ የሚገልጽ ሲሆን በተለይም የያፌት ነገዶች ከአስራኤላውያን ነገዶች /ትውልድ/ የሚገኙባቸውን አገሮች ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪ የተለያዩ እስራኤላውያንን ተግባራቸውንና ሌሎችንም ይዘረዝራል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-14	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፲፮
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጣጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጣጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ነገረ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አለም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በጥንታዊ ምንጩ ዘመን	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት ገሰጸ	ቁመት፣ ፱፻፳፬ ወርድ፣ ፱፻፳፭ የገፅ ብዛት፣ ፻፳፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የግብጽን ቤተክርስቲያን በመምራት የሚታወቀው ተቃራኒው ጢሞቴዎስ ካዘጋጃቸውና ወደ ኢትዮጵያ ከገቡት መጻሕፍት መካከል አንዱ ነው። ነገረ ማርያምን ተወፍሎስ የጻፈው ከቅድስት ድንግል ማርያም ራእይ ስለተገለጸለት መሆኑን መጽሐፉ ይገልጻል። ነገረ ማርያም ቃሉ እንደሚያመለክተው ስለ ድንግል ማርያም የሚያስረዳ፣ ለምሳሌም ቅድስት ድንግል ማርያም በወቅቱ የነበረው ገንጥ ሄርድስ ልጁን አየሱስን ሊገድለው በፈለገ ጊዜ ከዮሴፍና ከሰሎሜ ጋር በመሆን ወደ ግብፅ ያደረገቸውን ስደት፣ እንደዚሁም ሦስት ዓመት ከሦስት ወር በደብረ ቀስቋም መቀመጫን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። አገላለጹም በታሪክ ሳይሆን በስብከት መልኩ ነው። የቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅን ይዘት የተከተለ አቀራረብም አለው። ግብፃውያን ትምህርተ ተቃራኒው በማለት ይገልጻሉ እንደነበር ሲታወቅ በኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ግን ነገረ ማርያም የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። ነገረ ማርያምን መነሻ በማድረግ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ መጻሕፍትን እንደጻፈችም ያስረዳል።</p>	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-1	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፹፱
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ዓለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፱/፳፻፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥንክሳር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳነ ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	የተጻፈበት ቀን፣ ፳፻፲፱
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአይ ዮሐንስ ፱ ዘመን	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት ገሰጸ	ቁመት፣ ፱፻፳፬ ወርድ፣ ፱፻፳፭ የገፅ ብዛት፣ ፻፳፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥንክሳር ማለት 'እስትጉቡእ' ወይም ስብስብ ማለት ሲሆን የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት ክርስቶስ ቅድመ ዓለም ያለ እናት ከአባ ድገረ አለም ያለ አባት ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዎ ሥጋ ከነፍሷ ነፍስ ከሥጥ መወለዱን፣ የነበያት የመላእክትን የሐዋርያትን የጻድቃንንና የሰማዕታትን ሃይማኖታዊና ሥነ ምግባራዊ ሥራን በጥቅሉ ተአምራታቸውን ገድላቸውን ትሩፋታቸውንና መታሰቢያቸውን አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፈ ሥንክሳር ምንጭት ብሎ ያትሏል፣ ድርሳናትና ገድላት ወዘተ ናቸው። ስንክሳር ቤተክርስቲያን ወሰጥ ምንጊዜም ሟት ሟት ይነበባል። ከወረብኛ ወደ ግዝነ የተተረጎመውም በ፲፱፻፵፱ ክፍለ ዘመን መጨረሻና በ፲፱፻፷፯ ከ/ዘመን መጀመሪያ መካከል ነው። ይህንን መጽሐፍ በመጀመሪያ ያዘጋጁት የአትራብ ኤጲስ ቆጶስ አባ ሚካኤል የቦርሱስ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ሌሎችም የቤተክርስቲያን አባቶችና መምህራን ናቸው። በመጨረሻም ላይ ታሪኩን ጠቅላላ አድርጎ የሚያስረዳ በግጥም መልኩ የተዘጋጀ አርኬ የሚባል ድርሰት ይገኛል።</p>	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-14	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፲
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፯/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ እንቅስቃሴ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ደ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ እንቅስቃሴ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ደ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ዳንኤል ዘሰሉጥን		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ባለም ማርያም		
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ ባለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በጻገማዊ ምንልክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ትርጉሙ የተገኘበት መንገድ፣ በስሌታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና		
	ቁመት፣ ፳፬ ወርድ፣ ፳፭.፭ የገፅ ብዛት፣ ፩፻፹፫		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ዳንኤል በሁለት ክፍል ይከፈላል፤ አርሱም የታሪክና የራሳይ ክፍል በመባል ይታወቃል።		
	በታሪክ ክፍሉም የመጀመሪያው የዳንኤልና የሦስቱ ደቂት ፬ ታሪኮች የገቡዩ ዳንኤል ሲሆኑ አንዱ ደግሞ ሠለስቱ ደቂቅን ታሪክ የሚገልጽ ነው። ይገባም ከምዕራፍ ፩-፮ ያለውን አንደሚይዝና ታሪኮቹም በተለያዩ ጊዜ በናቡከደናዖር በብልጣሶርና በሚደናዊው በዳርዮስ ዘመን መንግሥት የተፈፀሙ መሆናቸውን ይገልጻል።		
	የራሳይ ክፍሉም፣ ገገሁ ናቡከደናዖር በህልሙ ተመልክቶ ገር ገን በነቃ ገዜ ያላስታወሰውን ህልምና ፍቺውን ዳንኤል በፈጣሪ ትዕዛዝ የህልሙን ምንነት እንደዚሁም የተረጎመለትን ፍቺ (የህልም ማብራሪያ) የሚያስረዳ ነው		
	መጽሐፉ ከዚህ በተጨማሪ ተረፈ ዳንኤልን፣ ዜና ሶስናን፣ መዝሙርና ሠለስቱ ደቂቅን ጨምሮ ፲፬ ምዕራፍ ያለው የትንቢት መጽሐፍ ሲሆን ሰሎሞን እንደደረሰው የሚታመነውን መጋልፍ መጋልፍ ዘሰሉጥን በመባል የሚታወቀውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍልም ያካተተ መጽሐፍ ነው።		
			
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-23	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፲፩
		የመዝገቢያው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ባርቶስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቀራንዮ መድኃኔ ባለም		
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ ባለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በጻገማዊ ምንልክ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ትርጉሙ የተገኘበት መንገድ፣ በስሌታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና		
	ቁመት፣ ፳.፭ ወርድ፣ ፲፫.፭ የገፅ ብዛት፣ ፻፵፩		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ባርቶስ የአገር ስም ሲሆን እንደ መጽሐፍ የድርሰት አቀራረብ ባርቶስ በሚባለው አገር ማትያስ የሚባለውን ሐዋርያ አረማውያን አስረወት ስለነበር ሐዋርያም የወልድ እናት ብትጸልይለት የታሰረበት የእጅና የእግር ብረት ተፈቶ መወደቁ ተገልጿል። ከዚህ በተጨማሪ ማርያምም የጸለየችውን ይህን ጸሎት ከሥላሴ በስተቀር መላእክትም ሆኑ ሊቃነ መላእክት አለውቁትም ብሎ ከገለጸ በኋላ ይህችን መጽሐፍ ለሚጽፋት፣ ለሚያነባትና ለሚያስነባት፣ ስትነበብ ለሚሰማ ወይም በገንዘቡ ገዝቶ በቤቱ ላኖራት ሰው ሚካኤልና ገብርኤል እንዲያገለግሉት እንደሚልካቸው ክርስቶስ መናገሩን ያስረዳል።		
			
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G1-IV-325	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፲፩
		የመዝገቢያው ስም፣ ወንድወሰን በላይ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፭/፭/፲፱፻፸፯

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዜና ሥላሴ
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለም ቅድስት ኪዳነ ምህረት ቤስ
	ክፍለ ሀገር፣ ጎረቤ አጠቃላይ፣ ለውጫ፣ ለንጹር ታ ወረዳ፣ ለንጹር ታ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በተጻፈው ጋደላ ሥላሴ ዘመን መንግሥት የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የሚገኘው ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁጥር፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጠው ከሌሎች የተጠቀሰው የአሠራር ዘይቤ፣ የቋንቋ ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሁኔታ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሁኔታ፣ የሥላሴ የሥላሴ የምስጋናቸው ነገር በማለት የሚጀምረው ይህ መጽሐፍ፣ የሥላሴን ተለምራት ሰዎች ተናግረውና ተንትኑ መፈጸም እንደሚችሉ፣ ጽፎ ለመጨረስም የክረምት ዝናም ቀለም ዓለሙ ሁሉ ብራና ቢሆን እንደሚቻል ያስረዳል። ሥላሴ በአካል ሦስት ቢሆንም በመሰከት ግን አንድ እንደሆነና አንዱ ከአንዱ ተለይቶ የኖረበት ግዜ እንደሌለ ይገልጻል። ሰጠን በመልካችን እንፍጠር ያሉትም በአንድነት ነው፤ መላእክትንም ከፈጠሩ በኋላ ስለተሰወሯቸው ማን ፈጠረን? በማለት ሲጠየቁ ከመላእክት አንዱ የነበረው ላጥናሌል ፈጣሪያችሁ እኔ ነኝ ባላቸው ግዜ፤ መልአኩ ገብርኤል በየአለንበት እንረጋጋ ፈጣሪያችንን እስከምናወቀው ድረስ አላቸው። ያን ጊዜ የሥላሴ ብርሃን ተገለጠ፤ ዲያብሎስም ታሰረ፤ የሥላሴ መንግሥትም ታወቀ ይላል። ዲያብሎስም ከነገዴ ተለይቶ ስቀር አላሳዝናችሁም? ብሎ ቢጠይቃቸውም እኛስ መንግሥታችንን ስለፈለግህ አናዘንጋለንም አሉት። በአንተ ያመኑ ከአንተ ጋር ይህንኑ አመቀ አመቃት ወረድ፤ ስማችን በተጠራበት አካባቢ አትድረስ አሉት፤ በማለት ይናገራል። ከዚህ በተጨማሪ በሰባቱ ቀናት የተከፋፈለ ጸሎት ሲኖረው በተደራቢነት የሚደረስ የዘወትር ጸሎትንም የያዘ መጽሐፍ ነው።
	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-17
	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፱/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል ተወድርስ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጎንጅ ተወድርስ ገጽም
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንጅም አጠቃላይ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንሳ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በላኒ የሐንስ ፪ ዘመን የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የሚገኘው ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁጥር፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጠው ከሌሎች የተጠቀሰው የአሠራር ዘይቤ፣ የቋንቋ ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሁኔታ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሁኔታ፣ የሥላሴ የሥላሴ የምስጋናቸው ነገር በማለት የሚጀምረው ይህ መጽሐፍ፣ የሥላሴን ተለምራት ሰዎች ተናግረውና ተንትኑ መፈጸም እንደሚችሉ፣ ጽፎ ለመጨረስም የክረምት ዝናም ቀለም ዓለሙ ሁሉ ብራና ቢሆን እንደሚቻል ያስረዳል። ሥላሴ በአካል ሦስት ቢሆንም በመሰከት ግን አንድ እንደሆነና አንዱ ከአንዱ ተለይቶ የኖረበት ግዜ እንደሌለ ይገልጻል። ሰጠን በመልካችን እንፍጠር ያሉትም በአንድነት ነው፤ መላእክትንም ከፈጠሩ በኋላ ስለተሰወሯቸው ማን ፈጠረን? በማለት ሲጠየቁ ከመላእክት አንዱ የነበረው ላጥናሌል ፈጣሪያችሁ እኔ ነኝ ባላቸው ግዜ፤ መልአኩ ገብርኤል በየአለንበት እንረጋጋ ፈጣሪያችንን እስከምናወቀው ድረስ አላቸው። ያን ጊዜ የሥላሴ ብርሃን ተገለጠ፤ ዲያብሎስም ታሰረ፤ የሥላሴ መንግሥትም ታወቀ ይላል። ዲያብሎስም ከነገዴ ተለይቶ ስቀር አላሳዝናችሁም? ብሎ ቢጠይቃቸውም እኛስ መንግሥታችንን ስለፈለግህ አናዘንጋለንም አሉት። በአንተ ያመኑ ከአንተ ጋር ይህንኑ አመቀ አመቃት ወረድ፤ ስማችን በተጠራበት አካባቢ አትድረስ አሉት፤ በማለት ይናገራል። ከዚህ በተጨማሪ በሰባቱ ቀናት የተከፋፈለ ጸሎት ሲኖረው በተደራቢነት የሚደረስ የዘወትር ጸሎትንም የያዘ መጽሐፍ ነው።
	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-352
	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፱/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽታ ክርስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ወንጌር ጊዮርጊስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠቃላይ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንባ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. ስ.ም.	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
ምድብ የእምነት መገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ማለፊያ፣ ወርድ፣ ስም፣ የገፅ ብዛት፣ ገጽ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥነሰነድ እንደሚተርጎሙ የአባ ክርስት ገድል ጽፈው ወደ አደባብረትና ገዳማት የላኩት አባ ባወሰነ የተባሉ በገዳም አስቀጥሶ የሚኖሩ አንድ ካህን መክሰሱ ናቸው። ጸድቀው አባ ክርስ ጸሎት ከማፍቀራቸው የተነሣ ሁሉም መሬት ወድቀው ሲጸልዩ በላያቸው ላይ ሳር በቅሎባቸው እንደነበር ይገልጻል። በገደላቸው ትልቅ ቦታ የተሰጠውም ይህ ነው። በጉባኤ ቅኔ ባለቅኔው የተቀናገላቸውም እንደሚከተለው ተቀምጧል፡ <p>'ዕቀብ ክርስ ሃሪሪ ገዳማት ልብስክ</p> <p>ባዕዋ ማትያስ እምጣነ ይበልዕ ለክ'</p> <p>ትርጉሙም "ክርስ ሆይ የገዳም ሣር ልብስክን ጠብቅ፣ ቀበኛ ማትያስ ይበላሃልና" ምሥጢሩ አባ ክርስ መሬት ላይ ወድቀው በገዳም ሲጸልዩ ሣር በቅሎባቸው ስለነበር፣ ሐዋርያው ማትያስንም ዐረማውያን ሣር ባፋ አገርሰው መከራና ስቃይ ስለፈጸሙበት ባለቅኔው ታሪክን በታሪክ ምስጢር አጣቅሶ ተቀኝቷል። አባ ክርስ እለተ ዕረፍታቸው በደረሰ ጊዜም መታሰቢያን ያደረገ ገድልህን የጻፈና ያጻፈ ያነበበና ያዳመጠ ጽዋ ተርታውን ዕድል ፈንታውን ከአኔ ጋር አደርገዋለሁ በማለት ቃል ኪዳን ክርስቶስ እንደገባላቸው ያስረዳል።</p>		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-368	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፺፯
ታሪክ	የመዝገብ ወ. ስም፣ ጥላሁን ገ/ዳኔቅ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽታ ሳሙኤል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ወንጌር ጊዮርጊስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠቃላይ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንባ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. ስ.ም.	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
ምድብ የእምነት መገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ማለፊያ፣ ወርድ፣ ስም፣ የገፅ ብዛት፣ ገጽ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥነሰነድ እንደሚተርጎሙ የአባ ሳሙኤል ዘዋልድባ የአባታቸው ሥም አስጠፋና 'የእናታቸው ሥም አመተ ማርያም የሚባሉ እንደነበሩ በአክሱምም እንደተወለዱ ይገልጻል። ትግራይ አካባቢ ይገኝ ወደነበረውና ደብረ በንኮል በመባል ወደሚታወቀው ገዳም ሄደው መመንክሳቸውንና በያምና በፀሎት ሲጋደሉ መኖራቸውን ይገልጻል። በ፲፱ተኛው ምዕተ አመት እንደተመሰረተ ወደሚነገርለት የዋልድባ ገዳም ከገቡ በኋላ፣ ገዳሙንም በአዲስ መልክ አደራጅተው እንዳቋቋሙትና ከዚያም ግዜ ጀምሮ "ሳሙኤል ዘዋልድባ" የሚል ስም እንደተሰጣቸው ያስረዳል። በዚህ ገዳም የሚገኙ መናንያንም "ደቂቅ ሳሙኤል" እየተባሉ እንደሚጠሩ ይገልጻል። አቡነ ሳሙኤል ዘዋልድባ በገዳሙ የቆዩት ፲፬ኛው ምዕተ አመት ማለቂያና ፲፭ኛው ምዕተ አመት መጀመሪያ ላይ (፲፻፳፭-፲፻፺፭) በአዲስ ዳዊት ዘመን መንግስት ነው።		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-370	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፺፯
ታሪክ	የመዝገብ ወ. ስም፣ ጥላሁን ገ/ዳኔቅ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርብ አንብታታይ ተጥጥርና ደረጃ ማጠናከሪያ ለደረሰባቸው የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ይ

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርብ አንብታታይ ተጥጥርና ደረጃ ማጠናከሪያ ለደረሰባቸው የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ይ

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ስፋት ሐራ ደንግል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አቡነ ሐራ ገጽ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎረቤት አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ባለቤት ስም	የተጻፈበት ተቋም
የቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ ባለቤት ስም	ብራናውን ያዘጋጀው ገለጻል፣ አይታወቅም	
የቅርብ የሥራ ስም	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ዘይ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁጥር ደረጃ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ
	<p>ቀመት፣ በጽሑፍ ወርድ፣ በጽሑፍ የገሰ ብዛት፣ በጽሑፍ</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ከአገላለጽ የሐገሰና ከአገላለጽ ወለተ ገጽገሰ በጽሑፍ መቶ ክፍለ ዘመን ሁለተኛ አጋማሽ ላይ ተወለዱት አቡነ ሐራ ደንግል ለይተሰባቸው ሦስተኛ ወንድ ልጅ ናቸው። ንባብና ልላጩን በወቅቱ የገበሬዎች ትምህርት በመማር ከዲቆና እስከ ምክንያት ደረሰ ሲሆን የምንና ሕይወትን በመምረጥ ወደ ሸዋ ሄደው የገበሬ ቤተክርስቲያን በመጸዳቸው ግራርያ ተባለ ቦታ ላይ ተይዘው ተመልሰዋል። ይሁን እንጂ አቡነ ሐራ ደንግል በትዕቢድ አካባቢያቸው ክልል ርቀው በማስተማርና በባህተውና መኖር ጀመሩ። በአኔ ሱስንዮስ ዘመን መንግሥት የተቀረቡ ሃይማኖት የሊትዮጵያ ሃይማኖት እንዲሆን በአዋጅ በተደነገገበት ጊዜ፣ ስለ ሃይማኖታቸው እውነተኛነት ላያጭሩ ሳይረሩ የመሰከሩ ናቸው። ከሱስንዮስ ወርቀት በጊላ በልጁ በፋሊል የተቃህደ ሃይማኖት መመለሱን ከተመለከቱ በጊላ ጥር ገደ ቀን ይርሉዋል። በሊትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በቅዱስነታቸው ተቀባይነት ያላቸው እንደመሆናቸው መጠን ታዕት ተቀርቦ ገጽል ተጽፎለቸው እንደሚገኝ መጽሐፍ ይገልጻል።</p>	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-119	የካታሎግ ቁጥር፣ 119
ታሪክ	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1978/1979

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ስፋት ሐራ ደንግል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ታናት ተክል ሐይማኖት ቤት	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎረቤት አወራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፋርግ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በጽሑፍ ወይን ክፍለ ዘመን	የተጻፈበት ተቋም
የቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ ባለቤት ስም	ብራናውን ያዘጋጀው ገለጻል፣ አይታወቅም	
የቅርብ የሥራ ስም	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ዘይ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁጥር ደረጃ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ
	<p>ቀመት፣ በጽሑፍ ወርድ፣ በጽሑፍ የገሰ ብዛት፣ በጽሑፍ</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ጸድቀ አቡነ ተክል ሃይማኖት ከአገላለጽ ከአጋ ዘለብና ከአገላለጽ አገዛዝ ስራ ለምሳሌ በሸዋ ቡልጋ አወራጃ ኢትላ ቡተባለ ቦታ ታገሰ ጸድቀን 1878/79 ተወለዱ። በተወለዱ በሦስተኛው ቀን እኩዱ አባ ቅዱስ፣ ኢሉዱ ወልድ ቅዱስ አሉዱ ወለቱ መንገድ ቅዱስ በማለት ፈጣሪያቸውን እንዳመሰገኑ መጽሐፍ ይገልጻል። የመጀመሪያ ስማቸው ፍስሐ ጽዮን ይባል የገበሬ ሲሆን ተክል ሃይማኖት የሐዋርያት ስማቸው ነው። በተወለዱ በዕሥራ አምስት ዓመታቸው ሥርዓተ ቤተክርስቲያንን ግብረ ዲቆናን በማጥናት፣ ዲቆና የተቀበሉ ሲሆን በሃያ ሁለት ዓመታቸው ደግሞ ቅስናን ተቀብለዋል። በወሎ አማራ ሳይንት ከአባ በጸሎተ ሚካኤል ገጽግ፣ በሐይቅ አቡነ አዮሱብ ሞአ ገጽግ፣ ትግራይ በሚገኘው ደብር ጻጦ ገጽግ በመዘዋወር መንፈሳዊ አገልግሎታቸውን አሳድገዋል። ተክል ሃይማኖት ማለት ትርጓሜውም ተክል አብተክል ወልድ፣ ተክል መንገድ ቅዱስ ማለት እንደሆነና፣ በሸዋና በሌሎችም አወራጃዎች የረወ ከማስተማራቸው ባሻገር በዘመናቸው በደብረ አስቦ ዋሻ ቆመው ሲጸልዩ ከቆመው ጠነት ጥር ጽፎ ቀን 1878/79 እንደ አግራቸው እንደ ተቀረጠ ያስረዳል። ዕለተ አረፍታቸው ሲደርስም ከርሱ በጸሎታቸው ለተማግ ይቅር እንደሚልላቸው ቃል ከጻገ ሰጥቷቸው በተወለዱ በ፱ ዓመታቸው ነሐሴ ፳፬ ቀን 1878/79 እንደ ዐረፉ ገጽል ያስረዳል።</p>	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-538	የካታሎግ ቁጥር፣ 538
ታሪክ	የመዝገብ ስም፣ ገብረ ሚካኤል ገሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1978/79

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

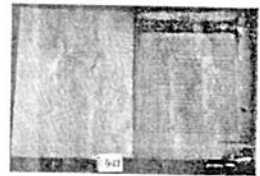
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፂ፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገድለ ገብረ መንፈስ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ በግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጳጳሳዊት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገድል ማለት ተጋድሎ ስማዕትነት፣ ለእግዚአብሔርን ብሎ አራሱን መካድ፣ ብርታትንና ጥንካራን፣ አላማ ይዘው ሁሉን ነገር ስለ እግዚአብሔር ብለው የሚተውት "እስከ ሞት ድረስ የታመንክ ሁን የህይወት አክሊል እሰጥህሁ" ያለውን የሃዋርያ ቃል የሚገልፅ ነው። ገ/መንፈስ ቅዱስ ሀገራቸው ንሐላ ግብፅ ሲሆን አባታቸው ስምን እናታቸው አቅሊስያ ይባላሉ። በግብፅ በረሀ ፎኛ ዘመን መኖራቸውንና በኢትዮጵያም (በዝቅላና በምድረ ከብድ) ጻድቅ እንደመሆናቸው እህል ሳይበሉ ወሀ ሳይጠጡ ልብስ ሳይለብሱ ጆሮዎቻቸውን ሊትዮጵያን ማርልኝ በማለት ሲጻፉ መኖራቸውን ይገልጻል። እንደ መእከት እንጂ እንደ ሰው ያልተመለሰሉ መላኩ ገብርኤል ከናታቸው ማሕፀን ጀምሮ ስም ያወጣላቸው እንደተወለዱም ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ያቀረቡ ናቸው። ፳ እናብስትና ፳ እናብርት የታዘዙላቸው ከራስ ጠጉር እስከ አግሮ ጥፍራቸው በጠጉር የተሸፈኑ ሰው እንደነበሩ ይናገራል። የተለያዩ ድንቅ ተለምዶትን ለምሳሌ የዕውራንን ዓይን በማብራት፣ ከተለያዩ በሽታዎች ብዙዎችን በመፈወስና ከፈጣሪያቸው በማማልድ ያገለገሉ ናቸው። ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ የመጡት ፲፩፻፶፭ ዓ.ም ሲሆን ያረፉት ደግሞ በ፲፱፻፳፭ ዓ.ም እንደሆነ ይገለጻል። በኢትዮጵያውያን ዘንድ "አቡ እና "አቡዋ" በሚል መጠሪያ እንደሚታወቁ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-5 የመዝገቢው ስም፣ የሀንስ ዘለተ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገድለ ላሊበላ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጥግ ጊዮርጊስ ደብርቤስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጥግ ወረዳ፣ ቡሉት፣ እጃ፣ እንሱ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጳጳሳዊት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገድል ማለት ተጋድሎ ስማዕትነት፣ ለእግዚአብሔርን ብሎ አራሱን መካድ፣ ብርታትንና ጥንካራን፣ አላማ ይዘው ሁሉን ነገር ስለ እግዚአብሔር ብለው የሚተውት "እስከ ሞት ድረስ የታመንክ ሁን የህይወት አክሊል እሰጥህሁ" ያለውን የሃዋርያ ቃል የሚገልፅ ነው። ገ/መንፈስ ቅዱስ ሀገራቸው ንሐላ ግብፅ ሲሆን አባታቸው ስምን እናታቸው አቅሊስያ ይባላሉ። በግብፅ በረሀ ፎኛ ዘመን መኖራቸውንና በኢትዮጵያም (በዝቅላና በምድረ ከብድ) ጻድቅ እንደመሆናቸው እህል ሳይበሉ ወሀ ሳይጠጡ ልብስ ሳይለብሱ ጆሮዎቻቸውን ሊትዮጵያን ማርልኝ በማለት ሲጻፉ መኖራቸውን ይገልጻል። እንደ መእከት እንጂ እንደ ሰው ያልተመለሰሉ መላኩ ገብርኤል ከናታቸው ማሕፀን ጀምሮ ስም ያወጣላቸው እንደተወለዱም ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ያቀረቡ ናቸው። ፳ እናብስትና ፳ እናብርት የታዘዙላቸው ከራስ ጠጉር እስከ አግሮ ጥፍራቸው በጠጉር የተሸፈኑ ሰው እንደነበሩ ይናገራል። የተለያዩ ድንቅ ተለምዶትን ለምሳሌ የዕውራንን ዓይን በማብራት፣ ከተለያዩ በሽታዎች ብዙዎችን በመፈወስና ከፈጣሪያቸው በማማልድ ያገለገሉ ናቸው። ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ የመጡት ፲፩፻፶፭ ዓ.ም ሲሆን ያረፉት ደግሞ በ፲፱፻፳፭ ዓ.ም እንደሆነ ይገለጻል። በኢትዮጵያውያን ዘንድ "አቡ እና "አቡዋ" በሚል መጠሪያ እንደሚታወቁ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-223 የመዝገቢው ስም፣ የተመዘገበበት መታየት

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ሄኖክና ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ገረገራ ጊዮርጊስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ መቄት	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በ፲፮ ^ኛ መቶ ክፍለ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ፣ አይታወቅም
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወረቀበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፳፪ ጽሁፊ ወርድ፣ ፮ ጽሁፊ የገጽ ብዛት፣ ፻፵፮	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ሄኖክም ሆነ ነገሥት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ምድብ ዉስጥ የሚገኙ ናቸው። መጽሐፈ ሄኖክ በሄኖክ በራሱ የተጻፈ ሲሆን ከዚህ ዓለም እንደተሰወረ የሚነገርለት ሄኖክ የተመለከተውን ራእይ በሰማያት ያያቸውን ልዩ ልዩ ተለምራትና ድንቆች ሁሉ ገልጿል። አርባ ሁለት ምዕራፎችን የያዘ ነው። በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ብቻ የሚገኝ ሲሆን ከራዕይ በተጨማሪም ትንቢትና በሰማይ ስላለው መንግሥት ትክክለኛነትና ጸድቃን ስለሚያገኙት ተድላ ደስታ ሁሉ ይዞ ይገኛል። መጽሐፈ ነገሥት በሁለት ይከፈላል። እርሱም መጽሐፈ ነገሥት ተዳማዊና መጽሐፈ ነገሥት ካልሰ በሚል ይታወቃል። በመጽሐፍ ቅዱስ ዉስጥ በቅዱስነታቸው የሚታወቁት ለዎችን ታሪክ በዘርዘር የሚያስተምጥ ነው። ለአብነትም የንጉስ ዳዊትን ሽምግልናና ሞት፣ የሰሎሞንን መንገሥና ጥበብ፣ ሰሎሞን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስና ቤተ መንግስት ስለመስራቱ፣ ንግስት ሳባ ወደ ኢየሩሳሌም ያደረገችውን ጉዞ፣ የኤልያስን እርገት፣ ነቢዩ ኤልሳዕ ያደረገችውን መንፈሳዊ አገልግሎቶች ተለምራትና ሞት ወዘተ የሚዘረዝር ነው።	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B36-IV-3
	የመዘጋቢው ስም፣ አስናቶች ከበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፳፻

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገድለ የሐንስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ሚጫ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በዮሐንስ ፬ኛ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	
	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ፣ አይታወቅም	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ፣ አይታወቅም
	የተወረቀበት ቁስ፣ ብራና	ቁመት፣ ፴፪ ጽሁፊ ወርድ፣ ፮ ጽሁፊ የገጽ ብዛት፣ ፻፵፮
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የሐንስ መግምት ክርስቶስ ከመወለዱ በፊት ስድስት ወር ተደም ከአባቱ ከሳህን ዘርደስና ከአናቱ ከኤልሳቤጥ የተወለደ፤ የኢታን መንገድ አዘጋጅ ጥርገዳውንም እትኑ በማለት ያስተማረ፤ የንስሐ ጥምተትን በወጣ ሲያጠምት የነበረ፤ በጎላም ክርስቶስን ማጥመቅ የቻለ ነው። በወቅቱ ኢየሩሳሌምን ያስተዳድሩ የነበሩ ነገሥታት፣ ወንድሞቻቸው በሞት ከተለዩ የወንድሞቻቸውን ሚስት ይወርሱ ስለነበር፤ በወቅቱ የነበረው ንጉሥ ዣርድስም የወንድሙን የፈላጸስ ሚስት አግብቶ የነበረ በመሆኑ የሐንስም ይህንን ድርጊት አጥብቆ ይቃወም ስለነበር፤ በሃርድዳናና በልጁ ምክር በወህኒ አንገቱ በሰይፍ የተተላ መሆኑን የሚገልፅ መጽሐፍ ነው። መግምቱ መሰከት የሐንስ ቅድመ ልደተ ክርስቶስ 700 ዓመት በፊት በነበዩ ኢሳይያስ መንግሥት ሰማያት ተርባለችና ንስሐ ግብ የእግዚአብሔርን መንገድ አዘጋጅ ጥርገዳውን አስተካከሉ እያለ በምድር በዳ የሚያስተምር የዐዋጅ ነጋሪ ቃል የተባለለት ፣ አባቱም በመንፈስ ቅዱስ "እንተ ሕዳን የልዑል ነቢይ ትባላለህ፤ መንገዱን ትጠርግ ዘንድ በፊቱ ትሔዳለህ..." ሲል የተነበየለት "እናንተ የአፋኝት ልጆች... ለንስሐ የሚያበቃሁን በጎ ሥራ ሥሩ... ጫማውን ለመሸከም የማይገባኝ ከእኔ በጎላ የሚመጣው በመንፈስ ቅዱስ በእሳት ያጠምቃችኋል" እያለ ለአዳኙ መሲህ ክርስቶስ የመሰከረ ጌታውን ያጠመቀ ብፁዕ ለባኪና ዐጥማቱ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-412	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፶፬
	የመዘጋቢው ስም፣ አለሙ አድማስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፳፻፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽብ ገብረ ክርስቶስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞግ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ብቸና ወረዳ፣ ሁለት አካላይ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በገጃኛው መቶ ክፍለ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕላታ ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም		
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና		
	ቀመት፣ ጃሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፮.ጌሳ.ጌ የገዕ ብዛት፣ ፸፯		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ አባ ገብረ ክርስቶስ አባቱ አሳካሉብ እናቱ ሥምረተ ክርስቶስ ይባላሉ። የንጉሥ ልጅ ይሁን እንጂ ይህ ዓለም ኃላፊ ጠሬ እንደሆነ በማመን የማይጠፋውንና የማያልፈውን የክርስቶስን መንግስት በመፈለግ በትግራይ ወደሚገኘው ደብረ ዳሞ ገባ። ለሰባት ዓመት በገዳሙ ከቆየ በኋላ በአቡነ ጳጳሳዊያን እጅ በጃፅ ዓመቱ መካከል፣ በዚህም የሐዲስንና የብሉይን እንደዚሁም ሥርዓተ ገዳምንና ቀኖና ሃይማኖትን ተማረ። በ፪ ዓመቱ በርካታ ክርስቲያናዊ ተጋድሎዎችን ከፈጸመ በኋላ ራሱ በመሠረተውና በስሙ በሚጠራው አክሱም አካባቢ በሚጠራው ገዳም አርርአል። ክርስቶስም በስሙ ለሰመነው ሁሉ ይቅር እንደሚለው ቃል ኪዳን እንደሰጠው የሚናገር መጽሐፍ ይነገራል።		
	በርዕድ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G ₂ -IV-40	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፶፭
		የመዝገብ ወይንም፣ ኢቶዲሞስ ወዳጅ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፲፱፻፸፯

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽብ አረጋዊ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኪዳን ምሕረት ገዳም።		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በ፳፯ ዓመት መንገድ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕላታ ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም		
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና		
	ቀመት፣ ጃሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፱.ጌሳ.ጌ የገዕ ብዛት፣ ፸፯		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከክርስቶስ መስፋፋት ጋር በተያያዘ በመካከለኛው ምሥራቅ በተነሣውና በክርስቶስ ባህርይ ላይ ባተኮረው (አንድ ባሕርይ ሁለት ባሕርይ) አለመግባባት ምክንያት፣ ከመካከለኛው ምሥራቅ ተለደው ወደ ኢትዮጵያ ከመጡት ተሰዳቱ ወይም ዘጠኙ ትዱሳን በሚል ከሚታወቁት መካከል አንዱ አቡነ አረጋዊ ናቸው። አባታቸው ከሮም ነገሥታት ወገን የሆነ ሥሙ ይለገጃል እናታቸውም እድና ይባሉ እንደነበርና ወደ ኢትዮጵያ ከመጡ በኋላ በትግራይ ክርስቶስን ሲያስተምሩ ቆይተዋል። እስከ አሁን ድረስ ደብረ ዳሞ በሚል የሚታወቀው ገዳምን የገደሙ መሆናቸውንና በመጨረሻም በጻድቅነት ከእግዚአብሔር ቃልኪዳን የተገባላቸው አንድ ሔናክና ኤልያስ የተሰወሩና ሞትን ያልቀመሱ ተደርገው የሚታሰቡ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በጻድቅነት ከምታስባቸው ትዱሳን መካከል አንዱ መሆናቸውን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።		
	በርዕድ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-471	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፶፮
		የመዝገብ ወይንም፣ አለሙ አድማስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፲፱፻፸፬

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጠና ገብረ መንፈስ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ገብርኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በንጉሥ ላሊበላ ዘመን መንገሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጽነት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
	የተወረዘበት ቀን፣ ብራና	የአመራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ጸሐፊው ወርድ፣ ጸሐፊው የገባ ቀን፣ 1887	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ለገጽ ማለት ተጋደሎ ስማዕትነት፣ ለእግዚአብሔርን ብሎ እራሱን መሳድ፣ ብርታትንና ጥንቅቅን፣ አላማ ይዘው ሁሉን ነገር ስለ እግዚአብሔር ብለው የሚተዉት ግልጽ ሞት ድረስ የታመንክ ሁን የሀይወት አካል አስጥሀለሁ ያለውን የገዢያ ቃል የሚገልፅ ነው። ገ/መንፈስ ቅዱስ ሀገራቸው ንሐላ ግብ ሲሆን አባታቸው ስምን እናታቸው አቅሊስ ይባላሉ። በግብፅ በረሀ ፻፶ ዘመን መኖራቸውንና በኢትዮጵያም (በዘጸአት በምድረ ክብድ) ፃድቅ እንደመሆናቸው አሁን ሳይብሉ ወይ ሳይጠቡ ልብስ ሳይልብሱ ፪፻፷፪ ዘመን ኢትዮጵያን ማርሳኝ በማለት ሲሆኑ መኖራቸውን ይገልጻል። እንደ መሳዕትነት አንጂ እንደ ሰው ያልተመሳሰሉ መሳሉ ገብርኤል ክፍታቸው ማህያን ፪ምሮ ስም ያወጣቸው እንደተወለዱም ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ያቀረቡ ናቸው። ፳ አናብስትና ፳ አናብርት የታዘዙላቸው ክራስ ጠገር እስከ እግር ጥፋራቸው በጠገር የተሸፈኑ ሰው እንደነበሩ ይናገራል። የተለያዩ ድንቅ ተለምዶትን ለምሳሌ የዕውራንን ፃይን በማብራት፣ ከተለያዩ በሽታዎች ብዙዎችን በመፈወስና ከፈጣሪያቸው በማማለድ ያገለገሉ ናቸው። ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ የመጡት ፲፩፻፶፭ ዓ.ም ሲሆን ያረፉት ደግሞ በ፲፱፻፳፭ ዓ.ም እንደሆነ ይገለጻል። በኢትዮጵያውያን ዘንድ ግሎ እና ግሎም በሚል መጠሪያ እንደሚታወቁ የሚገለጽ መጽሐፍ ነው።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ተጥጥር፣ B-IV-3
	የመዝገብ ወይ ስም፣ አጠራር፣ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቋንቋ፣ ፪፻፶፭
የቅርስ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጠና መርቆሪዮስ	

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

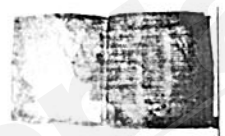
አጠቃላይ ሁኔታ	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ መርቆሪዮስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፶፭ ዓ.ም	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
	የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጽነት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
	የተወረዘበት ቀን፣ ብራና	የአመራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ጸሐፊው ወርድ፣ ጸሐፊው የገባ ቀን፣ 1887	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ለገጽ ማለት ተጋደሎ ስማዕትነት፣ ለእግዚአብሔርን ብሎ እራሱን መሳድ፣ ብርታትንና ጥንቅቅን፣ አላማ ይዘው ሁሉን ነገር ስለ እግዚአብሔር ብለው የሚተዉት ግልጽ ሞት ድረስ የታመንክ ሁን የሀይወት አካል አስጥሀለሁ ያለውን የገዢያ ቃል የሚገልፅ ነው። ገ/መንፈስ ቅዱስ ሀገራቸው ንሐላ ግብ ሲሆን አባታቸው ስምን እናታቸው አቅሊስ ይባላሉ። በግብፅ በረሀ ፻፶ ዘመን መኖራቸውንና በኢትዮጵያም (በዘጸአት በምድረ ክብድ) ፃድቅ እንደመሆናቸው አሁን ሳይብሉ ወይ ሳይጠቡ ልብስ ሳይልብሱ ፪፻፷፪ ዘመን ኢትዮጵያን ማርሳኝ በማለት ሲሆኑ መኖራቸውን ይገልጻል። እንደ መሳዕትነት አንጂ እንደ ሰው ያልተመሳሰሉ መሳሉ ገብርኤል ክፍታቸው ማህያን ፪ምሮ ስም ያወጣቸው እንደተወለዱም ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ያቀረቡ ናቸው። ፳ አናብስትና ፳ አናብርት የታዘዙላቸው ክራስ ጠገር እስከ እግር ጥፋራቸው በጠገር የተሸፈኑ ሰው እንደነበሩ ይናገራል። የተለያዩ ድንቅ ተለምዶትን ለምሳሌ የዕውራንን ፃይን በማብራት፣ ከተለያዩ በሽታዎች ብዙዎችን በመፈወስና ከፈጣሪያቸው በማማለድ ያገለገሉ ናቸው። ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ የመጡት ፲፩፻፶፭ ዓ.ም ሲሆን ያረፉት ደግሞ በ፲፱፻፳፭ ዓ.ም እንደሆነ ይገለጻል። በኢትዮጵያውያን ዘንድ ግሎ እና ግሎም በሚል መጠሪያ እንደሚታወቁ የሚገለጽ መጽሐፍ ነው።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ተጥጥር፣ B-IV-1
	የመዝገብ ወይ ስም፣ አጠራር፣ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቋንቋ፣ ፪፻፶፭

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃ ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቨንቶሪ ተጥባቂና ደረጃ ማወጣት ጻይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥቂ ጸ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽብ እባ ሊባኖስ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ገንጸ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መንዘና ግሼ ወረዳ ቀይና ገብርኤል
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጀግመት በላይ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናው፣ የቤተክርስቲያን አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን፣ የተጠቀሰው የአወራረር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
ቁመት፣ የጥንቃቄ ወርድ፣ የገቢ ጠባቂ፣ የገቢ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ አባ ሊባኖስ ክስባቱ ከአብርሃምና ከአናቱ ንግሥት ሐምሌ ፫ተን እንደተወለደ። ቤተሰቦቹ በአደገ ጊዜ ሚስት ፈልገው ያጋቡት እንጂ ከሙሽራዎ ጋር ሳይተኛ በአግዚአብሔር መልእክ ጠሪነትና መሪነት ለሊት ቤተሰቦቹ ሳይሰሙ ወጥቶ ወደ አባ ጳኩሚን እንደ ሄደ መጽሐፍ ይመሳሰራል። አባ ጳኩሚንም እስኪሞት መላእክትን ሥርዓተ ገዳምን፣ ቅዱስ ዮሐንስን አስተምሮ አመክሮአል። እሁንም ከአግዚአብሔር የተላከ መልእክ ወደ ኢትዮጵያ እንዲመጣ ባዘዘው መሠረት በአክሱም ከዚያም በሰዎ በተሰይሞ በምድረ አሰቦ (ግራርያ) አካባቢ በዓቱን በማድረግ ብዙ መክላትን አፍርቷል። መልእክም እሱ በሚገኝበት ቦታ ላይ አሁን ተክለሃይማኖት የሚባል፤ ሰወንና እግዚአብሔርን የሚያገናኝ ጻድቅ እንደሚወጣ አሳውቆት ቦታው በአባ ሊባኖስ እንደሚጠራና ነገር ግን እሱ ወደ ትግራይ እንዲመለስ ነገረው። ቤኳም በኤርትራ እካላ ጉዛይ በተባለ ቦታ ጠበል አፍልቆ ሙት በማስገኘትና ዕወራንን በማብራትና ድንቅ ተአምራትን በመፈጸም ገዳም መሠረተ። ቅዱስ ላሊበላ ከሠራቸው ቤተ መቅደሶች መካከልም አንዱን በስሙ ሰይሞለታል፤ ጻድቁ ከፈጣሪው ቃል ኪዳን ተቀብሎ በተወለደ በጀግሎቱ ከዚህ አለም እንደተለየ ያስረዳል። አባ ሊባኖስ ፀበል በተለመደ በብዛት መፍለቁም ይነገርለታል።	
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-255
የመዘገቢያው ስም፣ ገንጸ ሚካኤል ወልድ አገኘሁ	የተመዘገበበት ቀን፣ ጸገፍ/ጸገፍ

በቅርስ ጥናት ጥበቃ ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቨንቶሪ ተጥባቂና ደረጃ ማወጣት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥቂ ጸ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ አረጋዊ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጀግመት በላይ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናው፣ የቤተክርስቲያን አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን፣ የተጠቀሰው የአወራረር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
ቁመት፣ የጥንቃቄ ወርድ፣ የገቢ ጠባቂ፣ የገቢ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ የሚተርከው ከዘጠኙ ቅዱሳን አንዱ በሆኑት አሁን አረጋዊ ላይ ያተኮረ ነው። ሀገራቸው ሮም ሲሆን አባታቸው ይስሐቅ እናታቸው እድና ትባላላች። የመጀመሪያ ስማቸው ዘማክኤል ሲሆን ምክትሉን ከተቀበሉ በኋላ አሁን አረጋዊ ተብለዋል። በንጉሥ አልአሜዳ ዘመነ መንግሥት ከሌሎች ቅዱሳን ጋር በመሆን ዘጠኝ ሆነው ወደ ኢትዮጵያ መጥተዋል። አባ አረጋዊ ትግራይ በሚገኘው ደብረ ጳጦ በደረሱ ጊዜ ስድሳ ክንፍ የሚረዘም ዘንድ በጅራቱ ጠምጥሞ ወደ ተራራው አናት ይዟቸው እንደወጣ መጽሐፍ ይገልጻል። ከዚህ በኋላ ሃሌ ሉያ ለሌላ ሃሌ ሉያ ለወልድ ሃሌ ሉያ ለመንፈስ ቅዱስ በማለት ፈጣሪያቸውን በማመስገናቸው ድብረ ሐሌ ሉያ ተብሎ እንዲጠራ ሆኖአል። በዘጠና ዘጠኝ ዓመታቸው ክርስቶስ በመንፈቀ ሌሊት ተገልጿል በሰሞህ የተማፀነውን እስከ አስራ አምስት ትውልድ እምርልሃለሁ በማለት ቃል ኪዳን ሰጥቷቸዋል። እንደ ሐረግና ኤልያስም ሞትን ሳይቀምሱ ተሰወረዋል።	
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-42
የመዘገቢያው ስም፣ አረጋዊ ገ/አሳሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ጸገፍ/ጸገፍ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፫

የቅርስ አጠቃላይ ዑኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ስልጠና	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ-አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡ-ግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጃፍግመት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ፖ.ፍ.ብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ግዴታግዳግዳ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው የአጠቃላይ ዑኔታ
የተወረዘበት ተስፋፋይ	የሚገኝበት ዑኔታ፣ ደረጃ	የአጠቃላይ ዑኔታ
የመተጋበሪያ ማረጋገጫ ማረጋገጫ ማረጋገጫ ማረጋገጫ	የሚገኝበት ዑኔታ፣ ደረጃ	የሚገኝበት ዑኔታ፣ ደረጃ
የመጽሐፍ ይዘት፣ የቅርስ ገጽ ስልጠና አባት የቆይታ ደብዳቤ የሆነ ቅዱስ አንባቢዎች ስምን እናቱ የልዩ ተወላጅ የሆኑት ቅዱስ ተቋማት ተባብሮ የተወለደ አገር ተጽዕኖ እንደሆነና ከሰራዊት አስቆጥሮ እንደ ነበር፣ የቤሩት አገር ለዎች እንደ አምላክ ያመልከባት የክብር ሥርዓት የተባለ ዘንድ በመገደል ለርሱ በግብር መልክ ተርጉሞ የሚገኘውን ቡርታዎችን ከሞት ያደገ ነው። በወጣትነቱ ዘመን ክርስቶስን በማረጋገጥ አረማጫን ነገስታት መካከል ስለ ክርስቶስ አምላክነት የሰበከ ነው። በተለይም በወቅቱ የክብር ሥርዓት የሚገኘውን አገርን አጠቃሎ መግዛት ትሎ የክብር ነገስ ጳጳሮችን ክርስቶስን ሲገኝባቸው ክርስቶስን ማሳደግና በተመለከተ ግዜ በገረገሩት ራት በመቆም እኔ የክርስቶስን ወገን ነን በጌታችን በእሳብ ክርስቶስ አምናለሁ ሲል አሰምቶ በመናገሩ ለሰባት አመታት በተለያዩ ዑኔታ ያሰቃዩት ቢሆንም በእምነቱ በመሰናገድ ያመልከባቸው በገበዳት አጽሎት፣ አራትሎት፣ ተማንግርስና አቶና ለሚገቡ ጣኦታት አልሰገድም በማለቱ የወሰደ ሰውነቱ እስኪታይ ድረስ ስጋውን በጣኦት አጥንቶ እስኪሰበር ስጋው በደም እስኪጠቀስበት በብረት ጠርቶው አሰናገድ አጥንቶን ከስጋው ለጸባቸው ስጋውን በሰላት አቃጠሉት እንደ አመድም ሆነ አመድም ደራሪ በሚገባ ተራራ ወሰደው ዘሩት ሶስት ግዜ ሞቶ ሶስት ግዜ ከሞት ተነሳ። ይህ ዑሉ መከራ ካደረሰበት በኋላ ከረግሬው ቃል ኪዳን እንደተጠለቀና ከማኮሪ ስማዕታት እርሱን የሚመስል እንደሌለ መጽሐፍ ያብራራል።		
	ከርዕይ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B፡-IV-3 የምዝገባው ስም፣ የሁለት ዘለታ

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፫

የቅርስ አጠቃላይ ዑኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ስልጠና	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ-አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡ-ግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጃፍግመት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ፖ.ፍ.ብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ግዴታግዳግዳ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው የአጠቃላይ ዑኔታ
የተወረዘበት ተስፋፋይ	የሚገኝበት ዑኔታ፣ ደረጃ	የአጠቃላይ ዑኔታ
የመተጋበሪያ ማረጋገጫ ማረጋገጫ ማረጋገጫ	የሚገኝበት ዑኔታ፣ ደረጃ	የሚገኝበት ዑኔታ፣ ደረጃ
የመጽሐፍ ይዘት፣ የቅርስ ገጽ ስልጠና አባት የቆይታ ደብዳቤ የሆነ ቅዱስ አንባቢዎች ስምን እናቱ የልዩ ተወላጅ የሆኑት ቅዱስ ተቋማት ተባብሮ የተወለደ አገር ተጽዕኖ እንደሆነና ከሰራዊት አስቆጥሮ እንደ ነበር፣ የቤሩት አገር ለዎች እንደ አምላክ ያመልከባት የክብር ሥርዓት የተባለ ዘንድ በመገደል ለርሱ በግብር መልክ ተርጉሞ የሚገኘውን ቡርታዎችን ከሞት ያደገ ነው። በወጣትነቱ ዘመን ክርስቶስን በማረጋገጥ አረማጫን ነገስታት መካከል ስለ ክርስቶስ አምላክነት የሰበከ ነው። በተለይም በወቅቱ የክብር ሥርዓት የሚገኘውን አገርን አጠቃሎ መግዛት ትሎ የክብር ነገስ ጳጳሮችን ክርስቶስን ማሳደግና በተመለከተ ግዜ በገረገሩት ራት በመቆም እኔ የክርስቶስን ወገን ነን በጌታችን በእሳብ ክርስቶስ አምናለሁ ሲል አሰምቶ በመናገሩ ለሰባት አመታት በተለያዩ ዑኔታ ያሰቃዩት ቢሆንም በእምነቱ በመሰናገድ ያመልከባቸው በገበዳት አጽሎት፣ አራትሎት፣ ተማንግርስና አቶና ለሚገቡ ጣኦታት አልሰገድም በማለቱ የወሰደ ሰውነቱ እስኪታይ ድረስ ስጋውን በጣኦት አጥንቶ እስኪሰበር ስጋው በደም እስኪጠቀስበት በብረት ጠርቶው አሰናገድ አጥንቶን ከስጋው ለጸባቸው ስጋውን በሰላት አቃጠሉት እንደ አመድም ሆነ አመድም ደራሪ በሚገባ ተራራ ወሰደው ዘሩት ሶስት ግዜ ሞቶ ሶስት ግዜ ከሞት ተነሳ። ይህ ዑሉ መከራ ካደረሰበት በኋላ ከረግሬው ቃል ኪዳን እንደተጠለቀና ከማኮሪ ስማዕታት እርሱን የሚመስል እንደሌለ መጽሐፍ ያብራራል።		
	ከርዕይ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B፡-IV-7 የምዝገባው ስም፣ የሁለት ዘለታ

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በትርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የትርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዲጂታላይዥን የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የትርስ አጠቃላይ ፁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ለ ገጽ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጃፕላንት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ትርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለልቶ አይታወቅም
ፖድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው የአሠራር ዘዴ፣ የቋንቋ ጽሑፍ
የተወረቀበት ቀን፣ ብራና	ቀመት፣ ጅጃላ ሜ ወርጵ፣ ጅጃላ ሜ የገበ ብዛት፣ ፪፻፮	የሚገኝበት ፁኔታ፣ ደብዳቤ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፳፱	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የትዳሕ ጊዮርጊስ አባት የቆይታ ተወላጅ የሆነ ትዳሕ አንስታዊ ሲሆን እናቱ የልዩ ተወላጅ የሆነች ትዳሕን ተቋቋሞት ትባላለች። የትዳሕ አገር ተቋይታ አንደኛው ከሰራዊት አለቆችም አንዱ ነበር። የቤሩት አገር ለዎች እንደ አምላክ ያመልከባት የሰጠውን ደራጅን የተባለ ዘንድ በመገደል ለርሱ በግብር መልክ ተርባ የሰጠውን ቡርታዎችን ከጥቅ ያደገ ነው። በወጣትን ዘመን ክርስቶስን በማያመልኩ አረማውያን ነገራት መካከል ስለ ክርስቶስ አምላካት የሰጡ ነው። በተለይም በወቅቱ የሰጠውን የአራት መንገዳት አገሮችን አጠቃሎ መግባት ችሎ የሰጠው ነገስ ጽዳታን ክርስቶስን ሲገባቸው ክርስቲያኖችን ማሳደግን በተመለከተ ጊዜ በነገሥታቱ ፊት በመቆም እኔ የክርስቲያን ወገን ነኝ በጌታችን በአያሱስ ክርስቶስ አምናለሁ ሲል አሰምቼ በመናገሩ ለሰባት አመታት በተለያዩ ፁኔታ ያሰጥኛል ቢሆንም በአምነቱ በመሰናገት ያመልከባቸው በነበሩት አጽሎት፣ ኤራትሎስ፣ ተማንጽሮስና አቱና ለሚሳሉ ጣኦት አልሰግደም በማለቱ የወሰነ ስጦታ እስኪታይ ድረስ ስጋውን በጣጠሱት፣ አጥንቱ እስኪሰበር ስጋው ዘደም እስኪሞላቸው በብረት ጠርቶው አሳሩት፣ አጥንቱን ክንፍ ወደ አጭቱ፣ ስጋውን በእሳት አቃጠሉት እንደ አመድም ዞን አመድንም ይደራሱ በሚሳሉ ተራራ ጠስደው ዘሩት ሶስት ጊዜ ምቹ ለስት ጊዜ ከምት ተነሳ። ይህ ፁሎ መከራ ካደረሰብት በኋላ ከረግረው ቃል ኪዳን እንደተገባለትና ከማህበረ ሰማዕታት እርሱን የሚመስል እንደሌለ መጽሐፍ ያብራራል።</p>	
	ስርዐቱ	የግሥት ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-3
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፳፱	የመዝገብ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-3	የተመዘገበበት ቋንቋ፣ ባይታይ

በትርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የትርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዲጂታላይዥን የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የትርስ አጠቃላይ ፁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ለ ገጽ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጃፕላንት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ትርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለልቶ አይታወቅም
ፖድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው የአሠራር ዘዴ፣ የቋንቋ ጽሑፍ
የተወረቀበት ቀን፣ ብራና	ቀመት፣ ጅጃላ ሜ ወርጵ፣ ጅጃላ ሜ የገበ ብዛት፣ ፪፻፮	የሚገኝበት ፁኔታ፣ ደብዳቤ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፳፱	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ጣኦት አምላክ የሰጠውን ዲፕሎማቲክን በመታወግና ላቆመው ጣኦትም እንሰግደም በማለት ከተቃወሙት ሰማዕታት መካከል ትፋሰሊደስ ይገኛታል። የርም መንገድ የሰራዊት አሰቃ የሰጠው ፋሲሊደስ አብያተ ክርቲያናት ይትሰጣል። አብያተ ጣኦት ይትረገሙ ብሎ አዋጅ አስገሮ ጣኦት ያስመልክ ጆመር። አብያተ ክርቲያናት ይዘቱ፣ አብያተ ጣኦት ይከረቱ ማለት ነው። ይህንን በተመለከተ ጊዜም እጅግ አዋኝ ክላቶ ያገኘውን ንብረትና ፀሐፊ ለደሞች በመስጠት በንጉሠ ራት ጣኦት የማይረቡና የማይጠቅሙ የአጋንንት ማደራጃዎች መሆናቸውን ለአጠቃላይ አምላካዎች መድኃኒትም በደሙ የሰጡን ኃላፊነት ፁሎ ያስወግደው እያሱስ ክርስቶስ ብቻ መሆኑን መስከረ። ንጉሠ ግሥት ተባ ባዘዘው ትግዝ በታላላቅ የሰጡት ዘንግ ሥጋው እየተሞላ ለአምላካዎች ድረስ በመመታቱ በደረሰበት ጠቢቅ መከራ ሥጋው ፁሎ ተቆራረሰ በመጠይቁ ሞተ። ክርስቶስም ከሞት አስነሳው እንደገናም በነደደ አሳት ቀጥሎት እንደዱት ሥጋው ፁሎ አመድ ዞን ለፁሎ ተቆራረሰ ክርስቶስ ከሞት አስነሳው እንደገናም የክርስቶስን አምላካትና አዳኝነት መስከረ፣ በሌላ ሌላ መከራም ለግዕዝ ተቆራረሰ ሞተ። ክርስቶስም ለሶስተኛ ጊዜ ከሞት አስነሳው። ቃል ኪዳን ከረግረው ከተቀበለ በኋላ በሰዓቱ እንገቱ ተቆርሶ የክብር አስለል ሰማዕታትን ተቀዳጅቷል።</p>	
	ስርዐቱ	የግሥት ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-7
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፳፱	የመዝገብ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-7	የተመዘገበበት ቋንቋ፣ ባይታይ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቸሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ያይሬታዎች የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል ክርስቶስ ሳምራ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቅድስት ክርስቶስ ሳምራ ደብረ ምዕረት ገዳም	
	ክፍል ሀገር፣ ጎንደር ጎንደር፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፎገራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከፎቃመት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ገጽ ቁጥር	የተጻፈበት የሀገራዊ ገለልተኛ አይነት	
ገጽ ቁጥር	የሚሰጠው ገለልተኛ የሀገራዊ	አገልግሎት የሚሰጠው ክፍል የተጠቀሰው
የተጻፈበት ቀን፣ ብራና	የአወራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ	
የተጻፈበት ቀን፣ ብራና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የተጻፈበት ቀን፣ ብራና	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከኢትዮጵያውያን እንስት ትዳሳን የምትመደበው ክርስቶስ ሳምራ ከአባታቸው ደርባይና ከእናታቸው እልኒ በቡልጋ የተወለደች ናት። ለአትመ ሐዋን ስትደርስም ስመረ ጊዮርጊስ የሚባል ካህን አግባታ ላይ ልጆችን ወልዳለች። ወደ ምክብርና ሕይወት ከመጣች በኋላም በላይ ሐይቅ ገብታ በመቆም ለይ ሳመት ጸልፏለች። ከዚህ በተጨማሪም በቀመታ ልክ ባሉት ስርታ ከግራ ከጥን ከራት ከጋላ ላይ ጦር ተክለ በየትኛውም በኩል ሳትገባቸው ቀጥ ብላ በመቆም ጸልፏለች። በመጨረሻም ክርስቶስ ይህን ሁሉ ተግባራትን ተመልክቶ በሥራ የተገባውን እስከ ስተወለድ እንደሚሆን ርሳት ታል ከዳን ሰጥቷት በኋላም እንደረገገና መታሰብም በየገጠብ ነሐሴ ፳፱ እንደሚከበር ያስረዳል። ክርስቶስ ሳምራ ከሚታወቁት ልዩ ተግባራት ምናልባት ያጠለቅና ክፋት ነኩህ መከራ ... የመጣው በሰይጣን ነጠና ሰይጣንንና እግዚአብሔር በታሪቁ ይህ ሁሉ ችግር ስለሚጠፋ እግዚአብሔርንና ሰይጣንን ለማስታረት ባደረገችው ጸሎት ነጠና። እንደገናች በዚያን ዘመን ይህ ሀሳብ በኢትዮጵያዊት መታሰብ የሀገራችን ጥልቅ ስሜት ይመሰክራል ይላል።	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-212	የካታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፯
ታሪክ	የመዘገብ ስም፣ ፀጋ ማካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፱/፳፻፶፱

የመጽሐፍ አጠቃላይ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቸሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ያይሬታዎች የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል ጴጥሮስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ርዕሰ አድባራት ጣና ጨርቆስ ገዳም	
	ክፍል ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ደራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከፎቃመት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ገጽ ቁጥር	የተጻፈበት የሀገራዊ ገለልተኛ አይነት	
ገጽ ቁጥር	የሚሰጠው ገለልተኛ የሀገራዊ	አገልግሎት የሚሰጠው ክፍል የተጠቀሰው
የተጻፈበት ቀን፣ ብራና	የአወራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ	
የተጻፈበት ቀን፣ ብራና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የተጻፈበት ቀን፣ ብራና	የመጽሐፍ ይዘት፣ ለጴጥሮስ ጴጥሮስ በርም ሲያስተምር ንጉሱ ኔርን እንደሚያስፈልገው ስምተው የአወሳብዮስ ሚስትና ሌሎች ምዕመናን ሮምን ትተው ሂደ ብለው ላኩት። እንደሚታወቁትም ቆይታ ለወጦ ከሀገር ፤ መጣት በመንገድ ላይ እንዳልፈለገው አገኘው፤ ትዳሳን ጴጥሮስም ጌታ አላሳሰን ወደት ትሄዳለህ? ብሎ ቢጠይቀው እስተል ዘንድ ወደ ሮም አለው። ደግሞም ልትሰቀሉ ነጠና? ብሎ ቢጠይቅ አዎ የሚል መልስ ሰጠው። ትዳሳን ጴጥሮስም ወደ ሮም ተመልሶ የገጠመውን ለምዕመናኑ ነገራቸው። ንጉሱ ኔርን ቀደም ሲል ታሪኩን ስለሰማ እንዲሰቀል አዘዘ፤ ጴጥሮስም ጌታ ወደ ላይ ቆሞ ስለተሰቀለ ወደ ታች ዘቅዝቃቅ ስተሉኝ በማለት ለመናገጥ ወደ ታችም ዘቅዝቀው ስተለውት ሞቷል መታሰብ ይመስለኝ ሐምሌ ፳ ቀን እንደከበር ሊቃውንት ማዘቸውን ያስረዳል።	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-316	የካታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፶፱
ታሪክ	የመዘገብ ስም፣ ነቆሌዎስ ወዳጅ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፱/፳፻፶፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ግጦጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ. በርቶሎሜዎስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ማህበረሰብ ማርያም ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣	
ፊት ገጽ	የአጠቃላይ መግለጫ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የሃይማኖታዊ	የአጠቃላይ ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
ቀመት፣ ሸላሚ ወርድ፣ ሸላሚ የገዕ ብዛት፣ ጭንቀት		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ የቅዱስ ጴጥርስ ረዳት ሆኖ አስተምሯል። ሐዋርያት ወደሚፈልጉት አገር ለመግባት ሲሳናቸው ልዩ ዘዴ እንደሚፈጥሩ ይገልፀና፤ እንደ ሀገር ለመግባት በቸገረው ጊዜ በርቶሎሜዎስን ባሪያ ነው ብሎ ሸጠው ይላል። በርቶሎሜዎስ ከእንደርያስ ጋር በመሆን ባርቶስና አዝርያስን በሚባል አገር አስተምሯል። ይህ ስዎችንም አሳምኗል። እንደ መጽሐፍ አባባል፣ ጌታ ከመንገድ በርቶሎሜዎስን አግኝቶ ወደ አዝርያስ ሂድ አትፍራ ሥጋህን በእሳት ያቃጥሎ ሀል። በድንጋይ ይወግራህል ታገሥ፤ አለው በማለት ይገልጻል። በተጨማሪም እኔ ተሰቅዮ ሳለሁ በኔ ላ የጠደረገውን አስብ ብሎ ከነገረው በኋላ ወደ ሰማ አረገ ይላል። መጽሐፍ በመቀጠል ከእንደርያስ ጋር ለብዙ ጊዜ ማስተማሩንና ሐገረ አልቀህ በሚባል ቦታ መሞቱን ገልጾ፤ መታሰቢያውም መስከረም አንድ ቀን እንዲከበር በሊቃውንት መታዘዙን ያስረዳል።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-357	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፲፱
	የመዘጋጠሙ ስም፣ ኢቶዲሞስ ወዳጆ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፬/፲፱፻፹፫

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ 708

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ግጦጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ. አትናቲወስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቆማ ፋሲለደስ ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ አስቲ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣	
ፊት ገጽ	የአጠቃላይ መግለጫ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የሃይማኖታዊ	የአጠቃላይ ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
ቀመት፣ ሸላሚ ወርድ፣ ሸላሚ የገዕ ብዛት፣ ጭንቀት		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ አትናቲወስ አርዮስ ተነሥቶ በነበረበት ወቅት የሱን የነፋቱ ትምህርት በኒቅያ ጉባኤ ላይ ተክራክር በመርታት የቤተክርስቲያን ፀምድ በሚል መጠሪያ እንዲታወቅ ሆኗል። በጎላም የእስክንድርያ ፓትርያርክ በመሆን ምዕመናንን ያስተማረና መጀመሪያ የኢትዮጵያ ጳጳስ የሆነውን ከላቲ ብርሃን (ፍራንሮንሶስ) ሹሞ የላከ ነው። በምሥጢረ ሥላሴ፣ በምሥጢረ ሥጋዊ ላይ ጽሑፎችን አዘጋጅቷል። ከዚህ በተጨማሪም የአባ እንጦስን የምንኩስና ሕይወት በመተመር መካከላትና ባህታዉያን እንዲጠቀሙበት ሁኔታዎችን አመቻችቷል። በድንግልና ሕይወት ዉስጥ ሊከናወኑ ስለሚገባቸው ክርስቲያናዊ ተግባራት በዝርዝር እንዲታወቁ አድርጓል። መጽሐፍ ይህንን ተግባሩን እግዚአብሔር ከሰጠው ክብርና ሞገስ ጋር በማያያዝ ያስረዳል።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-696	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፩
	የመዘጋጠሙ ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፬/፲፱፻፹፫

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርብ ኢንቨንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ማዕከላዊ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/።

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል መባ ጽዮንና ድርሳን ኪዳነምሀረት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አራ ኪዳነ ምሀረት ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በ፲፮ኛው መቶ ክፍለ ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ የይማናታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቱም ጽሑፍ	
ቀመጥ፣ ጽዮላጌ ጠርድ፣ ጽዮላጌ የገፊ ብዛት፣ የጽዮ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ የመጽሐፍ ገደል መባ ጽዮንና ድርሳን ኪዳነ ምሕረትን በአንድ ላይ አጣምሮ የያዘ ነው። እሱን መባ ጽዮን በ፲፮ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ተወለዱ፣ እድሜያቸውም ለትምህርት ስድርስ ከዳዊት እስከ ቅኔ ያሉትን የቤተ ክርስቲያን ትምህርቶችንና የሱን ጥበብ ዕውቀቶችን ጠንቅቀው ተምረዋል። ምንኩስናን ከቅስና ጋር አዋህደው በመያዝ ክርስቶስ በመስቀል ላይ የደረሰበትን ስቃይ በማሰብ ጀርባቸውን በአለንጋ ያገርፉ ራሳቸውን በዘንግ ይመቱ፣ ዘወትርም ያለትሱ መራራ ሐምት መጠጣቱን በማሰብ ዘወትር አርብ አርብ ኮሶ ይጠጡ እንደነበር ይገልጻል።		
ከዚህ በተጨማሪ በአይወት ዘመናቸው የጣፈጠ እንዳልተመገቡ፣ በበቅሎና በራረስ እንዳልተጓዙ በአልጋም ላይ እንዳልተኙ ያስረዳል። በተለይም ጋፋት ይባሉ ለነበሩ ብሔረሰቦች ክርስትናን ያስተማሩት አባ መባ ጽዮን በቅድስት ድንግል ማርያም ተአምራት በክርስቶስ ሀዘን ጠፍተው የነበሩ ዓይኖቻቸው በመፈወሱ በትረ ማርያም አየተባሉ ይጠፍ እንደነበር ያብራራል። የጻድቁ መታሰቢ በየዓመቱ ጥቅምት ፳፮ ከመድኃኒዓለም በዓል ጋር በጋራ ይከበራል፤ በዚህም ቀን ክርስቶስ ቃል ኪዳነ ገብቶላቸዋል። ድርሳን ማለት ትሪካ ሁተታ ወይም ማስረጃ ትንብር ሊሆን ድርሳን ኪዳነ ምሕረትም ለቅድስት ድንግል ማርያም ክርስቶስ የሰጣትን የምሕረት ቃል ኪዳነ መሰረት በማድረግ ታሪኩን የዘረዘራል።		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-22	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፩
የመዝጋቢው ስም፣ ይግዛው አንድ		የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፮/፲፱፻፳፩

የመጽሐፍ ይዘት ገለጽ

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርብ ኢንቨንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ማዕከላዊ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/።

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል ገብረ መንፈስ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለም ቅድስት ኪዳነ ምሀረት ቤዝ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ የይማናታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቱም ጽሑፍ	
ቀመጥ፣ ጽዮላጌ ጠርድ፣ ጽዮላጌ የገፊ ብዛት፣ የጽዮ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገደል ማለት ተጋድሎ ሰማዕትነት፣ ለእግዚአብሔር ብሎ ራስን መክድ፣ ብርታትንና ጥንካሬን፣ ዓላማ ይዘው ሁሉን ነገር ስለ እግዚአብሔር ብለው የሚተወጡ "እስከ ሞት ድረስ የታመንክ ሁን የሀይወት እክልል እሰጥሃለሁ" ያለውን የሐዋርያ ቃል የሚገልፅ ነው። ገ/መንፈስ ቅዱስ ሀገራቸው ንሐላ ግብፅ ሲሆን አባታቸው ስምጽን፣ እናታቸው አትሌስያ ይባላሉ። በግብፅ በረሀ ፲፱ ዘመን መኖራቸውንና በኢትዮጵያም (በዝቅርባ በምድረ ከብድ) ጻድቅ እንደመሆናቸው አሁን ሳይባሉ ወሀ ሳይጠጡ ልብስ ሳይለብሱ ፪፻፳፪ ዘመን ኢትዮጵያን ማርልኝ በማለት ሲጻፉ መኖራቸውን ይገልጻል። እንደ መላክነት እንጂ እንደ ሰው ያልተመላለሱ መላክ ገብርኤል ከናታቸው ማህጸን ጀምሮ ስም ያወጣላቸው እንደተወለዱም ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ያታረቡ ናቸው። ፳ አናብስትና ፳ አናብርት የታዘዙላቸው ከራስ ጠጉር እስከ እግር ጥፍራቸው በጠጉር የተሸፈኑ ሰው እንደነበሩ ይናገራል። የተለያዩ ድንቅ ተአምራትን ለምሳሌ የዕውራንን ዓይን በማብራት፣ ከተለያዩ በሽታዎች ብዙዎችን በመፈወስና ከራጣሪያቸው በማማለድ ያገለገሉ ናቸው። ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ የመጡት ፲፳፻፳፭ ዓ.ም ሲሆን ያረፉት ደግሞ በ፲፱፻፳፭ ዓ.ም እንደሆኑ ይገለጻል። በኢትዮጵያውያን ዘንድ "አቡ" እና "አቡዮ" በሚል መጠሪያ እንደሚታወቁ የሚገለጽ መጽሐፍ ነው።		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-24	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፪
የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ		የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፯/፲፱፻፳፭

የመጽሐፍ ይዘት ገለጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቲቪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠናቀቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ስልጠና ስለከተለው		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጻጫ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጃኖራት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	
የተወራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋም ጽሑፍ		
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ስልጠና ማለት ትዳሳን ይህንን ዓለም በመናቅ የገሀነመ አሳትን አስከፊነት በመረዳት ራሳቸውን ለፈጣሪያቸው በማስገዛት ከመጥፎ ድርጊቶች በመታተብ ከአጋንንት ጋር ያደረጉትን ተጋድሎና ያሸነፉበትን መንገድ የሚያሳይ ሕይወታቸውን በማዘከር ጠቃሚ ትምህርት የሚያስጨብጥ መጽሐፍ ነው። ነስኩቱ ለአብ የላሊበላ የወንድም ልጅ ሲሆን አባቱ ሀርቤ እናቱ መርኪዛ እንደሚባሉ የክርስቶስን የመስተል መከራ እያሰበ ብዙ መከራ እንደተቀበለ ይገልጻል። በላሊበላ የምትገኘውን አሸተን ማርያም ቤተ መቅደስን ሲገኝ ለንጹህ ሌሎች ሁለት ቤተ መቅደሶችን እንዳገኘ ይገልጻል። በዚህ አለምም ለፎ ዓመት ከኖረ በኋላ በአማላጅነቱ አምነው የሚመጡትን ሁሉ እንዲምርሉት ከፈጣሪው ቃል ኪዳን ተቀብሎ እስከ ክርስቶስ ዳግም ምዕሉት ድረስ ስለሰጠ ልጆች ሐጢአት እየሰለፉ እንዲኖር እንጂ ሞትን እንዳያይ የፈቀደለት መሆኑንና በመጨረሻም ከዚህ አለም መሰጠትና የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። ነስኩቱ ለአብ በላስታ ከነገሡ ሺ ነገሥታት አንዱ ሲሆን ግዘመን ኢትዮጵያ አስተዳድሯል። የመጨረሻው የዛግዌ ነገሥት እንደሆነም ይታመናል። በስሙ ታቦት ተቀርጾለታል ቤተክርስቲያን ተሰይሞለታል።			
ስርወ-ታሪክ	የምዘገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-2	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፭	
	የመዝገቢያው ስም፣ የላሊበላ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፳፮/፲፱፻፳፮	

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቲቪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠናቀቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ስልጠና ስለከተለው		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማካኝ		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጻጫ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጃኖራት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው	
የተወራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋም ጽሑፍ		
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ስልጠና ማለት ትዳሳን ይህንን ዓለም በመናቅ የገሀነመ አሳትን አስከፊነት በመረዳት ራሳቸውን ለፈጣሪያቸው በማስገዛት ከመጥፎ ድርጊቶች በመታተብ ከአጋንንት ጋር ያደረጉትን ተጋድሎና ያሸነፉበትን መንገድ የሚያሳይ ሕይወታቸውን በማዘከር ጠቃሚ ትምህርት የሚያስጨብጥ መጽሐፍ ነው። ነስኩቱ ለአብ የላሊበላ የወንድም ልጅ ሲሆን አባቱ ሀርቤ እናቱ መርኪዛ እንደሚባሉ የክርስቶስን የመስተል መከራ እያሰበ ብዙ መከራ እንደተቀበለ ይገልጻል። በላሊበላ የምትገኘውን አሸተን ማርያም ቤተ መቅደስን ሲገኝ ለንጹህ ሌሎች ሁለት ቤተ መቅደሶችን እንዳገኘ ይገልጻል። በዚህ አለምም ለፎ ዓመት ከኖረ በኋላ በአማላጅነቱ አምነው የሚመጡትን ሁሉ እንዲምርሉት ከፈጣሪው ቃል ኪዳን ተቀብሎ እስከ ክርስቶስ ዳግም ምዕሉት ድረስ ስለሰጠ ልጆች ሐጢአት እየሰለፉ እንዲኖር እንጂ ሞትን እንዳያይ የፈቀደለት መሆኑንና በመጨረሻም ከዚህ አለም መሰጠትና የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። ነስኩቱ ለአብ በላስታ ከነገሡ ሺ ነገሥታት አንዱ ሲሆን ግዘመን ኢትዮጵያ አስተዳድሯል። የመጨረሻው የዛግዌ ነገሥት እንደሆነም ይታመናል። በስሙ ታቦት ተቀርጾለታል ቤተክርስቲያን ተሰይሞለታል።			
ስርወ-ታሪክ	የምዘገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-17	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፮	
	የመዝገቢያው ስም፣ የላሊበላ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፳፮/፲፱፻፳፮	

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገድለ ሐዋርያት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጉልት ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ፣ አወራጃ፣ ዋና ዋና ደረጃ ወረዳ፣ ዋና ዳይሬክቶሬት	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በዳግማዊ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፬፮፣ ሲሜ ወርድ፣ ፳፬፣ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፹፬	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የቅዱስ ጳውሎስን ገድልና ትምህርት የቀላሜን ጦስን ራእይ የዐሥራ ሁለቱን ሃዋርያት ገድልና ትምህርት እንደያዘ ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪም የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ትውልድ ከነገደ እስራኤል መሆኑንና ከሰባ አርድአትም ሉቃስ፣ ቀላሜን ጦስና አብርክሎርስ በጸሐፊነት እንደተሳተፉና አባ ዲዮናስዮስም እንደ ተረጎመው ይገልጻል።</p>	
ክርስቲያን	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B33-IV-16	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፮
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ አስናቀኝ ከበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱/፳፻፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገድለ ገብረ መንፈስ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካከ ህይወት ፊት አዐ ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አዩሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓመት መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፮፣ ሲሜ ወርድ፣ ፲፱፣ ሲሜ የገፅ ብዛት፣ ፹፫	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ገድል ማለት ተጋድሎ ለማዕዘን፣ ለእግዚአብሔር ብሎ ራስን መክድ፣ ብርታትንና ጥንካሬን፣ ዓላማ ይዘው ሁሉን ነገር ስለ እግዚአብሔር ብለው የሚተዉት "እስከ ሞት ድረስ የታመንክ ሁን የህይወት አክሊል አሰጥሀለሁ" ያለውን የሐዋርያ ቃል የሚገልፅ ነው። ገ/መንፈስ ቅዱስ ሀገራቸው ንሑላ ግብፅ ሲሆን አባታቸው ስምዖን፣ እናታቸው አቅሊስ ይባላል። በግብፅ በረሀ ፫ ዘመን መኖራቸውንና በኢትዮጵያም (በዘጠና በምድረ ኩብድ) ጸድቆ እንደመሆናቸው አሁን ሳይባሉ ሳይጠቡ ልብስ ሳይለቡ ፫፻፳፪ ዘመን ኢትዮጵያ ማርያም በማለት ለጸልዩ መኖራቸውን ይገልጻል። እንደ መላእክት እንጂ እንደ ሰው ያልተመሳሰሉ መላክ ገብርኤል ከናታቸው ማህጸን ጀምሮ ስም ያወጣላቸው እንደተወለዱም ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ያቀረቡ ናቸው። ፳ አናብስትና ፳ አናብርት የታዘዙላቸው ክራስ ጠጉር እስከ እግር ጥፍራቸው በጠጉር የተሸረኑ ሰው እንደነበሩ ይናገራል። የተለያዩ ድንቅ ተለምዶትን ለምሳሌ የዕውራንን ዓይን በማብራት፣ ከተለያዩ በሽታዎች ብዙዎችን በመፈወስና ከረግረደቸው በማማለድ ያገለገሉ ናቸው። ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ የመጡት ፲፭፻፸፱ ዓ.ም ሲሆን ያረፉት ደግሞ በ፲፱፻፳፱ ዓ.ም እንደሆነ ይገልጻል። በኢትዮጵያውያን ዘንድ "አዐ" እና "አቡዮ" በሚል መጠሪያ እንደሚታወቁ የሚገለጹ መጽሐፍ ነው።</p>	
ክርስቲያን	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H3-IV-415	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፮
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱/፳፻፱

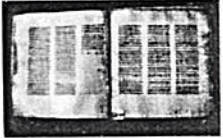
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደለ ኪርስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ መስቀል		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላሰታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጭቅምት በላይ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና		
	ቁመት፣ ጭቅምት ወርድ፣ ገጽ ላይ፣ ገጽ ላይ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥነክሳር እንደሚተርጎሙ የአባ ኪርስን ገድል ጽፈው ወደ አድባራትና ገጻማት የላኩት አባ ባወማ የተባሉ በገጻም አስቲፕስ የሚኖሩ አንድ ካህን መነኩሴ ናቸው። ጻድቅ አባ ኪርስ ጸሎት ከማፍቀራቸው የተነሳ ሻዓመት መራት ወድቀው ሲጸልዩ በላያቸው ላይ ሣር በቅሎባቸው እንደነበር ይገልጻል። በገድላቸውም ትልቅ ቦታ የተሰጠውም ይህ ነው። በጉባኤ ቃና ባለትኔ የተቀኘላቸውም እንደሚከተለው ተቀምጧል፡		
			
	'ዕቀብ ኪርስ ሣዕሪ ገጻማት ልብስክ ጣዕዋ ማትያስ አምጣነ ይበልዕ ለክ' ትርጉሙም ኪርስ ሆይ የገጻም ሣር ልብስክን ጠብቅ ቀበኛ ማትያስ ይበላሃልና ምስጢሩ ማለት ነው። ምስጢሩ አባ ኪርስ መራት ላይ ወድቀው በገጻም ሲጸልዩ ሣር በቅሎባቸው ስለነበር ሐዋርያው ማትያስንም ዐረማውያን ሣር ባፉ አገርሰው መከራና ስቃይ ስለረጸሙበት ባለትኔው ታሪክን በታሪክ ምስጢር አጣቅሶ ተቀኝቷል። አባ ኪርስ ዕለተ ዕረፍታቸው በደረሰ ጊዜም መታሰቢያን ያደረገ ገድልህን የጻፈና ያጻፈ ያነበበና ያዳመጠ ጽዋ ተርታውን ዕድል ፈንታውን ከአኔ ጋር አደርገዋለሁ በማለት ቃል ኪዳን እንደገባላቸው ያስረዳል።		
	ሰርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-2	የካታሎግ ቁጥር፣ 11388
		የመዘጋጠሙ ስም፣ አፈወርቅ ገብረ አየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1987

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደለ ሐዋርያት		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞግ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ሞግ ወረዳ፣ ሁለት እጃ እነሴ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና		
	ቁመት፣ ጭቅምት ወርድ፣ ገጽ ላይ፣ ገጽ ላይ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ይዘት፣ ይህ መጽሐፍ የትዳሱ ጳውሎስን ገድልና ትምህርት የቀላሜንጦስን ራእይ የአሥራ ሁለቱን ሐዋርያት ገድልና ትምህርት ይዟል። ከዚህ በተጨማሪም የአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ትወልድ ከነገደ እስራኤል መሆኑንና ከሰዓሊ እርድእትም (ሰዓሊ ሁለቱ የክርስቶስ ተማሪዎች) ለታሰቡ ቀላሜንጦስና አብርክሎርስ በአሐፊነት እንደተሳተፉና አባ ዲዮናስዮስም እንደ ተረጎመው ይገልጻል። ከሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ጋር ይስማማል፤ ነገር ግን የሐዋርያት ታሪክን ክርስቲያን ሲሰብኩ የደረሰባቸውን መከራ ይገልጻል።		
			
	ሰርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-211	የካታሎግ ቁጥር፣ 11389
		የመዘጋጠሙ ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ 1987

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወቃት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ተክል ሃይማኖት	የተጻፈበት ቋንቋ/ግእዝ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጉልት ማርያም	
	ክፍለ ሀገር/ወሎ አጠራጽ/ዋድላ ደላንታ ወረዳ/ ዋድላ ዳዌንት	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጩ ዘመን መንግሥት	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስደት	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ ለይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገል	የተሰራበት ቁስ/ብራና	የተሰራበት ቁስ/ብራና
	ቁመት፣ ጽሁፍ ማዕከል ማዕከል ማዕከል	የሚገኝበት ሁኔታ/ደረጃ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሃድቶ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ከአባታቸው ከአጋ ዘለብና ከአናታቸው ከግዚአብሔር ከሚሳሉ ሰዎች በሸዋ ቡልጋ አጠራጽ አቲሳ በተባለ ቦታ ታህሳስ ጸዎን ፲፩፻፺፱ ዓ.ም እንደተወለዱና፣ በተወለዱ በግስተኛው ቀን አሐዱ አብ ቅዱስ፣ አሐዱ ወልድ ቅዱስ አሐዱ ወላቱ መንገድን ቅዱስ በማለት ፈጣሪያቸውን እንዳመሰገኑ ይገልጻል። መጀመሪያ ሥማቸው ፍሴሐ ጸዋን ይባል የነበረ ሲሆን ተክለ ሃይማኖት የሐዋርያት ስማቸው ነው። በተወለዱ በአሥራ አምስት አመታቸው ሥርዓተ ቤተክርስቲያንን ግብረ ዲቶናን በማጥናት ዲቶና የተባሉ ሲሆን በገያ ሁለት አመታቸው ደግሞ ቅስጥን ተቀብለዋል። በወሎ በአማራ ሳይንት ከአባ በጸሎተ ማክሌል ገዳም፣ በሐይቶ አቡነ ኢየሱስ ሞአ ገዳም፣ ጉራይ በሚገኘው ደብር ዳም ገዳም በመዘዋወር መንገዳዊ አገልግሎታቸውን አሳድገዋል። ተክለ ሃይማኖት ማለት ትርጓሜውም ተክለ አብ፣ ተክለ ወልድ፣ ተክለ መንገድን ቅዱስ ማለት እንደሆነና፣ በሸዋና በሌሎችም አጠራጻፎች ዩረው ከማስተማራቸው ባሻገር በዘመናቸው በደብረ አስቦ ሞሻ ቆመው ሲጸልዩ ከቆመው ብዛት ጥር ፳፱ ቀን ፲፫፻፺፱ ዓ.ም እንደ እግራቸው እንደ ተቆረጠ ያስረዳል። በአንድ እግራቸው በመቆም ለ፮ ዓመታት የወለዩ ሲሆን በመጨረሻም በደብረ ሊባኖስ በወት አዘጋጅተው እስከሰተ አረፍታቸው አጋንንትን ሲዋጉ ማረፊያ። እሰተ አረፍታቸው ሲደርስም ቃል ኪዳን ሰጥቷቸው በተወለዱ በ፺፱ ዓመታቸው ነሐሴ ፳፱ ቀን ፲፫፻፺፱ ዓ.ም እንደ አረፉ ገድሎ ያስረዳል።	
በርዕ ያህሪ	የምዝገባ ተክታታይ ቁጥር፣ B33-IV-19	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፵፩
	የመዘገቢው ስም፣ አሰናቆች ከበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፪

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወቃት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ተክል መርቆሪዎስ	የተጻፈበት ቋንቋ/ግእዝ
	የሚገኝበት ተቋም፣ መንበረ ንግሥት ቅድስት ልጅቱ ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር መንገድና ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጩ ዘመን መንግሥት	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስደት	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ ለይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገል	የተሰራበት ቁስ/ብራና	የተሰራበት ቁስ/ብራና
	ቁመት፣ ጽሁፍ ማዕከል ማዕከል ማዕከል	የሚገኝበት ሁኔታ/ደረጃ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ይዘት፣ ይህ መጽሐፍ ስለ መርቆሪዎስ የሚገልጽ ነው። መርቆሪዎስ ፒሎፕሎግ በመባል የሚታወቅና ሀገሩ ሮማዊ ሲሆን ስለ ክርስቶስ እያስተማረ በነበረበት ጊዜ በወቅቱ የነበሩ ሰዎች ይዘው ሰውነቱን በጅራፍ ገርፈው በአልጋ ላይ አስተኝተው በታች እሳት ሲያነዱበት ደሙ ከመፍሰሱ ብዛት እሳቱን አንዳጠፋው ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪም መርቆሪዎስ ማለት የኢየሱስ ክርስቶስ አገልጋይ ማለት ነው። የእናት የአባቱ ሀገር አስልጥ የምትባል ሲሆን እርሱ ግን ተወልዶ ያደገው በሮማ ከተማ ነው። በዘያ ዘመን የሮማ ንጉስ የነበረው ዳክቶስ ህዝቡ በጣዖት ያመልኩ ስለነበር መርቆሪዎስን ለጣኦት እንዲሰገድ አዘዘው፤ መርቆሪዎስም ይህን ነገር ባለመቀበሉ ንጉሱ በጭፍሮቹ እንዲገረፍ አድርጓል። ከሮማ ወደ ቀሳርያ እንደላከውና በዛም ራሱን በሰይፍ የቆረጡት መሆናቸውን፣ ከሱ ህልፈት በኋላ የቀሳርያው ሊቀ ጳጳስ በሥሙ በወለየ ጊዜ ከሀዲው አልያኖስ በመርቆሪዎስ ስለል በሮር ተወግቶ እንደተገደለ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።	
በርዕ ያህሪ	የምዝገባ ተክታታይ ቁጥር፣ H-IV-86	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፵፩
	የመዘገቢው ስም፣ ወርቅ ንዳ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፺፪/፲፱፻፸፯

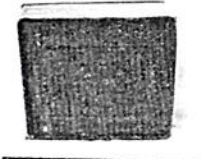
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ለገጽ ጊዜ	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞግ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጫ፣ ሞግ ወረዳ፣ ሁለት እጅ እነሌ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንገልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ዘላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ጽ/ፎ/ላ/ሜ ወርድ፣ ጽ/ፎ/ላ/ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፲፩	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የቅዱስ ጊዮርጊስ አባት የቆዳዳቅያ ተወላጅ የሆነ ቅዱስ አንስታሎስ ሲሆን እናቱ የልዳ ተወላጅ የሆነች ቅድስት ቱምብስትያ ትባላለች። የትወልድ አገሩ ተጳዳቂያ እንደሆነና ከሠራዊት አለቆችም አንዱ ነበር። የቤይሩት አገር ሰዎች እንደ አምላክ ያመልከቡት የነበረውን 'ደራጎን' የተባለ ዘንድ በመግደል ለርሱ በግብር መልክ ቀርባ የነበረችውን ቡርክታዊትን ከሞት ያደነ ነው። በወጣትነቱ ዘመን ክርስቶስን በማያመልኩ አረማዊያን ነገስታት መካከል ስለ ክርስቶስ አምላክነት የሰበከ ነው። በተለይም በወቅቱ የነበረውንና የአራት መንግሥታት አገሮችን አጠቃሎ መግዛት ችሎ የነበረው ንጉሥ ዱድያናስ፣ ክርስቶስን ሲነቅፍና ክርስቲያኖችን ማሳደዱን በተመለከተ ጊዜ በንግሥታቱ ፊት በመቆም እኔ የክርስቲያን ወገን ነኝ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አምናለሁ ሲል አለምቶ በመናገሩ ለሰባት ዓመታት በተለያዩ ሁኔታ ያለቃዩት ቢሆንም በእምነቱ በመፅናት ያመልከባቸው በነበሩት እጅሎን፣ ኤራቅሎስ፣ ቀማንድሮስና አቲና ለሚባሉ ጣኦታት አልሰግድም በማለቱ የወስጥ ሰውነቱ እስኪታይ ድረስ ሥጋውን በጣጠሱት፣ አጥንቱ እስኪሰበር ሥጋው በደም እስኪጥለቀቅ በብረት ጠርቀው አሰሩት፣ አጥንቱን ከነሥጋው አደቀቁት፣ ሥጋውን በሰላት አቃጠሉት፣ እንደ አመድም ሆነ፣ አመዱንም ይድራስ በሚባል ተራራ ወስደው ዘሩት፣ ሦስት ጊዜ ሞቶ ሦስት ጊዜ ከሞት ተነሣ። ጊዮርጊስ ፋርሶች የመካከለኛውን ምስራቅ በተቆጣጠሩ ጊዜ ስለተነሣ የፋርስ ኮከብ ተባለ። ይህ ሁሉ መከራ ካደረሱበት በኋላ ከፈጣሪው ቃል ኪዳን እንደተገባለትና ከማገበሪ ሰማዕታት እርሱን የሚመስል እንደሌለ መጽሐፍ ያብራራል።		
	ስርዐቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ Bc-IV-227	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፱፻፲፱
	ታሪክ	የመዝገብ ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፮

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽ ለገጽ ሰማዕታት	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ገብርኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጫ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጽ/ፎ/ላ/ሜ በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ዘላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ጽ/ፎ/ላ/ሜ ወርድ፣ ጽ/ፎ/ላ/ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፱፻፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከኤርን ቁሳር ዘመን መንግሥት (649 ዓ.ም) ጀምሮ ለሁለት መቶ ሃምሳ ዓመታት በክርስቲያኖች ላይ በርካታ በደሉች እንደተፈፀሙና ስለክርስቶስ ሲሉ በኢላማንያን የጀረሰባቸውን ስቃይና መከራ ፣ ስደትና እስራት መለደብና መጠላት ስትላትና ግርፋት ይናገራል። ዘመን ሰማዕታትን በተመለከተ ሃመተ ሰማዕታት የሚል የዘመን መቀጠሪያ አላት። የሰማዕታት መንገዶች ሦስት ናቸው። እነርሱም መታሰር መገደልና አገር ጥሎ መሸሽ ናቸው። ገድል ሰማዕታት በዘመን ቢዛንታይን ወደ ኢትዮጵያ ከመጡ መጻሕፍት አንዱ ነው። ልዩ ልዩ ቃል ምዕዳኖችን የያዘ ሲሆን በአባ ሰላማ ዳግማዊ የተተረጎመ ነው። የግብጻውያን የሶርያዊያን ቃል ምዕዳን በዚህ መጽሐፍ ሰፍሮ ይገኛል። የምሥራቃውያንንና የግብፅ አባቶችን ያስታወሳል። በዚህ መጽሐፍ ከተመዘገቡት ግብጻውያን መምህራን ቤተክርስቲያን መካከል አባ ፊሌዶርና አባ አባል ይገኙበታል።		
	ስርዐቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ Bc-IV-18	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፱፻፲፱
	ታሪክ	የመዝገብ ስም፣ እፈ.ወርቅ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፮

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቸሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዲፎረንቲታት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

የቅርስ- አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል መባ ጽዮን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኪዳነ ምስራቅ ገዳም።	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕይት	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
	የተወረሰበት ቁስ፣ ብራና	የአመራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፮.፳፯.፱ ወርድ፣ ፲፱.፳፯.፱ የገፅ ብዛት፣ ፶፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደብዳቤ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገደል ማለት ትዳሳን ይህንን ዓለም በመናቅ የገሀንም እሳትን አስከፊነት በመረዳት፣ ራሳቸውን ለፈጣሪያቸው በማስገዛት፣ ከመጥፎ ድርጊቶች በመታታብ፣ ከአጋንንት ጋር ያደረጉትን ተጋድሎና ያሸነፉበትን መንገድ የሚያሳይ ሕይወታቸውን በማዘከር ጠቃሚ ትምህርት የሚያስጨብጥ መጽሐፍ ነው። ሃድቁ መባ ፅዮን በ፲፭ኛው መቶ ክ/ዘመን የተወለዱ ሲሆን በልጅነታቸውም የተለያየ መንፈሳዊ ትምህርት ከተከታተሉ በኋላ የፈጣሪያቸውን ፍቅር በመመልከት በምንኩስና ሕይወት ለመኖር በመወሰን ዳግት አባ ገብረ ክርስቶስ ወደሚባል መንኲሴ በመሄድ መመንክሳቸውን ይገልጻል። ክርስቶስ በመስቀል የደረሰበትን መከራ በማሰብ ብዙ መከራ እንደተቀበሉ ከዚህ አለም ተድላ ተለይተው በትምህርትና በትሩፋት በገድል ሆነተው መኖራቸውን ይገልጻል። የዚህ ሃድቅ መታሰቢያ በየአመቱ ጥቅምት ፳፯ የሚታሰብ ሲሆን በርካታ ቃል ኪዳንም ከፈጣሪያቸው እንደተቀበሉ ገድሎ ይገልጻል።		
	ከርጠ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-495
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፳፯/፲፱፻፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቸሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዲፎረንቲታት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

የቅርስ- አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገደል ሐዋርያት		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አትክና ጊዮርጊስ ገዳም።		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሰ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም		
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው	
	የተወረሰበት ቁስ፣ ብራና	የአመራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፴፯.፳፯ ወርድ፣ ፴፯.፳፯ የገፅ ብዛት፣ ፻፹	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደብዳቤ	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፳፱	የመጽሐፍ ይዘት፣ የትዳሩ ጳውሎስን ገድልና ትምህርት የቀረጠውን ራዕይ የአስራ ሁለቱን ሃዋርያት ገድልና ትምህርት እንደያዘ ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪም የአስራ ሁለቱ ሐዋርያት ትወልድ ከነገደ እስራኤል መሆኑንና ከሰባ አርድእትም ለቃስ ቀለሜንጦስና አብርክሎርስ በጸሐፊነት እንደተሳተፉና አባ ዲዮናስዮስም እንደ ተረጎመው ይገልጻል።		
	ከርጠ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-579	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፻፴፮
	የመዝጋቢው ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፱/፲፱፻፱	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቲብ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ገጽብ ስማዕታት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሽቆ አጠራር፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አበባ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወትም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን፣ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፴፮፣ ወርድ፣ ፴፩ የገፅ ብዛት፣ ፻፳፰	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ክንፍ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ክንፍን ቁጥር ዘመን መንግሥት (649.ም) ጆምሮ ለሁለት መቶ ሃምሳ ዓመታት በክርስቲያኖች ላይ በርካታ በጸሎት እንደተፈጸመ ይናገራል። ዘመን ሰማዕታት በቤተ ክርስቲያን የዘመን አቆጣጠር ትልቅ ቦታ አለው። ቤተ ክርስቲያን ሰማዕታትን በተመለከተ ዓመተ ሰማዕታት የሚል የዘመን መቁጠሪያ አላት። ሰማዕት ማለት ምስክር ማለት ሲሆን ስለ ክርስቲና ሃይማኖት ስለ ክርስቲስ አዳኝነት በአለማዊያን ፊት ሲመለከር የሚደርስባቸውን ስቃይና መከራ ተጋድሎና ጥፋት ስለገኙት ሰማያዊ ክብር የሚናገረው መጽሐፍ ደግሞ ገጽብ ሰማዕታት ይባላል። የሰማዕታት መንገዶች ሦስት ናቸው። እነርሱም መታሰር፣ መገደልና አገር ጥሎ መሸሽ ናቸው። ገጽብ ሰማዕታት በዘመን ቢዘንታይን ወደ ኢትዮጵያ ከመጡ መጻሕፍት አንዱ ነው። ልዩ ልዩ ቃል ምእዳኝነት የያዘ ሲሆን በአባ ሰማያዊ ዳግማዊ የተተረጎመ ነው። የግብፃውያን የሶርያውያን ቃል ምዕዳን በዚህ መጽሐፍ ሰፍሮ ይገኛል። የምሥራቃውያንና የግብፅ አባቶችን ያስታውሳል። በዚህ መጽሐፍ ከተመዘገቡ ግብፃውያን መምህራን ቤተክርስቲያን መካከል አባ ፊኦዶርና አባ አባል ይገኙበታል።	
	የምዘገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-5	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፴፯
የመዘጋጠሙ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፻፫	

የመጽሐፍ ይዘት

ስርወ ታሪክ

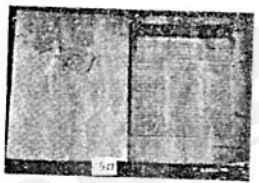
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቲብ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መዘመራ ዳዊት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለም ቅድስት ኪዳን ምዕረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አጠራር፣ አንደርታ	ወረዳ፣ አንደርታ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወትም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን፣ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፴፱፣ ወርድ፣ ፴፩ የገፅ ብዛት፣ ፻፳፰	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ክንፍ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ክንፍን ቁጥር ዘመን መንግሥት (649.ም) ጆምሮ ለሁለት መቶ ሃምሳ ዓመታት በክርስቲያኖች ላይ በርካታ በጸሎት እንደተፈጸመ ይናገራል። ዘመን ሰማዕታት በቤተ ክርስቲያን የዘመን አቆጣጠር ትልቅ ቦታ አለው። ቤተ ክርስቲያን ሰማዕታትን በተመለከተ ዓመተ ሰማዕታት የሚል የዘመን መቁጠሪያ አላት። ሰማዕት ማለት ምስክር ማለት ሲሆን ስለ ክርስቲና ሃይማኖት ስለ ክርስቲስ አዳኝነት በአለማዊያን ፊት ሲመለከር የሚደርስባቸውን ስቃይና መከራ ተጋድሎና ጥፋት ስለገኙት ሰማያዊ ክብር የሚናገረው መጽሐፍ ደግሞ ገጽብ ሰማዕታት ይባላል። የሰማዕታት መንገዶች ሦስት ናቸው። እነርሱም መታሰር፣ መገደልና አገር ጥሎ መሸሽ ናቸው። ገጽብ ሰማዕታት በዘመን ቢዘንታይን ወደ ኢትዮጵያ ከመጡ መጻሕፍት አንዱ ነው። ልዩ ልዩ ቃል ምእዳኝነት የያዘ ሲሆን በአባ ሰማያዊ ዳግማዊ የተተረጎመ ነው። የግብፃውያን የሶርያውያን ቃል ምዕዳን በዚህ መጽሐፍ ሰፍሮ ይገኛል። የምሥራቃውያንና የግብፅ አባቶችን ያስታውሳል። በዚህ መጽሐፍ ከተመዘገቡ ግብፃውያን መምህራን ቤተክርስቲያን መካከል አባ ፊኦዶርና አባ አባል ይገኙበታል።	
	የምዘገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-6	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፴፰
የመዘጋጠሙ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፻፫	

የመጽሐፍ ይዘት

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድንጋጌ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መገምገሚያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ በአጠቃላይ ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ያገልግላል፣ የምስጢር የትርጓሜ የጸሎት የዝማሬና የዓመቱን ዜማ አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ሲሆን ደራሲውም ቅዱስ ያራድ ነው። ድን ሰዕስት ይከፈላል፣ እነርሱም የሐንሰ፣ አስተምህሮና ፋሲካ በመባል ይታወቃሉ። እንደገና ሊቃውንት ግን የመ ድንጋጌ ጨምረው በአራት ይከፍሉታል። ይህም በበለጠ በሰንበት በክብር በአላት በዘወትር የሚዘመሩ የሚሰለዩ ወጻሴዎችን ይዟል። ድን ጸደ አርእስት አሉት። ከነዚህ ወስጥ መወደስ፣ ጥዘጣጥ፣ ስብሐት ነገህ፣ አርያም አሉት። እነዚህ ከምዕራፍ ጋር እየተባበሩ ይባላሉ። እነዚህም ጥዘጣጥ፣ በአምስት፣ ይትባረክ፣ እግዚአብሔር ነገህ፣ ሰላም፣ ሠለስት፣ አቡንአርያም፣ አስመላዓለም፣ ፅዘል፣ ዘይእዘ፣ ስብሐተ ነገህ፣ ማገሉት መዘመር፣ ዘአምላኪያ፣ ዘይሌቡ፣ ሚጠዘ፣ መወደስ፣ ከልክሙ፣ ፅዋን ሞገር ናቸው። ከነዚህ መካከል፣ እግዚአብሔር ነገህ፣ በአምስት፣ ዘይእዘ፣ ማገሉት፣ ስብሐተ ነገህ፣ ዘይሌቡ መወደስ፣ ሚጠዘ፣ ከልክሙ ክብር ይለቱ ከምዕራፍ ጋር እየተባበሩ የሚዘመሩ ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ ነገረ እግዚአብሔርን ነገረ ማርያምን ነገረ ቅዱሳንን ከትርጉማቸው አስከ ምስጢራቸው አጠቃሎ የያዘ ነው። የድን የዜማ ስልት በሦስት መሰረታዊያን ነገሮች ይከፈላል ግዕዝ፣ ፅዘል፣ አራራይ በሚል ይታወቃሉ። ግዕዝ በአባ ፅዘል በወልድ አራራይ በመንፈስ ቅዱስ ይመሰላል።</p>	
ስርዓተ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-23	የካታሎግ ቁጥር፣ የጽዕን
	የመዘጋገፊያ ስም፣ አለሙ አድማስ	የተመዘገበበት ቀን፣ 19/9/1988

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ 8

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዝማሬ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማን-ኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ 1990	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝማሬ ማለት አመሰግኖ ዘመረ ከሚለው የግዕዝ ቃል የመጣ ነው። ከቅዱስ ያራድ የዜማ መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥነ ወጪ ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለሥነ ሥርዓት ቁርባን ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። በሌላ አገላለጽ ከቅዱስ በኋላ በመቋሚያ የሚዘመርና ነው። የተዘጋጀውም በቤጌምድር ጠቅላይ ግዛት በተራራ ላይ በሚገኘው ዙር እምባ በተባለው ደብር ላይ ነው። ዝማሬ በአምስት ዋና ዋና ክፍሎች ይከፈላል፣ እነርሱም ኅብስት፣ ድምፅ፣ ምስጢር፣ አኩቱት መንፈስ ይባላል። በቅኔ ማህሉት ወስጥ ፅዋስ መንፈስና ህብስት የተባሉትን መዘምራት ይዘምሯቸዋል። አኩቱትና ምሥጢር የተባሉትን ደግሞ ገባራ ሰናይ ቴሱ ከመቅደሱ ወስጥ ሆኖ ይዘምሯቸዋል። የአምስቱ ዜማዎች ምሥጢርና ንባብ የሚገልፀው ስለ ክርስቶስ ሥጋና ደም ፀሎትና ምሥጋና ሆኖ አልፎ አልፎ የቅዱሳንን ሃይልና ክብር ይገልጻል። በዚህ በኩልም ግዕዝ፣ ፅዘል፣ አራራይ ይገኝበታል። ዜማው ከሌሎች ዜማዎች በተለየ ወስጣዊ ደስታን የሚሰጥ ነው።</p>	
ስርዓተ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-15	የካታሎግ ቁጥር፣ የጽዕን
	የመዘጋገፊያ ስም፣ የሐንሰ ዘመን	የተመዘገበበት ቀን፣ 19/9/1988

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ 9

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ደንብ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፳፯፣ ራሲያ ጠርድ፣ ፳፱፣ ሜ የገባ ብዛት፣ ፻፸፪	
<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ያገልግሎት የምስጢር የትርጓሜ የጸሎት የዝምሬና የዓመቱን ዜማ አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ሲሆን ደራሲውም ቅዱስ ያራድ ነው። ድን በዕለት ይከፈላል፣ እነርሱም የሐንስ፣ እስተምህርና ፋሲካ በመባል ይታወቃሉ። አንዳንድ ሊቃውንት ግን የመ ድንን ጨምረው በአራት ይከፍሉታል። ይህም በበአላት በሰንበት በክብር በአላት በዘወትር የሚዘመና የሚሰለፍ ወጻሴዎችን ይሟላል። ድን ፳፪ አርእስት አሉት። ከነዚህ ወስጥ መወደስ፣ ቀዘማ፣ ስብሐት ነግሀ፣ አርያም አሉበት። እነዚህ ከምዕራፍ ፳፫ እየተባበሩ ይባላሉ። እነዚህም ቀዘማ፣ በእምነት፣ ይትባረክ፣ እግዚአብሔር ነግሠ፣ ሰላም፣ ሀላስት፣ እብሐት፣ እስተምህር፣ እስመሰላም፣ ፅዝል፣ ዘይእዜ፣ ስብሐተ ነግሀ፣ ማጎላት መዘመር፣ ዘእምላክያ፣ ዘይሌቡ፣ ሚበገጉ፣ መወደስ፣ ኩልክሙ፣ ዕጣክ ሞገር ናቸው። ከነዚህ መካከል፣ እግዚአብሔር ነግሠ፣ በእምነት፣ ዘይእዜ፣ ማጎላት፣ ስብሐተ ነግሀ፣ ዘይሌቡ መወደስ፣ ሚበገጉ፣ ኩልክሙ ክብር ይሉት። ከምዕራፍ ፳፫ እየተባበሩ የሚዘመና ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ ነገረ እግዚአብሔርን ነገረ ማርያምን ነገረ ቅዱሳንን ከትርጉማቸው እስከ ምስጢራቸው አጠቃሎ የያዘ ነው። የድን የቀዘማ ስልት በሦስት መሰረታዊያን ነገሮች ይከፈላል ግልግል፣ ፅዝል፣ አራራይ በሚል ይታወቃሉ። ግዕዝ ጸሐፊ ህይወት በወልድ አራራይ በመገፈስ ቅዱስ ይመሰላሉ።</p>		
ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-499	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፶፩
	የመዝገቢያ ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፹፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስንበተ እምን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቃናት ተክለ ሐይማኖት ቤን	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፳፯፣ ራሲያ ጠርድ፣ ፳፱፣ ሜ የገባ ብዛት፣ ፻፸፪	
<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ በተደግሞ ዘመን ክፍተቻው የቤተክርስቲያን አገልግሎት የሰንበት መዘመር መቆም ስለሆነ የመጽሐፍ ሥም ስንበተ እምን ሊባል ችሏል። ከድንና ከሦመ ድን የተወጣጣ ሲሆን ወርሐዊና ዓመታዊ በሆኑ የኔታ፣ የቅድስት ድንግል ማርያም፣ የመላእክትና የጻድቃን ፀበይትና ንዑሳን በዓላት ወቅት በያራዳዊ ዜማ የሚደረስ ለማህሉት አገልግሎት የሚወልድ የዜማ ክፍል ነው። በተለይ በአጽዋማት ጊዜ ለስብሐተ ነግሀና ለማሕሉት አገልግሎት ሲወልድ ለአገልግሎት አመቺ በሆነ መልኩ የተዘጋጀና ማወጫ የተዘጋጀለት ነው።</p>		
ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-545	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፶፪
	የመዝገቢያ ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፹፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንፎርሜሽን ፎተዮግራፊ ደረጃ ማወቃት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/ቤ

የቅርስ- አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድን		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማካኝ		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠቃላይ፣ ላሲያ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጽሑፍ በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የተወረቀበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	ቁመት፣ ጽጌጽጌጌጌ ወርድ፣ ለገጽገጽ የገፅ ብዛት፣ ርጅ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ያገልግሎት የምስጢር የትርጓሜ የጸሎት የዝማሬና የዓመቱን ዜማ አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ሲሆን ደራሲውም ቅዱስ ያሬድ ነው። ድን በሶስት ይከፈላል፤ እነርሱም የሐንስ፣ አስተምህርና ፋሲካ በመባል ይታወቃሉ። እንዲያው ሊቃውንት ግን የመ ድንን ጨምረው በአራት ይከፍሉታል። ይህም በበአላት በሶስት በክብር በአላት በዘወትር የሚዘመሩ የሚጠሉ ወጻሌዎችን ይዟል። ድን ጽጌ አርእስት አሉት። ከነዚህ ወስጥ መድከም፣ የዘመን፣ ስብሐት ነገሥ፣ አርያም አሉት። እነዚህ ከምዕራፍ ጋር እየተባበሩ ይባላሉ። እነዚህም የዘመን፣ በአምስት፣ ይተባረክ፣ እግዚአብሔር ነገሥ፣ ሰላም፣ ሠለስት፣ አቡንአርያም፣ እስመሰላሳም፣ ዕዘል፣ ዘይእዜ፣ ስብሐተ ነገሥ፣ ማጎሌት መዘመር፣ ዘአምላኪያ፣ ዘይሌቡ፣ ሚባዝጉ፣ መድከም፣ ኩልክሙ፣ ዕጣን ሞገር ናቸው። ከነዚህ መካከል፣ እግዚአብሔር ነገሥ፣ በአምስት፣ ዘይእዜ፣ ማጎሌት፣ ስብሐተ ነገሥ፣ ዘይሌቡ መድከም፣ ሚባዝጉ፣ ኩልክሙ፣ ክብር ይኔቱ ከምዕራፍ ጋር እየተባበሩ የሚዘመሩ ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ ነገረ እግዚአብሔርን ነገረ ማርያምን ነገረ ቅዱሳንን ከትርጉማቸው አስከ ምስጢራቸው አጠቃሎ የያዘ ነው። የድን የዜማ ስልት በሦስት መሰረታዊ ደረጃ ነገሮች ይከፈላል ግዕዝ፣ ዕዘል፣ አራራይ በሚል ይታወቃሉ። ግዕዝ በአብ ዕዘል በወልድ አራራይ በመንፈስ ቅዱስ ይመሰላሉ።		
	ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B9-IV-16	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፵፫
	ስርዓቱ	የመዘጋጠሚያ ስም፣ የሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ጽ/ቤ/፪/፫፻፵፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንፎርሜሽን ፎተዮግራፊ ደረጃ ማወቃት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/ቤ

የቅርስ- አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ቅዱስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማካኝ		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠቃላይ፣ ላሲያ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጽሑፍ በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የተወረቀበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	ቁመት፣ ጽጌጽጌጌጌ ወርድ፣ ለገጽገጽ የገፅ ብዛት፣ ርጅ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ቅዱስ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ምስጋና ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸውን ገጽ ቅዱሴያትን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። እነርሱም ቅዱስ ሐዋርያት፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ስለሰቱ ምዕት፣ ቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘአርማንያ፣ ቅዱስ ዘያዕቆብ ዘስፋት፣ ቅዱስ ዘቀርሎስ ዘአስክንድርያ፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘአንዚያዙ ቅዱስ፣ የአብይ ባስልዮስ ቅዱስ፣ ኢጵፋንዮስ ቅዱስ፣ ቅዱስ ዘእግዛትን ማርያም፣ ቅዱስ ዘቅዱስ የሐንስ ወልድ ነገድ፣ ቅዱስ ዘዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ አትናቲውስ፣ ቅዱስ የሐንስ አረወርቅ ናቸው። ቅዱስ ጸሎተ ንስሐን በእንተ ቅድሳት፣ ባህትና በሰርክ የሚደረሱትን ዘጠኙን ዜጻናት ወዘተ ጸሎቶችን ያካትታል። በአብዛሆኑ የሚቀደሱት ቅዱስ ማርያም፣ ቅዱስ ዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ማርያም እንደሆኑ ይገለጻል። የሐዋርያት ቅዱስ በሐዋርያት መታሰቢያ ተኖች ይቀደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም የልደት በዓል መታሰቢያ ተኖች፣ አባ ሐርያቆስ የደረሰው የማርያም ቅዱስ ይቀደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም በትንሳኤዋና በእርገታ መታሰቢያ ዕለት ቅዱስ እግዚአ ይቀደሳል። በልደት፣ በጥምቀት፣ በትንሳኤ፣ በዕርገትና፣ በጸራቅሊጦስ አለት የዲዮስቆርስ ቅዱስ ይቀደሳል።		
	ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B9-IV-18	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፵፫
	ስርዓቱ	የመዘጋጠሚያ ስም፣ የሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ጽ/ቤ/፪/፫፻፵፫

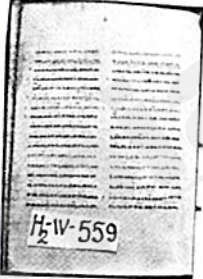
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወባት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸደቀ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወባት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸደቀ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዝግግር መዋሰድ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አባይራ ማርያም ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ንጉረር አጠራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእሄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የተጻፈበት ግልጋሎት፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ 708	<p>የተሠራበት ቀን፣ ብራና</p> <p>ቀመት፣ ፲፱፻፲፯ ዓ.ም. ወርድ፣ ፲፱፻፲፯ ዓ.ም. የገፅ ብዛት፣ ፻፵፬</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ በሚገኘው ግልጋሎት ዘመን አመለካከት ከሚሰጠው የግእዝ ቃል የወጣ ነው። ይህም ድርሰት የቅዱስ ያሬድ ሲሆን በቅዱስ ጊዜ የሚዘመር ነው። የተደረሰው በንጉረር ዙርአምባ በተባለው ተራራ ላይ ባለው ደብር ነው። ለአገልግሎት የሚወለደው ዝግግር በእምነት ክፍሎች ይከፈላል፤ እነርሱም ንብስት፣ ጽዋዕ፣ መንፈስ፣ ምስጢር፣ አኩቲ፣ ይዳላል። ንብስት፣ ጽዋዕ፣ መንፈስ የተባሉትን በትኔ ማህልት ጠስጥ መዘምራት ሲዘምሯቸው፣ ሁለቱን ምሥጢርና አኩቲ የተባሉትን ከመቅደስ ጠስጥ ሆኖ ገብሮ ሰይጣን ቀስ ይዘምራቸዋል። የእምነቱ ዜማዎች ምስጢርና ንብስ የሚገልጸው ስለ እየሱስ ክርስቶስ ሥጋና ደም ጸሎትና ምስጋና ሆኖ እንዳንድ ገዢ የቅዱሳንን ገደልና ክብር ይገልጻል። በዚህም በኩል ግእዝ፣ ፊደላዊ አራጭ ይገኛል። ወደ ላይ ግን ከሌላ ዜማ የተለየ ጠስጥዌ ስሜትን የሚተሰክስ ነው። መዋሰድ የተባለው ሁለተኛ ድርሰት አጠራር፣ መለስ፣ መለስ፣ መለስ፣ መለስ፣ መለስ ማለት ሲሆን መዋሰድ ማለትም እናቱ እምነት ገዢ ምልካኝ ሦስት ጊዜ ተመላሽ የሚዘምና የሚነገር ዜማ በመሆኑ መዋሰድ ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሰድ ለመታገዝ ጸሎት ብቻ ሳይሆን በጸድታንና በሰማዕታት በመላእክት በታታላላቅ በዓላት ሁሉ የሚዘመር ነው። ይህም ድርሰት ከቅዱስ ያሬድ ራቱ ጋር ይደርሳል። የደብር ነው። ቆኛው ነው። የተደረሰውም ከዝግግር ጋር ዙርአምባ በተባለው ደብር ነው። ትምህርቱም የሚሰጠው በእንደ ላይ ነው። ስለሆነ ከቅዱስ ያሬድ የዚህ መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥጋ ወይም ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለምሥጢር ቁርባን ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከቅዱስ በኋላ የሚዘመርና እንዳንድ ጊዜም በመቁሚያ የሚዘመር ነው። መዋሰድ ከላይ በዝግግር እንደተገለጸው ለመታገዝ ጸሎት ፍተሐትና በቅዱሚ ስብርና እሁድ በሰብሀተ ነገህ በሥርአተ አርያም የሚጻፈው ነው።</p>	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-559	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፶፪
ታሪክ	የመዘጋጠሙ ስም፣ ተመሳሳይ መሆን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፯/፲፱፻፲፯

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ መስቀል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከ፳፻፵፱ ዓ.ም. በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የተጻፈበት ግልጋሎት፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ 708	<p>የተሠራበት ቀን፣ ብራና</p> <p>ቀመት፣ ፲፱፻፲፯ ዓ.ም. ወርድ፣ ፲፱፻፲፯ ዓ.ም. የገፅ ብዛት፣ ፻</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ቅዱስ ለእግዚአብሔር የሚተርጎም ምስጋና ነው። የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸውን ፲፱ቱ ቅዱሳን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። እነርሱም ቅዱስ ሐዋርያት፣ ቅዱስ እግዚአብሔር፣ ሐዋርያት፣ ቅዱስ ጳውሎስ፣ ምስጋና፣ ቅዱስ ጎርጎርዮስ፣ ዘርጎርዮስ፣ ቅዱስ ዘይደቆብ፣ ዘርጎርዮስ፣ ዘቱርሎስ፣ ዘሰክንድርያ፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ በእንዚያው ቅዱስ የባስልዮስ ቅዱስ፣ እጽፋንዮስ ቅዱስ፣ ቅዱስ ዘእግዚአብሔር ማርያም፣ ቅዱስ ዘቅዱስ ዮሐንስ ወልደ ነጎድንድ፣ ቅዱስ ዘዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ አትናቲዎስ፣ ቅዱስ ዮሐንስ አረወርቅ ናቸው። ቅዱስ ጸሎተ ንስሐን በእንተ ቅድሳት፣ ባህጉና በሰርክ የሚደረሱትን ዘጠኙን ኪዳናት ወዘተ ጸሎቶችን ያካትታል። በአጠቃላይ የሚተሰኩት ቅዱስ ማርያም፣ ቅዱስ ዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ሐዋርያት እንደሆኑ ይገለጻል። የሐዋርያት ቅዱስ በሐዋርያት መታሰቢያ ተኖሮ ይቀደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም የልደት በዓል መታሰቢያ ተኖሮ፣ አባ ሕርያቆስ የደረሰው የማርያም ቅዱስ ይቀደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም በትንሣኤዋና በእርጋታ መታሰቢያ ዕለት ቅዱስ እግዚአብሔር ይቀደሳል። በልደት፣ በጥምቀት፣ በትንሳኤ፣ በዕርገትና፣ በጸራቅሊጦስ እለት የዲዮስቆርስ ቅዱስ ይቀደሳል።</p>	
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-7	የካታሎግ ቁጥር፣ ፻፶፪
ታሪክ	የመዘጋጠሙ ስም፣ አረወርቅ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፯

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ማዕከላዊ ጽ/ቤት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ቅዳሴ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ መንጃባ መድኃኒአለም ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ ደንበያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርስ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፲፱፻፲፱ ወርድ፣ ፲፱፻፲፱ ዓ.ም. የገባበት፣ ፳፻	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ቅዳሴ ማርያም ማለት የማርያም ምስጋና ማለት ነው። ከዐሥራ አራቱ ቅዳሴዎች ውስጥ አንዱ ሲሆን በንባብ፣ በዜማና በአንድምታ ትርጓሜ ይጠናል። በንባብ የሚያጠኑት አዲስ ክህነት ተቀባይ ቀላጩትና ዲያቆናት ናቸው። ንባቡን ካጠኑ በኋላ በዜማም ያጠኑታል። በቅድስት ማርያም በዓላት ግዜ ቅዳሴ ማርያም ይቀረጻል። የመጻሕፍት ተማሪዎች ብሉይትን ከአጠኑ በኋላ እንደ መጨረሻ ትምህርት አድርገው ይማሩታል። ከአንዳንድ ቅዳሴዎች ይልቅ ረዘም ይላል፤ ደራሲው አባ ሕርቅያቆስ ዘሀገረ ብህንሳ ነው ይላል፤ ቅዳሴው ዜማውን ያፈራ ደረሰው ይላሉ።	
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₁ -IV-264	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፲፱
	የመዝጋቢው ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፱/፲፱፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ማዕከላዊ ጽ/ቤት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዝማራ መዋሥዕት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቃናት ተክለ ሐይማኖት ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርስ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፳፻፲፱ ወርድ፣ ፲፱፻፲፱ ዓ.ም. የገደ ብዛት፣ ፲	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝማራ ማለት ዘመናዊ ክህነት ከሚለው የግእዝ ቃል የወጣ ነው። ይህም ድርሰት የትዳስ ያፈራ ሲሆን በትዳሴ ጊዜ የሚዘመር ነው። የተደረሰው በጎንደር ዙርያም በተባለው ተራራ ላይ ባለው ደብር ነው። ለአገልግሎት የሚወለደው ዝማራ በእምነት ክፍሎች ይከፈላል፤ እነርሱም ንብረት፣ ጽዋዕ፣ መንፈስ፣ ምስጢር፣ እኩይት ይባላሉ። ንብረት፣ ጽዋዕ፣ መንፈስ የቃላትን በቅኔ ማህላት ወሰን መዘምራት ሲዘምሯቸው፣ ሁለቱን ምሥጢርና እኩይት የተባሉትን ከመቅደስ ወሰን ሆኖ ገባረ ሰናይ ቁስ ይዘምራቸዋል። የእምነቱ ዜማዎች ምስጢርና ንባብ የሚገለጹ ስለ አላሉት ክርስቶስ ሥጋና ደም ጸሎትና ምስጋና ሆኖ አንዳንድ ጊዜ የትዳላንን ገይላና ክብር ይገልጻል። በዜማም በኩል ግእዝ፣ ፊደላዊ አራራይ ይገኝበታል። ወዘተ ላህዌ ገን ከላላው ዜማ የተለየ ወሰን ስሜትን የሚቀረጽ ነው። መዋሥዕት የተባለው ሁለተኛ ድርሰት አወሥክ፣ መሰሰ፣ አመላለሰ፣ ተመላለሰ፣ ተናገረ ማለት ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እናቱ እምነት ጊዜ ምልሳት ሦስት ጊዜ ተመላለሰ የሚዘምን የሚነገር ዜማ በመሆኑ መዋሥዕት ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሥዕት ለሙታን ጸሎት ባቻ ሳይሆን በጸድቃንና በሰማይታት በመላእክት በታተላቅ በዓላት ሁሉ የሚዘመር ነው። ይህም ድርሰት ከትዳስ ያፈራ ሮቱ ታታ ዜማ ድርሰቶች ውስጥ ልኛው ነው። የተደረሰውም ከዝማራ ጋር ዙርያም በተባለው ደብር ነው። ትምህርቱም የሚሰጠው በአንድ ላይ ነው። ስለሆነ ከትዳስ ያፈራ የዜማ መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥጋ ወይም ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለምሥጢረ ተርጓሚ ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከትዳሴ በኋላ የሚዘመርና አንዳንድ ጊዜም በመቋሚያ የሚዘመር ነው። መዋሥዕት ከላይ በዝማራ እንደተገለጸው ለሙታን ጸሎት ፍተሐትና በትዳሜ ስዑርና እሁድ በሰብሀተ ነገህ በሥርዓተ አርያም የሚጸለይ ነው።	
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-537	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፲፱
	የመዝጋቢው ስም፣ ቦጋ ሚካኤል ገለለ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ዓለልገጥን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዲፎራሜሽን የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስንበተ አሞኝ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍል ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ክፍለ-ዓመት፣ ብረት	የተጻፈበት ጽንፍ፣ ገላገ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስወያኔ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ ለደታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ የይግናታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወረደበት ቀን፣ ብረት	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ለጊዮርጊስ ግራፊክስ ማህበረሰብ የገጠመው ጽሑፍ	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከደብዳቤና ከሥራ ድን የተወሰነው	
	ሲሆን ወርሐዊና አመታዊ በሆኑ የጽሑፍ የቅድስት ድንግል ማርያም፣ የመላእክትና የሃይቃን አባይትና ንዑሳን በአላት ወቅት በያራዳዊ ዜማ የሚደረስ ለማህሉት አገልግሎት የሚወልድ የዜማ ክፍል ነው። በተለይ በአጽዋማት ጊዜ ለስብሐተ ነገህና ለማህሉት አገልግሎት ሲወልድ ለአገልግሎት አመቺ በሆነ መልኩ የተዘጋጀና ማወጫ የተዘጋጀለት ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B10-IV-25	የካታሎግ ቁጥር፣ 1998
	የመዝገቢያው ስም፣ የሁለት ዘለት	የተመዘገበበት ቀን፣ 1998

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ዓለልገጥን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዲፎራሜሽን የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤ/ክ	
	ክፍል ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፍርሳ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ አበባ ዘመን መንገድ	የተጻፈበት ጽንፍ፣ ግላገ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስወያኔ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ ለደታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው አገልግሎት፣ የይግናታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወረደበት ቀን፣ ብረት	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ለጊዮርጊስ ግራፊክስ ማህበረሰብ የገጠመው ጽሑፍ	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከደብዳቤና ከሥራ ድን የተወሰነው	
	ሲሆን ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸውን ገጠቶ ቅዱስ ዮሐንስ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። አገርሱም ቅዱስ ሐዋርያት፣ ቅዱስ አገሊእ፣ ቅዱስ ወልደሰ፣ ምእት፣ ቅዱስ ጎርጎርዮስ በአርማንያ፣ ቅዱስ ዘይዕቆብ በስፍግ፣ ቅዱስ ዘዩርሎስ በአስገንደር፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ በአገሊና፣ ቅዱስ የባስልዮስ ቅዱስ፣ አጽፋንዮስ ቅዱስ፣ ቅዱስ በአገሊና፣ ማርያም፣ ቅዱስ ዘቅዱስ የሁለት ወልደ ነገድ፣ ቅዱስ ዘዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ አትናቲዎስ፣ ቅዱስ የሁለት አረመኔ ማርያም፣ ቅዱስ ደብረ-ጊዮርጊስ፣ ቅዱስ አትናቲዎስ፣ ቅዱስ ወዘተ ጸሎቶችን ያጠቃልላል። በአጠቃላይ የሚተደሰት ቅዱስ ማርያም፣ ቅዱስ ዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ አገሊና ቅዱስ ሐዋርያት እንደሆኑ ይገልጻል። የሐዋርያት ቅዱስ በሐዋርያት መታሰቢያ ተካቶ ይተደላል። በቅድስት ድንግል ማርያም የልደት በዓል መታሰቢያ ተካቶ፣ አባ ስርዓቶች የደረሰው የማርያም ቅዱስ ይተደላል። በቅድስት ድንግል ማርያም በትንሣኤዋና በአርገቷ መታሰቢያ ዕለት ቅዱስ አገሊና ይተደላል። በልደት፣ በጥምቀት፣ በትንሳኤ፣ በዕርገትና፣ በጸሎት ለሰጠ አለት የዲዮስቆርስ ቅዱስ ይተደላል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-498	የካታሎግ ቁጥር፣ 1998
	የመዝገቢያው ስም፣ ፀጉር ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1998

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ደረጃ ማሳደግና ጥናት ጥበቃ
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቴክኖሎጂ

ጽ/ቤ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቅዱስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞገሥ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ		
	ክፍል ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ሞገሥ ወረዳ፣ ሁለት እጃ እንሰ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስድስት	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ተስፋፋይ	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ገጽ፣ ምድብ ወርድ፣ ገጽ፣ ምድብ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ቅዱስ ለእግዚአብሔር የሚተርብ ምስጋና ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸውን ገጾች ቅዱሲያትን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። እነርሱም ቅዱስ ሐዋርያት፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ሆለስቱ ምእት፣ ቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘአርማንያ፣ ቅዱስ ዘይዕቆብ ዘስሩዓ፣ ቅዱስ ዘቲርሎስ ዘአስክንድርያ፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘእግዚአብሔር ቅዱስ፣ የባስልዮስ ቅዱስ፣ ኢጵፋንዮስ ቅዱስ፣ ቅዱስ ዘእግዚአብሔር ማርያም፣ ቅዱስ ዘቅዱስ ዮሐንስ ወልደ ነጎድንድ፣ ቅዱስ ዘዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ አትናቲዎስ፣ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ናቸው። ቅዱስ ጸሎተ ንስሐን በእንተ ቅድሳት፣ ጧትና በሰርክ የሚደረሱትን ዘጠኙን ኪዳናት ወዘተ ጸሎቶችን ያካትታል። በአብዛሆኑ የሚተረጎሙት ቅዱስ ማርያም፣ ቅዱስ ዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ሐዋርያት እንደሆኑ ይገለጻል። የሐዋርያት ቅዱስ በሐዋርያት መታሰቢያ ተኖች ይተደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም የልደት በዓል መታሰቢያ ተኖች፣ አባ ሕርያቆስ የደረሰው የማርያም ቅዱስ ይተደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም በትንሣኤዋና በእርገታ መታሰቢያ ዕለት ቅዱስ እግዚአብሔር ይተደሳል። በልደት፣ በጥምቀት፣ በትንሳኤ፣ በዕርገትና፣ በጸራቅሊጦስ እለት የዲዮስቆርስ ቅዱስ ይተደሳል።		
			
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቴክኖሎጂ G-IV-219	የካታሎግ ቴክኖሎጂ
		የመዘገቢያ ስም፣ ተመሳሳይ መሆን	የተመዘገበበት ቀን፣ ገጽ/ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ደረጃ ማሳደግና ጥናት ጥበቃ
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቴክኖሎጂ

ጽ/ቤ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መዝሙር ዳዊት		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አብይራ ማርያም ቤ/ክ		
	ክፍል ሀገር፣ ጎንደር አጠራጃ፣ ደብረ ታዕር ወረዳ፣ ፋርጣ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርብ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ተስፋፋይ	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ገጽ፣ ምድብ ወርድ፣ ገጽ፣ ምድብ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ተስፋፋይ		
	ቁመት፣ ገጽ፣ ምድብ ወርድ፣ ገጽ፣ ምድብ		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከመዝሙር መጻሕፍት ጋር በአንድነት የሚቆጠረው መዝሙር ዳዊት ከአርባ ስድስቱም መጻሕፍት ብሉይት እንደ ነው። በወሰደም ታሪካዊና ትንቢታዊ ምንጫትም ይገኙበታል። ከዚህ መጽሐፍም በበርካታ ስፍራዎች ላይ የተገለጸ ሲሆን ለተግባርና ለትምህርት የሚሆኑ መልዕክቶችም ተጠቃሾች ናቸው። በቤተ ክርስቲያን የሚያገለግሉ የጸሎት መጻሕፍት ከዚህ መጽሐፍ የተደገፉ ናቸው። አብዛሆኑ የመጽሐፍ ክፍል የተደረሰው በራሱ በቅዱስ ዳዊት ሲሆን በቤተ ክርቲያን ከታላላቆቹ የጸሎት መጽሐፍ እንደ ነው። መጽሐፍ ከመሴ ዘመን እስከ ባብሎን ምርብ መልስ ባለው ዘመን የተጻፈ በመሆኑ ተጽዕኖ ለማጠናቀቅ ዘጠኝ መቶ ዓመታትን ፈጅቷል። በየቅዱሳው መሀል ሁልጊዜ ዲዮቶን የሚሰጠው ከመዝሙር ዳዊት የተወሰደ ነው። ሐዲስ ኪዳናዊ ይዘት ያለውና በረካታ የሐዲስ ኪዳን ትንቢቶች የያዘ መጽሐፍ ነው። ስለ ክርስቶስ፣ ስለራሱ፣ ስለሌሎችም ያሉ ስለ መታሰቢያ፣ ስለ ትናንሽ ስለ ካህናት ዘለፍ፣ ስለ ልጅ ስለ ሞት የተነገረ ትንቢት ይገኙበታል። ለቤተ ክርስቲያን ስብከት፣ ለመታሰቢያ ጸሎት፣ ለኪዳናት ትምህርት በመሆን ያገለግላል። በአጭር አገልጻጽ መዝሙር ዳዊት ትምህርት፣ ምስጋና ጸሎትም ተካተው የሚገኙበት ነው። የገዛ የወደድር፣ የካብሌ፣ የክብር ወዘተ መዝሙርችን በወሰደው ይህል። በደስታ በገዘን በኩል በወደቀት በድረት በፍርሐት በገሰን በእምነት ስዎች የሚኖሩቸውን ስሜትና ወስደው አስተሳሰብ ይገልጻል። ከግል ሁለትም አልፎ በአይደም ከሃራዲ ድን ጋር ይነበዳል። የቤተክርስቲያን ምዕመናን ለሁለት የሚገለገሉበት የአባነት ትንቢት ተማሪዎች ንብረን ለመለማመድ ይጠቀሙበታል። ታላቅ የቤተክርስቲያን መጽሐፍና የግምገማና ያለው የመጽሐፍ ቅዱስም እነሱ		
			
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቴክኖሎጂ H-IV-567	የካታሎግ ቴክኖሎጂ
		የመዘገቢያ ስም፣ ተመሳሳይ መሆን	የተመዘገበበት ቀን፣ ገጽ/ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ደረጃ ማሳደግ ማሳደግ ማሳደግ
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጽዕኖ

ጽ/ቤ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፍ ስም፣ ስም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ክርስቲያን	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቦግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ክፍያ መቶ በሬት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስሙ	የሚሰጠው ግልጽ ስም፣ ስም	በራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የተወረቀበት ቁጥር፣ ብራና	የሚሰጠው ግልጽ ስም፣ ስም	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል፣ የተጠቀሰው
ቁጥት፣ ጽ/ቤት ስም፣ ጽ/ቤት ስም፣ የገባ ብዛት፣ ወጪ		
የመጽሐፍ ይዘት፣ የቃል ትምህርቶችን ሁሉ አጠቃሎ		
የያዘ ነው። ምዕራፍ፣ የተባለበትም ሁለት ምክንያቶች ያሉት		
ሲሆን ሌሎች ምዕራፍ የሚለው ቃል ገሱ አሰራር ማለት		
ሲሆን ምዕራፍ ማለት ማረፊያ ወይም ማሳረፊያ ማለት		
ይሆናል። ምክንያቱም የቃል ትምህርት ሁሉ		
በየክፍላቸው፣ በየምዕራፍቸው ይገኙበታልና ነው። ተጽኖ		
ሌሎችን ፀዋትም ይዘው ለዘጋጅቶ ከጨረሰ በኋላ		
የዕረፍት ገዢ ሲደርስ፣ በዕረፍቱ ገዢ ስለተናገረውና		
ስለደረሰው የመጽሐፍ ስም ምዕራፍ ተባለ። የተቸገረ ምዕራፍ		
ተብሎ የተሰየመበት ምክንያት በዕረፍቱ ገዢ ስለ ደረሰው		
አይደለም። ምዕራፍ የተባለው የዜማ መጽሐፍ አባባላቸው		
ቃል ከዳዊት መጽሐፍ ምዕራፍት ወስጥ ለሁለትና		
ለምሳሌ የሚሰጠውን ምዕራፍትና ቃሎች አየመረጠ		
ስለዘጋጀውና እንዲያውም በጠቅላላው የዳዊት መጽሐፍ በ		
በ፲ መስመር እየተከፈለ እንዲሁም ስለሚገኘው ምዕራፍ		
ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። ይሁን እንጂ ይህ መጽሐፍ		
ከዳዊት መጽሐፍ ብቻ ሳይሆን ትዳሱ ያራጅ የደረሰባቸው		
ልዩ ልዩ ድርሰቶች የገኙበታል። ከትዳሱ ያራጅ የዜማ		
መጻሕፍት መካከል አንዱ ሲሆን በሰንበት ቀን		
ይዘው ለመገልጸት በአገትም ከሞላው ጀምሮ የዕለቱ ዕለት		
የዜማ የሁለትና የምስጋና ሥርዐት የሚከናወኑበት ነው።		
ይህም ትዳሱ ያራጅ ከደረሰባቸው ፀዋት ዜማዎች		
አንዱና ዋናው በወርጋ ጸም የሚደረስ ምልክት ያለው		
የዜማ መጽሐፍ ነው።		
ሰርዐት	የምስጋና ተከታታይ ተጽዕኖ B-IV-19	የቃሎት ስርዕት
ታሪክ	የመዘገብ ስም፣ የሁለት ስም	የተጠቀሰበት ቀን፣ ደረጃ

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ደረጃ ማሳደግ ማሳደግ ማሳደግ
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጽዕኖ

ጽ/ቤ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዝማራ መዋሥዕት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞገሳ ጊዮርጊስ ደብርቤ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ሞገሳ ወረዳ፣ ሁለት አጃ እነሱ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ አበባ መንገድ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስሙ	የሚሰጠው ግልጽ ስም፣ ስም	በራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የተወረቀበት ቁጥር፣ ብራና	የሚሰጠው ግልጽ ስም፣ ስም	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል፣ የተጠቀሰው
ቁጥት፣ ጽ/ቤት ስም፣ ጽ/ቤት ስም፣ የገባ ብዛት፣ ወጪ		
የመጽሐፍ ይዘት፣ የሞገሳ ጊዮርጊስ ስም፣ የሞገሳ ጊዮርጊስ		
የያዘ ነው። ይህም ድርሰት የትዳሱ ያራጅ ሲሆን በትዳሱ ገዢ የሚዘመር		
ነው። የተደረሰው በንግድ ዙርያም በተባለው ተራራ ላይ ባለው ድብር		
ነው። ለአገልግሎት የሚወለድ ሞገሳ በአምስት ክፍሎች		
ይከፈላል (እነርሱም ነበሩት)። ጽዋት፣ ማህበር፣ ምስጢር፣ አብቶ		
ይባላል። ንብረት፣ ጽዋት፣ ማህበር፣ የተባለውን በቅኔ ማለት ወስጥ		
መዘገብ ሲሆን ለዘጋጅቶ ሁለቱን ምስጢርና አብቶ የተባሉትን		
ከመገኘት ወስጥ ሆኖ ገቢ ሰጪ ተስ ይዘው ለመገኘት የሚገኙ		
ምስጢርና ንብረት የሚገለጹ ስለ አሁን ከርስቸላ ሥጋና ደም አሉትና		
ምስጢር ሆኖ አንዳንድ ገዢ የትዳሱን ገደልና ክብር ይገልጻል። በዚህም		
በኩል ገንዘብ ስለሆነ አራራ ይገኙበታል። ወዘ ላይ ግን ከሌላው ዜማ		
የተለየ ወሰን ስሆን የሚተሰክ ነው። መዋሥዕት የተባለው		
ሁለቱን ድርሰት አጠቃላይ፣ መላክ፣ መላክ፣ መላክ፣ መላክ፣ መላክ ማለት		
ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እና አምስት ገዢ ምልጣ፣ ሦስት ገዢ		
ተመላላል የሚሆን የሚገኝ ዜማ በመሆኑ መዋሥዕት ተብሎ		
እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሥዕት ለሙታን አሉት ብቻ ሳይሆን		
በጽናቱን በሰንበት በመላክት በታላላቅ በጻላት ሁሉ የሚዘመር		
ነው። ይህም ድርሰት ከትዳሱ ያራጅ ራቱ ታታ ዜማ ድርሰቶች ወስጥ		
ጽኑ ነው። የተደረሰው ከሞገሳ ጋር ዙርያም በተባለው ድብር ነው።		
ትምህርቱም የሚሰጠው በአንድ ላይ ነው። ስለሆነ ከትዳሱ ያራጅ የዜማ		
መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥነ ምግባር ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ ስኳ		
ለምሳሌ ዙርያ ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ		
አገልጻል ከትዳሱ በኋላ የሚዘመርና አንዳንድ ዜማ በመጽሐፍ የሚዘመር		
ነው። መዋሥዕት ከላይ በሞገሳ እንደተገለጸው ለሙታን አሉት		
ፍተሰትና በቅኔ ስራና አሁን በስሙተ ገንባ በሥርዓት አርጎም		
የሚጻፍ ነው።		
ሰርዐት	የምስጋና ተከታታይ ተጽዕኖ G-IV-229	የቃሎት ስርዕት
ታሪክ	የመዘገብ ስም፣ የሁለት ስም	የተጠቀሰበት ቀን፣ ደረጃ

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ጂ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ጂ

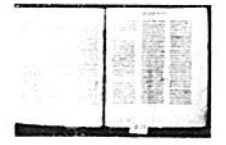
የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዝማሬ መዋሥዕት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞጣ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃጃ፣ ሞጣ ወረዳ፣ ሁለት እጅ እንሴ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቱም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ጽሑፍ ማዕከላዊ የገፅ ብዛት፣ ዳግ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝምታ ማለት ዘመን አመሰገነ ከሚለው የግልዘ ታል የወጣ ነው። ይህም ድርሰት የቅዱስ ያሬድ ሲሆን በቅዱስ ዚዩ የሚከመር ነው። የተደረሰው በጎንደር ዙርያም በተባለው ተራራ ላይ ባለው ደብር ነው። ለአገልግሎት የሚያጠቃ ዘመን በአምስት ክፍሎች ይከፈላል። እነርሱም ጥቅስ፣ ጽዋት፣ መንፈስ፣ ምስጢር፣ አቅጣጫ ይባላሉ። ጥቅስ፣ ጽዋት፣ መንፈስ የተባሉትን በቅዱስ ማክሌት ጠቅላላ መዘላለፍ ሲዘምሩት ሁለቱን ምሥጢርና አቅጣጫ የተባሉትን ከመታዘስ ጠቅላላ ሆኖ ገባራ ሰይጣን ተክ ይዘምራቸዋል። የአምስቱ ዜማዎች ምስጢርና ጥቅስ የሚገልጹ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋና ደም ጸሎትና ምስጢር ሆኖ አንድነቱ ገዢ የቅዱሳንን ጎይዳና ክብር ይገልጻል። በዚህም በኩል ግልጽና ጠቃሚ አራራዎ ይገኙበታል። ጠቅላላ ሆኖ ገን ከሰላጣ ዜማ የተለየ ጠቅላላ ስሜትን የሚያስተካክል ነው። መዋሥዕት የተባለው ሁለተኛ ድርሰት አላገለግሎት፣ አላገለግሎት፣ አላገለግሎት፣ አላገለግሎት ማለት ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እናቱ አምስት ገዢ ምልክት ሃሳብ ዚዩ ተመላሽ የሚዘመን የሚነገር ዜማ ይመሆን። መዋሥዕት ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሥዕት ለመታገን ጸሎት ብቻ ሳይሆን በጸድቃንና በሰማዕታት በመላእክት በታደላት በጻፋት ሁሉ የሚከመር ነው። ይህም ድርሰት ከቅዱስ ያሬድ ራቱ ታይቶ ዜማ ድርሰቶች ጠቅላላ ስሜት ነው። የተደረሰውም ከዝምታ ድር ዙርያም በተባለው ደብር ነው። ትምህርቱም የሚሰጠው በእንደ ላይ ነው። ስለሆነ ከቅዱስ ያሬድ የዚህ መጻሕፍት አንድ ሲሆን የሥጋ ወይም ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለምሥጢረ ተርጓሚ ክብር የሚከመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከቅዱስ በኋላ የሚከመርና አንድነቱ ገዢው በመቋሚያ የሚከመር ነው። መዋሥዕት ክልይ በዝምታ እንደተገለጸ ለመታገን ጸሎተ ጥቅሎችን በቅዱስ ስብርና እኩድ በስጦታ ነገህ በሥርዓተ አርያም የሚጻፈው ነው።	
የሥነ-ጥበቃ ተከታታይ ተጥር፣ G1-IV-229	የካታሎግ ተጥር፣ የገጽ 1	
የመዘገቢያው ስም፣ አጠቃላይ መረጃ	የተመዘገበበት ተገንጻይ/ወ/ሮ	

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ምዕራፍ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞጣ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃጃ፣ ሞጣ ወረዳ፣ ሁለት እጅ እንሴ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቱም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ጽሑፍ ማዕከላዊ የገጽ ብዛት፣ ዳግ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝምታ ማለት ዘመን አመሰገነ ከሚለው የግልዘ ታል የወጣ ነው። ይህም ድርሰት የቅዱስ ያሬድ ሲሆን በቅዱስ ዚዩ የሚከመር ነው። የተደረሰው በጎንደር ዙርያም በተባለው ተራራ ላይ ባለው ደብር ነው። ለአገልግሎት የሚያጠቃ ዘመን በአምስት ክፍሎች ይከፈላል። እነርሱም ጥቅስ፣ ጽዋት፣ መንፈስ፣ ምስጢር፣ አቅጣጫ ይባላሉ። ጥቅስ፣ ጽዋት፣ መንፈስ የተባሉትን በቅዱስ ማክሌት ጠቅላላ መዘላለፍ ሲዘምሩት ሁለቱን ምሥጢርና አቅጣጫ የተባሉትን ከመታዘስ ጠቅላላ ሆኖ ገባራ ሰይጣን ተክ ይዘምራቸዋል። የአምስቱ ዜማዎች ምስጢርና ጥቅስ የሚገልጹ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋና ደም ጸሎትና ምስጢር ሆኖ አንድነቱ ገዢ የቅዱሳንን ጎይዳና ክብር ይገልጻል። በዚህም በኩል ግልጽና ጠቃሚ አራራዎ ይገኙበታል። ጠቅላላ ሆኖ ገን ከሰላጣ ዜማ የተለየ ጠቅላላ ስሜትን የሚያስተካክል ነው። መዋሥዕት የተባለው ሁለተኛ ድርሰት አላገለግሎት፣ አላገለግሎት፣ አላገለግሎት፣ አላገለግሎት ማለት ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እናቱ አምስት ገዢ ምልክት ሃሳብ ዚዩ ተመላሽ የሚዘመን የሚነገር ዜማ ይመሆን። መዋሥዕት ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሥዕት ለመታገን ጸሎት ብቻ ሳይሆን በጸድቃንና በሰማዕታት በመላእክት በታደላት በጻፋት ሁሉ የሚከመር ነው። ይህም ድርሰት ከቅዱስ ያሬድ ራቱ ታይቶ ዜማ ድርሰቶች ጠቅላላ ስሜት ነው። የተደረሰውም ከዝምታ ድር ዙርያም በተባለው ደብር ነው። ትምህርቱም የሚሰጠው በእንደ ላይ ነው። ስለሆነ ከቅዱስ ያሬድ የዚህ መጻሕፍት አንድ ሲሆን የሥጋ ወይም ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለምሥጢረ ተርጓሚ ክብር የሚከመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከቅዱስ በኋላ የሚከመርና አንድነቱ ገዢው በመቋሚያ የሚከመር ነው። መዋሥዕት ክልይ በዝምታ እንደተገለጸ ለመታገን ጸሎተ ጥቅሎችን በቅዱስ ስብርና እኩድ በስጦታ ነገህ በሥርዓተ አርያም የሚጻፈው ነው።	
የሥነ-ጥበቃ ተከታታይ ተጥር፣ G1-IV-226	የካታሎግ ተጥር፣ የገጽ 1	
የመዘገቢያው ስም፣ አጠቃላይ መረጃ	የተመዘገበበት ተገንጻይ/ወ/ሮ	

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ዩ

ጸጂ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድንጋጌ	የሚገኝበት ተቋም፣ መነሻ ሀይወት ፊት እዎ ቤዝ
	ክፍል ሀገር፣ ጎንደር አጠራጭ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አያሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገር ውስጥ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ገደማጥታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ገቢዬ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
ቀመት፣ ጠቅላላ ማረጋገጫ ማረጋገጫ የገፅ ብዛት፣ ልዩነት		
የመጽሐፍ ይዘት፣ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ያገልግሎት የሚሰጠው የትርጓሜ የጸሎት የዝምጋሜ የዓመቱን ዜማ አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ሲሆን ደራሲውም ቅዱስ ያራይ ነው። ድን በሶስት ይክፈላል፤ እነርሱም የሐንሰ፣ አስተምህርና ፋሲካ በመባል ይታወቃሉ። እንደገና ሊታወቁት ግን ያመ ድንን ጨምረው በአራት ይከፍላሉ። ይህም በበአላት በሶስት በክብር በአላት በዘመናዊ የሚዘመሩ የሚሰጡ ወዳሴዎችን ይዟል። ድን ጸጂ አርእስት አሉት። ከነዚህ ወሰኖ መወደስ፣ የዘመን፣ ስብሐት ነገህ፣ አርያም አሉት። እነዚህ ከምዕራፍ ጋር እየተባዙ ይባላሉ። እነዚህም የዘመን፣ በአምስት፣ ይትባረክ፣ እግዚአብሔር ነገህ፣ ሰላም፣ ሀላስት፣ አቡነአርያም፣ እስመላዓለም፣ ፅዝል፣ ዘይሕይወት፣ ስብሐተ ነገህ፣ ማንሊት መዘመር፣ ዘአምላክ፣ ዘይሌብ፣ ሚጠዘ፣ መወደስ፣ ከሐይመ፣ ሰላሳ ሞገር ናቸው። ከነዚህ መካከል፣ እግዚአብሔር ነገህ፣ በአምስት፣ ዘይሕይወት፣ ስብሐተ ነገህ፣ ዘይሌብ መወደስ፣ ሚጠዘ፣ ከሐይመ ክብር ይላቱ ከምዕራፍ ጋር እየተባዙ የሚዘመሩ ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ ነገረ እግዚአብሔርን ነገረ ማርያምን ነገረ ቅዱሳንን ከትርጉማቸው እስከ ምስጢራቸው አጠቃሎ የያዘ ነው። የድን የዜማ ስልት በግስት መሰረታዊያን ነገሮች ይክፈላል ግዕዝ ስህተት አራራይ በሚል ይታወቃል። ግዕዝ በአብ ፅዝል በወልድ አራራይ በመንፈስ ቅዱስ ይመሰላል።		
ሰርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ተጥር፣ H-IV-421	የካታሎግ ተጥር፣ 1889
ታሪክ	የመዘገቢው ስም፣ ፀ/ጋ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ተንታኝ/ጽ/ቤት

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ዩ

ጸጂ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ዜቅ	የሚገኝበት ተቋም፣ ወንጌልር ጊዮርጊስ ገዳም
	ክፍል ሀገር፣ ጎንደር አጠራጭ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንላ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገር ውስጥ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ገደማጥታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ገቢዬ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
ቀመት፣ ጠቅላላ ማረጋገጫ ማረጋገጫ የገፅ ብዛት፣ ልዩነት		
የመጽሐፍ ይዘት፣ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ያገልግሎት የሚሰጠው የትርጓሜ የጸሎት የዝምጋሜ የዓመቱን ዜማ አጠቃሎ የያዘ መጽሐፍ ሲሆን ደራሲውም ቅዱስ ያራይ ነው። ድን በሶስት ይክፈላል፤ እነርሱም የሐንሰ፣ አስተምህርና ፋሲካ በመባል ይታወቃሉ። እንደገና ሊታወቁት ግን ያመ ድንን ጨምረው በአራት ይከፍላሉ። ይህም በበአላት በሶስት በክብር በአላት በዘመናዊ የሚዘመሩ የሚሰጡ ወዳሴዎችን ይዟል። ድን ጸጂ አርእስት አሉት። ከነዚህ ወሰኖ መወደስ፣ የዘመን፣ ስብሐት ነገህ፣ አርያም አሉት። እነዚህ ከምዕራፍ ጋር እየተባዙ ይባላሉ። እነዚህም የዘመን፣ በአምስት፣ ይትባረክ፣ እግዚአብሔር ነገህ፣ ሰላም፣ ሀላስት፣ አቡነአርያም፣ እስመላዓለም፣ ፅዝል፣ ዘይሕይወት፣ ስብሐተ ነገህ፣ ማንሊት መዘመር፣ ዘአምላክ፣ ዘይሌብ፣ ሚጠዘ፣ መወደስ፣ ከሐይመ፣ ሰላሳ ሞገር ናቸው። ከነዚህ መካከል፣ እግዚአብሔር ነገህ፣ በአምስት፣ ዘይሕይወት፣ ስብሐተ ነገህ፣ ዘይሌብ መወደስ፣ ሚጠዘ፣ ከሐይመ ክብር ይላቱ ከምዕራፍ ጋር እየተባዙ የሚዘመሩ ናቸው። ከዚህ በተጨማሪ ነገረ እግዚአብሔርን ነገረ ማርያምን ነገረ ቅዱሳንን ከትርጉማቸው እስከ ምስጢራቸው አጠቃሎ የያዘ ነው። የድን የዜማ ስልት በግስት መሰረታዊያን ነገሮች ይክፈላል ግዕዝ ስህተት አራራይ በሚል ይታወቃል። ግዕዝ በአብ ፅዝል በወልድ አራራይ በመንፈስ ቅዱስ ይመሰላል።		
ሰርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ተጥር፣ G-IV-378	የካታሎግ ተጥር፣ 1889
ታሪክ	የመዘገቢው ስም፣ ጥላቶን ገዳማ	የተመዘገበበት ተንታኝ/ጽ/ቤት

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ዝማሬ መዋሥዕት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቃናት ተክስ ሐይማኖት ቤስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ 4-ርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሱ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የተጠቀሰው
ቁመት፣ ጽሁፍ ማዕዘን	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የአሰራር ዘዴ፣ የቀደም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝማሬ ማለት ዘመን አመለካከት	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝማሬ ማለት ዘመን አመለካከት ከሚሰጠው የግእዝ ታላቅ የሰዓብ ነጠብ፣ ይህም ድርሰት የትዕዛዝ ደረጃ ሲሆን በትዕዛዝ ጊዜ የሚዘመር ነው። የተደረሰው በጎንደር ዙርያም በተባለው ተራራ ላይ ባለው ደብር ነው። ለአገልግሎት የሚወጠው ዝማሬ በእምነት ክፍሎች ይከፈላል። ለአገልግሎት ገቢነት፣ ጽዋት፣ መገንባት፣ ምስጢር፣ አቅጣጫ፣ ደብዳቤ፣ ገቢነት፣ ጽዋት፣ መገንባት፣ የተባለውን በትኩ ማህላት ጠስቶ መዘምራት ሊዘምረባቸው ይችላሉ። ምሥጢርና አቅጣጫ የተባለውን ከመቅደስ ጠስቶ ሆኖ ገቢ ሰናይ ቀስ ይዘምረባቸዋል። የእምነቱ ዜማዎች ምስጢርና ገቢ የሚገልጸው ስለ አሳሳብ ክርስቶስ ሥጋና ደም ጸሎትና ምስጢር ሆኖ አንዳንድ ጊዜ የትዕዛዝን ጎይልና ክብር ይገልጻል። በዚህም በኩል ግእዝ ተወካዮች አራራይ ይገኝበታል። ጠቅላይ ገንዘብ ሰጪ የተሰየ ጠስቶዎች ስሜትን የሚተላለፉ ነው። መዋሥዕት የተባለው ሁለተኛ ድርሰት አዲስ፣ መሰላለ፣ አመለካከት፣ ተመሳሳይ፣ ተናገረ ማለት ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እናቱ እምነት ጊዜ ምልጣኑ ሦስት ጊዜ ተመሳሳይ የሚዘመን የሚነገር ዜማ በመሆኑ መዋሥዕት ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሥዕት ለመታገዝ ጸሎት ብቻ ሳይሆን በጸድታንና በሰማዕታት በመላእክት በታታላላቅ በዓላት ሁሉ የሚዘመር ነው። ይህም ድርሰት ከትዕዛዝ ደረጃ ራቱ ታይቶ ዜማ ድርሰቶች ጠስቶ ስኞቹ ነው። የተደረሰውም ከዝማሬ ጋር ዙርያም በተባለው ደብር ነው። ትምህርቱም የሚሰጠው በአንድ ላይ ነው። ስለሆነ ከትዕዛዝ ደረጃ የዜማ መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥጋ ወይም ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለምሥጢር ቁርባን ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከትዕዛዝ በኋላ የሚዘመርና አንዳንድ ጊዜም በመቋሚያ የሚዘመር ነው። መዋሥዕት ከላይ በዝማሬ እንደተገለጸው ለመታገዝ ጸሎትና ፍተሐትና በትዕዛዝ ስዕርና እሴት በስብዕተ ነገህ በሥርዓተ አርያም የሚጻጸይ ነው።</p>		
ስርዓቱ	የምዝገባ ተክታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-537	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፷፩
ታሪክ	የመዘጋጠሙ ስም፣ ወጋ ማካኪል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፳፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቅዱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ህይወት ፊት አቦ ቤስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ ኢየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የተጠቀሰው
ቁመት፣ ጽሁፍ ማዕዘን	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የአሰራር ዘዴ፣ የቀደም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ዝማሬ ማለት ዘመን አመለካከት ከሚሰጠው የግእዝ ታላቅ የሰዓብ ነጠብ፣ ይህም ድርሰት የትዕዛዝ ደረጃ ሲሆን በትዕዛዝ ጊዜ የሚዘመር ነው። የተደረሰው በጎንደር ዙርያም በተባለው ተራራ ላይ ባለው ደብር ነው። ለአገልግሎት የሚወጠው ዝማሬ በእምነት ክፍሎች ይከፈላል። ለአገልግሎት ገቢነት፣ ጽዋት፣ መገንባት፣ ምስጢር፣ አቅጣጫ፣ ደብዳቤ፣ ገቢነት፣ ጽዋት፣ መገንባት፣ የተባለውን በትኩ ማህላት ጠስቶ መዘምራት ሊዘምረባቸው ይችላሉ። ምሥጢርና አቅጣጫ የተባለውን ከመቅደስ ጠስቶ ሆኖ ገቢ ሰናይ ቀስ ይዘምረባቸዋል። የእምነቱ ዜማዎች ምስጢርና ገቢ የሚገልጸው ስለ አሳሳብ ክርስቶስ ሥጋና ደም ጸሎትና ምስጢር ሆኖ አንዳንድ ጊዜ የትዕዛዝን ጎይልና ክብር ይገልጻል። በዚህም በኩል ግእዝ ተወካዮች አራራይ ይገኝበታል። ጠቅላይ ገንዘብ ሰጪ የተሰየ ጠስቶዎች ስሜትን የሚተላለፉ ነው። መዋሥዕት የተባለው ሁለተኛ ድርሰት አዲስ፣ መሰላለ፣ አመለካከት፣ ተመሳሳይ፣ ተናገረ ማለት ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እናቱ እምነት ጊዜ ምልጣኑ ሦስት ጊዜ ተመሳሳይ የሚዘመን የሚነገር ዜማ በመሆኑ መዋሥዕት ተብሎ እንደተሰየመ ይገለጻል። መዋሥዕት ለመታገዝ ጸሎት ብቻ ሳይሆን በጸድታንና በሰማዕታት በመላእክት በታታላላቅ በዓላት ሁሉ የሚዘመር ነው። ይህም ድርሰት ከትዕዛዝ ደረጃ ራቱ ታይቶ ዜማ ድርሰቶች ጠስቶ ስኞቹ ነው። የተደረሰውም ከዝማሬ ጋር ዙርያም በተባለው ደብር ነው። ትምህርቱም የሚሰጠው በአንድ ላይ ነው። ስለሆነ ከትዕዛዝ ደረጃ የዜማ መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥጋ ወይም ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለምሥጢር ቁርባን ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከትዕዛዝ በኋላ የሚዘመርና አንዳንድ ጊዜም በመቋሚያ የሚዘመር ነው። መዋሥዕት ከላይ በዝማሬ እንደተገለጸው ለመታገዝ ጸሎትና ፍተሐትና በትዕዛዝ ስዕርና እሴት በስብዕተ ነገህ በሥርዓተ አርያም የሚጻጸይ ነው።</p>		
ስርዓቱ	የምዝገባ ተክታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-424	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፪
ታሪክ	የመዘጋጠሙ ስም፣ ወጋ ማካኪል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱/፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸደቀ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸደቀ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ መዘመረ ዳዊት	
	የሚገኘበት ተቋም፡ ሞግ ጊዮርጊስ ደብርዳቤ	
	ክፍል ሀገር፡ ኃይለማርያም አገራዊ ሞግ ጊዮርጊስ ሁለት አጃ አካባቢ	
	የተጻፈበት ዘመን፡ በአዲስ አበባ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፡ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፡ በስዕሊት		ብራናውን ያዘጋጀው ገለልባብ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጻል	የሚሰጠው ገልጋሎት፡ የይግግግግ	አገልግሎት የሚሰጠው፡ ከላይ የተጠቀሱ
የተሠራበት ቀስተብሪና	ቀመት፡ በግራም ጠርጘኝ ለግራም የገባ ብዛት ፪፻፲	የአሠራር ዘዴ፡ የቀም ጽሑፍ
<p>የመጽሐፍ ይዘት፡ ከካታሎግና ከመዘመር መጻሕፍት ጋር በአንድነት የሚቆጠረው መዘመረ ዳዊት ከአርባ ስድስቱም መጻሕፍት ብሉይት አንዱ ነው። በወሰኑም ታሪካዊና ትንቢታዊ ምንጫትም ይገኙበታል። ከዚህ መጽሐፍም በዘርካታ ስፍራዎች ላይ የተገለጸ ሲሆን ለተግባርና ለትምህርት የሚሆኑ መልዕክቶችም ተጠቃሾች ናቸው። በቤተ ክርስቲያን የሚያገለግሉ የጸሎት መጻሕፍት ከዚህ መጽሐፍ የተፈጠሩ ናቸው። አብዛኛው የመጽሐፍ ክፍል የተደረሰው በራሱ በትዳህ ዳዊት ሲሆን በቤተ ክርስቲያን ከተላለፉት የጸሎት መጽሐፍ አንዱ ነው። መጽሐፍ ከመሰሉ ዘመን አስከሬና ምርጫ መልስ ባለው ዘመን የተጻፈ በመሆኑ ተጽዕኖ ለማጠናቀቅ ዘጠኝ መቶ ዓመታትን ፈጅቷል። በየቅዳሴው መሀል ሁልጊዜ ዲያቶካ የሚሰጠው ከመዘመረ ዳዊት የተወሰደ ነው። ሐዲስ ኪዳን ይዘት ያለውና በሪካታ የሐዲስ ኪዳን ትንቢቶች የያዘ መጽሐፍ ነው። ስለ ክርስቲያን ስለራሱ ስለኢርምያስ ስለ መታብያን ስለ ትሩፋን ስለ ነገሥት በላቶ ስለ ልጁ ስለ ሞን የተገነጠ ትንቢት ይገኙበታል። ለቤተ ክርስቲያን ስብከት ለመታታን ጸሎት ለሌላው ትምህርት በመሆን ያገለግላል። በአጭር አገላለጽ መዘመረ ዳዊት ትምህርት ምስጋና ጸሎትም ተካተው የሚገኙበት ነው። የታዘ የጠይቅ የገብጃ የክብር ወዘተ መዘመርን በወሰኑ ይዟል። በደስታ በገዢ በኩል በወደቀት በድፍረት በፍርሐት በገንጠን በአምነት ለምን የሚናገሩባቸውን ስሜቶች ጠሰባዊ አስተሳሰብ ይገልጻል። ከግል ሀላፊም አልፎ በአብይ ያምን ከያራዳዊ ድን ጋር ይነበባል። የቤተክርስቲያኗ ምዕመናን ለሁለት የሚገለገሉበት የአብነት ትንቢት ተማሪዎች ንባብን ለመለማመድ ይጠቀሙበታል። ታላቅ የቤተክርስቲያን መጽሐፍና የ፲ ምዕራፍ ያለው የመጽሐፍ ቅዱስም አካል</p>		
ስርዓት	የምዘገባ ተከታታይ ቁጥር፡ G1-IV-203	የካታሎግ ቁጥር፡ ፪፻፲፱
ታሪክ	የመዘገቢው ስም፡ ተመሳሳይ መሆን	የተመዘገበበት ቀን፡ ፳፻፱/፳፻፳

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ መጽሐፈ ያመ ድን	
	የሚገኘበት ተቋም፡ መካነ ህይወት ፊት ለዐ ቤት	
	ክፍል ሀገር፡ ኃይለማርያም አገራዊ ሞግ ጊዮርጊስ ሁለት አጃ አካባቢ	
	የተጻፈበት ዘመን፡ በአዲስ አበባ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፡ ግእዝ
ቅርስ የተገኘበት መንገድ፡ በስዕሊት		ብራናውን ያዘጋጀው ገለልባብ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጻል	የሚሰጠው ገልጋሎት፡ የይግግግግ	አገልግሎት የሚሰጠው፡ ከላይ የተጠቀሱ
የተሠራበት ቀስተብሪና	ቀመት፡ በግራም ጠርጘኝ ለግራም የገባ ብዛት ፳፻፲	የአሠራር ዘዴ፡ የቀም ጽሑፍ
<p>የመጽሐፍ ይዘት፡ የተዘጋጀው የሚመዘገብ አስተምህሮ ተባብሮ ከተሰየመው የድን ክፍል ወሰን ሲሆን የምን ስግን ሥርዓትን አንድዘውም ለመግኘት በመግለጫ የተዘጋጀው የሚመዘገብ ነው። ያመ ድን አንድ ድን ምዕራፍና ሞግራ መጻሕፍት ሁሉ በግእዝ፣ በግራም ስልጣን የሚገኙ ምልክቶች ተጠቃሾች ናቸው። የዚህ መጽሐፍ አብዛኛው የተወሰነ ሁለት አይነት አመለካከት የሚገኝ ሲሆን የተወሰኑ የቤተክርስቲያን ሊቃውንት በድንበይ መቶ ክፍል ዘመን የቅዱስ ያራድ ደብ መጠቀሚያ በክፍት በሰጠው ስንድርስ የሚገለጹት አዘጋጅ ብለው ሲተርጉ ለሌላ ሊቃውንት ደግሞ በመጻፍ ስጋ በአዲስ ደብ ያራድ ዘመን መንግሥት አንድዘው ያገለገሉ። ለዚህም የዘመን ተምህርት በሁለት ይታዘብ ሲሆን አለመስፋፋቱን አንድ ምክንያት ያስረዳል። ማን ዘመን ያራድ ዘመን መንግሥት ክርስቲያን በመስፋፋቱና በቤተ ክርስቲያን በመታገጠው አንድ አባ ጊዮርጊስ ቢሆን ያል ሊቃውንት የወጡበት ዘመን ስለሆነ በዚህም የምን ስንድርስ ለዚህም ያል ለምለት ያገለገላል። የተዘጋጀውም ይህ ቤተ ክርስቲያን በሁለት ስግን ምስራቅ ወከል ይገኝ በነበረው ድብ አንድዘው ያራድ አንድዘው በነበረው ድብ አንድዘው ያገለገላል። የመጽሐፍ ስም አጭር አባ ጊዮርጊስ ቢሆንም አንድዘው ያስረዳል። ይሁን እንጂ ሁሉም ዘመን ግዜ ወቅ የተተሠረ ላይሆን በተለያዩ ጊዜም የተተሠረ ይገኛል። ያመ ድን በሰምነት በዕለት በሰምነት እንዲመዘገብ ሆኖ የተወሰደ የዚህ ድርሰት ነው። ያመ ድን በቀይ ያም ብቻ የሚጻፈው ክፍያ የተጠባባሪ ስለ ያም ሥነ ሥርዓት የተተሠረ መዘመር ነው። በአዲስ ያም ስለሚደረግ ያመ ድን ተባብሮ ያህን ሁልጊዜ ሲታይ ሲታይ በመዘመሩን በቤተ ክርስቲያን ወሳኝ ይዘመራል። ስለዚህም ከመዘመረ ዳዊትና ከሐዲስ ሞግራም ጋር አጥግቶ ነው።</p>		
ስርዓት	የምዘገባ ተከታታይ ቁጥር፡ H1-IV-429	የካታሎግ ቁጥር፡ ፪፻፲፱
ታሪክ	የመዘገቢው ስም፡ ሁሉም ገለል ገለል	የተመዘገበበት ቀን፡ ፳፻፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ሰዓታት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቃናት ተክለ ሐይማኖት ቤዝ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ ምንጩ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሱ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ገጽ ላይ ወርድ፣ ገጽ ላይ የገፅ ብዛት፣ የገጽ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ 708	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ደረሲው ከቅዱስ ያሬድ ቀጥሎ በእትዮጵያ ቤተክርስቲያን የተገኘው ሊቅ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ሲሆኑ ሰዓታት ዘመናዊነትና ሰዓታት ዘሊሊት በሚል ለሁለት ይከፈላል። ሰዓታት ዘመናዊነት ከአንዳንድ አድባራትና ገዳማት በጾም ፍልሰታ ይደርስ ካልሆነ በስተቀር በአብዛሃኛው ለአገልገሎት ሲወልድ አይታይም። ሰዓታት ዘሊሊት ግን በቤተክርስቲያን ክፍተኛውን የአገልግሎት ሥፍራ ይዞ የሚገኝና ካህናት(ቀሳውስተ፣ ዲያቆናትና መነኮሳት) ሌሊት ለእግዚአብሔር ምስጋና የሚያቀርቡበት ነው። ቀን በማሕላት ሌሊት በሰዓታት እንዲሉ። በመላ ኢትዮጵያ አድባራትና ገዳማት ሰዓታት ይቆያል፤ ይደረሳል። ሰዓታት በአብዛሀኛው በግጥም መልክ የሚቀርብ ምስጋና ሲሆን የሥላሴን ምስጢር የክረስቶስን በሥጋ መገለጥ ያብራራል። ተፈጥሮን በማስተዋል የእግዚአብሔርን ሥራ ያደንቃል። ሰዓታት በወሰጠ ሦስት ክፍሎች አሉት እነርሱም፣ መስተብቁ፣ ስብሐተ ፍቅር፣ ለኖሀ ኃመሩ ናቸው። ከምስጋና በተጨማሪ ስለ ቅድስት ማርያም ክብር የሚናገር መጽሐፍ ነው።</p>	
	ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-549
	የመዝገቢው ስም፣ ቦታ ሚካኤል ገሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፬/፳፻

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ መዋሥዕት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሳታ ወረዳ፣ ቡ-ግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፵፱ ዓ.ም	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሱ		ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ገጽ ላይ ወርድ፣ ገጽ ላይ የገጽ ብዛት፣ የገጽ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ 708	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ መዋሥዕት ከያሬድ የዜማ ድርሰቶች አንዱ ድርሰት ሲሆን አወሥኦ፣ መለሰ፣ አመላለሰ፣ ተመላለሰ፣ ተናገረ ማለት ሲሆን መዋሥዕት ማለትም እናቱ እምስት ገዜ ምልጣኑ ሰስት ገዜ ተመላለሰ የሚነገርና የሚዘም ዜማ በመሆኑ መዋሥዕት ተብሎ ተሰየመ። መዋሥዕት ብዙ ገዜ የሚዘመረው ሰዎች በጥቁ ገዜ በመሆኑ ስሙንም ያገኘው ከዚህ ጋር የተያያዘ ነው የሚሉ ሰዎች አሉ። ከዚህ ጋር በተያያዘ መዋሥዕት የሙታን መሸኛና ማሰናገጃ በመሆኑ ነው የሚሉ ወገኖችም አሉ። ይሁን እንጂ መዋሥዕት ለሙታን ብቻ ሳይሆን በዓድቃን፣ በሰማዕታት፣ በመላእክትና በሌሎችም ታላላቅ በአላት ሁሉ የሚዘመር በመሆኑ የነፍሳት መመላለሻ ነው ለሚሉ ወገኖች የሚሰጡት ምክንያት አጥጋቢ አይደለም ይባላል። ዝማሬ ከቅዱስ ያሬድ የዜማ መጻሕፍት አንዱ ሲሆን የሥጋ ወደሙ ሥነ ሥርዓት ከተከናወነ በኋላ ለሚሰጥረ ቁርባን ክብር የሚዘመር ድርሰት ነው። ይህ ማለት በሌላ አገላለጽ ከቅዱስ በኋላ የሚዘመርና አንዳንድ ገዜም በመጽሔፍ የሚዘመር ነው። ይህ ድርሰት እንደሌሎቹ ሁሉ የቅዱስ ያሬድ ድርሰት ነው የተደረሰውም ከዝማሬ ጋር በዙር አምባ ደብር ነው። በዚህም ወስጥ ግዕዝ፣ ዕዝልና አራራይ ይገኝበታል</p>	
	ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B9-IV-25
	የመዝገቢው ስም፣ አራወርቅ ገ/አ.የሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፱/፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ሊንኪንፎሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቅዱስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም		
	ክፍለ ሀገር፣ ሽዋ አወራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የተሠራበት ቀን፣ ብራና		የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ፪፻፳ ወርድ፣ ፲፱፣ ፳፻፲፱ የገፅ ብዛት፣ ፻፶፯		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት	የመጽሐፍ ይዘት፣ ቅዱስ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ምስጋና ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የምትጠቀምባቸውን ፲፱ቱ ቅዱሳን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። እነርሱም ቅዱስ ሐዋርያት፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ሠለስቱ ምእት-ቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘአርማንያ፣ ቅዱስ ዘያዕቆብ ዘስሩዊ፣ ቅዱስ ዘቀርብ ዘእስክንድርያ፣ የቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘእግዚአብሔር ቅዱስ፣ የባስልዮስ ቅዱስ፣ ኢጵፋንዮስ ቅዱስ፣ ቅዱስ ዘእግዚአብሔር ማርያም፣ ቅዱስ ዘቅዱስ የሐንስ ወልደ ነጎድጓድ፣ ቅዱስ ዘዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ አትናቲዎስ፣ ቅዱስ የሐንስ አረወርቅ ናቸው። ቅዱስ ጸሎተ ንስሐን በእንተ ቅድሳት፣ ጣትና በሰርክ የሚደረሱትን ዘጠኙን ኪዳናት ወዘተ ጸሎቶችን ያካትታል። በአብዛሀኛው የሚቀደሱት ቅዱስ ማርያም፣ ቅዱስ ዲዮስቆርስ፣ ቅዱስ እግዚአብሔር ሐዋርያት እንደሆኑ ይገለጻል። የሐዋርያት ቅዱስ በሐዋርያት መታሰቢያ ቀናች ይቀደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም የልደት በዓል መታሰቢያ ቀናች፣ አባ ሕርያቆስ የደረሰው የማርያም ቅዱስ ይቀደሳል። በቅድስት ድንግል ማርያም በትንሣኤዋና በእርገቷ መታሰቢያ ዕለት ቅዱስ እግዚአብሔር ይቀደሳል። በልደት፣ በጥምቀት፣ በትንሳኤ፣ በዕርገትና፣ በጸሎቅሊጦስ እለት የዲዮስቆርስ ቅዱስ ይቀደሳል።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-12	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፱
		የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ሊንኪንፎሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ማህሉተ ጽጌ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም		
	ክፍለ ሀገር፣ ሽዋ አወራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የተሠራበት ቀን፣ ብራና		የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ፴፩ ወርድ፣ ፳፻፳፻፲፱ የገፅ ብዛት፣ ፳፻፴፰		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት	የመጽሐፍ ይዘት፣ በወርድ ጽጌ ማለት ከመስከረም ፳፻፲፱ ኅዳር ፳፻፲፱ ባሉት አሁኖች በሚወለዱት የማግለት የሚዘመረውን ቀለም የያዘ በዚህ ጊዜ ያለውን የሰማይን ከዋክብት ማሸብረቀ የምድርን በእሰባ ማገጥ ምክንያት በማድርግ ይህን ድንግል ከልጁ ጋር በማገጸጸር የጠደለሰ ነው። ደራሲው አባ ዕጌ ድንግል ናቸው። ዘመን ዕጌ ማለት ጸሎተ ክረምት ሲሆን፣ ከመስከረም ፳፻ እስከ ሀዳር ፳፻ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የሚዘመና መዘመናቸው በሙሉ፣ የክረምት ማለፍንና ምድር በእባ ማገጣጠን ያወሳሉ። በወርሀ ጽጌ በክብረ በእልና በዕለተ ሰንበት የሚሆነው የሚዘመር የሚሆሉትና የጸሎት መጽሐፍ ነው። አጠቃላይ ይዘቱ ትምህርትና ምስክርነትን የያዘ ሲሆን የክርስቶስን እናት በፍሬ ሲመስል ክርስቶስን በእባ፣ ክርስቶስን በፍሬ ሲመስል የክርስቶስን እናት በእባ እየመለሰ የሚያስቀምጥና አባ ጽጌ ድንግል ሐይማኖታዊ ፍቅራቸውን የገለጹበት እንደሆነ ይታመናል። የቤተክርስቲያን አገልግሎት በከፍተኛ ደረጃ ከበርን በመጠቀም የሚከናወነው በወርሀ ጽጌ ነው። መጽሐፍ በስተ መጨረሻ በጸሎተ ተማዕኖ ይህን አድርገልኝ ይህን አታድርግብኝ በማለት የሚያጠናቅቅ ነው።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-18	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፱
		የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

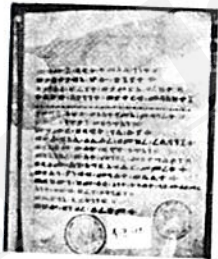
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መዝሙር ዳዊት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሽዋ አጠራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አለም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስብታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና		የአሁኑ ዘመን፣ የቀድሞ ጽሑፍ
ቀመት፣ ወር፣ ሰዓት የገፅ ብዛት፣ ፎቶ		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ከቅኔና ከመዝሙር መጻሕፍት ጋር በአንድነት የሚቆጠረው መዝሙር ዳዊት ከአርባ ስድስቱም መጻሕፍት ብሉይት አንዱ ነው። በወሰኑም ታሪካዊና ትንቢታዊ ምንጫትም ይገኙበታል። ከዚህ መጽሐፍም በበርካታ ስፍራዎች ላይ የተገለጸ ሲሆን ለተግልጽ ለትምህርት የሚሆኑ መልዕክቶቹም ተጠቃሾች ናቸው። በቤተ ክርስቲያን የሚያገለግሉ የጸሎት መጻሕፍት ከዚህ መጽሐፍ የተፈጠሩ ናቸው። አብዛኛው የመጽሐፍ ክፍል የተደረሰው በራሱ በቅዱስ ዳዊት ሲሆን በቤተ ክርስቲያን ከታላላቶቹ የጸሎት መጽሐፍ አንዱ ነው። መጽሐፍ ከሙሴ ዘመን እስከ ባቢሎን ምርኮ መልስ ባለው ዘመን የተጻፈ በመሆኑ ተጽዕኖ ለማጠናቀቅ ዘጠኝ መቶ ዓመታትን ፈጅቷል። በየቅዳሴው መሀል ሁልገዜ ዲያቶክ የሚሰጠው ከመዝሙር ዳዊት የተወሰደ ነው። ሐዲስ ኪዳናዊ ይዘት ያለውና በረካታ የሐዲስ ኪዳን ትንቢቶች የያዘ መጽሐፍ ነው። ስለ ክርስቶስ፣ ስለራሱ፣ ስለሌሎችም ያሰጠ መቃብያ፣ ስለ ትሩፋን፣ ስለ ካህናት ዘለፋ፣ ስለ ልጁ ሰሎሞን የተነገረ ትንቢት ይገኙበታል። ለቤተ ክርስቲያን ስብከት፣ ለሙታን ጸሎት፣ ለሕጻናት ትምህርት በመሆን ያገለግላል። በአጭር አገላለጽ መዝሙር ዳዊት ትምህርት፣ ምስጋናና ጸሎትም ተካተው የሚገኙበት ነው። የገብ የወደድር፣ የገብ፣ የክብር ወዘተ መዝሙሮችን በወሰኑ ይዟል። በደስታ በገዢን በኩል በወደቀት በድፍረት በፍርሐት በጎስጋ በአምነት ሰዎች የሚኖራቸውን ስሜትና ወሰንዊ አስተሳሰብ ይገልጻል። ከግል ፀሎትም አልፎ በአብይ ያምም ከያሬዳዊ ድን ጋር ይገባል። የቤተክርስቲያኗ ምዕመናን ለፀሎት የሚገለገሉበት፣ የአብነት ትቤት ተማሪዎች ገብን ለመለማመድ ይጠቀሙበታል። ታላቅ የቤተክርስቲያን መጽሐፍና የ፱ ምዕራፍ ያለው የመጽሐፍ ቅዱስም አላል		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-19	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፭
ርዕስ	የመዝገብ ስም፣ አለሙ፣ እድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፱

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ጎልጎታ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቁጋ ገጸም ማርያም ቤዝ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ሞጣ	ወረዳ፣ ጎንቻ ሲሶ አነሱ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስብታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና		የአሁኑ ዘመን፣ የቀድሞ ጽሑፍ
ቀመት፣ ወር፣ ሰዓት የገፅ ብዛት፣ ፎቶ		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ጎልጎታ ተብሎ የተሰየመበት ዋና ምክንያት ቅድስት ማርያም የጸለየችበት በመሆኑ ነው። ይህም ልጇ አያሱስ ክርስቶስ የተሰጠበትና የተቀበረበት ቦታ ሞትንም ድል አድርጋ የተነሣበት ቦታ ነው። አብርኮሎስ የተባለ የዮሐንስ ወንጌላዊ ደቀ መዝሙር ቅድስት ድንግል ማርያም በጎልጎታ ያየችውን ራህይ እንደጻፈ በዚህ ድርሰት መግቢያ ላይ ተገልጿል። ራህይንም ያየችበት ቀን ስኔ ፳፩ ቀን መሆኑ ተብራርቶ ተጽፏል። በልመናዋ ላይ ክርስቶስን ለማይና ምድር እንደማይችሉት ገልጻ አርሱ ግን በራቃዱ ከአርሷ ሥጋ ለብሶ መወለዱን፣ አብራ ስለመለደጁ፣ ሠላሳ ዓመት አብራው መኖሩን፣ ሲሰቀልና ሲሞት ማየቷን ሌሎችንም ክርሱ ጋር ያሳለፈችውን የመከራ ጊዜያት እየገለጠች ታሳሰበው የነበረውን ሁኔታ ያስረዳል።		
ስርዓት	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-448	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፭
ርዕስ	የመዝገብ ስም፣ ወንጌላዊ ሰላይ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሠይፈ ሥላሴ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አጠቃላይ፣ መናገሻ ወረዳ፣ ቀጨኤና እንጦጦ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግ. ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕላታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወትም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	ቁመት፣ ፳፻፲፱፻፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱፻፱ የገባ ብዛት፣ ፳	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፍ በሠይፍ የተሰየመው ሠይፍ ስለታም በመሆኑ የሥላሴን ኃይል ከሰይፍ ጋር ለማወዳደርና ከዚያም የበለጠ መሆኑን በአጋንንትና በበሽታ ወዘተ ላይ ኃይል ያለው መሆኑን ለመናገርና ለማሳየት ይመስላል። ይህ መጽሐፍ ከአዋልድ መጻሕፍት ዉስጥ የሚመደብ ነው። ነገር ግን እንደ ሌሎች አዋልድ መጻሕፍት ከብሉይትና ከሐዲላት ጋር የሚደመር አይደለም። ጥቅሱንም በዝርዝር አመስጥሮ ከድርሰቱ ጋር አላያያዘውም። ተደምት ሊቃውንት በዚህ ዓይነት መንገድ የሚተርጉሙትን አዋልድ መጻሕፍት ደረቅ ንባባት ይሏቸዋል። በዚህ ምክንያት የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ዉስጥ ደረጃ አይሰጣቸውም። የመጽሐፍን አጀማመር ስንመለከት በስመ አብ ወወልድ ወ መንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ እያለ በመተጠል ተማሕጻንኩ በማለት የሥላሴን አካላትና የመለኮት ተዋሕዶ (የሥላሴን በአካል ምስት በመለኮት አንድ መሆን) በማስፋፋት ጽፏል። ጠቅላላ ባለ ሁኔታ ሲታይ መጽሐፍ ምስጋናና ጸሎትን አጠቃሎ የያዘ ነው።		
ሰርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-197	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፸፫
	የመዝገብዉ ስም፣ ቦጋ ማካሌል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱፻፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ወዳሴ አምላክ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጉልት ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠቃላይ፣ ዋድላ ደላንታ ወረዳ፣ ዋድላ ዳጋንት	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግ. ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕላታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወትም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	ቁመት፣ ፳፻፲፱፻፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱፻፱ የገባ ብዛት፣ ፳	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ወዳሴ አምላክ እግዚአብሔርና ሰው በጸሎት ከሚገናኝባቸው መጻሕፍት መካከል የሚመደብ ነው። በማንበርም ሆነ በግል ሰው ከእግዚአብሔር ጋር የሚነጋገርበትና ሊያገኝ የሚፈልገውን የልመናና ምስጋና ቃል የያዘና ለዘወትር ጸሎት የሚያገለግል መጽሐፍ ነው።		
ሰርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B33-IV-11	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፸፱
	የመዝገብዉ ስም፣ አስናቶች ከበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱፻፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቪንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሠይፈ ሥላሴ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ ቀጨኔና አንጠጦ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናውን የዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋንቋ ጽሑፍ	
ቁመት፣ ፲፫ሳ.ሜ ወርድ፣ ፳፯ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፍ በሀይድ ለተሰየመው ሀይድ ስለታም በመሆኑ የሥላሴን ኃይል ከሰይፍ ጋር ለማወዳደርና ከዚያም የበለጠ መሆኑን በአጋንንትና በበሽታ ወዘተ ላይ ኃይል ያለው መሆኑን ለመናገርና ለማሳየት ይመስላል። ይህ መጽሐፍ ከአዋልድ መጻሕፍት ውስጥ የሚመደብ ነው። ነገር ግን እንደ ሌሎች አዋልድ መጻሕፍት ከብሉይትና ከሐዲሳት ጋር የሚመደብ አይደለም። ጥቅስንም በዘርዘር አመስጥሮ ከድርሰቱ ጋር አላያያዘውም። ቀደምት ሊቃውንት በዚህ ዓይነት መንገድ የሚቀርቡትን አዋልድ መጻሕፍት ደረቅ ንገባት ይሏቸዋል። በዚህ ምክንያት የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ውስጥ ደረጃ አይሰጣቸውም። የመጽሐፍን አጀማመር ስንመለከት በስመ አብ ወወልድ ወ መንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ እያለ በመቀጠል ተማሕጻንኩ በማለት የሥላሴን አካላትና የመለኮት ተዋሕዶ (የሥላሴን በአካል ሃሰት በመለኮት አንድ መሆን) በማስፋፋት ጽፏል። ጠቅላላ ባለ ሁኔታ ሲታይ መጽሐፍ ምስጋናና ጸሎትን አጠቃሎ የያዘ ነው።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-197	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፸፫
	የመዝገብ ስም፣ ፀ.ጊ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፯/፲፱፻፹፪

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቪንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ወዳሴ አምላክ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጉልት ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ዋድላ ደላንታ ወረዳ፣ ዋድላ ዳወንት	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናውን የዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋንቋ ጽሑፍ	
ቁመት፣ ፲፫ሳ.ሜ ወርድ፣ ፳፯ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፍ በወዳሴ አምላክ እግዚአብሔርና ሰው በጸሎት ከሚገናኝባቸው መጻሕፍት መካከል የሚመደብ ነው። በማንበርም ሆነ በግል ሰው ከእግዚአብሔር ጋር የሚነጋገርበትና ሊያገኝ የሚፈልገውን የልመናና ምስጋና ቃል የያዘና ለዘወትር ጸሎት የሚያገለግል መጽሐፍ ነው።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B33-IV-11	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፸፱
	የመዝገብ ስም፣ አስናቶች ከበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፹፪

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ትምህርት ሀብት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አራ ኪዳነ ምስረት ገጻም።	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠቃላይ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገራዊ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ክፍለ ሀገር፣ የተጠቀሰው
የተወረደበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
ቁመት፣ ፲፮፻፲፱ ወርድ፣ ፲፮፻፲፱ ደብዳቤ፣ ፲፱፻፱	የመጽሐፍ ይዘት፣ ከሰባቱ ኪዳናት አንዱ ሲሆን ጎብዕ ምሥጢር፣ ድብት የሚል ዓይነት ትርጉም አለው። ሰይጣን የአባብን ሥጋ በመልበስ የሰው ልጆችን ወደ ሞት እንደወሰደ ሁሉ፣ ክርስቶስም የድንግል ማርያምን ሥጋ ለብሶ ሞትን ድል ስለማድረግና የሰውን ልጅን ወደ ቀደመ ክብር መመለሱን ያስረዳል። ማንኛውም ክርስቲያን በየዕለቱ የሚጸልየውን በተለይ በምሥጢረ ቁርባን ጊዜ የሚተረጎም፣ በዘመነ ስብከት፣ በኖላዊና በጥምቀት ወቅት በማህሌት አገልግሎት ጊዜ ሌላ ዜቅ ሳይገባበት እራሱን ችሎ በዜማ የሚደረስ ጸሎት ነው። የዚህ መጽሐፍ ደራሲም ራሱ ክርስቶስ እንደሆነ በሃይማኖት አበወ ተገልጿል። ሲጅምርም ጌታ ቅድመ ዓለም የነበረ ወደዚህ ዓለም መምጣቱን ፣ መታመሙን፣ መሞቱን፣ መቀበሩን፣ የሞትን ጣር አጥፍቶም ከሙታን ተለይቶ መነሣቱን ይገልጻል። አመጣጡም በድንገት ሳይሆን ቀድሞ በነበረበት መናገሩን፣ ጊሳም በሐዋርያ መሰበኩን፣ በመላእክት መመስገንን ፣ በሰዎችም መቀደሱን፣ በመስቀሉ ሕይወታችን መሆኑን ሥራው ምስጢርና ጎብዕ መሆኑን ይገልጻል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-483	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፱
	የመዝገብዉ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፳/፲፱፻፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ቀደር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ሰላም ፊት ቅዱስ ሚካኤል ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገራዊ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ክፍለ ሀገር፣ የተጠቀሰው
የተወረደበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
ቁመት፣ ፲፬፻፲፱ ወርድ፣ ፲፬፻፲፱ ደብዳቤ፣ ፲፱፻፱	የመጽሐፍ ይዘት፣ በ፲፮ተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የደብረ ሰላም አልጋ በነበሩት አባ ፊልጶስ በደብረ ሰላም ለጎንደር ይገልጻል። ለዚህም ምንጭ ምክንያት በተለምዶ አሁመድ ግራን ሊማም አሁመድ ኢብን ኢብራሂም አልጋዘ/ ይባል በነበረው በአገራዊ ድንግል ፲፮፻፳-፲፮፻፶፱ መካከል ተካሂዶ በነበረው ጦርነት ምክንያት ነው። ለዚህም ግራን አሁመድ ከዘቅተኛው የሐረር አባባ በመነሳት ወደ ደጋግሞ የኢትዮጵያ ክፍል ጥቃት በሰጠበት ወቅት፣ እግረ መንገዱን አጠብቆ በጎይል የአስልምና ሃማናትን እንዲቀበል አድርጎ ስለነበር፣ ከጦርነቱ ማከተም በኋላ በጎይል ተገደው የነበሩና ወደ ቀደመ እምነታቸው (ክርስትና) ለመመለስ ፈቃደኛ የሆኑትን የጎሳ (የመመለስ) ጥምቀት ለመፈጸም ይቻላል። ዘንድ የተዘጋጀ ነው። መጽሐፍ መግቢያው ላይ "በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክነግዳጥን በረድኦት እግዚአብሔር ጽሑፈ መጽሐፈ ቀደር ወደጠጽሐኑ ለፈጽሞቱ አሜን በማለት ይጀምርና ዝላንብና መምህራን በእንተ ዘከላዩ ሃይማኖቱ አወ ዘእርከሰ ሥጋው ምስሰ ዘኢምእ መናን አወ ተባእት አወ አንስት አወ መነኮስ ሆያዲ ወሰራቱ ብእስ ደም ወጉሀላዊ ያስሐወ ዘኢይደልዎ ለክርስቲያን..." የዚህ ምንግብ ትርጓሜ እንደሚለውም ሌትም ትውን ወንድ ከሃይማኖታቸው ለማተሙ ከተገኙ በኋላ እነሱ ፈጣሪያቸውን ካስተላለፉ የቀደር ጥምቀት እንደሚያስፈልጋቸው ያስረዳል። በጥምቀት ሥርዓቱ (በጸሎቱ) የካህናቱ የዲያቆኑና የሀዘቡ የጸሎት ድርሻ ተቀምጧል። በጸሎት ሥርዓቱ ወስጥ ከመዘመራ ጳጳሮችና ከወንጌል የተወጣጡ ምንግባት ይገኙበታል።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-435	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፱
	የመዝገብዉ ስም፣ ፀ/፲፱ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፳/፲፱፻፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፻፫

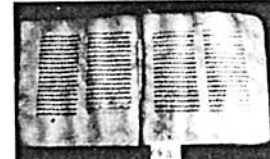
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ጸሎተ ዕጣን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ስላም ፊት ቅዱስ ሚካኤል ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ ኢየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚለጠፈ ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቱም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፲፭፻፲፱ ወርድ፣ ፲፯፻፶፯ የገዕ ብዛት ፸፩	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ጸሎተ ዕጣን ትርጉሙ የዕጣን ጸሎት ወይም ዕጣን በሚታጠንበት ጊዜ የሚጻለይ ጸሎት ማለት ነው። ጸሎተ ዕጣን በአራት አምነት ተከታዮች ከዘመነ አራት ጀምሮ በየምክራቡ ሲጻለይ የኖረና አሁንም በዓለም አብተ ክርስቲያናት ዘንድ ይጻለያል፤ የተጀመረውም በአግዚአብሔር ትዕዛዝ በካህኑ አርን አማካኝነት ነው። ይህንን መጽሐፍ የሚጻልዩት ሥልጣን ከህጉ ያላቸው ካህናትና መነኮሳት ብቻ ናቸው። የዚህ መጽሐፍ አብዛሀኛው ክፍል የዳዊት መዝሙርና የነቢያት ጸሎት ሲሆን ከመጽሐፈ ቅዱሴም የተወሰዱ ብዙ ድርሰቶች የያዘ ነው።	
	በርዕ ያሪ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H-IV-436
	የመዝጋቢው ስም፣ ወ.ጋ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማሳደግ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ወይን ስም ለምሳሌ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለምና ቅድስት ኪዳነ ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አጠራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚለጠፈ ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቱም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፳፱ ወርድ፣ ፳፱፻፶፯ የገዕ ብዛት፣ ፻፱	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ወይን ስም ለምሳሌ ትርጉሙ የአምላክ ምስጋና ሲሆን አግዚአብሔርና ሰው ከሚገናኝባቸው መጻሕፍት መካከል የሚመደብ ነው። ደራሲው ጸሎቱን ከቅዱስ ባስልጥስ ቃል ምዕዳን፣ ከቅዱስ ኤፍሬም ድርሳን፣ ከመዝሙሩ ዳዊት፣ ከመጽሐፈ አርጋናን ከመሳሰሉት መጻሕፍት የተሰበሰቡ ስዕሎች የሚላቸውን አስተባብቅ ዘርዘሮ ጽፏል። ከሰኞ አስከ እሁድ ባሉት ቀናት እንዲጻለይ ተደርጎ የተዘጋጀ ሲሆን፣ በማሰርም ሆነ በግል ሰው ከአግዚአብሔር ጋር የሚነጋገርበትና ሊያገኝ የሚችልበት፣ የልመናና ምስጋና ቃል የያዘ ነው። ለጸሎትም ያገለግላል። ከዚህ በተጨማሪ አምላክ(ኢየሱስ ክርስቶስ) ከዓለም መፈጠር በፊት ስለመኖሩ፣ ስን ፍጥረት ሁሉ ከእርሱ ስለመገኘቱ፣ በመላእክት መመስገን፣ የአግዚአብሔር ልጅ መሆኑን፣ በኃላኛው ዘመን የአዳም ዘር ከሆነችው ከድንግል ማርያም መወለዱን የሚያትትና የሚዘረዝር መጽሐፍ ነው።	
	በርዕ ያሪ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-18
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፺፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አርጋናን	/
	የሚገኝበት ተቋም፣ ተንታ ደብረ ብርሀን ቅ/ሚካኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ተንታ ወረዳ፣ ወረራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስድስት	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
	የተወራበት ቀን፣ ብራና	የአወራር ዘይቤ፣ የቋንቋ ጽሑፍ
	ቁመት፣ ጽ/ፊ.ፊ.ሜ ወርድ፣ ጽ/ፊ.ፊ.ሜ የገዕዝ ብዛት፣ ፪፻፩	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደብዳቤ
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ አርጋናን ከታዋቂው ኢትዮጵያዊ ሊቅ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ሥራዎች አንዱ ነው። በሰባቱ ዕለታት እንዲጸለይ ሆኖ የተከፋፈለ ሲሆን የቅድስት ድንግል ማርያምን ስም በመጥራት ኤልያስን ከክርስቶስ ጋር ያገኛል።</p> <p>ኤልያስ በእሳት ሠረገላ ወደ ብሔረ ሕያዋን ቢሻገርም ከራሱ አልፎ ማንንም ሊያሻገር አልቻለም፤ ካንቺ የተወለደው ክርስቶስ ግን መሐይምናንን ከሞት ወደ ሕይወት አሸጋገረ፤ ካለማወቅም ወደ ማወቅ አመጣቸው፤ ኤልያስ ንእማንን ከለምጽ እንዲድን ከማድረግ አንሥቶ ብዙ ተአምራትን አሳየ፤ መራራውንም ወ.ሀ በጨዋ አጣፍጦ መካን ሴቶች እንዲወልዱ አደረገ፤ አልጫ የሆኑትን ነፍሳት ግን ጣዕም እንዲኖራቸው ለማድረግ አልተቻለውም። ክርስቶስ ግን የሥጋንና የነፍስን ለምግሞች አነፃ። በሚል በርካታ ምሳሌዎችን በማንገት ድንግል ማርያምንና ልጇን ክርስቶስን ያወድሳል።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B16-IV-19	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፩
	የመዘጋጠሙ ስም፣ ሀጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ አርጋናን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማካኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጳጳሳዊት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሪክ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስድስት	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
	የተወራበት ቀን፣ ብራና	የአወራር ዘይቤ፣ የቋንቋ ጽሑፍ
	ቁመት፣ ጽ/ፊ.ፊ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ሳ.ሜ የገዕዝ ብዛት፣ ፪፻፩	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደብዳቤ
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ አርጋናን ከታዋቂው ኢትዮጵያዊ ሊቅ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ስራዎች አንዱ ነው። በሰባቱ ዕለታት እንዲጸለይ ሆኖ የተከፋፈለ ሲሆን የቅድስት ድንግል ማርያምን ስም በመጥራት ኤልያስን ከክርስቶስ ጋር ያገኛል።</p> <p>ኤልያስ በእሳት ሠረገላ ወደ ብሔረ ሕያዋን ቢሻገርም ከራሱ አልፎ ማንንም ሊያሻገር አልቻለም፤ ካንቺ የተወለደው ክርስቶስ ግን መሐይምናንን ከሞት ወደ ሕይወት አሸጋገረ፤ ካለማወቅም ወደ ማወቅ አመጣቸው፤ ኤልያስ ንእማንን ከለምጽ እንዲድን ከማድረግ አንስቶ ብዙ ተአምራትን አሳየ፤ መራራውንም ወ.ሀ በጨዋ አጣፍጦ መካን ሴቶች እንዲወልዱ አደረገ፤ አልጫ የሆኑትን ነፍሳት ግን ጣዕም እንዲኖራቸው ለማድረግ አልተቻለውም። ክርስቶስ ግን የስጋንና የነፍስን ለምግሞች አነፃ። በሚል በርካታ ምሳሌዎችን በማንገት ድንግል ማርያምንና ልጇን ክርስቶስን ያወድሳል።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B16-IV-20	የካታሎግ ቁጥር፣ ፪፻፩
	የመዘጋጠሙ ስም፣ የሐኪም ዘሰቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ክታሎግ ቁጥር ፪

፩፻፲

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ክታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ አርጋኖን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ገብርኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሰን፣ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡንና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከጃፕሎን በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ጥቅርቡ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቀመት፣ ለጌሳ.ሜ ወርድ፣ ለገጃሳ.ሜ የገዕ ብዛት፣ ፲፭፻፳፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ አርጋኖን ክታዋቂው ኢትዮጵያዊ ሊቅ አባ ጊደርጊስ ዘጋስጫ ሥራዎች አንዱ ነው። በሰባቱ ዕለታት እንዲጸለይ ሆኖ የተከፋፈለ ሲሆን የቅድስት ድንግል ማርያምን ስም በመጥራት ኤልያስን ከክርስቶስ ጋር ያገኛል።		
“ኤልያስ በእሳት ሠረገላ ወደ ብሔረ ሕያዋን ቢሸገርም ከራሱ አልፎ ማንንም ሊያሸገር አልቻለም፤ ካንቺ የተወለደው ክርስቶስ ግን መሐይምናንን ከሞት ወደ ሕይወት አሸጋገረ፤ ካለማወቅም ወደ ማወቅ አመጣቸው፤ ኤልያስ ንእማንን ከለምጹ እንዲድን ከማድረግ አንሥቶ ብዙ ተለምራትን አሳየ፤ መራራውንም ወ.ሀ በጨዋ አጣፍጦ መካን ሴቶች እንዲወልዱ አደረገ፤ አልጫ የሆኑትን ነፍሳት ግን ጣዕም እንዲኖራቸው ለማድረግ አልተቻለውም። ክርስቶስ ግን የሥጋንና የነፍስን ለምግቦች አነጻ። በሚል በርካታ ምሳሌዎችን በማንሳት ድንግል ማርያምንና ልጇን ክርስቶስን ያወድሳል።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B6-IV-7	የክታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፭
	የመዝገብ ወ.ሰ. ስም፣ አረ.ወርቅ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፳፭

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ኪዳን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ ዓለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጋሪክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ጥቅርቡ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰ
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቀመት፣ ለጌሳ.ሜ ወርድ፣ ለገጃሳ.ሜ የገዕ ብዛት፣ ፲፭፻፳፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ኪዳን የግእዝ ቃል ሲሆን “ተካየደ” ከሚለው ግስ የወጣ ነው። “ተካየደ” ማለት ተዋዋለ፣ ተጠጠፈ፣ ቃል ኪዳን ተጋባ፣ ተማማለ፣ ነገር ተቋረጠ ማለት እንደሆነ መጽሐፈ ሰዋሰወ ይገልጻል። ስለሆነም ኪዳን በሁለት ወገኖች መካከል የሚደረግን ስምምነት እንደሆነ መረዳት ይቻላል። መጽሐፈ ኪዳን ሐዋርያት ከሰራቸው የሐዲስ ኪዳን የሥርዓት መጻሕፍት የሚመደብ ሲሆን ሁለት ክፍሎች ያሉት ነው። እነርሱም መጽሐፈ ኪዳን ቀዳማዊና መጽሐፈ ኪዳን ካልዕ በሚል ይታወቃሉ። መጽሐፈ ኪዳን ቀዳማዊ ይህን የኢየሱስ ክርስቶስ የኪዳን መጽሐፍ የሐንስ ጴጥርስንና ማቴዎስን እያጻፋቸው እንደጻፉት ይገለጻል። የሚመደበውም ከሐዲስ ኪዳን ስምንት የትምህርትና የሥርዓት መጻሕፍት ክፍሎች ነው። እነርሱም ስለ ሥርዓት ቤተክርስቲያን፣ የዘወትር ኪዳናት፣ ትምህርተ ገብላት፣ እግዚአብሔር ዘብርሃናት፣ ቅዳሴ እግዚአብሔር ቅድሳት ወዘተ የሚገልጽ ነው። ይህ መጽሐፍ ኢየሱስ ክርስቶስ ከትንሣኤው በጎረቤት ከሰራቸው እየጠየቁት በገለለ ለጃ ቀናት እየተገለጠ ያስተማራቸው እየጠየቁት የመለሰላቸው የሚያስረዳ ከሥርዓተ ቤተክርስቲያን መካከል አንዱ ነው። በአብዛኛው ሥርዓተ ጸሎትና ሥርዓተ ቅዳሴ ይገኙበታል። ጸሎተ ኪዳን በሚፈጸምበት ሦስት ጊዜያቶች አሉ፤ እነርሱም ኪዳን ዘመንፈቀ ሌሊት፣ ኪዳን ዘንግሀ/ጧት ላይ የሚጸለይ፣ ኪዳን ዘሠርክ ሲሆኑ በነዚህ ጊዜያት የሚደረሱ ዘጠኝ ሥርዓተ ጸሎታት ፶፱ አንቀጾችም ይገኙበታል። መጽሐፈ ኪዳን ካልዕ ከስምንቱ የቅዱሳን ሐዋርያት የትምህርትና የሥርዓት መጻሕፍት አንዱ ሲሆን እንደ መጽሐፈ ኪዳን ቀዳማዊ በአንቀጽ የተከፋፈለ ሳይሆን ወጥ ሆኖ ስለ ንዑስ ክርስቲያን ጥምቀትና ምስጢረ ቁርባን፣ ስለ ካህናት ሹመትና አገልግሎት፣ ስለ ዳግም ምጽአት ይገልጻል። በተጨማሪም በቅዳሴም በፍትሐትም ሁሉ ኪዳን ይደረሳል።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-21	የክታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፭
	የመዝገብ ወ.ሰ. ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፳፭

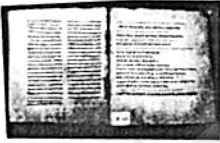
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፩፻፲

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፩፻፲

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሰባቱ ኪዳናት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ሚጫ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአጼ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን፣ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴዎች፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፴፫፣ ሚ ወርድ፣ ርፍላ፣ ሃገሪ ባዛት፣ ፶፭	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በሚካሄዱ ጸሎቶችና አገልግሎቶች ውስጥ በዋናነት የሚያገለግሉ		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-622	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፹፫
	የመዝገቢያው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ አርጋኖን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአጼ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን፣ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴዎች፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፴፫፣ ወርድ፣ ፴፫፣ ባዛት፣ ፩፻፹፭	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ አርጋኖን ከታዋቂው ኢትዮጵያዊ ሊቅ አባ ጊዬርጊስ ዘጋስጫ ሥራዎች አንዱ ነው። በሰባቱ ዕለታት እንዲጸለይ ሆኖ የተከፋፈለ ሲሆን የቅድስት ድንግል ማርያምን ስም በመጥራት ኤልያስን ከክርስቶስ ጋር ያገኛል። "ኤልያስ በእሳት ሠረገላ ወደ ብሔረ ሕያዋን ቢሻገርም ከራሱ አልፎ ማንንም ሊያሻገር አልቻለም፤ ካንቺ የተወለደው ክርስቶስ ግን መሐይምናንን ከሞት ወደ ሕይወት አሸጋገረ፤ ካለማወቅም ወደ ማወቅ አመጣቸው፤ ኤልያስ ንእሣንን ከለምጽ እንዲድን ከማድረግ አንሥቶ ብዙ ተለምራትን አሳየ፤ መራራውንም ወሀ በጨወ አጣፍጦ መካን ሴቶች እንዲወልዱ አደረገ፤ አልጫ የሆኑትን ነፍሳት ግን ጣዕም እንዲኖራቸው ለማድረግ አልተቻለውም። ክርስቶስ ግን የሥጋንና የነፍስን ለምጻሞች እነ። በሚል በርካታ ምሳሌዎችን በማንግዛት ድንግል ማርያምንና ልጇን ክርስቶስን ያወድሳል።		
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-7	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፹፬
	የመዝገቢያው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፲፱፻፸፭

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ተክሊል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ታቦር ኢየሱስ ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር መንገድ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚጻፍበት ቀን፣ ብራና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ እግዚአብሔር ሰውን ወንድና ሴት አድርጎ ከፈጠራቸው በኋላ ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሊት ባለው መሰረት እርስ በርስ ለመረዳዳትና የኑሮ ጓደኛዎች ለመሆን የሚያበቃቸውን ሥርዓተ ጋብቻ በሚፈጽሙበት ጊዜ ቃል ኪዳን ለመፈጸም የሚያስችል የጸሎት መጽሐፍ ነው። በቤተክርስቲያን ውስጥ ለሚፈጸም ጋብቻ፣ ወንድም ሆነ ሴቷ ሙሽራ በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ አብረው ሊኖሩ በሀዘንና በደስታ ሊተባበሩ የመሳሳ ቃል የሚፈጽሙበት፣ የቃል ኪዳን የቀለበት ጸሎት፣ የቡራኬ ጸሎት፣ ሙሽሮች በሚለቡበት ልብሰ ላይ የሚፈጸም ጸሎት፣ በአክሊሎች ላይ የሚጸለይ ጸሎት የመሳሰሉትን ሁሉ የያዘ ነው።</p>	
	ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተክታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-145
	የመዝጋቢው ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሠሠ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻/፲፱፻፸፯

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ጸሎት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ብቸና ጊዮርጊስ ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ብቸና ወረዳ፣ እነማይ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአላ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚጻፍበት ቀን፣ ብራና	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የዚህ መጽሐፍ ልመናውን የሚጀምረው በክርስቶስና በቅድስት ድንግል ማርያም ስም ነው። ከልመናውም መካከል በተሰቀልከውና በተቀበልከው መካራ ማረኝ እያለ ሊሆን በማርያም ስም ደግሞ እንተን ተሸክማ በተቀበለችው መካራ ስትል ማረኝ በማለት ይለምናል። ከዚያ በማያያዝ መንበርህን በሚሸከሙ በርባዕቱ እንስሳ፣ በጽፎት ካህናተ ሰማይ ፣ በሚካኤል፣ በገብርኤል በማለት የብዙ መላእክትን ስም ይጠራል። ወደ ሰው ዘር ሲሄድ ከአዳምና ከሄዋን በመጀመር እስከ ሙሴ ድረስ ይሄዳል። ጥያቄው በነዚህ ስማቸውን በጠራኝቸው ሰዎች አማካኝነት ጸሎቱን ተቀበልልኝ፣ መንገድን እቅናልኝ፣ በሀዘኔ ጊዜ አረጋጋኝ በማለት ይለምናል። ከሙሴ ጀምሮ እንደነ ሐናና ኢያቂም ያሉትን በክርስቶስ ደጋግ ሰዎች የሚባሉትን ሁሉ እያሳ ይማጸናል። ወደ ሐዋርያትም ሲደርስ ከጴትሮስ ጀምሮ ሐዋርያትን እንደ በእንድ ይጠራል። ፫፻፳፯ አርድኤት ይጠራል። ከእስጢፋኖስ ጀምሮ እስከ አብርኮሎስ ድረስ የተገለጹትን ሰማዕታት እያሳ ይማጸናል። ከዚያም ከማርያም መግደለዊት በመነሳት የቅዱሳን አንስትን ሥም እየጠራ እስከ መጨረሻዋ ደግ ሴት አብርኮላ ድረስ በመጥራት ይማጸናል።</p>	
	ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተክታታይ ቁጥር፣ G ₂ -IV-142
	የመዝጋቢው ስም፣ ኒቆሎስ ወዳጅ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻/፲፱፻፸፯

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርብ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርብ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ተክሌልና አርባአቱ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሁኑ ዓመት ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ በራና	የተሠራበት ቁስ፣ በራና	የተሠራበት ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፻፩ ወርድ፣ ፳፻፩ የገፅ ብዛት፣ ፻፹፪	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ተክሌል የጋብቻ የጸሎት መጽሐፍ ሲሆን የጸሎት ዓይነትም በተክሌል ሥነ ሥርዓት ጊዜ በሙሽሮቹ አልባሳት፣ አክሊልና ቀለበት ላይ የሚጸለይና የሙሽሮቹ ጋብቻ የሚባረክበት፣ ሙሽሮቹ ቃል የሚገቡበት መጽሐፍ ነው። መጽሐፍ ሥርዓትንና ጸሎትንም አጠቃሎ የያዘ ነው። አርባዕቱ ወንጌል የሐዲስ ኪዳን ክፍል የሆኑትን የማቴዎስ፣ የሉቃስ፣ የማርቆስና የዮሐንስን ወንጌል የያዘ ነው። ተናጋሪው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ወንጌል ማለት የምሥራች ማለት ነው። የሰው ልጅ ከዘለዓለም ሞት ወደ ዘለዓለም ሕይወት በክርስቶስ አማካኝነት መሸጋገሩን ያስረዳል። የሐዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች የድህነት፣ የሕግና የስርዓት መጽሐፍ ሲሆን ይዘቱ ስለ ክርስቶስ ዕንስት፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት፣ ትምህርት፣ ሞት፣ ትንሳኤ፣ ዕርገትና ጳጳም ምዕላት አጠቃሎ የያዘ ነው። የኃጥአንንና የሳድቃንን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል። የቤተክርስቲያንን እምነትና ሥነምግባር አጠቃሎ ይሟላል። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበት የአገልግሎት ዘርፍ የለም። የአስተምህሮ ማዕከል ብቻ ሳይሆን በግል ጸሎትም ያገለግላል።	
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-7	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፩	
የመዘገብ ስም፣ ዓለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱	

የመጽሐፍ ይዘት

ስርዓቱ ታሪክ

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተአምረ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሁኑ ዓመት ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ በራና	የተሠራበት ቁስ፣ በራና	የተሠራበት ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፻፩ ወርድ፣ ፳፻፩ የገፅ ብዛት፣ ፻፹፪	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ተአምረ የተፈጥሮን ሕግ ባልጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ወጭ የሚከሰት ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ወጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልአክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ነገር ተአምር ከሚያሰኙት ዋና ዋና ሓጻዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ክስተቱ አዲስና ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ወጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተአምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ውስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዓታትና ከቅዳሴ በኋላ በልዩ ልዩ የጉባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ሙሉ በሙሉ ተአምራትን ብቻ ከሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተአምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተአምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተአምር በገድላቸው ውስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዝሙራ ዳዊት በመቀጠል ተአምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተአምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ዕንስቷን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የእምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳናን፣ ዕረፍቷንና ፍልስቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተአምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለፈጸሙ ሰዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተአምራት መጽሐፍ ነው።	
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-503	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፳፩	
የመዘገብ ስም፣ ዐጋ ሚካኤል ገሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱	

የመጽሐፍ ይዘት ገባጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ዪ

ጸጌ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ጽ/ቤት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ተጥር ዪ

ጸጌ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተለምረ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ፣ አወራጃ፣ ላሰታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፱ መት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሱ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ የይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው
የተወራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወራበት ቀስ፣ ብራና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ተለምሮ የተረጋገጠ ስሜት ባለጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ወጭ የሚከሰት ነው። ይህም የአግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ወጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ነገር ተለምሮ ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ከሰተቱ አዲስና ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ወጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ወስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዓታትና ከቅዳሴ በኋላ በልዩ ልዩ የጉባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መሰሉ በመሉ ተለምራትን ብቻ ከሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተለምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተለምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተለምሮ በገድላቸው ወስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዝሙራ ዳዊት በመተጠል ተለምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ፅንሰታን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የአምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተለምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለሌጇሙ ስዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተለምራት መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-4	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፹፫
	የመዝገብ ወይም የቀንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተለምረ ኢየሱስና ኩባሪ ጽዮን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ከታ ማርያም።	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በንግሥት ዘወዲቱ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሱ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ የይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው
የተወራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወራበት ቀስ፣ ብራና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ተለምሮ የጎልጎታ ስሜት ባለጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ወጭ የሚከሰት ነው። ይህም የአግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ወጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ነገር ተለምሮ ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ከሰተቱ አዲስና ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ወጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ወስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዓታትና ከቅዳሴ በኋላ በልዩ ልዩ የጉባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መሰሉ በመሉ ተለምራትን ብቻ ከሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተለምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተለምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተለምሮ በገድላቸው ወስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዝሙራ ዳዊት በመተጠል ተለምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ፅንሰታን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የአምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተለምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለሌጇሙ ስዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተለምራት መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-925	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፹፬
	የመዝገብ ወይም የቀንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተለምረ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአይ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
ቁመት፣ ማረጋገጫ፣ ገጽ ብዛት፣ የገጽ		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣	<p>“ተለምር የተፈጥሮን ሕግ ባልጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ሃገር ወጭ የሚከሰት ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ወጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ሃገር ተለምር ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ክስተቱ አዳዲስ ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ወጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ውስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዓታትና ከቅዳሴ በኋላ በልዩ ልዩ የጉባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መሰረት በመሰረተ ጥቅም ለሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተለምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተለምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተለምር በገደላቸው ውስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዘመራት ዳዊት በመቀጠል ተለምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ዕንሰቷን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የእምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተለምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለፈጸሙ ሰዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተለምራት መጽሐፍ ነው።</p>	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-13
	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፭/፲፱፻፸፮

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተለምረ ኢየሱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአይ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
ቁመት፣ ማረጋገጫ፣ ገጽ ብዛት፣ የገጽ		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣	<p>“ተለምር የተፈጥሮን ሕግ ባልጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ሃገር ወጭ የሚከሰት ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ወጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ሃገር ተለምር ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ክስተቱ አዳዲስ ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ወጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ውስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዓታትና ከቅዳሴ በኋላ በልዩ ልዩ የጉባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መሰረት በመሰረተ ጥቅም ለሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተለምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተለምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተለምር በገደላቸው ውስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዘመራት ዳዊት በመቀጠል ተለምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተለምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ዕንሰቷን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የእምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተለምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለፈጸሙ ሰዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተለምራት መጽሐፍ ነው።</p>	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-500
	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፭/፲፱፻፸፮

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠናቀቅ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽፎ

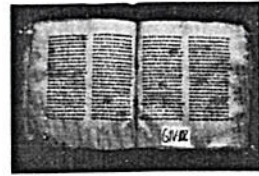
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠናቀቅ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽፎ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተአምረ ማርያም		
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ሀይወት ፊት አቦ ቤክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ ኢየሱስ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሁኑ ዓመት መገንጠያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
የተሠራበት ቀን፣ ብራና		የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ጽፀሳ ሜ ወርድ፣ ጽፀሳ ሜ የገዕ ብዛት፣ ፱፬		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ “ተአምር የተፈጥሮን ሕግ ባልጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ውጭ የሚከሰት ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ውጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ነገር ተአምር ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ከስተቱ አዳስና ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ውጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተአምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ወስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዎችና ከቅዱስ በኋላ በልዩ ልዩ የገባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መላ በመላ ተአምራትን ብቻ ከሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተአምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተአምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተአምር በገድላቸው ወስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዘመራዊ ዳዊት በመቀጠል ተአምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተአምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ዕንስቷን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የአምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተአምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለራጸሙ ሰዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተአምራት መጽሐፍ ነው።		
	አርጠታ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H1-IV-413	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፶፯
	ታሪክ	የመዘጋገቢያ ስም፣ ቦጋ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፯/፫/፳፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተአምረ ኢየሱስ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ሀይወት ፊት አቦ ቤክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ ኢየሱስ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሁኑ ዓመት መገንጠያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
የተሠራበት ቀን፣ ብራና		የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
ቁመት፣ ጽፀሳ ሜ ወርድ፣ ጽፀሳ ሜ የገዕ ብዛት፣ ፻፳፮		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ “ተአምር የተፈጥሮን ሕግ ባልጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ውጭ የሚከሰት ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ውጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። አንድን ነገር ተአምር ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ከስተቱ አዳስና ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ውጭ መሆኑ፣ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገለጻል። ተአምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ወስጥ አንዱ ሲሆን ከሰዎችና ከቅዱስ በኋላ በልዩ ልዩ የገባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መላ በመላ ተአምራትን ብቻ ከሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተአምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተአምረ ኢየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተአምር በገድላቸው ወስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዛቱ ከመዘመራዊ ዳዊት በመቀጠል ተአምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገለጻል። ተአምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ዕንስቷን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የአምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገችቸውን ተአምራት፣ በእሷ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለራጸሙ ሰዎችም የተቀጠቡትን ሁኔታ የሚያሳይ የተአምራት መጽሐፍ ነው።		
	አርጠታ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H1-IV-425	የካታሎግ ቁጥር፣ ፫፻፶፯
	ታሪክ	የመዘጋገቢያ ስም፣ ቦጋ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፯/፫/፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወባት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተለምረ ሊየሱስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ መስቀል	
	ክናል ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፵መት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጢታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	ቁመት፣ ፳፻፲፱፻፲፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱፻፲፱ የገደ ብዛት፣ ፻፱	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ተለምሮ የገደ ሲሆን ምልክት ማለት ነው። በዚህም ፈጣሪ መጥፋትን በሌላ ማሞኘት አግኝቶን ለራሱ ጠቅሞ ሁሉ የሚያስረዳበት መልክት እንደሆነ ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪ ምልክት የሚከተለው እምነት አወጣጥቶን የሚገነዘብበት መንገድ እንደሆነ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ሊቃውንት ያስረዳሉ። እንደነበሩ ገለጻ እንደሆነ ተለምሮት መጽሐፍ ቅዱስን የሚቃወሙ ሳይሆኑ እንዳይሆን የመጽሐፍ ቅዱስ ቁምነገሮችን መሰረት በማድረግ የበለጠ የሚያስረዱ እንደሆኑ ያብራራሉ። ተለምሮ በመጽሐፍ ቅዱስ ወስጥ በአጭሩ የተገለጹትን ሊየሱስ ያካናወናቸውን ተለምሮት በሰፊው በሚያስረዳበት አግባብ የተቀመጠ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ በተለይም በክዳሽ ክፍን በአራቱ ወንጌላዊያን ሊየሱስ ተለምሮት ያደረገላቸው ሰዎች ስም ባልተገለጸበት ሁኔታ የሰዎቹን ሥምና የተደረገላቸውን ተለምሮት ሠፋ ባለ ሁኔታ ያብራራሉ። የአራቱ ወንጌላዊያን የገለጹ ዋና ትኩረትም ሊየሱስ ከጭንቀት ጀምሮ እስከ ስቅለቱ ባለው ጊዜ ወስጥ ያተኮረ ሲሆን ከጭንቀቱ በፊት የነበረውንና ያልተገለጹትን ተለምሮቱን ሁሉ ይገልጻል። ጸሀፊው ቅዱስ ሩሐንስ ሲሆን ሊየሱስ ያደረገውን ተለምሮት በአይነት አይቶ በጆርድስ ሰዎቹ እንደላፈውና በሦስቱ ወንጌላዊያን ያልተገቡትን ሁሉ እኮቶ እንደላፈ ገልጿል። ይሁን እንጂ ሊየሱስ በዚህ ዓለም ላለ ያደረጋቸውን ተለምሮት በሙሉ እንዳልላፈ ሊየሱስ በዚህ መጽሐፍ ያልተላፈ ሌላ ብዙ ምልክት በይቶ መሰሎርቱ ፊት አደረገ... በማለት ዕርጋል። የጻፈበትም ዋና አላማ ሊየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ሰዎች ያምኑና ይጠቀሙ ዘንድ እንደሆነ ያስረዳል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋዕዶ ቤተክርስቲያን ሊቃውንት ተረፈ ወንጌል ይሉታል። በወንጌል የተገለጸውንም ሆነ ያልተገለጸውን ሊየሱስ ሰውን ለማዳን ወደዚህ ዓለም በመጣበት ጊዜ ከልደት ጀምሮ እስከ አረገበት ተን ድረስ ያስተማረውን ትምህርት የሰፈውን ተለምሮት የሚገልጽ በመሆኑ ነው። ሌሊት ባለው የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ወስጥ ከተለምረ ማርያም በመተጠል የሚነበብ መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-5	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፲፱
	የመዝገቢው ስም፣ አረ. ወርቅ ገብረ ሊየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፱

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወባት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ተለምረ ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክናል ሀገር፣ ሸዋ አጠራጃ፣ መናገሻ	ወረዳ፣ አዲስ አለም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በሌላ ምንጭ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጢታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	ቁመት፣ ፵፮ ወርድ፣ ፵፮፻፮ የገደ ብዛት፣ ፻፳፩	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ተለምሮ የተፈጥሮን ሕግ ባልጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ወጭ የሚከሰት ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ወጭ የሆነ ኃይል ወጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ነው። በማለት ሊቃውንት ያስረዳሉ። እንደን ነገር ተለምሮ ከሚያሰኙት ዋና ዋና ጉዳዮች መካከል የተወሰኑ ነጥቦችን ለማንሳት ያህል ክስተቱ አዲስና ከተለመደው ወይም ከሚጠበቀው ወጭ መሆኑ ሌላ ኃይል ጋር የተያያዘ ሲሆንና ለሰዎች ጥቅም ሲወልድ እንደሆነ ይገልጻል። ተለምረ ማርያም በቤተ ክርስቲያን በጸሎትና በንባብ አይነተኛ ቦታ ካላቸው መጻሕፍት ወስጥ እንደ ሲሆን ከሰዎቻትና ከትዳሴ በኋላ በልዩ ልዩ የጉባኤ ጸሎቶች ይነበባል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መሎ በሙሉ ተለምሮትን ብቻ ከሚያካትቱት ሁለት መጻሕፍት መካከል ተለምረ ማርያም አንዱ ሲሆን ሌላው ተለምረ ሊየሱስ ነው። የሌሎች ጸድቃንና ሰማዕታት ተለምሮ በገደላቸው ወስጥ ይገኛል። በብራና ከተጻፉት መጻሕፍት መካከልም በብዙ ዘመንበራ ዳዊት በመተጠል ተለምረ ማርያም ሁለተኛው እንደሆነ ይገልጻል። ተለምረ ማርያም በዋናነት የቅድስት ድንግል ማርያምን ዕንሰቷን፣ ልደቷን፣ እድገቷን፣ የእምላክ እናት መሆኗን፣ ስደቷን፣ ቃል ኪዳኗን፣ ዕረፍቷንና ፍልሰቷን የሚተርክ ነው። የክርስቶስ እናት በዚህ ዓለም ላይ በነበረችበት ጊዜና ካረፈችም በኋላ ያደረገቻቸውን ተለምሮት፣ በአሲ ለሚያምኑ ግለሰቦች ባጋጠማቸው ችግር ያደለገችላቸውን ድንቅ ሥራና ጥፋት ለረጸሙ ሰዎችም የተቀጠበትን ሁኔታ የሚያሳይ የተለምሮት መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-8	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፲፱
	የመዝገቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱

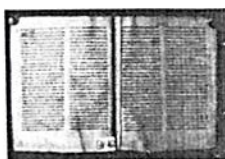

የመጽሐፍ ይዘት

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ	አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጫ ዘመን መንግሥት	
	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ማለስብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ማልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፴፬ ጽ ወርድ፣ ፳፱ የገፅ ብዛት፣ ፪፻፹፮	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፍ ነገሥት ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ከተመደቡት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ የሚገኝ ሊሆንበት ይከፈላል። እርሱም መጽሐፈ ነገሥት ተጽዕኖና መጽሐፈ ነገሥት ካልዕ በሚል ይታወቃል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በቅዱስነታቸው የሚታወቁ ሰዎችን ታሪክ በዝርዝር የሚያስተምጥ ነው። ለአብነትም የንጉስ ጻዊትን ሽምግልና ሞት፣ የሰሎሞንን መንግሥት ጥበብ፣ ሰሎሞን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስና ቤተ መንግስት ስለመሥራቱ፣ ነገሥት ሳባ ወደ አየሩሳሌም ያደረገችውን ጉዞ፣ የኤልያስን ዕርገት፣ ነቢዩ ኤልሳዕ ያደረጋቸውን መንፈሳዊ አገልግሎቶች ተአምራትና ሞት ወዘተ የሚዘረዝር መጽሐፍ ነው።	
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A1-IV-9	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፳
	የመዝጋቢው ስም፣ ዓለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ዕዝራ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኦሪ ኪዳን ምሕረት ገዳም።		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም	አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጫ ዘመን መንግሥት		
	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ		
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ማለስብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ማልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፳፱ ጽ ወርድ፣ ፲፮ ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፶፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት	የመጽሐፍ ይዘት፣ አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት አቡቀለምሲስ ዘዕዝራ በማለት ይጠሩታል። ራብዕ መጽሐፍ ዘእዝራም በማለትም የሚጠራበት ሁኔታም አለ። መጽሐፍ ትንቢትን ከመያዙ በተጨማሪ አየሱስ ክርስቶስን በግርማ አንበሳ ይመስለዋል። ሦስት ራስ ያለው አሞራ በማለትም ይገልፀዋል። ይህንንም ስለ ሮም መንግስት መወደቅ አድርጎ ያብራራል። መጽሐፍ በግሪክና በዕብራይስጥ አንዳልተገኘ የሚገለፅ ሊሆን በላቲን በሱርስት በግዕዝና በአረብኛ የተጻፉት ግን እስከ አሁን ድረስ ይገኛሉ።		
			
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-462	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፳
		የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፳/፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ኩፋሉ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሐይቅ እስጢፋኖስ ገዳም	
	ክፍል ሀገር፣ ወሎ መንዝና አምባሰል፣ ወረዳ፣ ተሁለደራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በንጉሥ ሚካኤል ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጽ ገሰገሶ፣ ማይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጃል ግልጽ ስህተት
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወረዘበት ቁስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ክፍል የተጠቀሰ
	ቁመት፣ ጽጌ ጽሑፍ ወርድ፣ ጽጌ ጽሑፍ ማይማኖት፣ የገጽ	የአወራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ እንደሌሎቹ ሁሉ መጽሐፈ ኩፋሉም የብሉይ ኪዳን አካል የሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው። በዘመናት ሁሉ የእግዚአብሔርን አምልኮቱንና ሕጉን የሚናገርባቸውን አከፋፈላቸውንም ይናገራል። ትዕዛዙ የተጻፈባቸውን ጽሑፎች ይቀበል ዘንድ እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ተራራ ወጣ እንዳለው፣ በወጣም ጊዜ በደብረ ሲና ለሙሴ የዘመኑን አከፋፈል እንደነገረው የሚናገር መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G2-IV-88	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፫
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ተመሳሳይ መሳሪያ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፱/፲፱፻፸፮

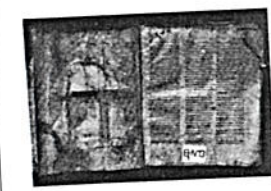
በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ጦቢት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሐይቅ እስጢፋኖስ ገዳም	
	ክፍል ሀገር፣ ወሎ መንዝና አምባሰል፣ ወረዳ፣ ተሁለደራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በንጉሥ ሚካኤል ዘመን	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጽ ገሰገሶ፣ ማይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጃል ግልጽ ስህተት
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተወረዘበት ቁስ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ክፍል የተጠቀሰ
	ቁመት፣ ጽጌ ጽሑፍ ወርድ፣ ጽጌ ጽሑፍ ማይማኖት፣ የገጽ	የአወራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ እንደሌሎቹ ሁሉ መጽሐፈ ኩፋሉም የብሉይ ኪዳን አካል የሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ የብሉይ ኪዳን የቀኖና መጻሕፍት ተበሰወ ከተመደቡት መካከል የሚገኝ ነው። በፋርስ ንጉስ በስልምና ሰር ዘመን የተማረከና ከንፍታሉም ወገን የተወለደውን የጦቢትንና የጦቢያን ታሪክ የሚገልጽ ነው። ጦቢት በአይወት ዘመኑ ሁሉ እግዚአብሔርን ያስበወ እንደነበርና፣ በንጉሡ በስልምና ሰርና በልጁ በሰናክራም ዘመንም እስራኤላውያን በንጉሥታቱ ክፍተኛ በደል ይደርስባቸው እንደነበር ይገልጻል። በዚህ ወቅት ጦቢት ለተራቡት አህል ለታሪኩት ልብስ ይሰጣቸው እንደነበር፣ የሞቱትንም በድብቅ ይቀብር እንደነበር በትሪካ መልክ የሚያቀርብ ነው። በእርሱ ላይ ደርሶ ስለነበረው መከራ፣ በጎላም ጦቢያ የተባለ ልጅ ስለመወለዱና፣ ለእርሱም የመከረውን ምክር ልጁንም የሚደን ክፍል ወደምትሆን ወደ ራሪስ በላከው ጊዜ ከመልአኩ ከቅዱስ ሩፋኤል ጋር መሄዱንና እርሱም የራጸመላቸውን የተራዳኢነት ሥራ በዝርዝር የሚናገር መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G2-IV-425	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፱
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ወንድወሰን በላይ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፱/፲፱፻፸፮

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ሄኖክ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኩራ ኪዳን ምዕራብ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሁኑ ዓመት መገንጠያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጽ ገልጽ፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት	የተወራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ገጽ ፩፣ ሜ ወርድ፣ ገጽ ፩፣ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፫፻፳፪	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ምድብ ወሰን የሚገኝ ሲሆን በሄኖክ በራሱ የተጻፈ ነው። በአብዛኛው ሄኖክ የተመለከተውን ራዕይ፣ በተለይም ከዚህ ዓለም አንደተሰወረ የሚነገርለት ሄኖክ በሰማይ ያያቸውን ልዩ ልዩ ተአምራትና ድንቆችን ሁሉ የገለጸበት ሲሆን አርባ ሁለት ምዕራፎችን የያዘ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው።	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-61 የመዝገብ ወ. ስም፣ አሰጣጥ መብራቱ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፵፱	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
የቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወቅም	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጽ ገልጽ፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተወራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ገጽ ፩፣ ሜ ወርድ፣ ገጽ ፩፣ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፫፻፳፪	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ መጻሕፍት ነገስት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ተብለው ከሚመደቡት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ የሚመደብ ሲሆን በሁለት ይከፈላል። እርሱም መጽሐፍት ነገስት ተብሎ የሚጠራ መጽሐፈ ነገስት ካልዕ በሚል ይታወቃል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በቅዱስነታቸው የሚታወቁ ለዎችን ታሪክ በዝርዝር የሚያስተምጥ ነው። ለአብነትም የንጉስ ዳዊትን ሽምግልናና ሞት፣ የሰሎሞንን መንገስና ጥበብ፣ ሰሎሞን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስና ቤተ መንግስት ስለመስራቱ፣ ንግስት ሳባ ወደ አየሩሳሌም ያደረገችውን ጉዞ፣ የኤልያስን እርገት፣ ነቢዩ ኤልሳዕ ያደረገችውን መንፈሳዊ አገልግሎቶች ተአምራትና ሞት ወዘተ የሚዘረዝር መጽሐፍ ነው።	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-13 የመዝገብ ወ. ስም፣ የሐንስ ዘሰቀ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ኢሳይያስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አንኮበር መድኃኒአለም ቤ/ን	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ ተጉለትና ቡልጋ፣ ወረዳ፣ አንኮበር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገ ምንልክ ዘመን መንግሥት	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚለጠጠረው ገለጻ፣ ላይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለጻ፣ ላይማኖታዊ
የተወራበት ቁጥ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ስላይ የተጠቀሰው	የአሰራር ዘዴ፣ የቋም ጽሑፍ
ቁመት፣ ሸዋሲ ማርያም ወርድ፣ ሸዋሲ ማርያም ብዛት፣ ፻፵	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ኢሳይያስ ማለት መድኃኒት ማለት ሲሆን “እምቅብአ” “ትቡዕ” ይህም ትንቢት ማለት እንደሆነ ይገለጻል። አባት እናቱ ወደፊት በትንቢቱ ለሰው ሁሉ አገልግሎት እንዲሰጥ ተረድተው ኢሳይያስ እንዳሉት ይገለጻል። “ድንግል በድንግልና ትጽንሳለኝ ወንድ ልጅም ትወልዳለኝ” በማለት የክርስቶስን መወለድ አስቀድሞ መናገሩ በዋናነት የሚገለጽ ነው። ኢትዮጵያዊው ጅንደረባ ወደ ኢየሩሳሌም ሄዶ በነበረበት ጊዜም ሐዋርያው ራልጸስ ሲያነብ ያገኘው፣ ይህንን በትንቢቱ ኢሳይያስ የጻፈውን የክርስቶስን ክድንግል ማርያም ስለመወለዱ በእስተ ዓርብ ስለሚደርስበት መክራ ፺፫ የተነበየውንና የጻፈውን ነበር። የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ የሚገኘው መጽሐፈ ኢሳይያስ፣ ሐዋርያት ለቀሌ ሜንጦስ ቆጥረው ከሰጡት መጻሕፍት ውስጥ ይመደባል። በአጠቃላይ መጽሐፍ በትንቢትና በራእይ ላይ ያተኮረ ነው።		
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-104	የካታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፲፱
ታሪክ	የመዘገቢያው ስም፣	የተመዘገበበት ቀን፣

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ሐናክ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኪዳን ምስረት ገዳም።	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚለጠጠረው ገለጻ፣ ላይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለጻ፣ ላይማኖታዊ
የተወራበት ቁጥ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ስላይ የተጠቀሰው	የአሰራር ዘዴ፣ የቋም ጽሑፍ
ቁመት፣ ፲፱ ሸዋሲ ማርያም ወርድ፣ ፲፯ ሸዋሲ ማርያም ብዛት፣ ፵፯	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ የአዳም ልጅ ከሆኑት የመጽሐፍ ቅዱስ አበወ አንዱ ሲሆን መጽሐፍም ከተጻፈበት ዘመን ጀምሮ እስከ አለም ፍፃሜ በዚህ አለም ላይ ስለሚሆነው ማናቸውም ነገር የሚናገር የትንቢት መጽሐፍ ነው። ይህ መጽሐፍ በሌሎች አለማት ጠፍቶ በኢትዮጵያ ብቻ መገኘቱ ይታወቃል። የዚህ መጽሐፍ ደራሲው ራሱ ሄናክ ሲሆን የተጻፈውም በዘመነ አበወ ነው። የመጀመሪያም መፅሀፍ ነው። በወሰጡም ስለ ህገ እግዚአብሔር መከበር ስለ ዓድቃንና ኃግአን ዋጋ፣ ስለ ዲያብሎስ ወድቀት፣ ስለ ስነ ፍጥረት አጠቃላይ ዑደትና እንቅስቃሴ በተጨማሪም የተሰወሩ ነገሮችን በመላእክት መሪነት እንዳየና በአጠቃላይ ስነ ፍጥረትን በተመለከተ የፅዕናት መጽሐፍ ነው።		
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-489	የካታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፲
ታሪክ	የመዘገቢያው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፻

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አሪት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠራጫ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአገልግሎት ዘመን መገምገሚያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ አሪት ማለት ሕግ ማለት ነው። በወሰጡም አሪት ዘፍጥረት፣ አሪት ዘፀአት፣ አሪት ዘሌዋወያን፣ አሪት ዘኑልቁ፣ አሪት ዘዳግም፣ የተባሉትን ጅዮብሉይ ኪዳን መጻሕፍት አካቶ ይዟል፣ የያዘ ሙሴ ከእግዚአብሔር ታዞ እንደተጻፉ ይገለጻል።	
		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-501	የካታሎግ ቁጥር፣ 00716
	የመዝጋቢው ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሰስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፱/፳፫

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ደቂቀ ነቢያት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጫ፣ ሳስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፵መት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ነቢያት በተለያዩ ሁኔታ ይገለጻሉ። ለምሳሌ ቀደምት ነቢያት፣ ደጋርት ነቢያት፣ ዓበይት ነቢያት፣ ደቂቀ ነቢያት፣ የጽሑፍ ነቢያት፣ የቃል ነቢያት፣ ነቢያተ ጽድቅና በመባል የታወቃሉ። ደቂቀ ነቢያት ከሆሌዕ እስከ ሚልኪያስ ያሉት ሲሆኑ ቁጥራቸው አስራ ሁለት ነው። ደቂቀ ልጅ ልጆች፣ ንዑስ ንዑሳን ማለት ነው። በዚህ መሰረት ንዑሳን መባላቸው አበይት ነቢያት በመባል ከሚታወቁት ከኤርምያስ፣ ከሐዘቅኤል፣ ከዳንኤልና ከአሳያስ በትንቢታቸው ስላሉ ሳይሆን በጽሑፍቸው ማጠር ነው። በሌላ አገላለጽ ጽሑፎቻቸው እነስተኛ በመሆናቸው ምክንያት ነው። ለምሳሌ ነቢዩ አሳይያስ የጻፈውን ትንቢተ አሳይያስን ብንመለከት ትጂ ምዕራፎች ሲኖሩት ፲፪ቱ ደቂቀ ነቢያት የጻፉት ጅምዕራፎች ናቸው። ስለዚህ ሁሉም ደቂቀ ነቢያት ተጠቃላዊ አንድን የአሳይያስን ትንቢት አያህሉም ማለት ነው። በአቀማመጥ ረገድም በብዙ ጥንታዊያን መዝገቦች ደቂቀ ነቢያት ከዓበይት ነቢያት በመተጠል የሚመጡ ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስም በዚህ አግባብ ያስቀምጣል። ሆሌዕ ከ12ቱ ደቂቀ ነቢያት የመጀመሪያ ሲሆን፣ ምክንያቱም የአስራኤል ከምርኮ መመለስ ካሉት ነቢያት መካከል የእርሱ መጽሐፍ ረጅም ስለሆነ ነው። ከደቂቀ ነቢያት መካከልም ሆሌዕ፣ አምዕ፣ ሚካያስ፣ አያኤል፣ አብድሮና የኖስ ይገኙበታል። መጽሐፍ በዚህ ዙሪያ ላይ ያተኮራል።	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B3-IV-25
የካታሎግ ቁጥር፣ 00716		
የመዝጋቢው ስም፣ የሆንስ ዘላቀ		
የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፱/፳፫		

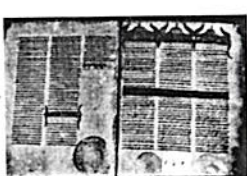
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ደቂቅ ነቢያት /	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መርጠ ደብር ሚኒስቴር	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ፣ አወራጃ፣ የጃ ወረዳ፣ ጉሳላፍቱ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሜ ምንገልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፲፭ሳ.ሜ ወርድ፣ ፳ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፲፭፻፳	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የዕቅድ ሀገር ስሙ አዮብ የተባለ አንድ ሰው እንደ ነበር። ይህ ሰው ፍፁምና ቅንነት አግዚአብሔርንም የሚፈራ ከክፋትም የራቀ ሰባት ወንዶች ሦስትም ሌቶች ልጆች እንደተወለዱለት ጸብኦም በጣም ብዙ እንደነበርና ብዙ አገልጋዮችም እንደ ነበሩት ይናገራል። አዮብ ጽድቅን ሁሉ የሚያደርግ አግዚአብሔርን የሚፈራ ሕጉንም የሚፈጽም ንጹህ የሆነ መሥዋዕትንም በየጊዜው የሚያቀርብ ነው። በሰይጣንም ፈተና ንብረቱና ልጆቹ እንዳለቱ በጤናው ላይም ችግር እንዳጋጠመው ይሁንንም ሁሉ ራቁቱን ከእናቱ ማህፀን ወዋቻለሁ ራቁቱንም ወደ ምድር እመሳለሁ አግዚአብሔር ሰጠ አግዚአብሔር ሦስት የአግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን አለ" ከዚህም በኋላ በሰይጣን ክፍ ሥራ ሰውነቱ በሙሉ በቀበል ተመታ ከመከራውም ብዛት የተወለደባትን ቀን ከመርገም በስተቀር በአግዚአብሔር ላይ የተናገረው የሰንፍና ቃል አልነበረም። ከመከራውም በኋላ ከአግዚአብሔር በተነገረው መሠረት በኖርዳን ወንዝ ተጠምቶ ከደዌው ተፈወሰ። ቀድሞ ከነበረው ሁለትም እጥፍ አድርጎ አግዚአብሔር ሰጠው ሰባት ወንዶችና ሌቶች ልጆች ወለደ። በትዕግስቱም ምላሌ በመሆን በአርአያነት የሚጠቀስ ሰው እንደሆነ መከራውንም ሁሉ አሳልፎ ሁብቱም ንብረቱም ሁሉ እንደተመለሰበትና ልጆችም ወለደ እስከ አራት ትውልድ ድረስ እንዳየና ከመከራውም በኋላ ለ ፻፵ ዘመን እንደኖረ የሚገልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ አካል የሆነ መጽሐፍ ነው። መጽሐፍ ከመከራ በኋላና ጸንቶ በመቆም ስለሚገኘው ጸጋ ይመሠክራል። ብዙ የጥበብና የጠላቱ የምክር ቃላት ይገኙበታል።	
		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-6
	የመዝገቢው ስም፣ የካታሎግ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፳፻፲፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ደቂቅ ነቢያት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ባለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአሜ ምንገልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፳፯.፳ ወርድ፣ ፳፱ የገፅ ብዛት፣ ፳፻፳	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ነቢያት በተለያየ ሁኔታ ይገለጻሉ። ለምሳሌ ቀደምት ነቢያት፣ ደጋርት ነቢያት፣ ዓበይት ነቢያት፣ ደቂቅ ነቢያት፣ የጽሑፍ ነቢያት፣ የቃል ነቢያት፣ ነቢያተ ጽድቅና በመባል የታወቃሉ። ደቂቅ ነቢያት ከሆሴዕ እስከ ሚልኪያስ ያሉት ሲሆኑ ቁጥራቸው አስራ ሁለት ነው። ደቂቅ ልጅ ልጆች፣ ንዑስ ንዑሳን ማለት ነው። በዚህ መሰረት ንዑሳን መባላቸው አበይት ነቢያት በመባል ከሚታወቁት ከአርምያስ፣ ከሕዝቅኤል ከዳንኤልና ከአሳያስ በትንቢታቸው ስላነሱ ሳይሆን በጽሑፋቸው ማጠር ነው። በሌላ አገላለጽ ጽሑፎቻቸው አነስተኛ በመሆናቸው ምክንያት ነው። ለምሳሌ ነቢዩ አሳያያስ የጻፈውን ትንቢተ አሳያያስን ብንመለከት ፹፮ ምዕራፎች ሲኖሩት ፲፪ቱ ደቂቅ ነቢያት የጻፏቸው ፷፯ ምዕራፎች ናቸው። ስለዚህ ሁሉም ደቂቅ ነቢያት ተጠቃለው አንድን የአሳያያስን ትንቢት አያሁሉም ማለት ነው። በአቀማመጥ ረገድም በብዙ ጥንታዊያን መዝገቦች ደቂቅ ነቢያት ከዓበይት ነቢያት በመቀጠል የሚመጡ ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስም በዚህ አግባብ ያስተምሳል። ሆሴዕ ከ12ቱ ደቂቅ ነቢያት የመጀመሪያ ሲሆን፣ ምክንያቱም የእስራኤል ከምርኮ መመለስ ካሉት ነቢያት መካከል የእርሱ መጽሐፍ ረጅም ስለሆነ ነው። ከደቂቅ ነቢያት መካከልም ሆሴዕ፣ አሞዕ፣ ሚካያስ፣ አዩኤል፣ አብድዩና ዮናስ ይገኙበታል። መጽሐፍ በዚህ ዙሪያ ላይ ያተኩራል።	
		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-17
	የመዝገቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፳፻፲፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ እንዲንቀረ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸገ።

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ እንዲንቀረ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸገ።

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ብሉይት (ነቢያት)	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጎንጅ ተወድሮስ ገጻም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንሳ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በለዲ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ስላይ የተጠቀሰው
ቁመት፣ ገጽ ፩፣ ወርድ፣ ገጽ ፩፣ ሃገራዊ ብዛት፣ ፪፻፲፭	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ብሉይ ጥንታዊ ቀዳማዊ		
<p>የድሮ የረጅ የፊት ማለት ሲሆን ብሉይ ኪዳን በሚል በመጽሐፍ ቅዱስ ዉስጥ ይገኛል። ኪዳን 'ዉል' ማለት እንደመሆኑ መጠን እግዚአብሔር በሙሴ አማካኝነት ለእስራኤል የገባውን ቃል ኪዳን ያመለክታል። መጽሐፈ ብሉይት በመጽሐፍ ቅዱስ ዉስጥ የተካተቱ ነቢያትንና ያደረገባቸውን ሥራዎችን የያዘ የመጽሐፍ ቅዱስ አካል ነው።</p>		
አርብ ቁጥር	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-340	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፲፭
	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፭/፬/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ኢዮብ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኪዳን ምስረት ገጻም።	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በለዲ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ስላይ የተጠቀሰው
ቁመት፣ ገጽ ፩፣ ወርድ፣ ገጽ ፩፣ ሃገራዊ ብዛት፣ ፲፭፻፲፭	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ የዕቅድ ስሙ ኢዮብ የተባለ እንደ ሰው ነበር። ያም ሰው ፍፁምና ቅን እግዚአብሔርንም የሚፈራ ከክፍትም የራቀ ነበር። ሰባት ወንዶች ሶስትም ሴቶች ልጆች እንደተወለዱለት ሀብቱም በጣም ብዙ እንደነበርና ብዙ አገልጋዮችም ነበሩት። ኢዮብ ጽድቅን ሁሉ የሚያደርግ እግዚአብሔርን የሚፈራ ህጉንም የሚፈጽም ንጹህ የሆነ መሥዋዕትንም በየግዜው የሚያቀርብ ነው። በሰይጣንም ፈተና ንብረቱና ልጆቹ እንዳለቁ በጤናው ላይም ችግር እንዳጋጠመው፣ ይህንንም ሁሉ ራቁቱን ከአናቱ ማህፀን ወጥቻለሁ ራቁቱንም ወደ ምድር እመለሳለሁ እግዚአብሔር ሰጠ አግዚአብሔር ነሳ የእግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን አለ* ከዚህም በኋላ በሰይጣን ክፉ ሥራ ሰውነቱ በሙሉ በቀሰል ተመታ ከመከራውም ብዛት የተወለደባትን ቀን ከመርገም በስተቀር በእግዚአብሔር ላይ የተናገረው የስንፍና ቃል አልነበረም። ከመከራውም በኋላ ከእግዚአብሔር በተነገረው መሰረት በየርዳናስ ወንዝ ተጠምቆ ከደዌው ተፈወሰ። ቀድሞ ከነበረው ሀብትም እጥፍ አድርጎ እግዚአብሔር ሰጠው ሰባት ወንዶችና ሴቶች ልጆች ወለደ። በትግስቱም ምሳል በመሆን በእርዳናት የሚጠቀስ ሰው እንደሆነ መከራውንም ሁሉ አሳልፎ ሀብቱም ንብረቱም ሁሉ እንደተመለሰለትና ልጆችም ወለደ እስከ አራት ትውልድ ድረስ እንዳየና ከመከራውም በኋላ ለ ፻፵ ዘመን እንደኖረ የሚገልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ አካል የሆነ መጽሐፍ ነው።		
አርብ ቁጥር	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-475	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፲፭
	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፳/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቢያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቢያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ኢዮብ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ባህር ዳር ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃብ ባህር ዳር ዙሪያ መረጃ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግዚአብሔር ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል፣ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና		የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
ቁመት፣ ፳፻፲፱፻፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱፻፱ የገፅ ብዛት፣ ፳፻፱		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	<p>የተጻፈው በግእዝ ቋንቋ በግልጽ ሀገር ስሙ ኢዮብ የተባለ እንደ ሰው እንደ ነበር። ያም ሰው ፍፁምና ትን ለግዚአብሔርንም የሚፈራ ከክፍትም የራቀ ሰባት ወንዶች ሦስትም ሴቶች ልጆች እንደተወለዱለት ሀብቱም በጣም ብዙ እንደነበርና ብዙ አገልጋዮችም እንደ ነበሩት ይናገራል። ኢዮብ ጽድቅን ሁሉ የሚያደርግ ለግዚአብሔርን የሚፈራ ሕጉንም የሚፈጽም ንጹሀ የሆነ መገሥቶስንም በየጊዜው የሚያቀርብ ነው። በሰይጣንም ፈተና ንብረቱና ልጆቹ እንዳልቱ በጠናው ላይም ችግር እንዳጋጠመው ይህንንም ሁሉ "ራቁቱን ከእናቱ ማህፀን ወጥቻለሁ ራቁቱንም ወደ ምድር አመሰላለሁ ለግዚአብሔር ሰጠ ለግዚአብሔር ነግ የግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን አለ" ከዚህም በኋላ በሰይጣን ክፍ ሥራ ሰውነቱ በሙሉ በቁስል ተመታ ከመከራውም ብዛት የተወለደባትን ቀን ከመርገም በስተቀር በእግዚአብሔር ላይ የተናገረው የስንጥና ታል አልነበረም። ከመከራውም በኋላ ከእግዚአብሔር በተነገረው መሠረት በዮርዳኖስ ወንዝ ተጠምቆ ከደቂቃ ተፈወሰ። ቀድሞ ከነበረው ሀብትም እጥፍ እድርጎ ለግዚአብሔር ሰጠው ሰባት ወንዶችና ሴቶች ልጆች ወለደ። በትዕግስቱም ምላሌ በመሆን በአርእያነት የሚጠቀስ ሰው እንደሆነ መከራውንም ሁሉ አሳልፎ ሀብቱም ንብረቱም ሁሉ እንደተመሰሰለትና ልጆችም ወለደ እስከ አራት ትውልድ ድረስ እንዳየና ከመከራውም በኋላ ለ ፻፱ ዘመን እንደናረ የሚገልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ አካል የሆነ መጽሐፍ ነው።</p>	
		
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣	C-IV-19	
የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፯/፲፱፻፸፭	

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ኦሪት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤዛ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አጠራጃብ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግዚአብሔር ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል፣ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና		የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
ቁመት፣ ፳፻፲፱፻፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱፻፱ የገፅ ብዛት፣ ፳፻፱		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	<p>የተጻፈው በግእዝ ቋንቋ በግልጽ ሀገር ስሙ ኢዮብ የተባለ እንደ ሰው እንደ ነበር። ያም ሰው ፍፁምና ትን ለግዚአብሔርንም የሚፈራ ከክፍትም የራቀ ሰባት ወንዶች ሦስትም ሴቶች ልጆች እንደተወለዱለት ሀብቱም በጣም ብዙ እንደነበርና ብዙ አገልጋዮችም እንደ ነበሩት ይናገራል። ኢዮብ ጽድቅን ሁሉ የሚያደርግ ለግዚአብሔርን የሚፈራ ሕጉንም የሚፈጽም ንጹሀ የሆነ መገሥቶስንም በየጊዜው የሚያቀርብ ነው። በሰይጣንም ፈተና ንብረቱና ልጆቹ እንዳልቱ በጠናው ላይም ችግር እንዳጋጠመው ይህንንም ሁሉ "ራቁቱን ከእናቱ ማህፀን ወጥቻለሁ ራቁቱንም ወደ ምድር አመሰላለሁ ለግዚአብሔር ሰጠ ለግዚአብሔር ነግ የግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን አለ" ከዚህም በኋላ በሰይጣን ክፍ ሥራ ሰውነቱ በሙሉ በቁስል ተመታ ከመከራውም ብዛት የተወለደባትን ቀን ከመርገም በስተቀር በእግዚአብሔር ላይ የተናገረው የስንጥና ታል አልነበረም። ከመከራውም በኋላ ከእግዚአብሔር በተነገረው መሠረት በዮርዳኖስ ወንዝ ተጠምቆ ከደቂቃ ተፈወሰ። ቀድሞ ከነበረው ሀብትም እጥፍ እድርጎ ለግዚአብሔር ሰጠው ሰባት ወንዶችና ሴቶች ልጆች ወለደ። በትዕግስቱም ምላሌ በመሆን በአርእያነት የሚጠቀስ ሰው እንደሆነ መከራውንም ሁሉ አሳልፎ ሀብቱም ንብረቱም ሁሉ እንደተመሰሰለትና ልጆችም ወለደ እስከ አራት ትውልድ ድረስ እንዳየና ከመከራውም በኋላ ለ ፻፱ ዘመን እንደናረ የሚገልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ አካል የሆነ መጽሐፍ ነው።</p>	
		
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣	C-IV-19	
የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፯/፲፱፻፸፭	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ሐኖስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ	አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአጼ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስበታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ገይማናታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፱፻፳ ወርድ፣ ፱፻፳ የገዕ ብዛት፣ ፻፲፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
ስርወ ታሪክ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የዚህ መጽሐፍ ደራሲ ራሱ ሄኖስ ሲሆን የተጻፈውም በዘመነ አበጫ ነው። ሄኖስ የእጻም የልጅ ልጅ ከሆኑት የመጽሐፍ ቅዱስ አበጫ አንዱ ሲሆን መጽሐፍም ከተጻፈበት ዘመን ጀምሮ እስከ ዓለም ፍፃሜ፣ በዚህ ዓለም ላይ ስለሚሆነው ማናቸውም ነገር የሚናገር የትንቢት መጽሐፍ ነው። ይህ መጽሐፍ በአብዛሀኛው መሠረቱ ራይስጥ ነው። በሌሎች ዓለማት ጠፍቶ በኢትዮጵያ ብቻ መገኘቱ የሚታወቅ ሲሆን የመጀመሪያም መጽሐፍ ነው። በወሰጡም ስለ ሕገ' እግዚአብሔር መከበር፣ ስለ ጸድቃና ኃጥአን ግጋ፣ ስለ ዲያብሎስ ወድቀት፣ ስለ ስነ ፍጥረት አጠቃላይ ዑደትና እንቅስቃሴ በተጨማሪም የተሰወሩ ነገሮችን በመላክት መሪነት በራይስጥ እንጻፍና በአጠቃላይ ሥነ ፍጥረትን በተመለከተ የዕውቀት መጽሐፍ ነው።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-4	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፳፱
	የመዝገብ ስም፣ ዓለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ተንታኝ/ጽ/፪/፱፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ሲራክ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞግ ጊዮርጊስ ደብርቤዝ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም	አወራጃ፣ ሞግ ወረዳ፣ ሁለት አጃ አንሴ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአጼ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስበታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ገይማናታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፻፲፱ ወርድ፣ ፳፻፲፱ የገዕ ብዛት፣ ፱፻፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
ስርወ ታሪክ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ መጽሐፈ ሲራክ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ተብለው ከተመደቡት ፵፮ መጻሕፍት ውስጥ የሚገኝ የመጽሐፍ ቅዱስ አካል ሲሆን በወሰጡም የጥበብ መንገዶች፣ ለእግዚአብሔር ታማኝ ስለመሆን፣ ልጆች ለወላጆቻቸው ማድረግ ስላለባቸው ግዴታ፣ ስለምጽዋት፣ ለድሆችና ለችግረኞች መደረግ ስለሚገባው፣ ሰው በየዕለቱ ሊያከናውነው ስለሚገባው የሕይወት መመሪያ ራሱን ስለ መግዛት ግልጽ ስለመሆንና ሰው የእግዚአብሔርን መንግሥት ይወርስ ዘንድ መከተል ስለሚገባው ተግባር በርካታ ምክርቻን የያዘ መጽሐፍ ነው። መጽሐፍ ብዙ የምክርና የጥበብ ኃይል ቃላትና ምዕራፎች ስላሉበት ከሁሉ በፊት የሰሎሞንና የሲራክን መጽሐፍ ሕጻናትን ማስተማር እንደሚገባ መቅደም ይምህርዎሙ መጽሐፈ ሲራክ ወ ሰሎሞን እያሉ የኢትዮጵያ ሊቃውንት ይጠቅሳሉ።</p>	
	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-212	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፳፱
	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ተንታኝ/ጽ/፪/፱፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቅ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቅ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ. አረጋጭ መንፈሳዊ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞገ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃቸው ወረዳ፣ ሁለት እጅ እነሱ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእህ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ/የቁም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ የመጽሐፈ. መነኮሳት አንዱ አካል ሲሆን የአረጋጭ መንፈሳዊን የዘር ሐረግ፣ እንጦንስ፣ መቃርስን፣ መቃርስን ጳኩሚስን፣ ጳኩሚስ ቱዎድርስን፣ ቱዎድርስ አቡነ አረጋጭን ይወልዳል በሚል ይገልጻል። አረጋጭ መንፈሳዊ በእህ ልብነ ድንግል ዘመን መንግሥት ወደ ግእዝ እንደተመለሰ መላሸቹም እጨጌ ዕንባቆም፣ ሚካኤል ግብፃዊ እንደሚባሉ ያስረዳል። መጽሐፍም አረጋጭ መንፈሳዊን የአልፍኝ አሽከር ሆኖ ያደገ የንጉሥ ባለሟል ይመስላል በሚል የሚገልፀው ሲሆን፣ የንጉስ ባለሟል ከአልፍኝ ወስጥ ያሉ ሰዎች የሚያወጉትን ወግ የሚጫወቱትን ጨዋታ ስምቶ ወጥቶ ለሚመለሱት ለወዳጆቹና ለባልንጀሮቹ ያጫወታል። አረጋጭ መንፈሳዊም የወዲያኛውን ዓለም ምስጢር እርሱ በቅቶ በዚህ ዓለም ላሉት ለደጋጎቹ ያስረዳልና በማለት ይገልፀዋል።	
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G ₁ -IV-213
	የመዝገቢው ስም፣ ተመሳሳይ መሳሪያ	የተመዘገበበት ቀን፣ 08/08/08

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ. ማር ይስሐቅ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ እባ ሊባናስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃቸው ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ/የቁም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ የመጽሐፈ. ማር ይስሐቅ የመጽሐፈ. መነኮሳት አንዱ አካል ሲሆን፣ ምንኩስና የተጀመረው በሀገር ግብጽ በአባ እንጦንስ ነው። ሥርዓቱ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባትና ለመስፋፋት ግን ብዙ ጊዜ አልወሰደበትም። መነኮሴ የሚለው ቃል ከግሪክ ቋንቋ የተወሰደ ሲሆን በግእዝ ፈላሲ ይባላል። ትርጉሙም ዓለምን ለቶ ትቶ የሄደ ማለት ነው። የኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ ለዚህ ተግባር የምትጠቀመው "ከመጽሐፈ መነኮሳት" አንዱ የሆነውን መጽሐፈ ማር ይስሐቅ ነው። ማር ይስሐቅ ማለት ትዱስ ይስሐቅ፣ ካህን ይስሐቅ ማለት ነው። የመጽሐፍ ይዘት ምንኩስና የሚፈልጉ ሰዎች ወንዶች ከወንድ ገዳም፣ ሴቶች ከሴት ገዳም እየሄዱ ሕገ ምንኩስናን እየተማሩ ባለፈው ተግባሩ ለሚመጣው ምዕዳን ተቀብለው ሥርዓተ ምንኩስና ምን እንደሆነ ከተረዱ በኋላ ምንኩስና በፈቃድ የምትደረግ መሆንን በወቀው እንችላለን ሲሉ መመንኮስ ይገባቸዋል። ለመነኮሴም አመንካሹ ቆብ ብቻ መጫን ሳይሆን ለምን ምንኩስናን እንደፈለገ ጠይቆ ከመነኮሳ በኋላ ለሠራው የሚገባውን ሁሉ ጸሎትን፣ ስግደትን ተግባሩ ዕድን አስተምሮ የሚኖርበትን ቦታ ገዳም ወስኖ ማመንኮስ እንደሆነ፣ መንካሹ ቀርቦ ምዕዳንና ጸሎት ሳያደርስ ቆብ እንዳይሰጠው ተወስኗል። በማለት የምንኩስናን ሕግ የሚደነግግ መጽሐፍ ነው። መጽሐፍ በስሙ የተሰየመለት ማር ይስሐቅ ብሄረ ነገዱ ከሶሪያ ሲሆን መጻሕፍትንና ምሥጢራትን ግን በቀርቶ ተምሯል። ይህን መጽሐፍም በራእይ ተገልጿልት በጽርዕ (በግሪክ) ቋንቋ እንደጻፈው ይገልጻል። ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ወደ ዕረብኛ ተተርጉሞ የገበረ ሲሆን ወደ ግዕዝ መቼ እንደተተረጎመ የሚታወቅ ነገር የለም። ይጨርሳል።	
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B ₁ -IV-31
	የመዝገቢው ስም፣ አረጋጭ ትብብር ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ 08/08/08

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቨንቲቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቢያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፊልሎስፎስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ሚጫ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስድስት	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ ሰነድ	የተጠቀሰው የአሰሪ ስም፣ አሰሪ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ የሚሰጠው	የአሰሪው ስም፣ አሰሪ
የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የቀመት፣ የገጽ ቁጥር፣ የገጽ ቁጥር፣ የገጽ ቁጥር	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ፊልሎስፎስ	መነኮሳት፣ መናገሥት፣ (በሀታጢያን)	
ሊያከናወኑት የሚገባውን መንፈሳዊ ተግባር የተለያዩ ሰዎችን መንፈሳዊ ታሪክ በመገለጽ ለማስረጃት የሚሞክር ነው። እንደ መጽሐፍ ገለጻ ከዓመተ ሰማዕታት በኋላ የገጽ ፩፡፩፡፩ በመርህ ሰነድ ተጽዕኖ እንደተጨመረ ከሰርዕት ቋንቋ ወደ አረብኛ እንደተመለሰ ይገልጻል። ከአረብኛ ወደ ግዕዝ የመለሰውም ብርሀን ዓቤብ ወይም ካህን ዓቤብ የተባለ ሰው እንደሆነ ያስረዳል። ምክሱና የተጀመረው በሀገረ ግብጽ በአዳዲስ አበባ ነው። ሥርዓቱ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባትና ለመስፋፋት ግን ብዙ ጊዜ አልወሰደበትም። መነኮሳ የሚለው ቃል ከግሪክ ቋንቋ የተወሰደ ሲሆን በግእዝ ፈላስፋ ይባላል። ትርጉሙም አለምን ለቆ ጎቶ የላይ ማለት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ በዚህ ተግባር የምትጠቀመው "መጽሐፈ መነኮሳትን" ነው።		
ምክሱና የሚፈለጉ ሰዎች ወንዶች ከወንድ ገዳም ሲቶች ከሌት ገዳም እየላኩ ሕገ ምክሱናን እየተማሩ ገዳሙን እየረዱ ቆይተው እንደ መጽሐፈ መነኮሳት ትዕዛዝ ባለፈው ተግባሩ ለሚመጣው ምዕዳንተብለው ሥርዓተ ምክሱና ምን እንደሆነ ከተረዱ በኋላ ምክሱና በፈቃድ የምትደረግ መሆንም አጠቃላይ እንደሆነ ሲሉ መመኘኩን ይገባቸዋል። ሲመነኮሱም አመኘኞች ቆብ ብቻ መጫን ሳይሆን ለምን ምክሱናን እንደፈለገ ጠይቆ ካመነኮሰ በኋላ ለሰራው የሚገባውን ሁለ-ፀሎትን፣ ሥግደትን ተግባራዊ ስድን አስተምሮ የሚኖርበት ቦታ ገዳም ወሰን ማመኘኩን እንደሆነ መነኮሳት ተርቦ ምዕዳንና ጠሎት ሳያደርስ ቆብ እንዳይሰጠው ተወስኗል። በማለት የምክሱናን ሕግ ይደንገጋል። ፊልሎስፎስ የመነኮሳት ገቢናቸውን ታሪካቸውን ያስረዳል። እንደ መጽሐፍ አገላለጽ ፊልሎስፎስ እርግጠኛነት ወታደርን ይመሰገናል። እርግጠኛነት ወታደር ወግ ታሪክ ሲያጫወት እንዲህ ካለ ሀገር እንሌ የሚባል ሰው እንዲህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ እድርጎ ተዋጋ እንዲህ እድርጎ ድል ነህ እያለ ያወራል። ፊልሎስፎስም አባ እንሌ የሚባል መነኮሳ እንደዚህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ እድርጎ ተዋጋው በማለት በዚህና በታሪክ መልክ ይተርካል።		
አርብ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-432	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፳፫
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፳፱/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቨንቲቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቢያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አረጋዊ መንፈሳዊ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አጠራጃ፣ አንደርታ ወረዳ፣ አንደርታ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስድስት
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስድስት	ብራናውን ያዘጋጀው ገለልተኛ ሰነድ	የተጠቀሰው የአሰሪ ስም፣ አሰሪ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ የሚሰጠው	የአሰሪው ስም፣ አሰሪ
የተሠራበት ቀን፣ ቀን	የቀመት፣ የገጽ ቁጥር፣ የገጽ ቁጥር፣ የገጽ ቁጥር	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደረጃ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ፊልሎስፎስ	መነኮሳት፣ መናገሥት፣ (በሀታጢያን)	
ሊያከናወኑት የሚገባውን መንፈሳዊ ተግባር የተለያዩ ሰዎችን መንፈሳዊ ታሪክ በመገለጽ ለማስረጃት የሚሞክር ነው። እንደ መጽሐፍ ገለጻ ከዓመተ ሰማዕታት በኋላ የገጽ ፩፡፩፡፩ በመርህ ሰነድ ተጽዕኖ እንደተጨመረ ከሰርዕት ቋንቋ ወደ አረብኛ እንደተመለሰ ይገልጻል። ከአረብኛ ወደ ግዕዝ የመለሰውም ብርሀን ዓቤብ ወይም ካህን ዓቤብ የተባለ ሰው እንደሆነ ያስረዳል። ምክሱና የተጀመረው በሀገረ ግብጽ በአዳዲስ አበባ ነው። ሥርዓቱ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባትና ለመስፋፋት ግን ብዙ ጊዜ አልወሰደበትም። መነኮሳ የሚለው ቃል ከግሪክ ቋንቋ የተወሰደ ሲሆን በግእዝ ፈላስፋ ይባላል። ትርጉሙም አለምን ለቆ ጎቶ የላይ ማለት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ በዚህ ተግባር የምትጠቀመው "መጽሐፈ መነኮሳትን" ነው።		
ምክሱና የሚፈለጉ ሰዎች ወንዶች ከወንድ ገዳም ሲቶች ከሌት ገዳም እየላኩ ሕገ ምክሱናን እየተማሩ ገዳሙን እየረዱ ቆይተው እንደ መጽሐፈ መነኮሳት ትዕዛዝ ባለፈው ተግባሩ ለሚመጣው ምዕዳንተብለው ሥርዓተ ምክሱና ምን እንደሆነ ከተረዱ በኋላ ምክሱና በፈቃድ የምትደረግ መሆንም አጠቃላይ እንደሆነ ሲሉ መመኘኩን ይገባቸዋል። ሲመነኮሱም አመኘኞች ቆብ ብቻ መጫን ሳይሆን ለምን ምክሱናን እንደፈለገ ጠይቆ ካመነኮሰ በኋላ ለሰራው የሚገባውን ሁለ-ፀሎትን፣ ሥግደትን ተግባራዊ ስድን አስተምሮ የሚኖርበት ቦታ ገዳም ወሰን ማመኘኩን እንደሆነ መነኮሳት ተርቦ ምዕዳንና ጠሎት ሳያደርስ ቆብ እንዳይሰጠው ተወስኗል። በማለት የምክሱናን ሕግ ይደንገጋል። ፊልሎስፎስ የመነኮሳት ገቢናቸውን ታሪካቸውን ያስረዳል። እንደ መጽሐፍ አገላለጽ ፊልሎስፎስ እርግጠኛነት ወታደርን ይመሰገናል። እርግጠኛነት ወታደር ወግ ታሪክ ሲያጫወት እንዲህ ካለ ሀገር እንሌ የሚባል ሰው እንዲህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ እድርጎ ተዋጋ እንዲህ እድርጎ ድል ነህ እያለ ያወራል። ፊልሎስፎስም አባ እንሌ የሚባል መነኮሳ እንደዚህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ እድርጎ ተዋጋው በማለት በዚህና በታሪክ መልክ ይተርካል።		
አርብ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-25	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፳፬
	የመዝጋቢው ስም፣ ዓለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፯/፳፱/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸገር

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ መነሳት/ፊልክስዮስ/	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ባህር ዳር ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰ
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፯፡፭፡፱ ወርድ፣ ፲፯፡፭፡፱ የገፅ ብዛት፣ ፲፻፳፭	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፊልክስዮስ መነሳት፣ መናንያን (ባህታዊያን)	
	<p>ሊያከናውኑት የሚገባውን መንፈሳዊ ተግባር የተለያዩ ሰዎችን መንፈሳዊ ታሪክ በመገለጽ ለማስረዳት የሚሞከር ነው። እንደ መጽሐፍ ገለጻ ከዓመተ ሰማዕታት በኋላ ፲፻፳፭ ዓ.ም በወርሀ ሰኔ ተጽፎ እንደተጨረሰና ከሰርዕት ቋንቋ ወደ ዐረብኛ እንደተመለሰ ይገልጻል። ከዐረብኛ ወደ ግእዝ የመለሰውም ብርሃን ዓይኑ ወይም ካህን ዓይኑ የተባለ ሰጠ እንደሆነ ያስረዳል። ምክሱና የተጀመረው በሀገሩ ግብር በአባ እንደሆነ ነው። ሥርአቱ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባትና ለመስፋፋት ግን ብዙ ጊዜ አልወሰደበትም። መነሱ የሚለው ቃል ከግሪክ ቋንቋ የተወሰደ ሲሆን በግእዝ ፈላስ ይባላል። ትርጉሙም ዓለምን ለቆ ጎቱ የሆኑ ማለት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ ለዚህ ተግባር የምትጠቀመው "መጽሐፈ መነሳትን" ነው።</p> <p>ምክሱና የሚፈልጉ ሰዎች ወንዶች ከወንድ ገጃም፣ ሌቶች ከሴት ገጃም እየሆኑ ለገ ምክሱናን እየተማሩ ገጃሙን እየረዱ ቆይተው እንደ መጽሐፈ መነሳት ትዕዛዝ ባለፈው ተግላሳ ለሚመጣው ምዕዳንተተብላዊ ሥርአት ምክሱና ምን እንደሆነ ከተረዱ በኋላ ምክሱና በፈቃድ የምትደረግ መሆን አወቀው እንችላለን ሲሉ መመኘክን ይገባቸዋል። ሲመነኩሱም አመንኳቹ ቆብ ብቻ መጫኘት ሳይሆን ለምን ምክሱናን እንደፈለገ ጠይቆ ካመነክሰ በኋላ ሊሰራው የሚገባውን ሁሉ ፀሎትን፣ ሥጋደትን ተግባራዊ ዕድን አስተምሮ የሚኖርበት ቦታ ገጃም ወስኖ ማመኘክን እንደሆነ መንኳቹ ተርቦ ምዕዳንና ጠሎት ሳያደርስ ቆብ እንዳይሰጠው ተወስኗል። በማለት የምክሱናን ሕግ ይደነግጋል። ፊልክስዮስ የመነሳትን ዝናቸውን ታሪካቸውን ያስረዳል። እንደ መጽሐፍ አገለጻፍ ፊልክስዮስ አሮጌ ወታደርን ይመስላል፤ አሮጌ ወታደር ወግ ታሪክ ሲያጫወት እንዲህ ካለ ሀገር አገሉ የሚባል ሰጠ እንዲህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ አድርጎ ተዋጋ እንዲህ አድርጎ ድል ነሳ እያለ ያወራል፤ ፊልክስዮስም አባ አገሉ የሚባል መነሱ እንደዚህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ አድርጎ ተዋጋው በማለት በዚህና በታሪክ መልክ ይገልጻል ይተርጎማል።</p>	
አርጋ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-88	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፭
	የመዝገቢው ስም፣ ደግሞ አንድገደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፲፱፻፳፭

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸገር

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፍልክስዮስና ሥርአተ ብሀትወና	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ መዊዕ ገጃም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንሳ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰ
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፱፡፭፡፱ ወርድ፣ ፲፱፡፭፡፱ የገፅ ብዛት፣ ፲፻፶፯	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፊልክስዮስ መነሳት፣ መናንያን (ባህታዊያን)	
	<p>ሊያከናውኑት የሚገባውን መንፈሳዊ ተግባር የተለያዩ ሰዎችን መንፈሳዊ ታሪክ በመገለጽ ለማስረዳት የሚሞከር ነው። እንደ መጽሐፍ ገለጻ ከዓመተ ሰማዕታት በኋላ ፲፻፳፭ ዓ.ም በወርሀ ሰኔ ተጽፎ እንደተጨረሰና ከሰርዕት ቋንቋ ወደ አረብኛ እንደተመለሰ ይገልጻል። ከአረብኛ ወደ ግዕዝ የመለሰውም ብርሃን ዓይኑ ወይም ካህን ዓይኑ የተባለ ሰጠ እንደሆነ ያስረዳል። ምክሱና የተጀመረው በሀገሩ ግብር በአባ እንደሆነ ነው። ሥርአቱ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባትና ለመስፋፋት ግን ብዙ ጊዜ አልወሰደበትም። መነሱ የሚለው ቃል ከግሪክ ቋንቋ የተወሰደ ሲሆን በግእዝ ፈላስ ይባላል። ትርጉሙም አለምን ለቆ ጎቱ የሆኑ ማለት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ ለዚህ ተግባር የምትጠቀመው "መጽሐፈ መነሳትን" ነው።</p> <p>ምክሱና የሚፈልጉ ሰዎች ወንዶች ከወንድ ገጃም፣ ሌቶች ከሴት ገጃም እየሆኑ ለገ ምክሱናን እየተማሩ ገጃሙን እየረዱ ቆይተው እንደ መጽሐፈ መነሳት ትዕዛዝ ባለፈው ተግላሳ ለሚመጣው ምዕዳንተተብላዊ ሥርአት ምክሱና ምን እንደሆነ ከተረዱ በኋላ ምክሱና በፈቃድ የምትደረግ መሆን አወቀው እንችላለን ሲሉ መመኘክን ይገባቸዋል። ሲመነኩሱም አመንኳቹ ቆብ ብቻ መጫኘት ሳይሆን ለምን ምክሱናን እንደፈለገ ጠይቆ ካመነክሰ በኋላ ሊሰራው የሚገባውን ሁሉ ፀሎትን፣ ሥጋደትን ተግባራዊ ዕድን አስተምሮ የሚኖርበት ቦታ ገጃም ወስኖ ማመኘክን እንደሆነ መንኳቹ ተርቦ ምዕዳንና ጠሎት ሳያደርስ ቆብ እንዳይሰጠው ተወስኗል። በማለት የምክሱናን ሕግ ይደነግጋል። ፊልክስዮስ የመነሳትን ዝናቸውን ታሪካቸውን ያስረዳል። እንደ መጽሐፍ አገለጻፍ ፊልክስዮስ አሮጌ ወታደርን ይመስላል፤ አሮጌ ወታደር ወግ ታሪክ ሲያጫወት እንዲህ ካለ ሀገር አገሉ የሚባል ሰጠ እንዲህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ አድርጎ ተዋጋ እንዲህ አድርጎ ድል ነሳ እያለ ያወራል፤ ፊልክስዮስም አባ አገሉ የሚባል መነሱ እንደዚህ ያለ ጦር ተነስቶበት እንደዚህ አድርጎ ተዋጋው በማለት በዚህና በታሪክ መልክ ይተርጎማል።</p>	
አርጋ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-244	የካታሎግ ቁጥር፣ ፲፱፻፳፭
	የመዝገቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፲፱፻፳፭

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ መነኮሳት		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም		
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ አለም		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት	የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፵፮ ወርድ፣ ፵፩ የገፅ ብዛት፣ ፩፻፹፩	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ስለምንክስና ስንት መነኮሳት ምንነት ደንብና ሥርዓት ኑሮና ሕይወት ይናገራል። ምንክስና የተጀመረው በሀገረ ግብጽ በአባ አንጦንስ ነው። ሥርዓቱ ወደ ኢትዮጵያ ለመግባትና ለመስፋፋት ግን ብዙ ጊዜ አልወሰደበትም። መነኮሴ የሚለው ታል ከግሪክ ቋንቋ የተወሰደ ሲሆን በግላዝ ፈላጊ ይባላል። ትርጉሙም ዓለምን ንቁ ትቶ የሄደ ማለት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ ለዚህ ተግባር የምትጠቀመው "መጽሐፈ መነኮሳት" ነው።</p> <p>ምንክስናን የሚፈልጉ ሰዎች ወንዶች ከወንድ ገዳም፣ ሴቶች ከሴት ገዳም እየሄዱ ሕገ ምንክስናን እየተማሩ ገዳሙን እየረዱ ቆይተው እንደ መጽሐፈ መነኮሳት ትዕዛዝ ባለፈው ተግባሩ ለሚመጣው ምዕዳን ተቀብለው ሥርአተ ምንክስና ምን እንደሆነ ከተረዱ በኋላ ምንክስና በፈቃድ የምትደረግ መሆን ለውጥ አወቀው እንችላለን ሲሉ መመንኮስ ይገባቸዋል። ስለመነኮሴም አመኝኳሹ ቆብ ብቻ መጫን ሳይሆን ለምን ምንክስናን እንደፈለገ ጠይቆ ከመነኮስ በኋላ ሊሰራው የሚገባውን ሁሉ ጸሎትን፣ ስግደትን ተግባራዊ ዕድን አስተምሮ የሚኖርበትን ቦታ ገዳም ወስኖ ማመንኮስ እንደሆነ፣ መኝኳሹ ቀርቦ ምዕዳንና ጸሎት ሳያደርስ ቆብ እንዳይሰጠው ተወስኗል። በማለት የምንክስናን ሕግ የሚደነግግ መጽሐፍ ነው።</p>		
			
	ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-13	የካታሎግ ቁጥር፣ ፵፻፳፮
	ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፫/፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ክርስትና		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ኪዳነ ምህረት ቤ/ክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርስ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፲፱፻	የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፲፭ ጽላ. ሜ ወርድ፣ ፲፪ ሳ. ሜ የገፅ ብዛት፣ ፶፪	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ አንድን ሰው (ሕፃን) ክርስትና እንዲቀበል ለማድረግ ወይም ክርስቲያን ለማድረግ ጥምቀትን መፈጸም አስፈላጊ እንደሆነ ይታመናል። በዚህም መሰረት ጥምቀት ከመደረጉ በፊት ሊከናወኑ የሚገባቸውን ሥርዓቶችና ጸሎቶችን በተሟላ መልኩ የያዘ መጽሐፍ ነው።</p>		
			
	ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-510	የካታሎግ ቁጥር፣ ፵፻፳፰
	ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፫/፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፍትሐ ነገሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ገረገራ ጊዮርጊስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ መቄት	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፻፲፱፣ ማዕርጃ፣ ፲፭፻፲፱፣ የገፅ ብዛት፣ ፻፷፪	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፍትሐ ነገሥት ማለት ሥጋዊና	
	መንፈሳዊ ፍትሐ ይሰጥበት የነበረ ኢትዮጵያውን	
	ለበርካታ ዘመናት በሥጋዊና መንፈሳዊ ጉዳዮችን	
	በተመለከተ ሲጠቀሙበት የኖረ የሕግ መጽሐፍ ነው።	
	ፍትሐ ነገሥትን ያቀናጠጠው ለቤተ መንግስትና	
	ለቤተ ክርስቲያን መመሪያ ይጠቀምበት ከነበረው	
	ኖሞካኖን የተባለው ትልቅ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥት	
	በርካታ የቢዛንታይን መጻሕፍት ወደ ግዕዝ መተርጎማቸውን የሚያመለክት ነው። ፍትሐ ነገሥት የሚለውን መጠሪያ ወደ ኢትዮጵያ ከመጣ በኋላ የተሰጠው መጠሪያ ነው።	
ስርዓታዊ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-2	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፳፱
	የመዝገብ ስም፣ አስናቀች ክበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፻፳፻

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ክርስትና	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቆቦ ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ራያና ቆቦ ወረዳ፣	የሰራው ግለሰብ፣ አይታወቅም
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፻፲፱፣ ማዕርጃ፣ ፲፭፻፲፱፣ የገፅ ብዛት፣ ፳፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ አንድ ምዕመን ወይም ሕፃን ክርስትና	
	አንዲቀበል ሰማድረግ ወይም ክርስቲያን ለማድረግ ጥምቀትን መፈጸም እስራኤል እንደሆነ ይታመናል።	
	በዚህም መሰረት ጥምቀት ከመደረጉ በፊት ሊከናወኑ የሚገባቸውን ሥርዓቶችና ጸሎቶችን በተሟላ መልኩ የያዘ መጽሐፍ ነው።	
ስርዓታዊ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-15	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፳፱
	የመዝገብ ስም፣ የሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፳፻፳፻

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሥርዓተ ቤተክርስቲያን		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጽ/ዓመት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሰ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፲፮.፮ሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፳	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሥርዓት ትርጉሙ ደንብ፣ ሕግ፣ መርሐ ግብር፣ አሠራር ማለት ነው። ይህም "ሠርዐ ሠራ" ከሚለው የግእዝ ግሥ የወጣ ቃል ነው። ቤተ ክርስቲያንም ከሁለት ቃላቶች ላይ የተመሠረተ ሲሆን፣ እንደኛው ቤተ፣ ሁለተኛው ክርስቲያን የሚለው ነው። ትርጉሙም የክርስቲያን ቤት የክርስቲያን መገናኛ ማለት ነው። ይህም ክርስቲያኖች ከፈጣሪያቸው ጋር በጸሎት የሚገናኙበት፣ አምልኮ የሚፈጽሙበት፣ የክርስቶስን ሥጋና ደም የሚተባበሩበት ቦታ ነው። ቤተ ክርስቲያን ማለትም የክርስቲያን ወገን ማለት ነው። ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ማለትም የቤተክርስቲያን ቀና፣ ሕግ፣ የአሠራር መርሐ ግብር ማለት ነው። ሥርዓተ ቤተክርስቲያንን አባቶች ሲያዘጋጁ ቅዱሳን መጻሕፍትን መሠረት በማድረግ ነው። ከነዚህም መካከል ብሉይ፣ ሐዲስ፣ የሐዋርያት ሲኖዶስ፣ ሥርዓተ ጽዮን፣ አብጥሊስ፣ ዲድስቅልያ፣ ፍትሕ መንፈሳዊ ወዘተ ናቸው። ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ምእመናን በእምነት በሥርዓት ይመሩና አንድ ይሆኑ ዘንድ ያግዛል። በአንድነት ለመጸለይ በአንድ ቃል ለመዘመር፣ ለመተደስ፣ አባቶች በአግባብና በሥርዓት በሃይማኖታቸው እንደተገዙ ሁሉ በሥርዓት ለመጓዝ፣ ለእግዚአብሔር ተገቢውን ምስጋናና አምልኮ ለመፈጸም እንደሚጠቅም የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።		
	ከርዕ ያራክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B3-IV-21	የካታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፳፭
		የመዝጋቢው ስም፣ የሐንስ ዘሰተ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ክርስትና		
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ሀይወት ፊት አቦ ቤዝ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ ኢየሱስ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእሊ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፲፮.፮ሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፹፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ አንድን ሰው (ሕፃን) ክርስትና እንዲቀበል ለማድረግ ወይም ክርስቲያን ለማድረግ ጥምቀትን መፈጸም አስፈላጊ እንደሆነ ይታመናል። በዚህም መሰረት ጥምቀት ከመደረጉ በፊት ሊከናወኑ የሚገባቸውን ሥርዓቶችና ጸሎቶችን በተሟላ መልኩ የያዘ መጽሐፈ ክርስትና ይባላል። ይህ መጽሐፍም እርሱ ነው።		
	ከርዕ ያራክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H3-IV-414	የካታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፳፭
		የመዝጋቢው ስም፣ ፀ.ጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቢያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/ቤ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለቢያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/ቤ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ መጽሐፈ ግንዘት	
	የሚገኝበት ተቋም፤ መካነ ሀይወት ፊት አቦ ቤዝ	
	ክፍለ ሀገር፤ ጎንደር አወራጃ፤ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፤ አደባባይ ኢየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፤ በአዲስ ዓ.ም. 1970 ዓ.ም. የተጻፈበት ቋንቋ፤ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፤ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፤ አይታወቅም
ሦድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፤ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፤ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፤ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፤ የቋም ጽሑፍ	
ቁመት፤ ፳፱ሳ.ሜ ወርድ፤ ፳፱ሳ.ሜ የገዕ ብዛት፤ ፻፵፱	የሚገኝበት ሁኔታ፤ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፤ በዋናነት የሚያተኩረው ክርስቲያኖች ከዚህ ዓለም በሞት በሚለዩበት ወቅት አስከሬናቸው ከቤት ወጥቶ እስከ ቤተክርስቲያን እስከሚደርስበት ጊዜ፤ በቤተክርስቲያን ቆይታው፤ ከዚያም እስከ ግብአተ መራት ድረስ ስለሚከናወኑ ተግባራትና የጸሎት ዓይነቶች፤ እንደዚሁም የሚችሉ ቤተሰቦች ሚች ወገናቸውን በምን ሁኔታ ሊያስቡት እንደሚገባና ሐዘንም ማብዛት እንደሌለባቸው የሚገልጹ መመሪያዎችና ምክርቶችን የያዘ ነው። መጽሐፉ በአብዛሆኑ ክፍሎች መጻሕፍት የተወጣጡና፤ ከመጻሕፍት ሊቃውንት እንደ ቅዱስ ያዕቆብ ዘሥሩዊ፤ ቅዱስ አትናቴወስ በመሳሰሉ የቤተ ክርስቲያን አባቶች የተጻፉ ምክርቶችን ይይዛል። በወሰጠው የሚገኙ የጸሎት ክፍሎችም ከሥርዓተ ቅዳሴ፤ ከኪዳናት፤ ከመስተብቁ ተወጣጥተው የተዘጋጁ ናቸው። ፻፶ የመዘመራት ዳዊት ክፍሎችን በተለያዩ ሁኔታ በመጻለይ፤ በእስተግብራ መልኩ፤ በክስተት፤ መልኩ፤ በምስባክ መልኩ፤ ተደጋግሞና ተመሳሳይ ለምዕመናንና ለካህናት በሚያመች የጥቅስ ስልት በአግባቡ ተዘጋጅቶ በመጽሐፉ ወሰን ይገኛል። ከቅዱስ ያዕቆብ የዚህ መጻሕፍትም በተለያዩ ሁኔታ የተወሰደው አስተዋፅኦ የጸሎቱን አላማዎች ተክትሎ የመጣ ነው። የመጽሐፉ ዓላማ ለሙታን የሚከናወኑ ጸሎቶችን ያካተተና አስከሬናቸውን እንደት እንደሚሰተካከሉ የገዢና ተብር ሁኔታዎች ሊከናወኑ የሚገባበትን አግባብ የሚያስረዱ መመሪያዎችንና ትዕዛዞችን ይዞ ይገኛል። ክርቲያኖች ጋዘን በማብዛት እንዳይገዱ ተግላጽ ትምህርትና፤ ምክር በመስጠት የሚያጽናኑ ዝግጅቶችም ይገኙበታል። በሀይወት የሚገኙ፤ በሞት የተለዩ ወገኖቻቸውን እንዳይረሷቸው የመታሰቢያ ጸሎቶችን በሰለታት ወስኖ መዝገቦ ይገኛል። በሚገልጹት ረገድ፤ የሚዘመሩ መዘመራትን እንደ ዕድሜ ጾታና የስልጣን ክህነት መፍረግ ክፍሎ ከቅዱስ ያዕቆብ ድርሰቶች ክፍትና ከተለያዩ የዚህ መጻሕፍት አወጣጥቶ እንዲያዘ የተደረገ መጽሐፍ ነው። የዚህ መጽሐፍ ሐሃፊ ወልደ አረጋዊ ይባላል።		
አርብ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፤ H1-IV-426	የካታሎግ ቁጥር፤ ፳፱፻፱
	የመዝገብ ስም፤ 10ጋ ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፤ ፳፱/፳፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፤ ፍትሐ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፤ ሞጣ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፤ ጎንደር አወራጃ፤ ሞጣ ወረዳ፤ ሁለት አጁ እነሴ	
	የተጻፈበት ዘመን፤ በአዲስ ዓ.ም. 1970 ዓ.ም. የተጻፈበት ቋንቋ፤ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፤ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፤ አይታወቅም
ሦድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፤ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፤ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፤ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፤ የቋም ጽሑፍ	
ቁመት፤ ፳፱ሳ.ሜ ወርድ፤ ፳፱ሳ.ሜ የገዕ ብዛት፤ ፻፵፱	የሚገኝበት ሁኔታ፤ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፤ ፍትሐ ነገሥት ማለት ሥጋዊና መንፈሳዊ ፍትሕ ይሰጥበት የነበረ ኢትዮጵያውን ለበርካታ ዘመናት በሥጋዊና መንፈሳዊ ጉዳዮችን በተመለከተ ሲጠቀሙበት የኖረ የሕግ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥትን የተቀነባበረው ለቤተ መንግሥትና ለቤተ ክርስቲያን መመሪያ ያገለግል ከነበረው ኖሞካኖን ከተባለው ትልቅ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥትን በርካታ የቢዛንታይን መጻሕፍት ወደ ግእዝ መተርጎሞቸውን የሚያመለክት ነው። ፍትሐ ነገስት የሚለውን መጠሪያ ወደ ኢትዮጵያ ከመጣ በኋላ የተሰጠው መጠሪያ ነው። ነገሥታቱ ፍርድ ሲሰጡ የኖሩትን ይህን የሕግ መጽሐፍ ተክትሎ ሲሆን ፍትሐ ነገሥት ከወጭ የሚባሉ በዚህ በኩል የተካኑ ሊቃውንት ነበሯቸው። ዘመናዊ ሕግ እስኪመጣ ድረስ የተጻፈው ነው። በመንፈሳዊም ስለም፤ በዓል፤ ክህነት፤ ቀናና ወዘተ የተባሉ አንቀጾች አሉበት።		
አርብ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፤ G1-IV-217	የካታሎግ ቁጥር፤ ፳፱፻፱
	የመዝገብ ስም፤ ተመስጊን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፤ ፳፱/፳፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ ፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ቀናና	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አራ-ኪዳነ ምህረት ገጻም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠቃላይ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊት
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ለ፳፮፣ ራሳ ሜ ወርድ፣ ለ፳፮፣ ራሳ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገሰጸ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ቀናና ከሚለው የግሪክ ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም ሸንቆ፣ ዘንግ እንደሆነ ይነገራል። ከዚህ ጋር በተያያዘ 'ቀና' የሚለውን ግዕዝ ግን የመጣ ነው። ቀናና በአንድም ሆነ በሌላ መንገድ ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ማለት እንደሆነ ይገለጻል። ሥርዓት ትርጉሙ ደገብ፣ ሕግ፣ መርሐ ግብር፣ አሠራር ማለት ነው። ይህም 'ሠርዓተ' ከሚለው የግዕዝ ግን የመጣ ቃል ነው። ቤተክርስቲያንም ከሁለት ቃላቶች ላይ ተመሰረተ ሲሆን፣ አንደኛው ቤተ፣ ሁለተኛው ክርስቲያን የሚለው ነው። ትርጉሙም የክርስቲያን ቤት የክርስቲያን መገናኛ ማለት ነው። ይህም ክርስቲያን ከረገደኛው ጋር በአሎት የሚገናኙበት አምልኮ የሚፈጽሙበት የክርስቲያን ሥጋና ደም የሚተባበሩበት ቦታ ነው። ቤተ ክርስቲያን ማለትም የክርስቲያን ወገን ማለት ነው።</p> <p>ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ማለትም የቤተክርስቲያን ቀናና፣ ሕግ፣ የአሠራር መርሐ ግብር ማለት ነው። ሥርዓተ ቤተክርስቲያንን አባቶች ሲያዘጋጁ ትዳሳን መጻሕፍትን መሰረት በማድረግ ነው። ከነዚህም መካከል ብሉይ፣ ሐዲስ፣ የሐዋርያት ሲኖዶስ፣ ሥረወተ ጽዮን፣ አብዮሊስ፣ ዲድስቅልያ፣ ፍትሕ መንፈሳዊ ወዘተ ሲሆኑ። ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ምዕመናን በሀገርና በስርዓት ይመሩና አንድ ይሆኑ ዘንድ ያግኛል። በአንድነት ለመጸለይ በአንድ ቃል ለመዘመር፣ ለመተዳደር፣ አባቶች በአገገብና በሥርዓት በሃማኖታቸው እንደተጓዙ ሁሉ በስራት ለመጓዝ፣ ለአግዚአብሔር ተገቢውን ምስጋናና አምልኮ ለመፈጸም እንደሚጠቅም የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።</p>	
		
ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-50	የካታሎግ ቁጥር፣ 09906
	የመዝገብ ወሰን፣ አለገደች መብራቱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፮/፯/፲፱፻፸፭

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መንገድ ስማይ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ሰላም ጉንደ መስቀል ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አጠቃላይ፣ መርሐ ቤቱ ወረዳ፣ ደራ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአፄ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊት
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ለ፳፮፣ ራሳ ሜ ወርድ፣ ለ፳፮፣ ራሳ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገሰጸ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ አንድ ክርስቲያን ሊያከናውናቸው የሚገቡ ተግባራትን በተለይም የምን፣ የጸሎትን፣ የስግደትን አስፈላጊነት ከመያዘም በተጨማሪ በቤተክርስቲያን ውስጥ አምስቱ ዐገማደ ምስጢራት ተብለው ስለሚጠሩት</p> <p>ምስጢረ ሥላሴ</p> <p>ምስጢረ ሥጋዊ</p> <p>ምስጢረ ጥምቀት</p> <p>ምስጢረ ቁርባን</p> <p>ምስጢረ ትንሣኤ ሙታን ዘርዘር</p> <p>ባለመኩ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።</p>	
		
ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-93	የካታሎግ ቁጥር፣ 09907
	የመዝገብ ወሰን፣ አለገደች መብራቱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፮/፯/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፍትሐ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም ፤ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳነ ምህረት ቤዛ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አጠቃላይ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግረ ዓረብ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፍትሐ ነገሥት ማለት ስህተት	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	<p>የተሠራበት ቀን፣ ብራና</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ፍትሐ ነገሥት ማለት ስህተት</p> <p>መንፈሳዊ ፍትሐ ይሰጥበት የነበረ ኢትዮጵያውንም ለበርካታ ዘመናት ስህተት መንፈሳዊ ጉዳዮችን በተመለከተ ሲጠቀሙበት የኖረ የሕግ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥት የተቀናበረው ለቤተ መንግሥትና ለቤተ ክርስቲያን መመሪያ ያገለግል ከነበረው ኖሞካኖን ከተባለው ትልቅ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥት በርካታ የቢዛንታይን መጻሕፍት ወደ ግላዝ መተርጎማቸውን የሚያመለክት ነው። ፍትሐ ነገሥት የሚለውን መጠሪያ ወደ ኢትዮጵያ ከመጣ በኋላ የተሰጠው መጠሪያ ነው።</p>	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-9
	የመዝገብ.ወ. ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1976/10/15

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፍትሐ ነገሥት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አትክና ጊዮርጊስ ገዳም።፤፤	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አጠቃላይ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግረ ዓረብ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፍትሐ ነገሥት ማለት ስህተት	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	<p>የተሠራበት ቀን፣ ብራና</p> <p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ፍትሐ ነገሥት ማለት ስህተት</p> <p>መንፈሳዊ ፍትሐ ይሰጥበት የነበረ ኢትዮጵያውንም ለበርካታ ዘመናት ስህተት መንፈሳዊ ጉዳዮችን በተመለከተ ሲጠቀሙበት የኖረ የሕግ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥት የተቀናበረው ለቤተ መንግሥትና ለቤተ ክርስቲያን መመሪያ ያገለግል ከነበረው ኖሞካኖን ከተባለው ትልቅ መጽሐፍ ነው። ፍትሐ ነገሥት በርካታ የቢዛንታይን መጻሕፍት ወደ ግዕዝ መተርጎማቸውን የሚያመለክት ነው። ፍትሐ ነገሥት የሚለውን መጠሪያ ወደ ኢትዮጵያ ከመጣ በኋላ የተሰጠው መጠሪያ ነው።</p>	
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-577
	የመዝገብ.ወ. ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ 1976/11/15

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቨንቲብሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፂ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ግንዘት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍል ሀገር፣ ሸዋ አጠራጃ፣ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ ዓለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጫ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጽ ስም፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል፣ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ጽ/ፊ.ሜ ወርድ፣ ጽ/ፊ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳፻፸፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ በዋናነት የሚያተኩረው ክርስቲያናዊ ክብህ ዓለም በሞት በሚለዩበት ወትት አስከሬናቸው ከቤት ወጥቶ እስከ ቤተክርስቲያን እስከሚደርስበት ጊዜ፣ በቤተክርስቲያን ቆይታው፣ ከዚያም እስከ ግብአተ መራት ድረስ ስለሚከናወኑ ተግባራትና የጸሎት ዓይነቶች፣ እንደዚሁም የሚችሉ ተሰራቾች ሚና ወገናቸውን በምን ሁኔታ ሊያስቡት እንደሚገባና ሐዘንም ማብዛት እንደሌለባቸው የሚገልጹ መመሪያዎችና ምክሮችን የያዘ ነው። መጽሐፍ በአብዛኛው ከሐዲሳት መጻሕፍት የተወጣጡና፣ ከመጻሕፍት ሊቃውንት እንደ ቅዱስ ያዕቆብ ዘሥሩዓ፣ ቅዱስ አታናቲወስ በመሳሰሉ የቤተ ክርስቲያን አባቶች የተጻፉ ምክሮችን ይዟል። በወሰጡ የሚገኙ የጸሎት ክፍሎችም ከሥርዓተ ቅዱስ፣ ከኪዳናት፣ ከመስተብቱ ተወጣጥተው የተዘጋጁ ናቸው። ፻፶ የመዝሙር ዳዊት ክፍሎችን በተለያ ሁኔታ በመጻፈ፣ በእስተግብራ መልክ፣ በክስተት መልክ፣ በምስባክ መልክ፣ ተደጋግሞና ተመላሽ ለምዕመናንና ለካህናት በሚያመች የጥቅስ ስልት በአግባቡ ተዘጋጅቶ በመጽሐፍ ወስጥ ይገኛል። ከቅዱስ ያራድ የዜማ መጻሕፍትም በተለያ ሁኔታ የተወሰደው እስተዋዕል የጸሎቱን አላማዎች ተክትሎ የመጣ ነው። የመጽሐፍ ዓላማ ለመታዘን የሚከናወኑ ጸሎቶችን ያካተተና አስከሬናችንም እንዴት እንደሚስተካከሉ የገዘንና ቀብር ሁኔታዎች ሊከናወኑ የሚገባበትን አግባብ የሚያስፈጽሙ መመሪያዎችንና ትዕዛዞችን ይዞ ይገኛል። ክርቲያናት ጋዘን በማብዛት እንዳይገዱ ተግባር ትምህርትና፣ ምክር በመስጠት የሚያጽናኑ ዝግጅቶችም ይገኙበታል። በሀይወት የሚገኙ፣ በሞት የተለዩ ወገናቸውን እንዳይረሷቸው የመታሰቢያ ጸሎቶችን በዕለታት ወስኖ መዝገቦ ይገኛል። በማገልገም ረገድ፣ የሚዘመሩ መዝሙራትን እንደ ዕድሜ ጾታና የስልጣኑ ክፍት መጻፈግ ክፍሎ ከቅዱስ ያራድ ድርሰቶች ከድንገተኛ የተለያየ የዜማ መጻሕፍት አወጣጥቶ እንዲይዝ የተደረገ መጽሐፍ ነው። የዚህ መጽሐፍ ሐሃፊ ወልደ አረጋዊ ይባላል።	
	ስርዓታዊ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ 1A-IV-56
	የመዘገቢያ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፸፮

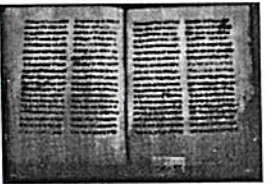

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቨንቲብሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸፂ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሳን ሚካኤል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤ/ክ	
	ክፍል ሀገር፣ ትግራይ አጠራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ምንጫ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጽ ስም፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል፣ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ጽ/ፊ.ሜ ወርድ፣ ጽ/ፊ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳፻	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሳን ማለት ትረካ ሐተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ወይም ስለአንድ ሰው (መላእክት) የተደረሰ ድርሰት ማለት ነው። ድርሳን ከታሪክ የሚለየው ታሪክ ተርኮ ይተዋል ድርሳን ግን ታሪኩን እንግሥቱ ከመላእክት ሥራ ጋር ስለሚያገናኝ ድርሳን ለመላእክት የሚሰጥ ነው። ድርሳን ሚካኤል የተደረሰው በግብጽ ሲሆን፣ ደራሲውም የአስከንድርያው ሊቀ ጳጳስ አባ ደማተሞስ ነው። ይህን ድርሳን ሲደርስ ቅዱስ ሚካኤል በራዕይ ለደራሲው ይነግረው እንደነበር በመጽሐፍ ወስጥ ተመዝግቧል። ወደ ኢትዮጵያም የገባው በግብጻውያን ጳጳሳት እንደሆነ ይታመናል። የተተረጎመው ከዕረብኛ ወደ ግእዝ ሲሆን ይዘቱም ስለ ቅዱስ ሚካኤል ተራዳኢነት፣ ጠባቂነት እንዲሁም የመላእክት አለቃ ሆኖ ስለመሾሙና፣ በቅዱስ ሚካኤል ከመከራ ስለ ዳኑ ሰዎች ይገልጻል። ድርሳን ሚካኤል ታሪክንና ተአምርን በአንድነት የያዘ መጽሐፍ ነው።	
	ስርዓታዊ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-32
	የመዘገቢያ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፸፮

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ገብርኤል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ ወርቅ ማርያም ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ገዳም አጠቃላይ፣ ብቸና ወረዳ፣ ለደርጅ እና ወ.ዘ.ረ.ደ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ አበባ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ጳጳሳዊ ወርድ፣ ፲፮፡፳፯፡፱፻፶፬ ብዛት፣ ፵፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፲፱፻	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ገብርኤል የገብርኤል ምስጋና ወይም የገብርኤል ድርሰት (ንግግር) ማለት ነው። የገብርኤል ምስጋና በሚባለበት ጊዜ፣ ቅዱስ ገብርኤል ለፈጣሪውና ለፈጣሪው እናት ያቀረበውን ምስጋና ያመለክታል። የገብርኤል ንግግር ሲባል ደግሞ ገብርኤል ለድንገል ማርያም የገራትን የምስራች ቃል ያስገነዝባል። ይህ ድርሰት የቅዱስ ገብርኤልን ማንነት ሲገልጽ የትጉህን መላእክት አለቃ መሆኑንና የደስታ ፊት እንዳለው ያብራራል። ከዚህ በማስከተል በጸሎቱ ለተማጽኑት ሰዎች ያደረገላቸውን ተራዳኢነትና፣ እርዳታው የተደረገላቸው ችግሮችን ያቀረቡለትን ምስጋና መዝግቧል። ድርሰትም በሰባቱ ቀናት ተከፋፍሎ ተዘጋጀ ነው።</p>	
	ስርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G2-IV-361
	የመዝገብ ወይም የተመሰገነ መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፱፱/፲፱፻፹፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ፋይታዊ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠቃላይ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፱ መት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ጳጳሳዊ ወርድ፣ ፲፱፡፳፯፡፱፻፶፬ ብዛት፣ ፶፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ ፲፱፻	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ እንደ አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍለ (1948:363) አገልግሎት ድርሰት በቁም የተደረሰ ሰፊ ንባብ ረጅም ስብከት፣ ትርጓሜ አፈታት፣ ምሥጢሩ የሚያጠግብ ቃሉ የተሳካ ጣዕም ቃሉና ሐይል ቃሉ ደስ የሚሆኑ ልብ የሚገኝ እንደሆነ ያስረዳል። በሌላም አገልግሎት ስለተደረሰበት መልክ ወይም ጻድቅ ተልእኮና ክብር፣ የተራድኦ ዜና፣ ከእግዚአብሔር ዘንድ የተሰጣቸውን ቃል ኪዳን የሚያስረዱ ናቸው። በዚህም መሠረት ክርስቶስ በመስቀል ላይ በተሰቀለበት ወቅት አብረውት ከተሰቀሉት ወንጌዎች መካከል ፋይታዊ ዘመን እንዴት ነው። ፈይታዊ ዘጋግይ የተባለውና በክርስቶስ በስተ ግራ በኩል የተሰቀለው ወንጌድ እንተ ክርስቶስ ከሆኑ አራስህንም እኛንም አድን በማለት በተደጋጋሚ ይዘልፈው የነበረ ሲሆን፣ ፋይታዊ ዘመን (በተኝ የተሰቀለው) ግን እንደዚህ ባለ ፍርድ እንኳን ሆነ እግዚአብሔርን አትራራውም? እኛ ስለደረገው ነገር የሚገባንን እንተባለን እርሱ ግን ምንም ክፋት አላደረገም ብሎ የገለጸ፣ አይሰሰም ጌታ ሆይ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስቦኝ በማለት እንደለመነ ይገልጻል። ከዚህ ጋር በተያያዘም ያገኘውን ክብርና በተሰጠው ሥልጣን ከአዳም ቀድሞ ገነት እንደገባ ግሩም በሆነ ሁኔታ የሚያብራራ መጽሐፍ ነው።</p>	
	ስርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B2-IV-2
	የመዝገብ ወይም የተመሰገነ መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፱/፳፻፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸ፲፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸ፲፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት መድሐኒያል		
	የሚገኝበት ተቋም፣ የጭራ መድሐኒያል		
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ዋድላ ዳወንት		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቱም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ጽሑፍ ማዕዘን፣ የገፅ ብዛት፣ ጽሕፈት	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ስራ ገጽ ብዛት፣ የሰጠው በቁጥር		
	የተደረሰ፣ ረጅም ስብከት ምስጢር ግራም የሆነ፣ በተሳካ ሁኔታ የተጻፈና ደስ የሚያሰኝ እንደሆነ አበዉ ያስረዳል። በዚህም መሰረት ድርሰት መድሐኒያል፣ የመድሐኒያል ስርዓት እንደዚሁም የሰጠውን ልጅ ከመከራ ሥጋና ከመከራ ነፍስ ለማዳን ከሰማያት ሰማያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ ወንጌልን ዞሮ አስተምሮ በቀራንዮ አደባባይ መስቀሉንና ሥጋውን ቅርሱ ደሙን አፍሶ ድህነት መስጠቱን ግራም በሆነ ሁኔታ የሚገልጽና የሚያመሰግን መጽሐፍ ነው።		
	ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B39-IV-4	የካታሎግ ቁጥር፣ 0289፫
	ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አስናቀኝ ከበደ	የተመዘገበበት ቀን፣ 18/6/፻፷፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ፋፋይ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኪዳነ ምሕረት ገዳም።		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎዳም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቱም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ጽሑፍ ማዕዘን፣ የገፅ ብዛት፣ ጽሕፈት	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት የቅዱሳን መላእክትን ክብር ተልእኮና የተራድኦ ዜና እግዚአብሔር የሰጣቸውን ቃል ኪዳነ የያዙ ናቸው። ፋፋይ ከመላዕክት አንዱ ሲሆን ከሚካኤልና ከገብርኤል በመተጠል የተገኘ ነው። በጽፎት ነገደ መላእክት ላይ የተሾመና ከጁ ሊቃና መላእክት እንደኛው መሆኑን ለጠቢቅ መናገሩንና ጳጉሜ ፫ ቀን መሾሙንም ድርሰት ይገልጻል። ፋፋይ ማለት በዕብራይስጥ ቋንቋ እግዚአብሔር መድሐኒት ማለት ነው። ፋፋ መድሐኒት አል እግዚአብሔር ማለት ነው። በሌላ አገላለጽ ፋፋይ ማለት መስተፍሰቴ አልባብ ማለት ነው። ይህም ልቡናን ደስ የሚያሰኝ አስደሳች የምላክ ደስታ ማለት ነው። አስደሳችነቱም የሰጠውን የእንስሳትን ማህሆን ፈትቶ እንዲወልዱ የሚያደርግ መሆኑን ያብራራል። ጳጉሜ ፫ በአሉ የሚከበርበት ምክንያትም፣ ከእግዚአብሔር የብዙ መላእክት አለቃ ሆኖ የተሾመበትና ቃል ኪዳነ የተቀበለበት ዕለት በመሆኑ፣ በሚድትራንያን ባህር ዳር በምትገኝ በሥሙ የታነፀች ቤተ ክርስቲያን በአሳ አንበራ በተገፋች ግዜና ክርስቲያኖች በተጨማሪው ግዜ ከእግዚአብሔር ተልኮ በመምጣት አሳ አንበራውን ወግቶ በመገደል እንዳዳናቸው ያብራራል። ከዚህም በተጨማሪ የጠቢቅን የታወረ ዓይን የዓሳ ሐምት ቀብቶ እንዳዳነው ይገልጻል።		
	ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-490	የካታሎግ ቁጥር፣ 029፻፱
	ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ 18/6/1989

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት አረጋጭ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መነሻ ህይወት ፊት አዎ ቢዝ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራረጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	ቁመት፣ ጽጌጌጌጌጌጌ ወርድ፣ ሸጌጌጌጌጌጌ የገፅ ብዛት፣ ፳፭	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ማለት ሐተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ማለት ነው። መጽሐፍ ከዘጠኙ ቅዱሳን አንዱ በሆኑት አቡነ አረጋጭ ላይ ያተኮረ ነው። ሀገራቸው ሮም ሲሆን አባታቸው ይስሐቅ እናታቸው እድና ትባላለች። የመጀመሪያ ስማቸው ዘማካኤል ሲሆን ምክትልናን ከተቀበሉ በኋላ አቡነ አረጋጭ ተብለዋል። በንጉሥ አልአሜዳ ዘመን መንግሥት ከሌሎች ቅዱሳን ጋር በመሆን (ዘጠኝ ሆነው) ወደ ኢትዮጵያ መጥተዋል። አባ አረጋጭ ትግራይ በሚገኘው ደብረ ዳጥ በደረሱ ግዜ ስድሳ ክንድ የሚረዝም ዘንድ በጅራቱ ጠምጥሞ ወደ ተራራው አናት ይሄቸው እንደወጣ መጽሐፍ ይገልጻል። ከዚህ በኋላ ሃሌ ሱዳን ለሐብ ሃሌ ሱዳን ለወልድ ሃሌ ሱዳን ለመንፈስ ቅዱስ በማለት ፈጣሪያቸውን በማመስገናቸው ድብረ ሃሌ ሱዳን ተብሎ እንዲጠራ ሆኖአል። በዘጠኝ ዘጠኝ ዓመታቸው ክርስቶስ በመንፈቀ ሌሊት ተገልጾ በስምህ የተማፀነውን እስከ አሰራ እምስት ትውልድ እምርልሃለሁ በማለት ቃል ኪዳን ሰጥቷቸዋል። እንደ ሔናክና ኤልያስም ሞትን ሳይቀምሱ ተሰወረዋል።	
ስርዐታቸው	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H1-IV-412	የክታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፳፭
	የመዘጋገቢያው ስም፣ ፀጋ ማካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ማካኤል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ መነሻ ህይወት ፊት አዎ ቢዝ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራረጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይ.ታ.ወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጠው፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ	
	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	ቁመት፣ ጽጌጌጌጌጌ ወርድ፣ ጸፎላጌ የገፅ ብዛት፣ ፳፭	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ማለት ትረካ ሐተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ወይም ስለአንድ ሰው(መላእክት)የተደረሰ ድርሰት ማለት ነው። ድርሰት ከታሪክ የሚለየው ታሪክ ተርኮ ይተዋል ድርሰት ግን ታሪኩን እንግሥቱ ከመላእክት ሥራ ጋር ስለሚያገናኝ ድርሰት ለመላእክት የሚለጥ ነው። ድርሰት ማካኤል የተደረሰው በግብጽ ሲሆን፣ ደራሲውም የእስክንድርያው ሊቀ ጳጳስ አባ ደማቲዎስ ነው። ይህን ድርሰት ሲደርስ ቅዱስ ማካኤል በራዕይ ለደራሲው ይነገረው እንደነበር በመጽሐፍ ውስጥ ተመዝግቧል። ወደ ኢትዮጵያም የገባው በግብጻውያን ጳጳሳት እንደሆነ ይታመናል። የተተረጎመው ከዐረብኛ ወደ ግእዝ ሲሆን ይዘቱም ስለ ቅዱስ ማካኤል ተራዳኪነት፣ ጠባቂነት እንዲሁም የመላእክት አለቃ ሆኖ ስለመሾመና፣ በቅዱስ ማካኤል ከመክራ ስለ ዳኑ ሰዎች ይገልጻል። ድርሰት ማካኤል ታሪክንና ተለምርን በአንድነት የያዘ መጽሐፍ ነው።	
ስርዐታቸው	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H1-IV-427	የክታሎግ ቁጥር፣ ፳፻፳፭
	የመዘጋገቢያው ስም፣ ፀጋ ማካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳/፪/፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሳን ሚካኤል		
	የሚገኝበት ተቋም፣ በተ ሚካኤል ደብር/ጎልጎታ/		
	ክፍለ ሀገር፣ ወላግ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ በግና		
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፱መት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በወርሱ		
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፳፯ላ.ሜ ወርድ፣ ፳፻ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፲፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሳን ማለት ትረካ ሐተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ማለት ነው። ድርሳን ከታሪክ የሚለየው ታሪክ ተርኮ ይተዋል ድርሳን ግን ታሪኩን አንስቶ ከመላእክት ሥራ ጋር ስለሚያገናኝ ድርሳን ለመላእክት የሚሰጥ ነው። ድርሳን ሚካኤል የተደረሰው በግብጽ ሲሆን፣ ደራሲውም የእስክንድርያው ሊቀ ጳጳስ አባ ደማቲዎስ ነው። ይህን ድርሳን ሲደርስ ቅዱስ ሚካኤል በራዕይ ለደራሲው ይነግረው እንደነበር በመጽሐፍ ወስኖ ተመዝግቧል። ወደ ኢትዮጵያም የገባው በግብጻውያን ጳጳሳት እንደሆነ ይታመናል። የተተረጎመው ከአረብኛ ወደ ግእዝ ሲሆን ይዘቱም ስለ ቅዱስ ሚካኤል አዳኝነት፣ ተራዳኪነት፣ ጠባቂነት እንዲሁም የመላእክት አለቃ ሆኖ መሾሙን፣ በቅዱስ ሚካኤል ከመከራ ስለ ዳኑ ሰዎች ይገልጻል። ድርሳን ሚካኤል ታሪክንና ተአምርን በአንድነት የያዘ መጽሐፍ ነው።		
	አርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-3	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፵፮
		የመዝገብ ስም፣ የሆንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሳን ማህያዊ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ አቡነ ሐራ ገዳም		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጦታ		
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ዘመን የተጠቀሰው	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ	
	ቁመት፣ ፳፯ላ.ሜ ወርድ፣ ፳፻ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፲፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሳን ለእግዚአብሔር ፣ ለመላእክትና ለሌሎችም ቅዱሳን ያላቸውን ክብርና ሞገስ እንደዚሁም ያከናወኗቸውን ታሪኮች በሚያምርና በሚሰብ መልኩ የሚቀርብበት ነው። ድርሳን ማህያዊም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የሰጠ ልጆችን ከመከራ ስጋ ከመከራ ነፍስ ለማዳን በተራንዮ መከራ መቀበሉን የሚገልጽ መጽሐፍ፣ ሲሆን በሰባቱ አለታት የሚነበብ ሆኖ የተዘጋጀ ነው።		
	አርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-128	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፵፮
		የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሳን የሐንሰ አፈወርቅ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቅድስት አርሊማ ቤተክርስቲያን	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፤ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእዚ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፱፻፲፱ ወርድ፣ ጳጳሪ ጳጳስ ማህተም፣ ፳፻፺	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሳናት ቅዱሳን በፈጣሪ ዘንድ ያላቸዉን ሞገስና ክብር ተአምራት ተራዳኢነታቸዉን የተሰጣቸዉን ቃል ኪዳን ከመጽሐፍ ጋር እያገፀሩ የሚያቀርቡ መጻሕፍት ናቸዉ። ቅዱሳን ሰዉ የእግዚአብሔርን መንግሥት ይወርስ ዘንድ የሚያደርጉትን እግ ያመለክታል። የሐንሰ አፈወርቅ የሶሪያ ከተማ በሆነችዉ በአንጻሪያ በ3479.ም ከአባቱ ሴኮንድስና እናቱ አንሱላ ተወለደ። በሕግ በሒላም በክርስትና ሕይወቱ ትልቅ እዉቀት ያለዉ ሲሆን ለመልካምና ክርስቲያናዊ ተግባራት ራሱን ያዘጋጀና ምዕመናንን በትምህርቱ ያነፀ ነዉ። ከስብከቱ ጣዕም የተነሳ አፈ ወርቅ የሚል መጠሪያ የተሰጠዉ የሐንሰ በወቅቱ የነበሩት መካንንትና ነገሥታት ይፈጽሙት ከነበረዉ ኃጢአት እንዲታረሙ የመምክርና የመገሰጽ ተግባር አከናወኗል። ከዚህ በተጨማሪ እግዚአብሔርን በእምነት ማግኘት እንደሚቻል፣ ስለ ሥላሴ የሕዳ ሦስትነትና የመለኮት አንድነት፣ ስለ ጥምቀት፣ ስለ ሞራል፣ ስለ ብህትዉናና በድንግልና ስለመኖር፣ ለሀጻናት ሊሰጥ ስለሚገባ ትምህርት ሰፊ ጽሑፎችን አዘጋጅቷል። ድርሳኑም እነዚህንና በርካታ ተግባራቱን በማሞገስና ክብር በመስጠት የሚገልጽ መጽሐፍ ነዉ።	
		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-4V-951
	የመዝገቢዉ ስም፣ የወንድሳን በላይ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፱/፳፻፺

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሳን አትናቲወስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አዲስ ዓለም ማርያም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አጠራጃ፤ መናገሻ ወረዳ፣ አዲስ ዓለም	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእዚ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፳፱ ወርድ፣ ጳጳሪ የገዕዝ ጣዕን፣ ፳፻፺	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሳናት ቅዱሳን በፈጣሪ ዘንድ ያላቸዉን ሞገስና ክብር ተአምራት፣ ተራዳኢነታቸዉን፣ የተሰጣቸዉን ቃል ኪዳን ከመጽሐፍ ጋር እያገፀሩ የሚያቀርቡ መጻሕፍት ናቸዉ። ቅዱሳን ሰዉ የእግዚአብሔርን መንግሥት ይወርሰ ዘንድ የሚያደርጉትን እግ ያመለክታል። ቅዱስ አትናቲወስ አርዮስ ተንሥቶ በነበረበትና የሱን የጉፋቱ ትምህርት በኒቲያ ጉባኤ ላይ ተከራክሮ በመርታቱ የቤተክርስቲያን ዐምድ የሚል መጠሪያ ተሰጥቶታል። ከዚህ በኋላም የእስክንድርያ ፓትርያርክ በመሆን ምእመናንን ያስተማረና መጀመሪያ የኢትዮጵያ ጳጳስ የሆነዉን ከላቱ ብርሐን /ፍራምናጦስን/ ሸጥ የላከ ነዉ። በምሥጢረ ሥላሴ፣ በምሥጢረ ሥጋዊ ላይ ጽሑፎችን አዘጋጅቷል። ከዚህ በተጨማሪም የአባ እንጦስን የምንኩስና ሕይወት በመቀመር መካከትና ባህታዉያን እንዲጠቀሙበት ሁኔታዎችን አመቻችቷል። በድንግልና ህይወት ዉስጥ ሊከናወኑ ስለሚገባቸዉ ክርስቲያናዊ ተግባራት በዘርዘር እንዲታወቁ አድርጓል። ድርሳኑም ይህንን ተግባሩን እግዚአብሔር ከሰጠዉ ክብርና ጥንሰ ጋር በማያያዝ ያስረዳል።	
		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A-IV-22
	የመዝገቢዉ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፱/፳፻፺

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ማካሄል		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ማካሄል ቤክ		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ		
	የተጻፈበት ዘመን፣	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	ቁመት፣ ፳፮፣ ሜ ወርድ፣ ፳፯፣ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፵፭		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ማለት ትረካ ሐተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ወይም ስለአንድ ሰጠ(መላእክት) የተደረሰ ድርሰት ማለት ነው። ድርሰት ከታሪክ የሚለየው ታሪክ ተርኮ ይተዋል ድርሰት ግን ታሪኩን አንገብ ከመላእክት ሥራ ጋር ስለሚያገናኝ ድርሰት ለመላእክት የሚሰጥ ነው። ድርሰት ማካሄል የተደረሰው በግብጽ ሲሆን፣ ደራሲውም የእስክንድርያው ሊቀ ጳጳስ አባ ደማቲዎስ ነው። ይህን ድርሰት ሲደርስ ቅዱስ ሚካኤል በራዕይ ለደራሲው ይነግረው እንደነበር በመጽሐፍ ወስኖ ተመዝግቧል። ወደ ኢትዮጵያም የገባው በግብጻውያን ጳጳሳት እንደሆነ ይታመናል። የተተረጎመው ከዐረብኛ ወደ ግእዝ ሲሆን ይዘቱም ስለ ቅዱስ ሚካኤል ተራዳኢነት፣ ጠባቂነት እንዲሁም የመላእክት አለቃ ሆኖ ስለመሾሙና፣ በቅዱስ ሚካኤል ከመከራ ስለ ዳኑ ሰዎች ይገልጻል። ድርሰት ማካሄል ታሪክንና ተአምርን በአንድነት የያዘ መጽሐፍ ነው።		
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H ₂ -IV-505	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፶፭
		የመዝጋቢው ስም፣ ፀጋ ሚካኤል ገሰለ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፱/፲፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ስንበት		
	የሚገኝበት ተቋም፣ መካነ ሕይወት እቡን ገብረ መንፈስ ቅዱስ ቤን		
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በለጌ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ	
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	ቁመት፣ ፲፮፣ ሜ ወርድ፣ ፲፱፣ ሜ የገፅ ብዛት፣ ፶፮		
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ማለት ትረካ ሀተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ማለት ነው። ድርሰት ከታሪክ የሚለየው ታሪክ ተርኮ ይተዋል ድርሰት ግን ታሪኩን አንገብ መልእክቱ ሊተላለፍ ከሚችል ጋር ያገናኛል። ከስሙ መረዳት እንደሚቻለው ድርሰት ስንበት በሰንበት ቀን የሚነገር ስለሰንበት የተደረሰ ነው። የድርሰቱ ይዘት ሃይማኖታዊ ሲሆን በዚህ ዓለም በሰላም ለመኖርና የወዲያኛውን ዓለም መንግሥት ለማያትን ለመወረስ የሚያስችል ምክር የያዘ ነው። ምክሩም በዋናነት በመጻሕፍተ ብሉይት፣ በሐዲሳትና በሊቃውንት መጻሕፍት ላይ የጠመረከብ ነው። ከመጽሐፍ ለመገንብ እንደተቻለው የዚህ ድርሰት ባለቤት ያዕቆብ ዘስሩግ እንደሆነ ይገልጻል።		
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-93	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፶፪
		የመዝጋቢው ስም፣ ዓለሙ አደማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፮/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸገር

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ገብርና	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ወሎ ቤተ መከከር	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ደሴ ዙሪያ ወረዳ፣ ደሴ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእሁድ ዓ.ም.፣ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የመጽሐፍ ይዘት ገበጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	ቁመት፣ ጽሕፈት ማዕከል፣ የገፅ ብዛት፣ የገጽ ቁጥር	የአሠራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ፣ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ገብርና በፈጣሪ ዘንድ ያላቸዉን ሞገስና ክብር ተአምራት ተራዳኢነታቸዉን የተሰጣቸዉን ቃል ኪዳን ከተለያዩ መጻሕፍት ጋር እያንፃፀረ የሚያቀርብ ነዉ። ቅዱሳን ሰዉ የእግዚአብሔርን መንግሥት ይወርስ ዘንድ የሚያደርጉትን እገዛ ያመለክታል።	
ACፀ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B27-IV-7	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፶፫
	የመዝጋቢው ስም፣ አፈወርቅ ገ/አየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፹፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ተጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጸገር

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ገብርና	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አብደራ ማርያም ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእሁድ ዓ.ም.፣ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የመጽሐፍ ይዘት ገበጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	ቁመት፣ ጽሕፈት ማዕከል፣ የገፅ ብዛት፣ የገጽ ቁጥር	የአሠራር ዘይቤ፣ የቋም ጽሑፍ፣ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት ገብርና ማለት ትረካ ሀተታ ወይም ማስረጃ ቅንብር ማለት ነዉ። ድርሰት ከታሪክ የሚለየው ታሪክ ተርኮ ይተዋል፤ ድርሰት ግን ታሪኩን አንስቶ ከመላእክት ሥራ ጋር ስለሚያገናኝ ድርሰት ለመላእክት የሚሰጥ ነዉ። ቅዱስ ገብርኤል ለፈጣሪዉና ለፈጣሪዉ እናት ያቀረበዉን ምስጋና ያመለክታል። ለድንገል ማርያም የነገራትን የምስራች ቃል ያስገንዝባል፤ የትጉሃን መላእክት አለቃ መሆኑንና የደስታ ፊት እንዳለዉ ያብራራል። ድርሰት ገብርኤል የተተረጎመዉ ከአረብኛ ወይ ግእዝ ሲሆን ይዘቱም ስለ ቅዱስ ገብርኤል አዳኝነት ተራዳኢነት ጠባቂነት፣ በቅዱስ ገብርኤል ከመከራ ስለ ዳኑ ሰዎች ይገልጻል። ድርሰት ገብርኤል ታሪክንና ተአምርን በአንድነት የያዘ መጽሐፍ ነዉ።	
ACፀ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-555	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፶፬
	የመዝጋቢው ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፹፯

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

ጳጳስ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባበቅ ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ዩ

ጳጳስ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ድርሰት ስም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞገጃ ጊዮርጊስ ደብርቤስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ሞገጃ ወረዳ፣ ሁለት እጅ እነሱ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁጠብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋንቋ ጽሑፍ	
ቁመት፣ ጽፎች ማዕከል፣ ወርድ፣ ጽሑፍ ማህተም	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ድርሰት የትዕዛዝ መላእክትን ክብር ተልእኮ የተራድኦ ዜና እግዚአብሔር የሰጣቸውን ቃል ኪዳን የያዙ ናቸው። ሩፋኤል ከመላእክት አንዱ ሲሆን ከሚካኤልና ከገብርኤል በመቀጠል የተጻፈ ነው። በጽዮን ነገደ መላእክት ላይ የተሾመና ከጁ ሊቃና መላእክት አንደኛው መሆኑን ለጠባቢ መናገሩንና፣ ጳጳሚ ዩ ቀን መሾሙንም ድርሰት ይገልጻል። ሩፋኤል ማለት በዕብራይስጥ ቋንቋ እግዚአብሔር መድሐኒት ማለት ነው። ሩፋ መድሐኒት ኤል እግዚአብሔር ማለት ነው። በሌላ አገላለጽ ሩፋኤል ማለት መስተናገድ አልባብ ማለት ነው። ይህም ልቦናን ደስ የሚያሰኝ አስደላች ያምላክ ደስታ ማለት ነው። አስደላችነቱም የሰውና የእንስሳትን ማህሆን ፈትቶ እንዲወልዱ የሚያደርግ መሆኑን ያብራራል። ጳጳሚ ዩ በአሁኑ የሚከበርበት ምክንያትም፣ ከእግዚአብሔር የሰጡ መላእክት አለቃ ሆኖ የተሾመበትን ቃል ኪዳን የተተበለበት ዕለት በመሆኑ፣ በሜድትራኔያን ባህር ዳር በምትገኝ በስሙ የታነሰች ቤተ ክርስቲያን በአሳ አንበራ በተገፋች ግዜና ክርስቲያኖች በተጨማሪ በታዘዘ ከእግዚአብሔር ተልኮ በመምጣት አሳ አንበራውን ወግቶ በመገደል እንዳዳናቸው ያብራራል። ከዚህም በተጨማሪ የጦባትን የታወረ ዓይን የዓሳ ሐሞት ተብቶ እንዳዳናው ይገልጻል።</p>	
	አርማ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-221
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ተመሳሳይ መሆን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፮/፱/፳፮

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ፀጉር ሚካኤል ቤ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎንደር አወራጃ፣ ደብረ ታቦር ወረዳ፣ ፋርጣ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላዝ
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁጠብራና	የአሠራር ዘዴ፣ የቋንቋ ጽሑፍ	
ቁመት፣ ጽፎች ማዕከል፣ ወርድ፣ ጽሑፍ ማህተም	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገጽ	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ የአርባዕቱ ወንጌል ተናጋሪዎች አያሱስ ክርስቶስ ነው። እነርሱም የማቲዎስ፣ የማርቆስ፣ የሉቃስና የዮሐንስ ወንጌልን የያዙ ነው። የሉቃስ ኪዳን ክርስቲያኖች የድህነት የሕግና የሥርዓት መጽሐፍ ሲሆን ይዘቱ ስለ ክርስቶስ ዕንሰት፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት ትምህርት ሞት ትንሳኤ ዕርጉና ዳግም ምዕራብ አጠቃሎ የያዘ ነው። የጋጥአንና የዓይኖቹን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል። የቤተክርስቲያን እምነትና ስነምግባርን አጠቃሎ የያዘ ነው። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበት የአገልግሎት ዘርፍ የለም። የአስተምህሮ ማዕከል ብቻ ሳይሆን በግል ፀሎትም ያገለግላል።</p>	
	አርማ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ H2-IV-502
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ፀጉር ሚካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፫/፱/፳፮

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/ቤ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ክባ ሊባኖስ	
	ክፍል ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻ዓመት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተወረቀበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የአወራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ግእዝ	የመጽሐፍ ይዘት፣ የአርባዕቱ ወንጌል ተናጋሪው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እነርሱም የማቴዎስ፣ የማርቆስ፣ የሉቃስ እና የዮሐንስ ወንጌልን የያዘ ነው። የሐዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች የድህነት የሕግና የሥርዓት መጽሐፍ ሊሆን ይዘቱ ስለ ክርስቶስ ዕንስት፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት፣ ትምህርት ሞት፣ ትንሳኤ ዕርገትና ዳግም ምዕላት አጠቃሎ የያዘ ነው። የኃጥአንንና የሃድቃንን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል፤ በቤተክርስቲያን እምነትና ስነምግባርን አጠቃሎ የያዘ ነው። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበት የአገልግሎት ዘርፍ የለም። የአስተምህሮ ማዕከል ብቻ ሳይሆን በግል ፀሎትም ያገለግላል።	
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-32	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፶፯
ታሪክ	የመዝገቢው ስም፣ አረወርቅ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

ጽ/ቤ

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ጳውሎስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ክፍለ-ክርስቲያን	
	ክፍል ሀገር፣ ወሎ አጠራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻ዓመት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተወረቀበት ቀን፣ ብራና	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	የአወራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ግእዝ	የመጽሐፍ ይዘት፣ የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት የነበረው ጳውሎስ ቀደም ሲል በቅዱሳት መጻሕፍትና በነቢያት እንደበት ስለተነገረለት ክርስቶስ በርቀት (በእህዛብ አገር) ይገኙ ለነበሩ ክርስቲያኖች ያስተማረበት የመከረበትና የገሰጸበት መልክት ነው። መልክቶቹ ለተገቢነታቸው አገሮች ስም ተጠርቶዋል። መልክቶቹም ለዓለም ክርስቲያኖች የተገፉ መልዕክታት በመባል ይታወቃሉ። አላማቸውም ክርስቲያኖች የደረሰባቸውን ፈተና በትዕግስት እንዲቀበሉ በመከራው ታላቅ ዋጋ እንደሚያገኙ በሚደርስባቸው መከራ ተስፋ እንዳይቆሩ ለማድረግ ነው። በአጠቃላይ የሐዲስ ኪዳን ክፍል የሐኑትን ፲፱፣ ፳፻ የቅዱስ ጳውሎስ መልእክታት ያቀፈ መጽሐፍ ነው።	
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-22	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፶፰
ታሪክ	የመዝገቢው ስም፣ አረወርቅ ገብረ ኢየሱስ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፸፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መልዕክተ ጴጥሮስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ደብረ መዊዕ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንሳ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	ቁመት፣ ጳጳሳ.ሜ ወርድ፣ ስጦሳ.ሜ የገዕ ብዛት፣ ፻፹፫	የአሠራር ዘዴ፣ የቱም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ ስምዖን ይባል የነበረው ጴጥሮስ አሳ በማጥመድ ይተዳደር እንደነበር፣ ክርስቶስ ክርስትናን እያስተማረ በነበረት ጊዜ አሳ ማጥመዱን ትቶ እንደተከተለውና በሐዲስ ኪዳን የመጀመሪያው ስልጣን ከህነትና ጽጵስና የተሰጠው ነው። ክርስቶስም 'አንተ ዓለት ነህ በአንተ ዓለትነት ቤተክርስቲያኔን እሰራለሁ የሲኦል ደጃችም አያናወጧትም፤ በንቼን፣ ጠባቂዎን፣ ግልገሎቹን ጠብቅ በማለት ምዕመናንን እንዲያስተምር አደራ የተሰጠው ነው። ከአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት አንዱ ሲሆን በማስተማር ሂደቱም በጳጳሳዊ፣ በገላትያ፣ በቀጰይቅያም፣ በእስያ፣ በቤታንያ ለተባቱኑ እርሱ መግባቶች ላላቸው ሁሉ በክርስቶስ ሥም ሁለት መልእክቶችን እንደጻፈላቸው ይገልጻል። መልዕክቱም በደግሞና በቅድስና ሕይወት ዙሪያ የሚያተኩር የመጽሐፍ ቅዱስ አካል የሆነ መጽሐፍ ነው።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-221	የካታሎግ ቁጥር፣ 00990
	የመዝገብ ወ. ስም፣ ጥላሁን ገ/ዳኛ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፳/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ጳውሎስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ሚሜ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀስ፣ ብራና	ቁመት፣ ጳጳሳ.ሜ ወርድ፣ ጳጳሳ.ሜ የገዕ ብዛት፣ ፻፹፫	የአሠራር ዘዴ፣ የቱም ጽሑፍ
የመጽሐፍ ይዘት፣ በጠርሲስ ከተማ የተወለደውና በመቁዶንያ፣ በግሪክ፣ በቆጵሮስ፣ በራልጵስዮስ፣ በተሰሎንቲ፣ በቆሮንቶስ፣ በኤፌሶን፣ በርምና በሌሎችም ቦታዎች ስለ ክርስቶስ የሰበከው ጳውሎስ ላይ የሚያተኩር መጽሐፍ ነው። ጳውሎስ አህዛብን እንዲያስተምርና እንዲጠብቅ ተሾሞ እንደነበር የሚገልጸው ይህ መጽሐፍ የሐዲስ ኪዳን ክፍል የሆኑትንና በእርሱ የተጻፉትን ዐሥራ አራት መልእክታትን ይዟል። መልእክቶቹም በነገረ እግዚአብሔርና በደግሞ ላይ የሚያተኩሩ ሲሆን፣ በተለይም ስለ ቤተክርስቲያን የክርስቶስ አካልነት፣ ስለ ፀጋ እግዚአብሔር፣ ስለ ቤተክርስቲያን ምስጢር፣ ስለ ቁርባን፣ ስለ ክህነት፣ ስለ ጥምቀት፣ ስለ ጋብቻ፣ ትንሳኤ ሙታን ላይ ያተኩራሉ።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-461	የካታሎግ ቁጥር፣ 00990
	የመዝገብ ወ. ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፳/፲፱፻፸፬

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ አገልግሎት ቁጥጥርና ደረጃ ማጠናቀቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ አገልግሎት ቁጥጥርና ደረጃ ማጠናቀቅ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም፡ መካነ ህይወት ፊት አቦ ቤካ	
	ክፍለ ሀገር፡ ጎንደር አወራጃ፣ ጎንደር ዙሪያ ወረዳ፣ አደባባይ አየሱስ	
	የተጻፈበት ዘመን፡	የተጻፈበት ቋንቋ፡ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፡ በስጦታ ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፡ አይታወቅም		
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፡ የሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፡ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፡ ብራና	
	ቀመት፡ ጽጌላ.ሜ ወርድ፣ ጽጌላ.ሜ የገዕ ብዛት ፳፻፫	
	የመጽሐፍ ይዘት፡ የአርባዕቱ ወንጌል ተናጋሪዉ አየሱስ ክርስቶስ ነዉ። እነርሱም የማቱዎስ፣ የማርቆስ፣ የሉቃስ እና የዮሐንስ ወንጌልን የያዘ ነዉ። የሐዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች የድህነት የሕግና የሥርዐት መጽሐፍ ሲሆን ይዘቱ ስለ ክርስቶስ ዕንስት፣ ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀት ትምህርት ሞት ትንሳኤ ዕርገትና ዳግም ምዕላት አጠቃሎ የያዘ ነዉ። የጋጥእንንና የዓድቃንን የመጨረሻ ዋጋ ይናገራል፤ በቤተክርስቲያን እምነትና ስነምግባርን አጠቃሎ የያዘ ነዉ። በቤተ ክርስቲያን ወንጌል የማይነበበት የአገልግሎት ዘርፍ፣ የለም። የአስተምህሮ ማዕከል ብቻ ሳይሆን በግል ፀሎትም ያገለግላል።	
		
ስርዐታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፡ H1-IV-429	የካታሎግ ቁጥር፡ ፳፻፳፩
	የመዘጋገሚያ ስም፡ ፀጋ ማካኤል ገሰሰ	የተመዘገበበት ቀን፡ ፯/፫/፳፱

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፡ ቀለሜንጦስ	
	የሚገኝበት ተቋም፡ ቤተ መርቆስ	
	ክፍለ ሀገር፡ ወሎ አወራጃ፣ ላሳታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፡ ፳፻፵፱	የተጻፈበት ቋንቋ፡ ግእዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፡ በስጦታ ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፡ አይታወቅም		
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፡ የሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፡ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀስ፡ ብራና	
	ቀመት፡ ፀጌላ.ሜ ወርድ፣ ፀጌላ.ሜ የገዕ ብዛት ፻፶፫	
	የመጽሐፍ ይዘት፡ ቀለሜንጦስን አስመልክቶ አንድ ጊዜ ሮማዊ ሌላ ጊዜ በሮም ይኖሩ ከነበሩ አይሁዶች መካከል አንዱ እንደነበር የሚገልጹ መጻሕፍት እንዳሉ አበዉ ይገልጻሉ። ይህን በስሙ የተሰየመውን መጽሐፍ ከመምህሩ ከቅዱስ ጴጥሮስ እንደተነገረውና እንደጻፈው ያብራራል። ሳጥናሌል ዓርብ በሦስት ሰዓት እንደወደቀና በዚችም ሰዓት አዳም እንደተፈጠረ ይገልጻል። ቀለሜንጦስ ግሪካኛንና የግሪክ ፍልስፍናን ዐዋቂ እንደነበር ይናገራል።	
		
ስርዐታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፡ Bs-IV-S	የካታሎግ ቁጥር፡ ፳፻፳፩
	የመዘጋገሚያ ስም፡ የሐንደስ ዘሰቀ	የተመዘገበበት ቀን፡ ፳/፪/፳፱

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርብ አገዛዥ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርብ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርብ አገዛዥ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስም፣ ስም ማርያም	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፵፱ ዓ.ም	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፱፻፱፻፵ ወርድ፣ ፳፻፵፱፻፵፱ የገፅ ብዛት፣ ፻፲፮	
	የመጽሐፍ ስም፣ ስም ማርያም ማለት የማርያም ራዕይ ማለት ሲሆን፤ የክርስቶስ እናት ይህን ራዕይ ያየችው በዕለተ ዓርብ በጎልጎታ ስትጸልይ መሆኑን ለዮሐንስ ፍቁረ እግዚእ እንደነገረችው ያብራራል። ብሩህ ደመና መጥቶ ወደ ሰባተኛው ሰማይ አንደወሰዳት ተመዝግቧል። በዚያም ለአንዲት የዓድቅ ነፍስ ከወሀይ ጂኦክ የሚያበሩ ሰባት አካላት ሲሰጣት ማየቷንና ያችንም ነፍስ ሚካኤል ጠርቶ ወደ ገነት እንዳስገባት ይገልጻል። አንዲት ሕገ እግዚአብሔርን ያፈረሰች ነፍስ ደግሞ በሀይወተ ሥጋ አያለች ሐሰት የሚያናግር፤ ከሰው የሚያጣፍ፣ ዝሙት የሚያሰራና ስካር የሚያስወድድ ተግባር ስለነበረበት አጋንንትም በምድር በጎ ስራ ሳትሰራ ገነት መንግስተ ሰማያት ልትገቢ ኖሯል? እያሉና እየተዘባቡቱ ወደ ሲኦል ይዘዋት መሄዳቸውንና ያችንም ነፍስ የተወለደችበትን ቀን ርጉም ትሁን ብላ ማልቀሷ ተገልጿል። በገነትም አዳምና ከአዳም ቀጥለው ከነበሩ አባቶች ሁሉ ወደ እርሷ እየመጡ እጅ እንደነሷት በዝርዝር የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-26	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፱፻፵
	የመዝጋቢው ስም፣ የሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱/፲፱፻፲፱

የቅርብ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስም የሐንስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ አማኑኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላስታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ፳፻፵፱ ዓ.ም	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርብ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገለጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ ፱፻፱፻፵ ወርድ፣ ፳፻፵፱፻፵፱ የገፅ ብዛት፣ ፻፲፮	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ስም የሐንስ ከስሙ ለመረዳት እንደሚቻለው ሐዋርያው የሐንስ በደሴተ ፍጥሞ ታስሮ በነበረበት ጊዜ የተመለከተው ራእይ ነው። በዋናነት የወደፊቱን የሚናገር የትንቢት መጽሐፍ ተብሎ ይጠራል፤ ለሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት የጻፈውና ሀሰተኛ ነቢይ እንደሚመጣ የተናገረበት ነው። እያሉስ ፈጥኖ እንደሚመጣ ለእያንዳንዱም እንደሥራው መጠን እንደሚከፍል አልፋና አሜጋ ስለመሆኑ ስለአማንያንና አመጸኞች ዋጋ አከፋፈል ይናገራል። ጥልቅና ምስጢራዊ ነው፤ በቀላሉ ማንም አይተረጎምም።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-26	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፱፻፵
	የመዝጋቢው ስም፣ የሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱/፲፱፻፲፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ትርጓሜ ወንጌል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሞግ ጊዮርጊስ ደብርበ/ክ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ሞግ ወረዳ፣ ሁለት እጁ እነሱ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአካ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፳፱ሳ.ሜ ወርድ፣ ፳፫.ጆሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፳፱	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደሀና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የትርጓሜ መጻሕፍት ሊቃውንት አባቶች ታሪክ ጠቅሰው ምስጢር ገልጸው ማብራሪ አክለው ያዘጋጁባቸው መጻሕፍት ናቸው። ወንጌል ክርስቲያኖች በአይወቃቸው ማክናወን የሚገባቸውንና የማይገባቸውን ከማስተማር በተጨማሪ ለመንግሥተ ሰማያትና ለገንት እንዲበቁ ትመክራለች። ከዚህ በተጨማሪ ክርስቲያኖች ብርሃን እንዲሆኑ፣ በፈተና እንዲጸኑ መልካም ምግባርን እንዲያጸኑ የሚያስተምር መጽሐፍ ነው። ትርጓሜ ወንጌል ወንጌሉን እንዳለ በጥሬው የሚያቀርብ ሳይሆን አንድም እያለ አያብራራና አያፍታታ በስብከት መልክ ምሳሌ በመስጠትና ግልጽ በማድረግ ያቀርባል።	
		
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-216
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፱/፳፻

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አርድዕት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ባህር ጻር ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ጻር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ጻር	
	የተጻፈበት ዘመን፣	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቁመት፣ ፲፮.ጆሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፫ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፷፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ የተጻፈ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ክርስቶስ በወንጌሉ ሐዋርያትን እናንተ ደቀመዛሙርቱ ናችሁ፣ ወንድሞቼ ናችሁ የሚለውን ቃል በማክፋፋት ስለሚያስቀምጥ አርድኦት ተብሎ እንደተሰየመ ይገልጻል። አገልጋዮች፣ ተማሪዎች፣ ደቀመዛሙርት፣ ተከታዮች ማለት ነው። መጽሐፍ በዩኒቨርሲቲያን ተቀባይነት ቢኖረውም በአገልግሎት ወስጥ ቦታና የራሱ የሆነ ክፍለ ጊዜ ተሰጥቶት ግን አይነበብም። ጸሎቱ በግለሰብ ደረጃ የሚጸለይ ሲሆን ለህሙማንም ከሚጸለዩ ጸሎቶች መካከል የሚመደብና፣ በሰባቱ ቀናት የተከፋፈለ ጸሎት የሚገኝበት ነው።	
		
	ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-103
	የመዝጋቢው ስም፣ ጥላሁን ገ/ዳድት	የተመዘገበበት ቀን፣ ፯/፮/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስራዎች የሐንስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አቡነ ሀራ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰ
	ቁመት፣ ፲፯ላ.ሜ ወርድ፣ ፲፭ላ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፵፪	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የሐንስ ክርስቲያን ደቀ መዛሙርት አንዱ እንደነበርና ጌታውንም በእጅጉ የሚወድ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙት ወንጌላዊያን መካከልም አንዱ ነው። ክርስቲያን በተሰቀለ ግዜም በመስቀሉ ስር እንደተገኘና ክርስቲያን "እንኳት እናትህ" በማለት እናቱን ቅድስት ማርያምን በአደራ እንደሰጠው አርሱም ተቀብሎ በቤቱ ፲፬ አመት እንደተቀመጠች ያስረዳል። ክርስቲያን አርገትም በኋላ በዕርዕ (በግሪክ) እንዳስተማረ፣ በማያምኑ ሰዎች በደሴተ ፍጥም ታስሮ በነበረበት ግዜም በርካታ ራሕይ እንደተገለጸለትና ራዕዩ የመጽሐፍ ቅዱስ አንዱ አካል ሆኖ እያገለገለ እንደሆነ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።	
ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-143	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፸፩
	የመዝጋቢው ስም፣ አሰሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱/፲፱፻፸፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ አቡ-ሻከር	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ጊዮርጊስ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጅጅግመት ሰፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በሰጠታ	
ምድብ የአምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰ
	ቁመት፣ ፳ላ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ላ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	የመጽሐፍ ይዘት፣ አቡ-ሻከር የዘመናት መቁጠሪያ ሲሆን፣ መጽሐፍ የአዘጋጅን ስም ወስዷል። ስለሆነም አቡ-ሻከር የሰጠ ስም ነው። ይህ ሰጠ በግብፅ መጻፍት በምትባል ቦታ ላይ ለምትገኝ ቤተክርስቲያን በዲቶና ያገለገለ ሰጠ ነው። ይህ ዲቶና መጻሕፍትን የመረመረ ሊቅ እንደነበር መጽሐፍ ይገልጻል። የዕብራይስጥንና የዕረብን የዘመን አቆጣጠርን በመመልከትና በማገናዘብ የዘመን መቁጠሪያ ካላንደር አዘጋጅቷል። የዘመን አቆጣጠርን የሚገልፅ የሚያስተምር ባሕረ ሀሳብ (የሀሳብ ባሕር ወይም የቀጥር እንዲሁም እጦርን የሚመራ ወዘተ) በመባል ይገለጻል። ባህር መባሉ የትምህርቱን ስፋትና ጥልቀት የሚያመለክት በመሆኑ ነው። ዘመንን በቀጥር እየቀመረ ያሰፈጠውን የቀረጠውን ያልተሟላውን የተረፈውን ስለሚናገር ነው። ዋና ጥቅሙ ለአርሻ ሥራ የወራተች፣ የወቅተች ዑደትን አስቀድሞ ለመተንበይና ለማወቅ እንዲሁም አስፈላጊውን ዝግጅት ለመከወን ለንግድና ለጦርነት፣ ተዛማጅ ጥንቃቄዎች ጉዞና ዘመቻ ለማድረግ ለአስተዳደርና ለሃይማኖት መደበኛ ቀኖችንና በዓሎችን ለመወሰን የሚያስፈልግ ነው። ባሕረ ሐሳብ አቀራረቡ በኢትዮጵያውያን ሊቃውንት ዝነኛና የተወደደ በመሆኑ መጽሐፍን በስሙ አቡ-ሻከር ብለውታል፤ ኢትዮጵያ የራሷ የዘመን አቆጣጠር ቢኖር የኢትዮጵያን ዘመን መቁጠሪያ የበዓላት የሰንበትና የቀናት መቁጠሪያ ወጥ ስራ ምንጭ እንዲሆንም አስችሏል።	
ሰርዎ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-23	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፸፪
	የመዝጋቢው ስም፣ የሐንስ ዘለቀ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱/፲፱፻፸፱

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፩፻፲

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መልክ ራጉኤል	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አቡነ ሐራ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃብ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእግዳር ዘመን መገገሚያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰ
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሁኑ ዘመን፣ የቀዳሚ ዘመን	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ መልክ የእግዚአብሔርን፣ የመላእክትን፣ የሌሎች ቅዱሳን በዋናነት የሚታወቁትን ተግባራትና እየዘረዘረና ግሩም በሆነ መልኩ የአካል ክፍሎቻቸውን፣ ከራስ ጸጉር እስከ እግር ጥፍር በማያያዝ የሚያመለክትና የሚያወድስ ነው። መልኩ በንባብና በቃል በመድገም በዜማ በጸሎት አገልግሎት የሚወልድ ሲሆን መልኩ በተዘጋጀለት መልክ በወርና በአመት ክብረ በአሉ በብዛት ጸሎት ይደረስበታል። መልኩ ራጉኤልም የመልኩ የቅዱስ ራጉኤልን ሥራና ተግባር እንደዚሁም ለሰው ልጆች የሚያከናውነውን አርዳታ ከመልኩ የአካል ክፍል ጋር በማያያዝ የሚመለከት እንደሆነ መጽሐፍ ያስረዳል።		
ከርዕይ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-171 የመዝገብ.ወ. ስም፣ ጥላሁን ገ/ደቅ	የካታሎግ ቁጥር፣ 0886E የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፲፱፻፸፱

የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠባት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፩፻፲

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መልክ ጽጌ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ቤተ ክርስቲያን	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አጠራጃብ፣ ላሲታ ወረዳ፣ ቡግና	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ጳጉሎት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግላግ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ		ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክፍል የተጠቀሰ
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሁኑ ዘመን፣ የቀዳሚ ዘመን	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የመጽሐፍ ይዘት፣ መልክ የእግዚአብሔርን፣ የመላእክትንና የቅዱሳንን የአካል ክፍሎቻቸውን፣ የሚታወቁ ግብሮቻቸውንና ሌሎችን ነገሮች እየጠራና በምሳሌ እያጣቀሰ የሚያወድስና ልመና የሚያቀርብ ግጥም ነው። መልኩ በአብዛሆኛ በቃል በመድገም በዜማና በንባብ ለጸሎት አገልግሎት ይወላል። በሚያወድሰው የአካል ክፍልና ተግባር ልክ በአንድ አይነት ቤት መምቻ ፊደል የሚጨርስ አምስት ስንኞች ያሏቸውን አርኬዎችን የያዘ ነው። በዚህም መሰረት መልኩ ጽጌ ቅድስት ድንግል ማርያም ወደ ግብጽ ከልጇ ጋር ያደረገችውን ስደት የሚያስታውስና የሚያመለክት መጽሐፍ ነው።	
ከርዕይ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-39 የመዝገብ.ወ. ስም፣ እገራርቅ ገ/አቶስ	የካታሎግ ቁጥር፣ 0886E የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፱/፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ጠበብ ጠበባን	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ሐይቅ እስጢፋኖስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ መንዝና አምባሰል፣ ወረዳ፣ ተሁለደሬ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስጦታ	
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	
	ቀመት፣ ሸፈላጫ ወርድ፣ ጳጳሳጫ የገዕዝ ቀመት፣ ቶሮቆ	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ስለ እግዚአብሔር አብ አጉልቶ የሚናገር ሲሆን በግጥም መልክ የተዘጋጀ ነው። እግዚአብሔር በየዘመናቱ ከተነሡ አበወ፣ ነቢያትና ሐዋርያት ጋር በማደር የሠራቸውን ታላላቅና ድንቅ ሥራዎች ይናገራል። በአብዛኛው ለግል ጸሎት የሚያገለግል ሲሆን በቤተክርስቲያን ወስጥ ግን የጎላ ጠቀሜታ የለውም። ከላይ እንደተገለጸው ታሪኩን ከዘረዘረ በኋላ እግዚአብሔርን "ፈጣሪዬ ይህንን አድርግልኝ" ወዘተ በማለት የሚማጸንበት ዐምድ ያለው ነው።	
		
	ከርዕ ታሪክ	
የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A20-IV-80	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፸፭	
የመዝገብ ስም፣ ተመስገን መኮንን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፬/፲፱፻፸፭	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ግጻዌ	
	የሚገኝበት ተቋም ፣ ደብረ ገነት መድኃኒዓለምና ቅድስት ኪዳን ምህረት ቤዛ	
	ክፍለ ሀገር፣ ትግራይ አወራጃ፣ እንደርታ ወረዳ፣ እንደርታ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
	የተሠራበት ቀን፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቀመት፣ ሸፈላጫ ወርድ፣ ጳጳሳጫ የገዕዝ ቀመት፣ ቶሮቆ	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ግጻዌ ማለት ግልጥ ሆኖ መታየት፣ መለየት፣ መረዳት ማለት ነው። ይህም መጽሐፍ በበዓላትና በዘመናት የሚነበቡትን ንባባት፣ የሚሰበኩትን ምስባት ከብሉይና ከሐዲስ ኪዳናት የተወጣጠበት፣ በዕለተ እሑድ የሚዘመሩትን መዝሙራት፣ ከቅዱስ ያሬድ የዜማ መጻሕፍት፣ የሚተደሱትን ቅዱሴያት ከመጽሐፈ ቅዱሴ ለይቶ የሚያስረዳና የሚያሳይ በመሆኑ "ግጻዌ" ይባላል። የግጻዌ አጀማመር ከብሉይ ኪዳን ሲሆን የአይሁድ ካህናት በበዓላትና በዘመናት እንዲሁም በየላምንቱ ቅዳሜ የሚያነቧቸውን ንባባትና የሚዘምሯቸውን መዝሙራት ለብቻ ያዘጋጁ ነበር። በዘመነ ክርስትናም የቤተ ክርስቲያንም ሊቃውንት በብሉይ ኪዳን ግጻዌ መሠረት መጽሐፈ ግጻዌን ለማዘጋጀት እንደቻሉ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው።	
ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ C-IV-12	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፸፮
	የመዝገብ ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፬/፲፱፻፸፭

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ. ጉባኤ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አቡነ ሐራ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መገንጠያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስራ	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ አይታወቅም
የመጽሐፍ ይዘት ገለጽ	የተሠራበት ተከታታይ	አገልግሎት የሚሰጠው ክፍል የተጠቀሰ
	የተሠራበት ተከታታይ	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቀመጥ፣ ጽሁፍ ማዕከል፣ ወርድ፣ ጽሁፍ ማዕከል፣ የገዕዝ ብዛት፣	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ይህ ስራ ስለሚገኝበት ግባኤያት	
	የሚባሉትን መጽሐፈ ብሉያት፣ እግዚአብሔር	
	በሙሴ በኩል የሰጠውን ቃል ኪዳን መጽሐፈ	
	ሐዲሳት የአራቱን ወንጌላዊያን ስብከት፣	
	የሐዋርያት ሥራ፣ ሐዋርያት የጻፏቸውን	
	መልእክቶችና የዮሐንስን ራዕይ፣ መጽሐፈ	
	ሲቃውንት፣ እንደ ሃይማኖት አጠቃላይ፣ ድርሰት	
ቁርሎስና የዮሐንስ አፈ.ወርቅ መጻሕፍት፣		
መጽሐፍ መካከላት እንደ ፊልክስዮስ፣ ማር		
ይስሐቅ፣ አረጋዊ መንፈሳዊ የመሰላሰሉትን		
መጻሕፍት የያዘ ነው።		
ስርወ ታዕቢ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ 6-IV-125	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፹፮
	የመዝገቢያው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ የሐንሰ አፈ.ወርቅ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ጭላሎ አማኑኤል ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አጠራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንሳ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ ዓ.ም. የሐንሰ ዘመን መገንጠያ	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርስ የተገኘበት መንገድ፣ በስራ	
ምድብ የአምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ገልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ገለሰብ አይታወቅም
የመጽሐፍ ይዘት ገለጽ	የተሠራበት ተከታታይ	አገልግሎት የሚሰጠው ክፍል የተጠቀሰ
	የተሠራበት ተከታታይ	የአሠራር ዘዴ፣ የቀም ጽሑፍ
	ቀመጥ፣ ጽሁፍ ማዕከል፣ ወርድ፣ ጽሁፍ ማዕከል፣ የገዕዝ ብዛት፣	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ የሐንሰ አፈ.ወርቅ የሕይወቱ ቅድስና	
	የትምህርቱ ርቀትን እንዲሁም በደረሰበት ግፍ	
	በስደትና በመከራ የተፈተነ፣ የእግዚአብሔርን ቃል	
	ሳይታክት በኤፌሶን፣ በፍርግያ፣ በቀሳርያ፣ በሶርያ፣	
	በፋርስ ያስተማረ፣ ከፍ ያለ ምሥጢራትን	
	የተናገረ፣ በንዕስና የኖረ ስግግሩን ለገንዘብ	
	ሚችሉትን አጥብቆ የተቃወመ መሆኑን ያሰረዳል።	
ስርወ ታዕቢ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ 6-IV-310	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፹፮
	የመዝገቢያው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻፲፱፻፳፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ የቃል ትምህርት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አገታ ኢየሱስ ደብር	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ይልማና ዴንሳ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	ቁመት፣ ፲፫ሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፮ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፳፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ በአብነት ትምህርት ቤቶች ወስጥ ለዜማ ጀማሪ ተማሪዎች የሚያገለግል ሲሆን ቃሉ እንደሚያመለክተው በመጽሐፍ ላይሆን በቃል ብቻ የሚጠና ከወዳሴ ማርያም በመቀጠል የሚገኙትን ቃል ትምህርቶች በከፊል የያዘ ነው። የቃል ትምህርት የሚጀመረው ጀማሪ ተማሪዎች የፊደል፣ የቁጥርና የንባብ ትምህርታቸውን ሲማሩ ወለወ ወደ ቤታቸው ለመሄድ ሲቃረቡ ሥላሴዎች ስንት ናቸው? ብለው ጥያቄና መልሱን በመቀበል ከአንበቡ በኋላ ወደ ቤታቸው ይሄዳሉ። ተመልሰው ማታ ማታ፣ በቃላቸው የቃል ትምህርት ይማራሉ። በቃል ትምህርት የዘወትር ጸሎት፣ ወዳሴ ማርያም አንቀጸ ብርሃን፣ መልክአ ማርያም፣ መልክአ ኢየሱስ ይጠናሉ።	
	አርጋታ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-404
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻/፬/፲፱፻፸፱

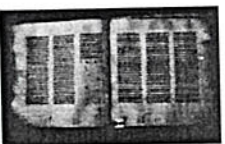
የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ ፊደል መንፈሳዊ።	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ሜሜ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግሊዝ
ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስዕታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም	
ምድብ የእምነት መገልገልጊያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል፣ የተጠቀሰው የአሠራር ዘዴ፣ የቁም ጽሑፍ
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	ቁመት፣ ፳ሳ.ሜ ወርድ፣ ፲፳ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ ፻፷፮	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ለተለያዩ አገልግሎት ሊወሉ የሚችሉ የእግዚአብሔርን ህብ-አ (የምሥጢር) ሥሞችና የተለያዩ ደዌ ሥጋ ላለባቸው ሕሙማን ፊደል ለማስገኘት የሚያስችሉ የእጽዋቶችን ጥበብ፣ ከመጽሐፈ ኖላና እግዚአብሔር ምሥጢርን በመላክት አማካኝነት የገለፀላቸው አባቶች ከጻፉአቸው መጻሕፍት የተገኙ ዕውቀቶችን አሰባስቦ የያዘ ነው። ምሥጢራዊ የሆኑት እነዚህ የእግዚአብሔር ስሞች ድብቅ የሆነውንና በሰው ላይ ያደረገውን ክፉ መንፈስና ያላደረገውን ደዌ በሚጸለሱበት ጊዜ የሚረዱና የሚያስወግዱም ናቸው።	
	አርጋታ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-443
	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፳፻/፬/፲፱፻፸፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፈ አክሲማሮስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ሜጫ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በስራታ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ በጽ/ቤ ማዕከላዊ የገገ ብዛት፣ 15	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ አክሲማሮስ የሚለው ቃል የሰው ስምም ኢትዮጵያዊ ቋንቋም አይደለም። ቃሉ የስድስቱን ቀን የሰነ ፍጥረት ትምህርት የሚያመለክት ነው። ማንም ሰው ስለስድስቱ ቀን የሰነ ፍጥረት ትምህርት ቢፀፍ አክሲማሮስ ብሎ ሊለይመው እንደሚችል ይገለጻል። ኢጲ.ፋ.ንዮስ ዘቆጵሮስ አክሲማሮስ በሚል ርዕስ የቤተክርስቲያንን መጻሕፍት ከጻፉት አባቶች አንዱ ነው። ይህ መጽሐፍ በእጼ ዘርአ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት በ፲፮ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ከአረብኛ ወደ ግዕዝ ከተተረጎሙት መጻሕፍት መካከል ይገኝበታል።	
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-445	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፹፱
ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፩/፭/፲፱፻፸፬

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ኡራ ኢየሱስ ገዳም።	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ዙሪያ ወረዳ፣ ባህር ዳር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በእኔ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግዕዝ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የመጽሐፍ ይዘት ገጽ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የአሠራር ዘይቤ፣ የቁም ጽሑፍ
	ቁመት፣ በጽ/ቤ ማዕከላዊ የገገ ብዛት፣ 15	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ይዘት፣ ይህ መጽሐፍ በራሱ በደራሲው በጊዮርጊስ ወልደ አሚድ የተሰየመ ሲሆን፣ ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ በ፲፮ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የነበረ ግብፃዊ መነኩሴ ነው። በቤተ ክርስቲያን ወስጥ ምን ስልጣን እንደነበረው አልታወቀም። ብሉይ ኪዳን ተብሎ የሚጠራውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍልን መሠረት በማድረግ ከአጻም ጀምሮ እስከ እስራኤል መጨረሻ እንዲሁም የኢሉማንያንና (አሕዛብ) የነገሥታትን ቁጥር ቀመርን፣ ከመንግሥት ወደ መንግሥት ስለተደረገ ሽግግር፣ ነቢያት በዘመናቸው ስላካናውነት ተግባር፣ በዓለም ስለተደረገው ተአምርና በየዘመኑ ስለተፈፀሙ ታሪኮች፣ የምድር ክፍሎችንና የተለያዩ ጥንታዊያን ነገሮችን የዘር ሐረግና አገሮቻቸውን ወንዞቻቸውን ጭምር፣ እስራኤላውያን በስደት ይኖሩበት ከነበረችው ግብጽ ወጥተው እንዴት ወደ ሀገራቸው እንደተመለሱ፣ የጥንታዊ ሮምና የፋርስ ነገሥታትን አካላት፣ ጥንታዊ ታሪክን የፍልስፍና አካሄድን ስለ ከዋክብት የተደረገውን ምርምር፣ ኢትዮጵያውያን ግብፃውያንን ለማንበቅ የላይን ወንዝ ይዘጉ እንደነበር፣ የነቢዩ ሙሴ ሚስት ኢትዮጵያዊት ልትሆን የቻለችበትን መነሻ ምክንያት ለመረዳት ያስችላል። በአጠቃላይ ጥንታዊ አወራጃን፣ ግብጽንና መካከለኛው ምሥራቅን እየዳሰሰ ቁም ነገሮችን የሚያስጨብጥ መጽሐፍ ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ጠብቃና ተንኮላካ ለናለም ካበረከተቻቸው መጻሕፍት መካከልም አንዱ ነው።	
ስርዓቱ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-478	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፺፯
ታሪክ	የመዝጋቢው ስም፣ አለሙ አድማሱ	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፮/፭/፲፱፻፸፬

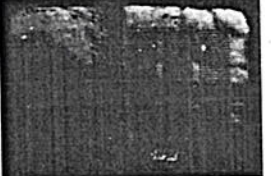

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ የሐንሰ አፈወርቅና ገደለ ሰማኢታት፡	
	የሚገኝበት ተቋም፣ ናርጋ ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን	
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	ቀመት፣ ግጥም፣ ማ. ወርድ፣ ግጥም፣ ማህጸን፣ ግጥም፣ ግጥም	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ የሐንሰ አፈወርቅ የህይወቱ ቅድስና የትምህርቱ ርቀዕነት እንዲሁም በደረሰበት ግፍ በስደትና በመከራ የተፈተነ፣ የእግዚአብሔርን ቃል ላይታክት በኤፌሶን፣ በፍርግያ፣ በቱሳርያ፣ በሶርያ፣ በፋርስ ያስተማረ፣ ከፍ ከፍ ያሉ ምስጢራትን የተናገረ፣ በጽሁፍ የኖረ ስግግር፣ ለገንዘብ ሚቸነትን አጥብቆ የተቃወመ መሆኑን ያሰረዳል። መጽሐፍ ከዚህ በተጨማሪ ገደለ ሰማኢታትን የያዘ ነው። ከኔርን ቁሳር ዘመን መንግስት (649ም) ጀምሮ ለሁለት መቶ ሃምሳ አመታት በክርስቲያኖች ላይ በርካታ በደሉች እንደተፈጸሙ ይናገራል። ዘመን ሰማዕታት በቤተ ክርስቲያን የዘመን አቆጣጠር ትልቅ ቦታ አለው። ቤተ ክርስቲያን ሰማኢታትን በተመለከተ ግምት ሰማኢታት የሚል የዘመን መቁጠሪያ አላት። የሰማዕታት መንገዶች ሦስት ናቸው፣ እነርሱም መታሰር፣ መገደልና አገር ጥሎ መሸሸ ናቸው። ገደለ ሰማዕታት በዘመን ቢዛንታይን ወደ ኢትዮጵያ ከመጡ መጻሕፍት አንዱ ነው። ልዩ ልዩ ቃል ምእዳኖችን የያዘ ሲሆን በአባ ሰላማ ዳግማዊ የተተረጎመ ነው። የግብጻውያን የሶርያውያን ቃል ምዕዳን በዚህ መጽሐፍ ሰፍሮ ይገኛል። የምስራቃውያንና የግብጽ አባቶችን ያስታውሳል። በዚህ መጽሐፍ ከተመዘገቡ ግብጻውያን መምህራን ቤተክርስቲያን መካከል አባ ፊኦዶርና አባ አቦሊ ይገኙበታል።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-897
	የመዝገብዉ ስም፣ ዳዊት ለማ	የተመዘገበው ቀን፣ ፲፪/፲፱፻፸፮

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቨንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ		
	የሚገኝበት ተቋም፣ ናርጋ ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን		
	ክፍለ ሀገር፣ ጎጃም አወራጃ፣ ባህር ዳር ወረዳ፣ ባህር ዳር ዙሪያ		
	የተጻፈበት ዘመን፣ በአዲስ የሐንሰ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ	
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት ክልል የተጠቀሰው	
የተሠራበት ቀን፣ ብራና	ቀመት፣ ሳ.ሚ ወርድ፣ ሳ.ሚ የገዕ ብዛት፡	የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና	
የመጽሐፍ ይዘት፣ ገላ	የመጽሐፍ ይዘት፣ ይህ መጽሐፍ በራሱ በደራሲው በጊዮርጊስ ወልደ አሚድ የተሰየመ ሲሆን፣ ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ በጅም መቶ ክፍለ ዘመን የነበረ ግብጻዊ መክሉ ነው። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ምን ስልጣን እንደነበረው አልታወቀም። ብሉይ ኪዳን ተብሎ የሚጠራውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍልን መሰረት በማድረግ ከአዳም ጀምሮ እስከ እስራኤል መጨረሻ እንዲሁም የኢየሱስ ግንኙነት (አሕዛብ) የነገሥታትን ቁጥር ቀመርን፣ ከመንግሥት ወደ መንግሥት ስለተደረገ ሽግግር፣ ነቢያት በዘመናቸው ስለነገሩት ተግባር፣ በአለም ስለተደረገው ተለምርና በየዘመኑ ስለተፈጸሙ ታሪኮች፣ የምድር ክፍሎችንና የተለያዩ ጥንታዊያን ብሄረሰቦችን የዘር ሀረግና አገርቻቸውን ወንዞቻቸውን ጭምር፣ እስራኤላውያን በስደት ይኖሩበት ከነበረችው ግብጽ ወጥተው እንደት ወደ ሀገራቸው እንደተመለሱ፣ የጥንታዊ ሮምና የፋርስ ነገሥታትን አነሳስ፣ ጥንታዊ ታሪክን የፍልስፍና አካሄድን ስለ ከዋከቡት የተደረገውን ምርምር፣ ኢትዮጵያውያን ግብጻውያንን ለማንበቅ የላባይን ወንዝ ይዘት እንደነበር፣ የግብጽ መሥሪያ ሚስት ኢትዮጵያዊት ልትሆን የቻለችበትን መሃሽ ምክንያት ለመረዳት ያስችላል። በአጠቃላይ ጥንታዊ አወራጃ፣ ግብጽንና መካከለኛው ምስራቅን አየዳሰሰ ቁም ነገሮችን የሚያስጨብጥ መትሐፍ ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ጠብቃና ተንኮከብ ለአለም ካበረከተቻቸው መጻሕፍት መካከልም አንዱ ነው።		
	ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ G-IV-907	የካታሎግ ቁጥር፣ 0979
	የመዝገብዉ ስም፣ ዳዊት ለማ	የተመዘገበው ቀን፣ ፲፪/፲፱፻፸፮	

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

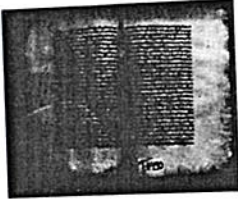
የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ መጽሐፍ ሥነ ፍጥረት	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አድራሻ ደብረ መዋዕ ቅዱስ ሚካኤል	
	ክፍለ ሀገር፣ ሸዋ አወራጃ፣ መንገድ ግሼ ወረዳ፣ ጌራ ምድር	
	የተጻፈበት ዘመን፣ በዳግማዊ ምንልክ ዘመን መንግሥት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ግእዝ
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው የአሠራር ዘይቤ፣ የቀም ጽሑፍ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና ቁመት፣ ፲፱፡፳፩፡፳፯ ማ. ወርድ፣ ፲፭፡፳፯ ሚያዝያ ፲፱፻፲፱	
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ከ፲፭፻፳፱ ምቶ ክፍለ ዘመን ጀምሮ ከተለያዩ ታላላቅ መጻሕፍት ተወጣጥቶ በአገራችን የተደረሰ ሊሆን የተለያዩ ሊቃውንት በተለያዩ ጊዜ ኃሳባቸውን እየጨመሩበት የተቀነባበረ ነው።</p> <p>ከእግዚአብሔር ሕልውና ጀምሮ የአለምን ሁሉ አፈጣጠር፣ ምድርና በምድር ውስጥ ያሉትን ፍጥረታት አፈጣጠር፣ የቤትና የዱር እንስሳትን አፈጣጠር፣ የባህር ውስጥ አሳዎችንና ሌሎችን በወሀ ውስጥ የሚኖሩ እንስሳትንና በአየር ላይ የሚበሩ አለፍቶችን አፈጣጠር ይገልጻል። የመጽሐፍ መሰረተ ሐሳቦች የመንጩት በኦሪት መጻሕፍት ሲሆን ሌሎች መጻሕፍትም ይዘቱን በማዳበር ተጠቅሰዋል።</p>	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ A5-IV-117	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፶፫
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ ተመሳሳይ መሆን	የተመዘገበበት ቀን፣ ፲፱፻፲፱/፲፱፻፲፱

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቪንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፊቅህ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ የአደራ ብሔረሰብ ሙዝየየም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሐረርጌ አወራጃ፣ ሐረር ዙሪያ ወረዳ፣ ሁገደኔ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከአላ የሐገስ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
ምድብ የአምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው የአሠራር ዘይቤ፣ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት ገለጻ	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና ቁመት፣ 123፯ ማ. ወርድ፣ 17፯ ሚያዝያ ፲፱፻፲፱	
	<p>የመጽሐፍ ይዘት፣ ከቁርአንና ከሐዲስ የተወጣጣ ሆኖ ስለ ሕግጋት ወይም ሽሪህ (ኢስላማዊ ሕግ)፣ ስለ ሐላልና ሀራም፣ ስለ ፍርድና ሱና የሚያስረዳ መጽሐፍ ነው። ለምሳሌ ሴቶች የወር አበባ ባታያቸው ጊዜ ጸምና ሶላት ማቆም እንዳለባቸው፣ የወር አበባቸውንም በጨረሱ ጊዜ በወር አበባ መከሰት ምክንያት ያቆሙትን ሶላት በማካካስ እንዲሰግዱ አይገደዱም። ነገር ግን በረመዳን የም ጊዜ፣ የሙ በአመት አንድ ጊዜ የሚመጣ እንደመሆኑ መጠን በወር አበባ መከሰት ምክንያት የሚያቆሙትን ሶላት ረመዳንን ከጨረሱ በኋላ አስበው እንዲሰግዱ ያዛል። ከዚህ በተጨማሪ አርካን፣ ሸርጦችን፣ ሱናዎችን፣ የዘክ እውጣጥ ሥርዓትን፣ ስለ ሐጃና ለሐጃ አስፈላጊ የሆኑ ተግባራትን ወይም አርካን ምን ምን እንደሆኑ ያስተምራል። ፊቅህን በመጀመሪያ የመሠረተ ኩላማዎች ወይም ከሱሃባዎች ተጥለው የሚገኙ የነቢዩ ተካታዮች 1^ኛ፡፱739 መተ ሂጅራ የተወለዱት አቡ ሐኒፋ 2^ኛ፡፱1649 መተ ሂጅራ የተወለዱት ኢማም አሀመድ ኢብን ሐንበል 3^ኛ፡፱1509 መተ ሂጅራ የተወለዱት ኢማሙ አልሻፍጋይና 4^ኛ፡፱93 አመተ ሂጅራ የተወለዱት ኢማሙ ማለክ ናቸው። በአጠቃላይ ፊቅህ ከላይ የተገለጹትን የአስልምና ጉጳዮች የሚያስተምር መጽሐፍ ነው።</p>	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ J1-IV-27	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፶፬
	የመዝገብ ወሰን፣ ስም፣ መሐመድ ሐሰን	የተመዘገበበት ቀን፣ 3/3/1978 ዓ.ም

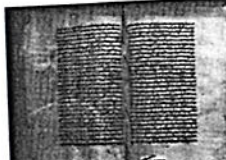

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሐዲስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ የአደሬ ብሔረሰብ ሙዝየም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሐረርጌ አወራጃ፣ ሐረር ዙሪያ ወረዳ፣ ሁንደኔ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከአላ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በግዥ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	ቁመት፣ 314.ሜ ወርድ፣ 214.ሜ የገፅ ብዛት፣ 200	የአሠራር ዘይቤ፣ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ሐዲስ ማለት የነበዩ ሙሐመድ ንግግር ማለት ነው። በሌላ አገላለጽ እስልምናን በተመለከተ ነቢዩ ሙሐመድ የተናገሩት በሙሉ ሐዲስ ይባላል፤ ምክንያቱም አላህ ያሳወቃቸው ነው። በዋናነት የነቢዩን ቃል ወይም ንግግር ሐዲስ ይባል እንጂ ሌሎች ነቢያቶች የተናገሯቸው ንግግሮችም ሐዲስ ይባላሉ። ከቅዱስ ቁርአንም የሚለየው ሐዲስ በነቢያት ልቡና የሚወድቅ ነገር ሲሆን ቁርአን ግን በመሌክአ (በመላእክት) አማካኝነት ከአላህ የመጣ ቃል የያዘ መሆኑ ነው። ነቢዩ ሙሐመድ በእስልምና ትልቅ ቦታ የተሰጣቸውና ከነቢዩ አላ በመቀጠል የተነሱ የመጨረሻ ነቢይ እንደሆኑ የሚያስረዳ መጽሐፍ ነው።		
ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ J-IV-131 የመዝጋቢው ስም፣ ሙሐመድ ሐሰን	የካታሎግ ቁጥር፣ 00776 የተመዘገበበት ቀን፣ 1978

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
የቅርስ ኢንቬንቲሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት
የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

የቅርሱ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፊትሀ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ የአደሬ ብሔረሰብ ሙዝየም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሐረርጌ አወራጃ፣ ሐረር ዙሪያ ወረዳ፣ ሁንደኔ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከአላ ዮሐንስ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
	ቅርሱ የተገኘበት መንገድ፣ በግዥ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ከላይ የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	ቁመት፣ -4.ሜ ወርድ፣ -4.ሜ የገፅ ብዛት፣ 217	የአሠራር ዘይቤ፣ የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ከቁርአንና ከሐዲስ የተወጣጣ ሆኖ ስለ ሕግጋት ወይም ሽሪአ (እስላማዊ ሕግ)፣ ስለ ሐላልና ሀራም፣ ስለ ፍርድና ሱና የሚያስረዳ መጽሐፍ ነው። ለምሳሌ ሴቶች የወር አበባ በታያቸው ጊዜ ጾምና ሶላት ማቆም እንዳለባቸው፣ የወር አበባቸውንም በጨረሱ ጊዜ በወር አበባ መክሰት ምክንያት ያቆሙትን ሶላት በማካካስ እንዲሰግዱ አይገደዱም። ነገር ግን በረመዳን ምን ጊዜ ያሙ በአመት አንድ ጊዜ የሚመጣ እንደመሆኑ መጠን በወር አበባ መክሰት ምክንያት የሚያቆሙትን ሶላት ረመዳንን ከጨረሱ በኋላ እስከወ እንዲሰግዱ ያላል። ከዚህ በተጨማሪ አርካን፣ ሸርጦችን፣ ሱናዎችን፣ የዘካ አወጣጥ ሥርዓትን፣ ስለ ሐጂና ለሐጂ አስፈላጊ የሆኑ ተግባራትን ወይም አርካን ምን ምን እንደሆኑ ያስተምራል። ፊትሀን በመጀመሪያ የመሠረቱ አላማዎች ወይም ከሱሃባዎች ቁጥለው የሚገኙ የነቢዩ ተከታዮች 1 ^ኛ ፣ 739መተ ሂጅራ የተወለዱት እቡ ሐኒፋ 2 ^ኛ ፣ 11649መተ ሂጅራ የተወለዱት ኢማም አሀመድ ኢብን ሐንበል 3 ^ኛ ፣ 11509መተ ሂጅራ የተወለዱት ኢማሙ አልሻፍዕይና 4 ^ኛ ፣ 1193 አመተ ሂጅራ የተወለዱት ኢማሙ ማሊክ ናቸው። በአጠቃላይ ፊትሀ ከላይ የተገለጹትን የእስልምና ጉዳዮች የሚያስተምር መጽሐፍ ነው።		
ከርዕ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ J-IV-30 የመዝጋቢው ስም፣ ሙሐመድ ሐሰን	የካታሎግ ቁጥር፣ 00777 የተመዘገበበት ቀን፣ 10/3/1978.9

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፩

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ስሌቶች	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አንቻር መስጊድ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ቃሉ ወረዳ፣ ቃሉ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ክለሚያ ጽሑፍ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ክላይ የተጠቀሰው	የአሠራር ዘይቤ፣
ቁመት፣ ቪ.ጂ.ሲ.ሜ ወርድ፣-፪.፳ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣-፻፺፮		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ለነቢዩ ሙሐመድ ላይ የሚደረግ ዱክ ማለት ነው። በሌላ አገላለጽም ነቢዩ ሙሐመድ ፣ ሥማቸው በሚጠራበት ጊዜ የሚባል ወይም በትርፍ ጊዜ እንደ አምልኮ የሚሠራ ሥራ ነው። ለምሳሌ ያህል የነቢዩ ሙሐመድ ሥማቸው በሚነሳ ጊዜ ሁሉ ወለደ ሂ ወ ሰላም ይባላል። የሌሎች ነቢያት ሥም በሚጠራ ጊዜም 'አሌይሂ ሰላም ይባላል፣ ትርጉሙም የአላህ ሰላም በእነርሱ ላይ ይሁን ማለት ነው። የበለጠ ግልፅ ለማድረግም አንድን የሞተ ሰው ስሙ በሚነሳበት ጊዜ ነፍሱን ይማረውና እንደሚባል ሁሉ የነቢያቶች ሥማቸው በሚጠራበት ጊዜ አሌይሂ ሰላም ይባላል፣ የአላህ ሰላም በእነርሱ ላይ ይሁን ማለት ነው። ከሱ ሃባዎች በኋላ ለተነሱት ግን አላይ ይዘንላቸው ይባላል። ስሌቶች አነዚህን በመሳሰሉ ጉዳዮች ያካተተ መጽሐፍ ነው።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-1 የመዝጋቢው ስም፣ አሰገደች መብራቱ	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፺፮ የተመዘገበበት ቀን፣ 1/19/1972 ዓ.ም

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን
 የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማጠቃለያ ዳይሬክቶሬት
 የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፩

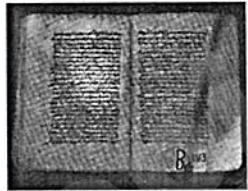
የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፊቱል ወ.ሀ.ብ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አንቻር መስጊድ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ቃሉ ወረዳ፣ ቃሉ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ክለሚያ ጽሑፍ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
ምድብ የእምነት መገልገልያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖታዊ	ብራናውን ያዘጋጀው ግለሰብ፣ አይታወቅም
የተሠራበት ቁጥ፣ ብራና	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ክላይ የተጠቀሰው	የአሠራር ዘይቤ፣
ቁመት፣ 2.3-ሲ.ሜ ወርድ፣-1.8ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣-151		የሚገኝበት ሁኔታ፣ ደህና
የመጽሐፍ ይዘት፣ ፊቱል ወ.ሀ.ብ ፊቱህን በብቃት የሚያሥረዳ የኪታብ ሥም ነው። ፊቱህን ከመሰረቱ ሌላማዎች መካከልም የኢማሙ ሻፍኢ ኪታብ ነው። ከሌሎች የእስልምና መጻሕፍት የሚለየውም በሱና (ግዳጅ ባልሆኑ የእስልምና ተግባራት) ላይ የሃሳብ መለያየት በተወሰነ መልኩ ያሳያል። ለምሳሌ የኢማሙ ሻፍኢ ሰላት ለመስገድ አንድ ሙስሊም ሲጀምር ቢስሚላሂ ብሎ መጀመር ሱና ነው ሲሉ፣ ኢማም አቡ ናኒፋ ደግሞ፣ ቢስሚላሂ ብሎ ሰላት መጀመር ሱና አይደለም፣ ምክንያቱም ሙስሊም ሰላት ለመስገድ ሊጀምር ሲል መናገር ያለበት አልሐምዱሊላሂ (ምስጋና ለአላህ ይገባዋል) ብሎ በመናገር ነው፣ ሱና የሚሆነው፣ ብስሚላሂን ግን በልቡ ነው ማለት ያለበት በማለት ያስተምጣሉ። ስለሆነም ፊቱል ወ.ሀ.ብ እነዚህን በመሳሰሉ ነገሮችን የያዘ የፊትህ አካል የሆነ መጽሐፍ ነው።		
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-2 የመዝጋቢው ስም፣ ይግዛው እጽወ	የካታሎግ ቁጥር፣ ፬፻፺፮ የተመዘገበበት ቀን፣ 1/19/1972 ዓ.ም

የመጽሐፍ ይዘት ገጽ

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ሐዲስ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ የአደራ ብሔረሰብ ሙዝየም	
	ክፍለ ሀገር፣ ሐረርጌ አወራጃ፣ ሐረር ዙሪያ ወረዳ፣ ሁንደኔ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከአሁን የሐንስ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖት	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ 2.6-ሳ.ሜ ወርድ፣ -1.8ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ 205	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ሐዲስ ማለት የነበሩ ሙሉ ሐመድ ንግግር ማለት ነው። በሌላ አገላለጽ እስልምናን በተመለከተ ነቢዩ ሙሉ ሐመድ የተናገሩት በሙሉ ሐዲስ ይባላል፤ ምክንያቱም አላህ ያሳወቃቸው ነውና። በዋናነት የነቢዩን ቃል ወይም ንግግር ሐዲስ ይባላል እንጂ ሌሎች ነቢያቶች የተናገሯቸው ንግግሮችም ሐዲስ ይባላሉ። ከቅዱስ ቁርካንም የሚለየው ሐዲስ በነቢያት ልቡና የሚወድቅ ነገር ሲሆን ቁርካን ግን በመሌክስ (በመላክስት) አማካኝነት ከአላህ የመጣ ቃል የያዘ መሆኑ ነው። ነቢዩ ሙሉ ሐመድ በእስልምና ትልቅ ቦታ የተሰጣቸውና ከነቢዩ አሳ በመቀጠል የተነሱ የመጨረሻ ነቢይ እንደሆኑ የሚያስረዳ መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-3	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፹፱
	የመዝገቢያው ስም፣ አሰገደች መብራቱ	የተመዘገበበት ቀን፣ 1/19/1972 ዓ.ም

በቅርስ ጥናት ጥበቃና ልማት ባለስልጣን የቅርስ ኢንቬንቶሪ ቁጥጥርና ደረጃ ማወጣት ዳይሬክቶሬት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ ቁጥር ፪

፳፻፫

የቅርስ አጠቃላይ ሁኔታ	የመጽሐፍ ስም፣ ፈታል ወሀብ	
	የሚገኝበት ተቋም፣ አንቻር መስጊድ	
	ክፍለ ሀገር፣ ወሎ አወራጃ፣ ቃሉ ወረዳ፣ ቃሉ	
	የተጻፈበት ዘመን፣ ከአሁን የሐንስ ዘመን መንግሥት በፊት	የተጻፈበት ቋንቋ፣ ባህሪ
ምድብ የእምነት መገልገልገያ	የሚሰጠው ግልጋሎት፣ ሃይማኖት	አገልግሎት የሚሰጥበት፣ ክልል የተጠቀሰው
የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	የተሠራበት ቁስ፣ ብራና	
	ቁመት፣ 2.3-ሳ.ሜ ወርድ፣ -1.9ሳ.ሜ የገፅ ብዛት፣ 188	
	የመጽሐፍ ይዘት፣ ፈታል ወሀብ ፊታህን በብቃት የሚያሥረዳ የኪታብ ሥም ነው። ፊታህን ከመሰረቱ አላማዎች መካከልም የአማሙ ሻፍኢ ኪታብ ነው። ከሌሎች የእስልምና መጻሕፍት የሚለየውም በሱና (ግዳጅ ባልሆኑ የእስልምና ተግባራት) ላይ የሃሳብ መለያየት በተወሰነ መልኩ ያሳያሉ። ለምሳሌ የአማሙ ሻፍኢ ሶላት ለመስገድ አንድ ሙስሊም ሲጅምር በስሜላሂ ብሎ መጀመር ሱና ነው ሲሉ፤ አማም አቡ ሃኒፋ ደግሞ፤ በስሜላሂ ብሎ ሶላት መጀመር ሱና አይደለም፤ ምክንያቱም ሙስሊም ሶላት ለመስገድ ሲጅምር ሲል መናገር ያለበት አልሐምዱላሂ (ምስጋና ለአላህ ይገባዋል) ብሎ በመናገር ነው፤ ሱና የሚሆነው ብስሜላሂን ግን በልቡ ነው ማለት ያለበት በማለት ያስቀምጣሉ። ስለሆነም ፈታል ወሀብ እነዚህን በመሳሰሉ ነገሮችን የያዘ የፊታህ ካታሎግ የሆነ መጽሐፍ ነው።	
ስርወ ታሪክ	የምዝገባ ተከታታይ ቁጥር፣ B-IV-4	የካታሎግ ቁጥር፣ ፱፻፹፱
	የመዝገቢያው ስም፣ ይግዛው እንደው	የተመዘገበበት ቀን፣ 1/19/1972 ዓ.ም

